

**IZVJEŠĆE O PROVOĐENJU USTAVNOG ZAKONA O PRAVIMA
NACIONALNIH MANJINA I O UTROŠKU SREDSTAVA OSIGURANIH
U DRŽAVNOM PRORAČUNU REPUBLIKE HRVATSKE ZA 2015. GODINU
ZA POTREBE NACIONALNIH MANJINA**

SADRŽAJ

UVOD	5
I. RAVNOPRAVNA SLUŽBENA UPORABA JEZIKA I PISMA NACIONALNIH MANJINA	6
II. OČUVANJE TRADICIJSKIH NAZIVA I OZNAKA, TE UPORABA ZNAMENJA I SIMBOLA NACIONALNIH MANJINA	13
III. ODGOJ I OBRAZOVANJE NA JEZIKU I PISMU NACIONALNIH MANJINA	13
IV. PRAVO NA OČITOVANJE SVOJE VJERE I OSNIVANJE VJERSKIH ZAJEDNICA	35
V. PRISTUP SREDSTVIMA JAVNOG PRIOPĆAVANJA	36
VI. KULTURNA AUTONOMIJA	37
VII. ZASTUPLJENOST PRIPADNIKA NACIONALNIH MANJINA U TIJELIMA VLASTI TE U UPRAVNIM I PRAVOSUDNIM TIJELIMA	40
VIII. VIJEĆA I PREDSTAVNICI NACIONALNIH MANJINA U JEDINICAMA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE	46
IX. AKTIVNOSTI SAVJETA ZA NACIONALNE MANJINE	49
X. STAMBENO ZBRINJAVANJE I POVRATAK	56
XI. ETNIČKI MOTIVIRANA KAZNENA DJELA I POSTUPCI VEZANI UZ DISKRIMINACIJU	60
XII. PROVEDBA AKCIJSKOG PLANA ZA PROVEDBU NACIONALNE STRATEGIJE ZA UKLJUČIVANJE ROMA, ZA RAZDOBLJE OD 2013. DO 2015. GODINE	65
XIII. ZAŠTITA OD SVAKE DJELATNOSTI KOJA UGROŽAVA OSTVARIVANJE PRAVA I SLOBODA PRIPADNIKA NACIONALNIH MANJINA – RAZVIJANJE TOLERANCIJE PREMA RAZLIČITOSTI I SUZBIJANJE DISKRIMINACIJE	77
XIV. BILATERALNA SURADNJA	83
XV. ZBIRNI FINANCIJSKI POKAZATELJI	85
ZAKLJUČAK	91

PRILOZI

Prilog 1.	Pregled emisija po nakladnicima – kategorija Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj, sredstva dodijeljena za 2015. godinu (<i>Agencija za elektroničke medije</i>)	96
Prilog 2.	Pregled sredstava raspoređenih udrugama i ustanovama nacionalnih manjina putem Savjeta za nacionalne manjine iz područja kulturne autonomije za 2015. godinu (<i>Savjet za nacionalne manjine</i>)	99
Prilog 3.	Aktivnosti u vezi s provođenjem Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina u Gradu Zagrebu – ocjena stanja i provođenja u 2015. godini (<i>Grad Zagreb</i>)	101
Prilog 4.	Podaci o broju zaposlenih pripadnika nacionalnih manjina za 2015. godinu u: tijelima državne uprave, stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske, tijelima uprave jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i pravosudnim tijelima (<i>Ministarstvo uprave, Ministarstvo pravosuđa</i>)	107

UVOD

Vlada Republike Hrvatske, sukladno odredbi članka 37. stavka 3. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina (Narodne novine, broj 155/02, 47/10, 80/10 i 93/11) podnosi Hrvatskome saboru Izvješće o provođenju Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina i o utrošku sredstava koja se u državnom proračunu Republike Hrvatske osiguravaju za potrebe nacionalnih manjina.

Na sjednici održanoj 23. srpnja 2015. godine Vlada Republike Hrvatske usvojila je Izvješće o provođenju Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina i o utrošku sredstava osiguranih u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2014. godinu za potrebe nacionalnih manjina. Nakon provedenih parlamentarnih izbora, koji su održani u studenom 2015. godine, navedno Izvješće usvojila je i nova Vlada te ga uputila Hrvatskome saboru gdje je isto prihvaćeno 16. ožujka 2016. godine.

I tijekom ovog izvještajnog razdoblja poduzimale su se brojne aktivnosti vezane uz provedbu Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina. Od osobitog su značaja za ostvarivanje prava pripadnika nacionalnih manjina u 2015. godini bili izbori za zastupnike u Hrvatski sabor, na kojima su i pripadnici nacionalnih manjina birali svoje zastupnike, te izbori za vijeća i predstavnike nacionalnih manjina u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Sastavni dio ovoga Izvješća su i obrasci za jedinstveno statističko praćenje zastupljenosti predstavnika nacionalnih manjina u tijelima državne uprave, pravosudnim tijelima te upravnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, koji daju prikaz stanja zastupljenosti za 2015. godinu te komparativnu analizu u odnosu na stanje u 2014. godini.

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina koordinirao je izradu Izvješća o provođenju Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina i o utrošku sredstava osiguranih u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2015. godinu za potrebe nacionalnih manjina, a u njegovoj izradi sudjelovala su sva nadležna ministarstva i druga nadležna tijela zadužena za provedbu pojedinih odredbi Ustavnog zakona.

Prema zaprimljenim podacima ministarstava i drugih nadležnih tijela u svrhu provedbe Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina u 2015. godini utrošeno je ukupno 148.640.839,61 kuna.

Izrazi koji se koriste u ovom Izvješću, ako imaju rodni izričaj, odnose se na jednak način i na ženski i na muški rod, bez obzira na to u kojem se rodu koristili.

I. RAVNOPRAVNA SLUŽBENA UPORABA JEZIKA I PISMA NACIONALNIH MANJINA

Usklađivanje statuta jedinica lokalne samouprave s odredbama Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina

Ministarstvo uprave je tijekom 2015. godine zatražilo dostavu očitovanja od jedinica lokalne samouprave u kojima pripadnici pojedine nacionalne manjine čine najmanje trećinu stanovnika, sukladno službenim rezultatima Popisa stanovništva iz 2011. godine, čime je ispunjen zakonski preduvjet za uvođenje ravnopravne službene uporabe jezika i pisma nacionalne manjine čiji pripadnici žive na području te jedinice. S tim u vezi, Ministarstvo napominje kako se dostava spomenutih očitovanja nije odnosila na Grad Vukovar.

Od 22 jedinice lokalne samouprave (općine Končanica, Krnjak, Vojnić, Donji Lapac, Vrhovine, Udbina, Kneževi Vinogradi, Šodolovci, Jagodnjak, Erdut, Dvor, Gvozd, Donji Kukuruzari, Biskupija, Cijljane, Kistanje, Ervenik, Markušica, Trpinja, Negoslavci, Borovo i Grožnjan) koje su u ranijim razdobljima izvijestile da su prava nacionalnih manjina na ravnopravnu službenu uporabu jezika i pisma nacionalne manjine uređena statutom, zatražena su očitovanja u kojima će se navesti koja su konkretna prava uređena statutom, odnosno koja su od navedenih prava osigurana u provedbi.

Iz dostavljenih očitovanja, vidljivo je da se u navedenim jedinicama lokalne samouprave radi o potpunoj usklađenosti vlastitih statuta s odgovarajućim zakonskim odredbama ili pak samo propisivanju statutima opće odredbe o pravu na ravnopravnu službenu uporabu jezika i pisma nacionalne manjine te se navedena prava uz različitu praksu i odstupanja ipak većinom provode.

Posebna očitovanja zatražena su i od četiri jedinice lokalne samouprave koje uopće nisu uredile ostvarivanje predmetnih prava svojim statutima (općine Gračac, Plaški, Punitovci i Grad Vrbovsko).

Općina Gračac je izvjestila da do 3. rujna 2015. godine nije bilo izmjena i dopuna Statuta, odnosno usvajanja novog Statuta.

Općina Punitovci se očitovala da je Općinsko vijeće Općine Punitovci na sjednici održanoj 14. rujna 2015. godine donijelo Statutarnu odluku o izmjenama i dopunama Statuta Općine Punitovci kojom je u Statut Općine dodala glavu: „Zaštita autohtonih prava slovačke nacionalne manjine i njenih pripadnika na području Općine Punitovci“.

Općina Plaški se o navedenome nije očitovala, međutim iz Izvješća Ureda državne uprave u Karlovačkoj županiji o provedbi Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina za 2015. godinu, vidljivo je da, vezano uz ostvarivanje prava nacionalnih manjina na ravnopravnu službenu uporabu jezika i pisma u Općini Plaški, nije bilo promjena u odnosu na 2014. godinu.

Naposljetku, Grad Vrbovsko se 7. rujna 2015. godine očitovao da je Prijedlog Statutarne odluke o izmjenama i dopunama Statuta Grada Vrbovskog, koji se odnosi na usklađivanje Statuta Grada Vrbovsko sa odredbama Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina i Zakona o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina, u postupku izrade, dok je uvidom u izvješće Ureda državne uprave u Primorsko-goranskoj županiji o provedbi

Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina za 2015. godinu, utvrđeno da je Gradsko vijeće Grada Vrbovskog na sjednici održanoj 30. rujna 2015. godine donijelo Statutarnu odluku o izmjenama i dopunama Statuta Grada Vrbovskog (Službene novine Grada Vrbovskog, broj 10/15) kojom su se njegove odredbe uskladile sa Ustavnim zakonom o pravima nacionalnih manjina i Zakonom o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina.

Navedenim izmjenama i dopunama Statuta Grada Vrbovskog srpskoj nacionalnoj manjini zajamčeno je pravo na razmjernu zastupljenost u predstavničkom tijelu, zastupljenost u izvršnom i upravnom tijelu te ravnopravnu službenu uporabu jezika i pisma. U Gradu Vrbovskom time je osigurano ispisivanje natpisnih ploča predstavničkog, izvršnog i upravnog tijela Grada i pravnih osoba koje imaju javne ovlasti kao i izdavanje javnih isprava te tiskanje obrazaca koji se koriste u službene svrhe na hrvatskom jeziku i latiničnom pismu i srpskom jeziku i ćiriličnom pismu. Vijećnik Gradskog vijeća Grada Vrbovsko, član izvršnog tijela Grada Vrbovsko ili građanin, pripadnik srpske nacionalne manjine ima pravo na dostavu materijala za sjednicu Gradskog vijeća, izradu zapisnika i objavu zaključaka te objavljivanje službenih obavijesti i poziva predstavničkog, izvršnog i upravnog tijela Grada na hrvatskom jeziku i latiničnom pismu i srpskom jeziku i ćiriličnom pismu. Pripadnici srpske nacionalne manjine u postupku prvog i drugog stupnja pred upravnim tijelima Grada dobili su ista prava kao i u postupku pred tijelima državne uprave prvog stupnja. Također, navedenim izmjenama i dopunama Statuta određeni su dijelovi područja Grada odnosno naselja u kojima se jamči ispisivanje pisanih prometnih znakova, naziva ulica i trgova te naziva mjesta i geografskih lokaliteta na hrvatskom jeziku i latiničnom pismu i srpskom jeziku i ćiriličnom pismu istom veličinom slova. Također je zajamčeno korištenje i isticanje nacionalnih zastava te simbola i znamenja nacionalnih manjina.

Vezano uz ravnopravnu uporabu jezika i pisma nacionalnih manjina u Gradu Vukovaru Ministarstvo uprave iznosi sljedeće:

Kao što je u Izvješću o provedbi Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina za 2014. godinu navedeno, Ustavni sud Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 12. kolovoza 2014. godine donio Odluku broj U-II-6110/2013. (Narodne novine, broj 104/14) kojom se ukida članak 22. Statutarne odluke o izmjenama i dopunama Statuta Grada Vukovara, klase: 012-03/09-01/01, urbroja: 2196/01-01-13-31 od 4. studenoga 2013. godine (Službeni vjesnik Grada Vukovara, broj 7/13).

Nadalje, Ustavni sud Republike Hrvatske je u Odluci broj: U-VIIR-4640/2014 od 12. kolovoza 2014. godine (Narodne novine, broj 104/14) odredio:

- da je Gradsko vijeće Grada Vukovara dužno u roku od jedne godine od dana objave navedene odluke u Narodnim novinama, vodeći se člankom 6. Zakona o službenoj uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina (Narodne novine, broj 51/00 i 56/00 – ispr.), a u duhu članka 8. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, u Statutu Grada Vukovara izrijekom propisati i urediti, za cijelo područje odnosno za pojedini dio ili pojedine dijelove područja Grada Vukovara, individualna prava pripadnika nacionalnih manjina na službenu uporabu svoga jezika i pisma te javnopravne obveze tijela državne i javne vlasti između onih navedenih u Zakonu o službenoj uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina za koje smatra da odgovaraju životnim činjenicama i faktičnim okolnostima u Gradu Vukovaru, u opsegu koji ne ugrožava samu bit tih prava, a istodobno uvažava potrebe većinskog hrvatskog naroda koje izvire iz još uvijek živih posljedica velikosrpske agresije početkom 90-ih godina 20. stoljeća te potrebu pravednog i pravilnog tretmana srpske nacionalne manjine na području Grada Vukovara;

- da je Vlada Republike Hrvatske dužna u roku od jedne godine od dana objave navedene odluke u Narodnim novinama uputiti u parlamentarnu proceduru izmjene i dopune Zakona o službenoj uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u kojima će urediti prikladan pravni mehanizam za slučajeve kad predstavnička tijela jedinica lokalne samouprave ne provode obveze iz navedenog Zakona odnosno opstruiraju njegovu provedbu;
- da u razdoblju do donošenja izmjena i dopuna Zakona o upotrebi jezika i pisma nacionalnih manjina nadležna državna tijela neće provoditi taj zakon na području Grada Vukovara uporabom prisilnih mjera.

Sukladno navedenoj Odluci Ustavnog suda Republike Hrvatske, Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 23. lipnja 2015. godine usvojila Nacrt prijedloga zakona o izmjeni i dopuni Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, s Nacrtom konačnog prijedloga zakona i Nacrt prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj, s Nacrtom konačnog prijedloga zakona kojim se nastojao urediti prikladan pravni mehanizam za slučajeve kad predstavnička tijela jedinica lokalne samouprave ne provode obveze iz Zakona o službenoj uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina, odnosno opstruiraju njegovu provedbu.

Za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj potrebna je 2/3 većina zastupnika u Hrvatskom saboru što je iznimno teško postići, a na saborskoj raspravi je odlučeno da Zakon ide u još jedno saborsko čitanje. Kako je u međuvremenu radi održanih parlamentarnih izbora proteklo više od šest mjeseci od prvog saborskog čitanja, a da nije provedeno drugo čitanje, postupak donošenja zakona je obustavljen.

Dana 27. kolovoza 2015. godine u Ministarstvu uprave zaprimljena je obavijest Vijeća srpske nacionalne manjine u Gradu Vukovaru od 24. kolovoza 2015. godine, Broj: 01-46/15, kojom se u skladu s člankom 32. stavkom 2. Ustavnog zakona obavještava Ministarstvo uprave da je Gradsko vijeće Grada Vukovara na sjednici održanoj 17. kolovoza 2015. godine, donijelo Statutarnu odluku o izmjenama i dopunama Statuta Grada Vukovara i Statutarnu odluku o ostvarivanju ravnopravne službene upotrebe jezika i pisma srpske nacionalne manjine, za koje odluke Vijeće smatra da su suprotne Ustavu Republike Hrvatske, Ustavnom zakonu i Zakonu o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj.

S obzirom da je Ustavni sud Republike Hrvatske u točki III. izreke i u točki 32. alineji 3. obrazloženja svoje Odluke Broj: U-VIIR-4640/2014 odredio da u razdoblju do donošenja izmjena i dopuna Zakona o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj nadležna državna tijela neće provoditi taj zakon na području Grada Vukovara uporabom prisilnih mjera, a kako bi se izbjeglo moguće postupanje Ministarstva uprave suprotno Odluci Ustavnog suda Republike Hrvatske, Ministarstvo uprave uputilo je Ustavnom sudu Republike Hrvatske zamolbu za davanje upute i objašnjenja bi li određena postupanja predstavljala „prisilne mjere“.

Ustavni sud Republike Hrvatske u svom odgovoru od 7. listopada 2015. godine, upućenom Ministarstvu uprave, ukazao je da odredbe statutarnih odluka od 17. kolovoza 2015. godine nisu na snazi, odnosno da stupaju na snagu 1. siječnja 2016. godine. Usvojene izmjene Statuta grada Vukovara stupile su na snagu 1. siječnja 2016. godine i trenutno su važeće.

U odnosu na topografske oznake i druga vidljiva „kolektivna“ prava na jezik i pismo srpske nacionalne manjine, predmetnim statutarnim odlukama se navodi kako se postupno propisuju pojedina kolektivna prava na jezik i pismo te se uvodi obveza periodičnog razmatranja (listopad svake godine) dostignutog stupnja razumijevanja, solidarnosti, snošljivosti i dijaloga među građanima Vukovara. Temeljem periodičnog razmatranja, Gradsko vijeće donosi odluku o mogućnosti, odnosno potrebi proširivanja opsega prava te će svake godine, a najkasnije svake druge godine, donositi dopunu Statutarne odluke kojom se pripadnicima srpske nacionalne manjine na području Grada Vukovara priznaju prethodno dogovorena nova prava.

Stanje ostvarivanja prava

Razina ostvarivanja prava na korištenje jezika i pisma nacionalne manjine u postupcima prvog i drugog stupnja pred upravnim tijelima jedinica samouprave u 2015. godini ostala je na vrlo niskoj razini i gotovo zanemariva, odnosno nepromijenjena u odnosu na prethodno razdoblje. Osnovni razlog za neostvarivanje ovog prava i dalje je, čini se, nepostojanje interesa pripadnika nacionalnih manjina.

Iz istog razloga, odnosno nepostojanja i neiskazivanja interesa, pripadnici nacionalnih manjina nisu ostvarivali pravo na uporabu manjinskog jezika i pisma u postupcima pred državnim tijelima prvog stupnja i središnjim tijelima državne uprave koje postupaju u prvom stupnju te pravnim osobama s javnim ovlastima. Uredi državne uprave u županijama nisu, kao ni u prethodnom izvještajnom razdoblju, izvijestili niti o jednom slučaju ostvarivanja prava na uporabu manjinskog jezika i pisma u postupcima koje su vodili tijekom 2015. godine.

Ured državne uprave u Ličko-senjskoj županiji je izvijestio da u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje nije bilo značajnijeg napretka u ostvarivanju prava nacionalnih manjina, s time da treba istaknuti da je na području Općine Donji Lapac, u kojoj je u ravnopravnoj službenoj upotrebi, pored hrvatskog jezika i latiničnog pisma, i srpski jezik i ćirilično pismo, došlo do postavljanja dvojezičnih ploča na sva tijela državne uprave, odnosno na ispostave i područne jedinice tijela državne uprave. U ostalim jedinicama samouprave u kojima je u ravnopravnoj službenoj uporabi jezik i pismo srpske nacionalne manjine, odnosno u općinama Vrhovinama i Udbini, nisu ustrojena tijela državne uprave niti područne jedinice i ispostave tijela državne uprave. Općina Udbina se, nakon konzultacije s Vijećem srpske nacionalne manjine, očitovala da se poduzimaju aktivnosti u smislu primjene pojedinačnih zakonskih i statutarnih odredbi vezanih za poboljšanje u ostvarivanju prava srpske nacionalne manjine na području Općine Udbina.

Iz izvješća ureda državne uprave u županijama vidljivo je da i u nekoliko drugih općina postoje određene zapreke (financijske i druge prirode) vezano uz konkretno ostvarivanje prava nacionalnih manjina sukladno Zakonu o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina, kao i nezainteresiranost samih manjina za korištenje istih.

Ministarstvo uprave posebno napominje da je u 2015. godini pripremljen projekt IPA TAIB 2012 “Potpora učinkovitoj provedbi Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina”, te se u narednom razdoblju očekuje početak njegove provedbe. Naime, u Akcijskom planu za provedbu Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina za razdoblje od 2011.-2013. godine, Ministarstvo uprave je, između ostaloga, bilo nositeljem mjere *Statističko praćenje broja i vrste postupaka prvog i drugog stupnja pred upravnim tijelima lokalnih jedinica te pred tijelima državne uprave prvog stupnja i pravnim osobama koje imaju javne ovlasti, a*

koji su vođeni na manjinskom jeziku, i izrada detaljne analize stanja te mjere Uspostava jedinstvenog odgovarajućeg e-sustava za praćenje i ažuriranje podataka te za izvještavanje o: ravnopravnoj službenoj uporabi jezika i pisma u jedinicama lokalne samouprave i u postupcima koji se vode pred državnim tijelima prvoga stupnja; zastupljenosti, zapošljavanju i ispunjavanju obveze donošenja planova zapošljavanja pripadnika nacionalnih manjina u upravnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave; zastupljenosti pripadnika nacionalnih manjina u predstavničkim i izvršnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave; radu i financiranju vijeća i predstavnika nacionalnih manjina u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave. Navedene mjere nisu provedene. Naime, mjera se planirala kontinuirano provoditi po realizaciji odobrenog IPA 2012. – 2013. projekta u okviru kojega je Ministarstvo uprave predvidjelo aktivnost razvoja i uspostave jedinstvenog e-sustava za praćenje podataka i izvješćivanje o ostvarivanju prava nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj. Budući da je provedba navedene mjere Statističkog praćenja usko povezana s provedbom navedene mjere Uspostava jedinstvenog odgovarajućeg e-sustava, u dijelu koji se odnosi na uspostavu jedinstvenog odgovarajućeg e-sustava za praćenje i ažuriranje podataka te za izvještavanje o ravnopravnoj službenoj uporabi jezika i pisma u jedinicama lokalne samouprave i u postupcima koji se vode pred državnim tijelima prvoga stupnja, nije se pristupilo ni provedbi ove mjere, te se navedeno očekuje u narednom razdoblju po realizaciji IPA projekta.

Nadzor zakonitosti općih akata jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Tijekom 2015. godine Ministarstvo uprave nije provodilo mjere ciljanog upravnog nadzora nad statutima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, odnosno nadzora njihove usklađenosti s odgovarajućim odredbama Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina.

Uporaba jezika i pisma nacionalnih manjina u pravosuđu

U dijelu koji se odnosi na primjenu odredbe članka 12. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, kojim je uređena ravnopravna službena uporaba jezika i pisma kojim se služe pripadnici nacionalne manjine u postupku pred sudbenim tijelima prvog stupnja, u prilogu se dostavlja tablica sa podacima vezanim za broj sudskih postupaka koji su vođeni na jeziku nacionalnih manjina kao i broj predmeta u kojima su stranke odbile vođenje postupka na jeziku i pismu nacionalnih manjina, u 2015. godini.

IZVJEŠĆE O PREDMETIMA KOJI SU VOĐENI ILI SU MOGLI BITI VOĐENI NA MANJINSKOM JEZIKU od 01.01.2015. do 31.12.2015.

MANJINSKI JEZIK	VRSTA SUDSKOG POSTUPKA												UKUPNO VOĐENIH	UKUPNO STRANKA ODBILA PRAVO	
	KAZNENI		PARNIČNI		VANPARNIČNI		OSTAVINSKI		ZEMLJIŠNOKNJIŽNI		PREKRŠAJNI				
	VOĐEN	STRANKA ODBILA PRAVO	VOĐEN	STRANKA ODBILA PRAVO	VOĐEN	STRANKA ODBILA PRAVO	VOĐEN	STRANKA ODBILA PRAVO	VOĐEN	STRANKA ODBILA PRAVO	VOĐEN	STRANKA ODBILA PRAVO			
TALIJANSKI JEZIK			4	4	1					1			16	6	20
MAĐARSKI JEZIK													2		2
ČEŠKI JEZIK															
SLOVAČKI JEZIK															
RUSINSKI JEZIK													1		1
UKRAJINSKI JEZIK													1		1
SRPSKI JEZIK													166		166
UKUPNO	0	0	4	4	1	0	0	0	1	0	0	0	186	6	190

Iz dostavljenih podataka može se zaključiti kako je 2015. godine, pred tijelima sudbene vlasti ukupno vođeno 6 postupaka na jeziku nacionalne manjine, što predstavlja značajan pad u odnosu na 2014. godinu kada je 37 predmeta vođeno na jeziku nacionalne manjine. Ukupan broj predmeta u kojima je stranka odbila to pravo iznosi 190, što također predstavlja značajan pad u odnosu na 2014. godinu kada je bilo 443 takvih predmeta.

Za vođenje navedenih podataka financijska sredstva su osigurana u proračunu Ministarstva u okviru redovitog rada te posebna sredstva nisu bila potrebna.

Osobne iskaznice na jeziku i pismu nacionalnih manjina

Podaci o broju izdanih osobnih iskaznica tiskanih na jeziku i pismu nacionalnih manjina za 2015. godinu, a radi usporedbe prikazani su i za 2014. godinu.

Nacionalna manjina	Godina izdavanja osobne iskaznice na jeziku i pismu nacionalnih manjina	
	2014. g.	2015. g.
talijanska nacionalna manjina	4103	2827
srpska nacionalna manjina	112	104
mađarska nacionalna manjina	31	39
češka nacionalna manjina	40	21
rusinska nacionalna manjina	/	3
slovačka nacionalna manjina	3	3
U K U P N O	4289	2997

U 2015. godini policijske uprave s pripadajućim policijskim postajama ukupno su izdale 543 dvojezična uvjerenja (na hrvatskom i talijanskom jeziku), što je za 2 uvjerenja više u odnosu na 2014. godinu.

Policijska uprava istarska s pripadajućim policijskim postajama izdala je 537 dvojezičnih uvjerenja na hrvatskom i talijanskom jeziku, dok je Policijska uprava primorsko-goranska u sjedištu izdala 6 navedenih uvjerenja.

U ovom izvještajnom razdoblju, kao niti u 2014. godini, u policijskim upravama i policijskim postajama Ministarstva unutarnjih poslova nije bilo zahtjeva za pokretanje upravnih postupaka na jeziku i pismu nacionalnih manjina.

Broj izdanih dvojezičnih osobnih iskaznica u izvještajnom razdoblju manji je za 1292 navedene isprave u odnosu na 2014. godinu.

Pravom na izdavanje dvojezičnih osobnih iskaznica najviše su se, kao i u 2014. godini koristili pripadnici talijanske, srpske i mađarske nacionalne manjine.

U 2015. godini izdano je 2827 dvojezičnih osobnih iskaznica za pripadnike talijanske nacionalne manjine, što je za 1276 dvojezičnih osobnih iskaznica manje u odnosu na 2014. godinu. U navedenom razdoblju izdane su 104 dvojezične osobne iskaznice za pripadnike srpske nacionalne manjine, odnosno 8 dvojezičnih osobnih iskaznica manje u odnosu na prethodnu godinu. Pripadnicima češke nacionalne manjine u 2015. godini izdana je 21 dvojezična osobna iskaznica odnosno 19 osobnih iskaznica manje u odnosu na 2014. godinu.

Pripadnicima mađarske nacionalne manjine 2015. godine izdano je 39 dvojezičnih osobnih iskaznica, odnosno 8 dvojezičnih osobnih iskaznica više u odnosu na prethodnu godinu. Pripadnicima rusinske nacionalne manjine u izvještajnom razdoblju izdane su 3 dvojezične osobne iskaznice, dok u 2014. godini nije bilo zahtjeva za izdavanje dvojezičnih osobnih iskaznica pripadnicima navedene nacionalne manjine. Pripadnicima slovačke nacionalne manjine, u izvještajnom razdoblju izdane su 3 dvojezične osobne iskaznice, odnosno jednak broj navedenih isprava kao i u 2014. godini.

Za osobne iskaznice izdane do 8. lipnja 2015. godine, sukladno tada važećim propisima plaćala se jedinstvena cijena koštanja osobne iskaznice u iznosu od 48,50 kuna. Od navedenog datuma, a u skladu s Zakonom o osobnoj iskaznici (Narodne novine, broj 62/15) i Pravilnikom o cijeni osobnih iskaznica (Narodne novine, broj 63/15), cijena osobnih iskaznica ovisi o kategorijama hrvatskih državljana prema dobi, kojima se osobne iskaznice izdaju i žurnosti postupka u kojem se izdaju navedene isprave.

Ministarstvo unutarnjih poslova Agenciji za komercijalnu djelatnost platilo je odgovarajući iznos za izradu navedenih isprava. Međutim, budući da cijenu osobne iskaznice plaćaju građani, proizlazi da je taj iznos vraćen u državni proračun.

Ocjena stanja i preporuke

U 2015. godini smanjen je broj izdanih dvojezičnih osobnih iskaznica u odnosu na 2014. godinu. Najveći broj dvojezičnih osobnih iskaznica, kao i u prethodnim razdobljima na godišnjoj razini, zatražili su pripadnici talijanske, srpske i mađarske nacionalne manjine, dok je pripadnicima slovačke nacionalne manjine izdan jednak broj navedenih isprava kao i u 2014. godini, a pripadnicima rusinske nacionalne manjine izdane su 3 dvojezične osobne iskaznice, što je povećanje u odnosu na 2014. godinu, kada pripadnicima navedene nacionalne manjine nije izdana niti jedna dvojezična osobna iskaznica. Odredbe Zakona o osobnoj iskaznici koje se odnose na izdavanje dvojezičnih osobnih iskaznica provode se u potpunosti. Izdavanje navedenih isprava ovisi o njihovom traženju od strane pripadnika nacionalne manjine.

Broj postupaka pred tijelima sudbene vlasti vođenih na jeziku nacionalne manjine, kao i ukupan broj predmeta u kojima je stranka odbila pravo koristiti svoj manjinski jezik, tijekom 2015. godine u odnosu na 2014. godinu, je u značajnom padu, a nije zabilježen niti značajniji napredak u ostvarivanju prava na ravnopravnu službenu uporabu manjinskog jezika i pisma u postupcima prvog i drugog stupnja pred upravnim tijelima jedinica samouprave kao ni u postupcima pred državnim tijelima prvog stupnja i ustrojstvenim jedinicama središnjih tijela državne uprave koje postupaju u prvom stupnju te pravnim osobama s javnim ovlastima.

Iako su se tijekom 2015. godine u pojedinim lokalnim jedinicama poduzimale određene aktivnosti u cilju konkretnog ostvarivanja prava nacionalnih manjina sukladno Zakonu o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina, u tom području nije vidljiv značajniji napredak, stoga je i u narednom razdoblju potrebno ustrajati s aktivnostima daljnjeg usklađivanja statuta lokalnih jedinica s propisima koji uređuju jezična prava pripadnika nacionalnih manjina te punoj provedbi statuta u praksi.

U Izvješću Odbora stručnjaka Vijeća Europe od 15. travnja 2015. godine, povodom podnesenog 5. Izvješća Republike Hrvatske o primjeni Europske povelje o regionalnim ili

manjinskim jezicima, Odbor ministara Vijeća Europe dao je Republici Hrvatskoj sljedeće preporuke:

- *da se nastavi s naporima vezano uz podizanje svijesti i promoviranje tolerancije u neposrednom kontaktu s manjinskim jezicima, u svim aspektima, uključujući omogućavanje znakovnih natpisa i lokalnih naziva na ćirilichnom pismu, kao i promoviranje kulture nacionalnih manjina kao integralnog dijela hrvatske kulturne baštine, kako u općem kurikulumu u svim obrazovnim stadijima, tako i u medijima;*
- *da se poduzmu mjere kako bi se govornicima manjinskih jezika osigurala mogućnost komunikacije na manjinskom jeziku s tijelima državne uprave, i tijelima lokalne i regionalne (područne) samouprave, kao i kako bi navedena tijela koristila manjinske jezike u svom radu;*
- *da se razmotre postojeći mjerni pragovi i povećaju naponi kako bi se uvela službena upotreba manjinskih jezika u onim područjima u kojima je dostatan broj govornika;*
- *da se poduzmu proaktivne mjere kojima bi se govornici manjinskih jezika podstakli da pristupe obrazovanju na manjinskom jeziku te*
- *da se poveća vrijeme trajanja i redovitost emitiranja televizijskih programa na svakom od manjinskih jezika.*

II. OČUVANJE TRADICIJSKIH NAZIVA I OZNAKA, TE UPORABA ZNAMENJA I SIMBOLA NACIONALNIH MANJINA

Uredi državne uprave u županijama izvještavaju da su prava na očuvanje tradicijskih naziva i oznaka te davanje naziva naseljima, ulicama i trgovima imena osoba i događaja od značaja za povijest i kulturu nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj, odnosno uporaba znamenja i simbola i obilježavanje praznika nacionalnih manjina propisana statutima pojedinih jedinica samouprave. Pripadnici nacionalnih manjina prava na uporabu znamenja i simbola ostvaruju posebice u prigodama kulturnih i svečanih događanja i sličnih aktivnosti.

U 2015. godini Ministarstvo uprave nije zaprimilo ni jednu predstavku niti je evidentiralo bilo kakvu primjedbu vezano za ostvarivanje prava na očuvanje tradicijskih naziva i oznaka te na uporabu znamenja i simbola pripadnika nacionalnih manjina, stoga se može zaključiti da je stanje ostvarivanja prava ostalo nepromijenjeno u odnosu na 2014. godinu.

Ocjena stanja i preporuke

Vijeća i predstavnici nacionalnih manjina kao i udruge nacionalnih manjina u dovoljnoj su mjeri zainteresirani i informirani o načinu korištenja znamenja i simbola te redovito obilježavaju svoje nacionalne i vjerske praznike i blagdane kojom prigodom ističu svoje nacionalno znamenje i simbole.

III. ODGOJ I OBRAZOVANJE NA JEZIKU I PISMU NACIONALNIH MANJINA

Odgoj i obrazovanje na jeziku i pismu nacionalnih manjina sastavni je dio cjelokupnog sustava odgoja i obrazovanja te se temeljni dokumenti obrazovne politike odnose i na ovaj segment obrazovnog sustava. Odgoj i obrazovanje na jeziku i pismu nacionalnih manjina provodi se u osnovnim i srednjim školama s nastavom na jeziku i pismu kojim se služe, pod uvjetima i na način propisan posebnim programom nadležnog ministarstva o odgoju i obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina.

Pripadnici nacionalnih manjina svoje ustavno pravo na odgoj i obrazovanje ostvaruju trima osnovnim modelima i posebnim oblicima školovanja.

1. **Model A** – nastava na jeziku i pismu nacionalnih manjina
2. **Model B** – dvojezična nastava
3. **Model C** – njegovanje jezika i kulture

Osim toga ostvaruju se posebni oblici nastave: ljetna škola, zimska škola, dopisno-konzultativna nastava te posebni programi za uključivanje učenika romske populacije u odgojno-obrazovni sustav. Pripadnici nacionalne manjine sami predlažu i odabiru model i program u skladu s postojećim zakonima i svojim mogućnostima za realizaciju programa. Svi modeli i oblici školovanja u redovitom su odgojno-obrazovnom sustavu Republike Hrvatske.

Broj polaznika po modelima (A, B, C) i nacionalnim manjinama

U školskoj godini 2015./2016. ukupno je 10.621 učenika (5.084 m/5.537 ž), u 220 odgojno-obrazovnih ustanova, 1.016 razrednih odjela/skupina i s 1.437 odgajatelja/učitelja/nastavnika (Tablica 1.)

Tablica 1.

Nacionalne manjine	2014./2015.				2015./2016.			
	Br. dj. DV, uč. OŠ i SŠ m/ž	Br. DV/OŠ /SŠ	Br. razreda /skupina DV,OŠ, SŠ	Br. odgajatelja učitelja, nastavnika	Br. dj. DV, uč. OŠ i SŠ m/ž	Br. DV/OŠ /SŠ	Br. razreda /skupina DV,OŠ, SŠ	Br. odgajatelja učitelja, nastavnika
Albanci	201 103/98	15	25	13	198 97/101	15	27	14
Česi	1.069 470/599	29	102	91	1.026 441/585	30	103	91
Madari	1.245 569/679	34	167	126	1.157 534/623	34	168	145
Makedonci	78 39/39	7	11	5	94 45/49	9	16	7
Nijemci i Austrijanci	96 50/46	1	7	8	105 54/51	1	8	7
Poljaci	43 21/22	1	3	1	40 17/23	1	3	1
Rusi	110 41/69	4	11	4	85 34/51	3	7	3
Rusini	80 32/48	3	12	4	86 40/46	4	14	5
Slovaci	555 293/262	14	58	7	543 255/288	15	62	9
Slovenci	128 57/71	5	17	5	158 58/100	5	17	5
Srbi	3.814 1.949/1.865	71	357	592	3.633 1.809/1.824	68	357	596
Talijani	3.186 1.574/1.612	32	221	550	3.360 1.618/1.742	31	220	548
Ukrajinci	40 16/24	3	6	4	47 13/34	3	6	4
Židovi	54 37/17	1	8	2	65 41/24	1	8	2
UKUPNO DV, OŠ, SŠ (A, B, C)	10.699 5.251/5.448	219	1.005	1.412	10.621 5.084/5.537	220	1.016	1.437

Rani i predškolski odgoj i obrazovanje

U pedagoškoj godini 2015./2016. godini ukupno 70 dječjih vrtića provodi program javnih potreba za djecu pripadnike nacionalnih manjina s ukupno 2.702 djece rane i predškolske dobi za koje je u Državnom proračunu Republike Hrvatske osigurano 440.000,00 kuna, a planirano je ukupno 1.742.750,00 kuna kroz 10 mjeseci (Tablica 2.).

Važno je istaknuti činjenicu da je tijekom 2015. godine za djecu za djecu pripadnika nacionalnih manjina predškolske dobi u dječjim vrtićima sveukupno utrošeno 1.707.250,00 kuna. Sredstva su strogo namjenska i potrebno ih je uložiti u nabavu didaktičkih sredstava, stručno usavršavanje odgojitelja i stručnih suradnika koji provode taj program nabavu suvremene literature radi povećanja kvalitete provedbe tih programa.

Tablica 2.

2014./2015.				2015./2016.		
Broj djece	Broj dječjih vrtića	Planirana sredstva u kn	Utrošena sredstva u kn	Broj djece	Broj dječjih vrtića	Sredstva u kn
2.548	69	1.338.200, 00	1.338.200, 00	2.702	70	1.742.750, 00 kuna

Na početku pedagoške godine 2015./2016. u sustavu ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja predškolskim odgojem na materinskom jeziku u 32 dječja vrtića i 2 osnovne škole koje imaju program predškolskog odgoja, u 94 skupine obuhvaćeno je ukupno 1.958 djece, od toga: 180 djece pripadnika češke nacionalne manjine, 166 djece pripadnika mađarske nacionalne manjine, 462 djece pripadnika srpske nacionalne manjine i 1.150 djece pripadnika talijanske nacionalne manjine (Tablica 3.).

Tablica 3. Predškolski odgoj i obrazovanje na materinskom jeziku

Nacionalne manjine	2014./2015.				2015./2016.			
	Broj djece m/ž	Broj DV	Broj skupina	Broj odgajatelja	Broj djece m/ž	Broj DV	Broj skupina	Broj odgajatelja
Česi	174 92/82	4	8	16	180 95/85	3	8	16
Mađari	144 75/69	5	8	14	166 87/79	4	6	12
Srbi	496 242/254	13*	25	48	462 220/242	10	23	45
Talijani	1.132 556/576	16	58	113	1.150 554/596	15	57	111
UKUPNO	1.946 965/981	38	99	191	1.958 956/1.002	32	94	184

Napomena: U tablici 3. iskazani su podaci za djecu pripadnika nacionalnih manjina koja sukladno članku 50. Zakona o predškolskog odgoja i obrazovanja (Narodne novine, br. 10/97, 107/07 i 94/13) ostvaruju pravo na sufinanciranje (bez djece pripadnika romske nacionalne manjine)

*Djeca pripadnici srpske nacionalne manjine imaju organizirani predškolski odgoj u dječjim vrtićima i program predškole pri dvije osnovne škole.

Djeca pripadnici **srpske nacionalne manjine** obuhvaćena ranim i predškolskim odgojem i obrazovanjem, a koja imaju verificirane programe odgojno-obrazovnog rada na srpskom jeziku su polaznici sljedećih dječjih vrtića: DV Sunce u Dvoru, DV Cvrčak u Belom Manastiru, DV Radost u Dardi, PO u Bijelom Brdu DV Mali princ, Višnjevac, Po Tenja DV Osijek, Osijek, DV Liliput u Boboti, DV Zlatokosa u Borovu, PO pri OŠ Negoslavci, PO pri OŠ Markušica i DV Vukovar II u Vukovaru.

Djeca pripadnici **mađarske nacionalne manjine** obuhvaćena ranim i predškolskim odgojem i obrazovanjem, a koja imaju verificirane programe odgojno-obrazovnog rada na mađarskom jeziku su polaznici sljedećih dječjih vrtića: DV Grlica u Bilju, DV Zeko u Kneževim Vinogradima, PKC Mađara-DV Bobita u Osijeku i DV Potočnica u Zagrebu.

Djeca pripadnici **talijanske nacionalne manjine** obuhvaćena ranim i predškolskim odgojem i obrazovanjem, a koja imaju verificirane programe odgojno-obrazovnog rada na talijanskom jeziku su polaznici sljedećih dječjih vrtića: DV Rijeka u Rijeci, DV Cvrčak u Malom Lošinj, DV Opatija u Opatiji, DV Maslačak u Pakracu, Talijanski DV Pinokio u Zadru, DV Pjerina Verbanac u Labinu, DV Naridola u Rovinju, DV Petar Pan u Vodnjanu, PU Rin Tin Tin u Puli, DV Suncokret u Novigradu, TDV Mrvica u Bujama, DV Paperino u Poreču, DV Duga u Umagu, TDV Girotondo-Vrtuljak u Umagu i DV Sunce u Fažani.

Djeca pripadnici **češke nacionalne manjine** obuhvaćena ranim i predškolskim odgojem i obrazovanjem, a koja imaju verificirane programe odgojno-obrazovnog rada na češkom jeziku su polaznici sljedećih dječjih vrtića: DV Kutina u Kutini, Češki DV Ferde Mravenca i Češki DV Končanica.

Osnovnoškolsko obrazovanje

Na početku školske godine 2015./2016. osnovnoškolskim odgojem i obrazovanjem na jeziku i pismu nacionalnih manjina **u svim modelima (A, B i C)** obuhvaćeno je ukupno 7.100 učenika (3.408m/3.692 ž) u 160 osnovnih škola, u 747 razrednih odjela/obrazovnih skupina sa 917 učitelja/nastavnika u svim modelima obrazovanja (Tablica 4.).

Tablica 4.

OSNOVNE ŠKOLE – NACIONALNE MANJINE – UKUPNO A,B,C								
	2014./2015.				2015./2016.			
	Broj učenika m/ž	Broj OŠ	Broj razreda/skupina	Broj učitelja	Broj učenika m/ž	Broj OŠ	Broj razreda/skupina	Broj učitelja
UKUPNO A, B, C	7.330 3.571/3.759	157	741	827	7.100 3.408/3.692	160	747	917

Modelom A bilo je obuhvaćeno u 4 županije: 290 učenika (143m/147ž) na češkom, 143 učenika (75m/68ž) na mađarskom, 1.759 učenika (894m/865ž) na srpskom i 1.641 učenika (795m/846ž) na talijanskom jeziku. Ukupno je modelom A obuhvaćeno 3.833 (1.907m/1.926ž) učenika, u 35 osnovnih škola, 289 razredna odjela i 736 učitelja (Tablica 5.).

Tablica 5.

Nacionalne manjine	MODEL A 2014./2015.				2015./2016.			
	Broj učenika m/ž	Broj OŠ	Broj raz. odjela	Broj učitelja	Broj učenika m/ž	Broj OŠ	Broj raz. odjela	Broj učitelja
Česi	287 151/136	3	18	49	290 143/147	3	18	49
Mađari	162 78/84	4	24	57	143 75/68	4	24	57
Srbi	1.859 956/903	17	153	283	1.759 894/865	17	148	351
Talijani	1.625 810/815	11	99	279	1.641 795/846	11	99	279
Ukupno Model A	3.933 1895/2038	35	294	668	3.833 1.907/1.926	35	289	736

Modelom B bilo je obuhvaćeno u 3 županije 47 učenika (24m/23ž) u 3 osnovne škole, 11 razrednih odjela i 39 učitelja (Tablica 6.).

Tablica 6.

MODEL B

Nacionalne manjine	2014./2015.				2015./2016.			
	Broj učenika m/ž	Broj OŠ	Broj raz. odjela	Broj učitelja	Broj učenika m/ž	Broj OŠ	Broj raz. odjela	Broj učitelja
Česi	2 0/2	1	1	1	0	0	0	0
Mađari	39 20/19	2	6	26	41 22/19	2	7	26
Srbi	19 10/9	1	3*	13	6 2/4	1	4*	13
Ukupno Model B	60 30/30	4	10	40	47 24/23	3	11	39

Napomena: *1 kombinirani razredni odjeli I-IV razred

Modelom C u 17 županija i 122 osnovne škole obuhvaćeno je ukupno 3.500 učenika (1.597m/1.903ž) i to: 198 učenika (97m/101ž) na albanskom jeziku, 485 učenika (199m/286ž) na češkom, 65 učenika (41m/24ž) na hebrejskom, 757 učenika (322m/435ž) na mađarskom, 65 učenika (33m/32ž) na makedonskom, 105 učenika (54m/51ž) na njemačkom, 40 učenika (17m/23ž) na poljskom, 85 učenika (34m/51ž) na ruskom, 86 učenika (40m/46ž) na rusinskom, 492 učenika (240m/252ž) na slovačkom, 76 učenika (41m/35ž) na slovenskom, 719 učenika (346m/373ž) na srpskom jeziku, 47 učenika (13m/34ž) na ukrajinskom jeziku i 65 učenika (41m/24ž) na hebrejskom jeziku. (Tablica 6.a).

Tablica 6.a

MODEL C

Nacionalne manjine	2014./2015.				2015./2016.			
	Broj učenika m/ž	Broj OŠ	Broj skupina	Broj učitelja	Broj učenika m/ž	Broj OŠ	Broj skupina	Broj učitelja
Albanci	201 103/98	15	25	13	198 97/101	15	27	14
Česi	524 204/320	16	66	19	485 199/286	18	68	19
Mađari	860 376/484	22	118	25	757 322/435	22	118	25
Makedonci	78 39/39	7	11	5	65 33/32	7	12	5
Nijemci i Austrijanci	96 50/46	1	7	8	105 54/51	1	8	7
Poljaci	43 21/22	1	3	1	40 17/23	1	3	1
Rusi	85 32/53	3	7	3	85 34/51	3	7	3
Rusini	80 32/48	3	12	4	86 40/46	4	14	5
Slovaci	501 254/247	12	56	5	492 240/252	13	58	7
Slovenci	69 40/29	2	10	2	76 41/35	2	10	2
Srbi	706 342/364	32	108	48	719 346/373	32	108	48
Ukrajinci	40 16/24	3	6	4	47 13/34	3	6	4
Židovi	54 37/17	1	8	2	65 41/24	1	8	2
Ukupno Model C	3.337 1.546/1.791	118	437	139	3.500 1.597/1.903	122	447	142

Za školsku godinu 2015./2016. odobren je ustroj nastave u 4 osnovne škole i 2 srednje škole po **modelu C** za pripadnike 4 nacionalne manjine, i to: češkog jezika i kulture u OŠ

Braće Radića u Pakracu i OŠ Stjepana Radića u Bibinjama; rusinskog jezika i kulture u OŠ Antuna Bauera u Vukovaru; ruskog jezika i kulture u OŠ Nikola Tesla u Rijeci; makedonskog jezika i kulture u Prvoj gimnaziji u Zagrebu i Prvoj Sušačkoj hrvatskoj gimnaziji, te češkog jezika i kulture u Gimnaziji Daruvar u Daruvaru i Gimnaziji Petra Preradovića u Virovitici. Ustroj nastave po **modelu B** (dvojezična nastava za učenike pripadnike mađarske nacionalne manjine) odobren je u jednoj školi (OŠ Lug).

Srednjoškolsko obrazovanje

Na početku 2015./2016. školske godine srednjoškolskim obrazovanjem na jeziku i pismu nacionalnih manjina u svim **modelima (A, B i C)** bilo je obuhvaćeno 1.563 učenika (736m/827ž) u 28 srednjih škola, u 170 razrednih odjela/skupina sa 404 zaposlenih nastavnika (Tablica 7.).

Tablica 7.

SREDNJE ŠKOLE – NACIONALNE MANJINE - UKUPNO								
	2014./2015.				2015./2016.			
	Broj učenika m/ž	Broj SŠ	Broj razreda/skupina	Broj nastavnika	Broj učenika m/ž	Broj SŠ	Broj razreda/skupina	Broj nastavnika
UKUPNO A, B, C	1.566 726/840	25	165	394	1.563 736/827	28	170	404

Modelom A bilo je obuhvaćeno u 4 županije ukupno 1.260 učenika (630m/630ž), od toga 38 učenika na mađarskom (21m/17ž), 675 učenika na srpskom (343m/332ž) i 547 učenika na talijanskom (266m/281ž) jeziku (Tablica 8.).

Tablica 8.

MODEL A

Nacionalne manjine	2014./2015.				2015./2016.			
	Broj učenika m/ž	Broj SŠ	Broj raz. odjela	Broj nastavnika	Broj učenika m/ž	Broj SŠ	Broj raz. odjela	Broj nastavnika
Mađari	40 20/20	1	11	24	38 21/17	1	11	24
Srbi	721 371/311	7	67	199	675 343/332	7	67	206
Talijani	531 258/273	4	60	157	547 266/281	4	60	157
Ukupno Model A	1.292 649/643	12	138	380	1.260 630/630	12	138	387

Modelom B bilo je obuhvaćeno u 1 županiji 25 učenika na češkom (4 m/21 ž) u jednoj školi u 3 razredna odjela i 2 nastavnika (Tablica 9.).

Tablica 9.

MODEL B

Nacionalne manjine	2014./2015.				2015./2016.			
	Broj učenika m/ž	Broj SŠ	Broj raz. odjela	Broj nastavnika	Broj učenika m/ž	Broj SŠ	Broj raz. odjela	Broj nastavnika
Česi	35 8/27	1	4	2	25 4/21	1	3	2
Ukupno Model B	35 8/27	1	4	2	25 4/21	1	3	2

Modelom C bilo je obuhvaćeno u 5 županija ukupno 278 učenika (104m/174ž), od toga 46 učenika (20m/26ž) na češkom, 82 učenika (17m/65ž) na slovenskom, 75 učenika (43 m/32ž) na slovačkom jeziku, 12 učenika (4m/8ž) na srpskom, 22 učenika (3m/19ž) na talijanskom jeziku, 29 učenika (12m/17ž) na makedonskom i 12 učenika (7m/5ž) na mađarskom jeziku (Tablica 10.).

Tablica 10.

MODEL C

Nacionalne manjine	2014./2015.				2015./2016.			
	Broj učenika m/ž	Broj SŠ	Broj skupina	Broj nastavnika	Broj učenika m/ž	Broj SŠ	Broj skupina	Broj nastavnika
Česi	47 15/32	4	5	4	46 18/28	5	6	5
Slovenci	59 17/42	3	7	3	82 17/65	3	7	3
Slovaci	54 39/15	2	2	2	75 43/32	2	4	2
Rusi	25 9/16	1	4	1	-	-	-	-
Srbi	13 4/9	1	1	1	12 4/8	1	2	1
Talijani	41 9/32	1	4	1	22 3/19	1	4	1
Makedonci	-	-	-	-	29 12/17	2	4	2
Mađari	-	-	-	-	12 7/5	1	2	1
Ukupno model C	239 69/170	12	23	12	278 104/174	15	29	15

Državna matura

A. Elektronička prijava i upis učenika u I. razred srednje škole

Odredbama članka 22. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (Narodne novine, br. 87/08, 86/09, 92/10, 105/10, 90/11, 16/12, 86/12, 94/13 i 152/14), propisano je da pravo upisa u prvi razred srednje škole imaju svi kandidati nakon završenog osnovnog obrazovanja, pod jednakim uvjetima u okviru broja utvrđenog odlukom o upisu.

Također, u skladu s odredbama članka 7. Zakona o odgoju i obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina (Narodne novine, br. 51/00 i 56/00), upis u školsku ustanovu, razredni odjel ili obrazovnu skupinu na jeziku i pismu nacionalne manjine obavlja se pod istim uvjetima kao i upis u školsku ustanovu s nastavom na hrvatskom jeziku i pismu, u skladu s odlukom o upisu.

Prema odredbama članka 21. Pravilnika o elementima i kriterijima za izbor kandidata za upis u I. razred srednje škole (Narodne novine, broj 49/15), kandidatu za upis koji je pripadnik romske nacionalne manjine, a živi u uvjetima koji su mogli nepovoljno utjecati na njegov školski uspjeh u osnovnoj školi, dodaju se dva boda na broj bodova koji je utvrđen tijekom postupka vrednovanja. S tako utvrđenim brojem bodova kandidat se rangira na ukupnoj ljestvici poretka. Za ostvarivanje dodatnih bodova kandidat prilaže preporuku Vijeća romske nacionalne manjine odnosno registrirane romske udruge.

Prema evidenciji u Nacionalnom informacijskom sustavu prijava i upisa u srednje škole o provedenom izboru kandidata za upis u prvi razred srednjih škola Republike Hrvatske, u upisnom roku za školsku godinu 2015./2016. pravo iz članka 21. gore navedenog Pravilnika ostvarilo je 205 kandidata, od toga 187 tijekom ljetnoga te 18 kandidata tijekom jesenskoga upisnoga roka.

B. Polaganje državne mature

Sukladno odredbama članka 4. Pravilnika o polaganju državne mature (Narodne novine, broj 01/13), učenici koji se školuju na jeziku i pismu nacionalnih manjina, u sklopu obveznoga dijela državne mature uz ispit iz hrvatskoga jezika, obvezno polažu ispit iz jezika nacionalne manjine na kojemu se školuju, a kao treći ispit u sklopu obveznoga dijela državne mature biraju ispit iz matematike ili iz stranoga jezika. Iznimno, učenici koji se školuju na jeziku i pismu češke nacionalne manjine, mogu polagati obvezni dio državne mature sukladno stavku 1. ili 3. istoga članka, odnosno da u sklopu obveznoga dijela polažu Hrvatski jezik, Matematiku i Strani jezik ili da odaberu isti izbor koji je ponuđen ostalim nacionalnim manjinama.

U skladu sa navedenim, Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja dostavio je sljedeće podatke o broju kandidata koji su prijavili ispite državne mature u ljetnome i jesenskome roku u školskoj godini 2014./2015.:

1. Prijava učenika

Ispitima državne mature na jeziku nacionalnih manjina imaju pravo pristupiti učenici koji su u školskoj eMatici evidentirani kao pripadnici nacionalne manjine i koji slušaju nastavu na jeziku nacionalne manjine (Tablica 11.).

Tablica 11. Broj pristupnika koji su prijavili polaganje ispita državne mature u ljetnom roku u školskoj godini 2014./2015.

Predmet	Ukupno prijavilo	Pristupili Ispitima
Srpski jezik (materinski)	120	109
Mađarski jezik (materinski)	11	11
Talijanski jezik (materinski) - viša razina	46	46
Talijanski jezik (materinski) - osnovna razina	66	64
Ukupno	229	218

Tablica 12. Broj pristupnika koji su prijavili polaganje ispita državne mature u jesenskom roku u školskoj godini 2014./2015.

Predmet	Ukupno prijavilo	Pristupili Ispitima
Srpski jezik (materinski)	3	2
Mađarski jezik (materinski)	1	1
Talijanski jezik (materinski) - viša razina	2	1
Talijanski jezik (materinski) - osnovna razina	4	4
Ukupno	10	8

Tablica 13. Zastupljenost kandidata kod polaganja ispita državne mature na jeziku i pismu nacionalnih manjina (mađarski, srpski i talijanski materinski jezik) u školskoj godini 2014./2015.

Manjine	Kandidati manjina koji su to pravo iskoristili
Srpski jezik (materinski)	59 %
Mađarski jezik (materinski)	92 %
Talijanski jezik (materinski)	81 %

2. Materinski jezici nacionalnih manjina

Tablica 14. Trošak financijskih sredstava za izradu ispita na jezicima nacionalnih manjina (češki, mađarski, srpski i talijanski materinski jezik)

Predmet	Izradba ispita
Srpski materinski jezik	4.500,00 kn
Mađarski materinski jezik	4.500,00 kn
Talijanski materinski jezik	9.000,00 kn
Češki materinski jezik	4.500,00 kn
Ukupno neto	22.500,00 kn
Ukupno bruto	29.250,00 kn

Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja, prema Odluci o imenovanju stručnih radnih skupina za izradu ispita državne mature u školskoj godini 2014./2015., naknadu za rad na ispitnim materijalima podijelio je u tri kategorije.

Poslovi stručnih radnih skupina iz Srpskoga, Mađarskog, Talijanskog i Češkog materinskog jezika svrstani su u I. kategoriju koja je podrazumijevala pregled postojećih inačica ispita pripremljenih u proteklim ciklusima državne mature, pregled i unošenje manjih izmjena nakon lekture i korekture, provjeru/izradu ključa za odgovore i načina bodovanja.

S obzirom na promjenu u načinu rada članovi stručnih radnih skupina ostvarili su i manje honorare u usporedbi s prijašnjim godinama.

3. Prijevod i lektura ispita državne mature na jezike nacionalnih manjina

Po završetku roka za prijavu ispita državne mature u ljetnome roku, te uvidom u prijave učenika nacionalnih manjina, pristupa se prijevodu ispita na jezike nacionalnih manjina za sve one predmete koje su učenici prijavili. Ispiti se prevode i ukoliko se radi o samo jednoj prijavi učenika nacionalne manjine za određeni predmet:

- Za svaki prijavljeni predmet prevode se inačice ispita.
- Za prijevode ispita na jezike nacionalnih manjina angažiraju se vanjski suradnici Centra (najčešće predmetni profesori).
- Nakon prijevoda ispita, ispiti idu na lekturu koju također obavljaju vanjski suradnici Centra. Lekturu ne mogu obavljati osobe koje su ispitate prevodile.
- Nakon što je ispit preveden te lektoriran radi se grafički prijelom ispita.
- Po završetku grafičkog prijeloma ispiti idu na korekturu.
- Nakon obavljene korekture ispiti su spremni za tisak.

➤ Srpski materinski jezik

Po završetku roka za prijavu ispita državne mature u ljetnome roku, uvidom u prijave učenika nacionalnih manjina, ustanovljeno je da je potrebno izvršiti prijevod, korekturu, lekturu i prijelom za ispite iz Kemije, Politike i gospodarstva, Biologije, Likovne umjetnosti, Psihologije, Informatike, Fizike, Povijesti, Matematike (A i B razina).

Tablica 15. Trošak izrade ispita prevedenih na srpski materinski jezik

Srpski jezik	Prijevod	Lektura	Ukupan iznos
Neto iznos	22.788,60 kn	5.085,52 kn	27.874,12 kn
Bruto iznos	29.625,18 kn	6.611,18 kn	36.236,36 kn

➤ Talijanski materinski jezik

Po završetku roka za prijavu ispita državne mature u ljetnome roku, uvidom u prijave učenika nacionalnih manjina, ustanovljeno je da je potrebno izvršiti prijevod, korekturu, lekturu i prelom za ispite iz Kemije, Sociologije, Politike i gospodarstva, Logike, Biologije, Likovne umjetnosti, Geografije, Psihologije, Informatike, Fizike, Povijesti, Matematike (A i B razina).

Tablica 16. Trošak izrade ispita prevedenih na talijanski materinski jezik

Talijanski jezik	Prijevod	Lektura	Ukupan iznos
Neto iznos	34.448,00 kn	10.315,00 kn	44.763,00 kn
Bruto iznos	44.782,40 kn	13.409,50 kn	58.191,90 kn

➤ Mađarski materinski jezik

Po završetku roka za prijavu ispita državne mature u ljetnome roku, uvidom u prijave učenika nacionalnih manjina, ustanovljeno je da je potrebno izvršiti prijevod, korekturu, lekturu i prelom za ispite iz Politike i gospodarstva, Biologije, Likovne umjetnosti, Fizike, Matematike (A i B razina).

Tablica 17. Trošak izrade ispita prevedenih na mađarski materinski

Mađarski jezik	Prijevod	Lektura	Ukupan iznos
Neto iznos	13.601,75 kn	5.704,40 kn	19.306,15 kn
Bruto iznos	17.682,28 kn	7.415,72 kn	25.098,00 kn

Korekturu i prijelom ispita za jezike nacionalnih manjina za državnu maturu 2014./2015. izvršili su djelatnici Centra.

4. Tisak ispita

4.1. Tisak u Agenciji za komercijalnu djelatnost

Tisak ispita iz Srpskog, Talijanskog i Mađarskog materinskog jezika vršen je u Agenciji za komercijalnu djelatnost za ljetni rok državne mature 2014./2015.

Tablica 18. Broj tiskanih materijala i njihov trošak

Predmet	Naknada	Iznos s PDV-om
Srpski materinski jezik	150	10.425,00 kn
Mađarski materinski jezik	15	3.061,89 kn
Talijanski materinski jezik	160	18.902,50 kn
Ukupno	325	32.389,39 kn

4.2. Tisak u Nacionalnom centru za vanjsko vrednovanje obrazovanja

Tisak ispita iz Srpskog, Talijanskog i Mađarskog materinskog u jesenskom roku izvršen je u prostorijama Nacionalnog centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja.

Jesenski rok

Tablica 19. Broj otisnutih ispita na jesenskom roku 2014./2015.

PREDMET	Broj ispita
Češki jezik (materinski)	2
Srpski jezik (materinski)	10
Talijanski jezik A (materinski)	2
Talijanski jezik B (materinski)	5

Tisak ispita prevedenih na jezike nacionalnih manjina vršen je u prostorijama Nacionalnog centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja.

Ljetni rok

Tablica 20. Broj otisnutih ispita prevedenih na jezike nacionalnih manjina u ljetnom roku 2014./2015.

R. b.	Ispit	Mađarski	Srpski	Talijanski
1	Biologija (-)	5	22	25
2	Engleski jezik (A)	8	33	60
3	Engleski jezik (B)	9	87	70
4	Fizika (-)	2	20	35
5	Francuski jezik (A)	0	0	8
6	Geografija (-)	0	4	0
7	Informatika (-)	0	16	11
8	Kemija (-)	0	16	12
9	Likovna umjetnost (-)	4	0	8
10	Logika (-)	0	0	7
12	Matematika (A)	5	20	23
13	Matematika (B)	12	110	105
14	Njemački jezik (A)	0	0	10
15	Njemački jezik (B)	4	15	4
16	Politika i gospodarstvo (-)	5	25	10
17	Povijest (-)	0	20	4
18	Psihologija (-)	0	17	14
19	Sociologija (-)	0	0	12

Jesenski rok

Tablica 21. Broj otisnutih ispita prevednih na jezike nacionalnih manjina u jesenskom roku 2014./2015.

R. b.	Ispit	Mađarski	Srpski	Talijanski
1	Biologija (-)	0	2	2
2	Engleski jezik (A)	0	2	0
3	Engleski jezik (B)	0	16	10
4	Fizika (-)	0	4	0
5	Geografija (-)	0	2	0
6	Kemija (-)	0	2	2
7	Matematika (A)	0	2	2
8	Matematika (B)	5	35	10
9	Njemački jezik (A)	0	0	2
10	Sociologija (-)	0	0	2

5. Ocjenjivanje ispita na jezicima nacionalnih manjina

Ocjenjivanje ispita izvršeno je u prostorijama Centra.

Tablica 22. Trošak ocjenjivanja ispita državne mature iz jezika nacionalnih manjina

Predmet	Ocjenjivanje LJETNI ROK	Ocjenjivanje JESENSKI ROK	Ukupno
Srpski materinski jezik	15.327,29 kn	1.277,88 kn	16.605,17 kn
Mađarski materinski jezik	2.487,80 kn	1.144,02 kn	3.631,82 kn
Talijanski materinski jezik	11.451,06 kn	1.549,38 kn	13.000,44 kn
Češki materinski jezik	0,00 kn	0,00 kn	0,00 kn
Ukupno (bruto)	30.135,24 kn	1.442,86 kn	31.578,10 kn

6. Ukupan trošak financijskih sredstava za provedbu ispita državne mature na jezicima nacionalnih manjina

Tablica 23. Ukupan trošak financijskih sredstava za provedbu ispita državne mature na jezicima nacionalnih manjina

Poslovi	Iznos - bruto
Izrada ispita - rad stručnih radnih skupina	29.250,00 kn
Prijevod ispita	92.089,83 kn
Lektura	27.436,40 kn
Tisak	32.389,39 kn
Ocjenjivanje	31.578,10 kn
Ukupno (bruto)	212.743,72 kn

Tablica 24. Postotak iskorištenosti prava za polaganje ispita na jeziku i pismu nacionalne manjine

Manjine	Kandidati manjina koji su to pravo iskoristili
Srpski jezik (materinski)	59 %
Mađarski jezik (materinski)	92 %
Talijanski jezik (materinski)	81 %

Dakle, u školskoj godini 2014./2015. ispitima državne mature pristupilo je 218 pristupnika u ljetnom roku te 8 pristupnika u jesenskom roku. U školskoj godini 2014./2015. utrošeno je 212.743,72 kuna (bruto iznos).

Visokoškolsko obrazovanje

Na **Sveučilištu Jurja Dobrile u Puli** postoji mogućnost studiranja na stručnom studiju *Predškolski odgoj (na hrvatskom i talijanskom jeziku)*, a na integriranome preddiplomskom i diplomskome sveučilišnom studiju *Učiteljski studij (na hrvatskom i talijanskom jeziku)*.

Na **Filozofskom fakultetu Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku** studenti mogu studirati na preddiplomskome sveučilišnom studiju *Mađarski jezik*, a na diplomskome sveučilišnom studiju *Mađarski jezik i književnost; smjerovi: nastavničko usmjerenje, komunikološko usmjerenje*.

Nastavni programi za nastavu na jeziku i pismu nacionalnih manjina

Nastavni plan i program odgoja i obrazovanja na jeziku i pismu nacionalne manjine, sukladno Zakonu o odgoju i obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina (Narodne novine, broj 51/00) i Državnim pedagoškim standardima (Narodne novine, broj 63/08), uz opći dio obvezno sadrži dio čiji je sadržaj u vezi s posebnosti nacionalne manjine (materinski jezik, književnost, povijest, zemljopis i kulturno stvaralaštvo nacionalne manjine – likovnu i glazbenu kulturu). Dio nastavnog plana i programa, čiji je sadržaj u vezi s posebnosti nacionalne manjine, utvrđuje i donosi Ministarstvo znanosti i obrazovanja nakon pribavljenoga mišljenja udruge nacionalne manjine. Krajem 2012. godine *Agencija za odgoj i obrazovanje* postala je nositelj izrade nastavnih planova i programa za potrebe nastave u osnovnim i srednjim školama na jeziku i pismu nacionalnih manjina, a zadužena je za stručnu doradu odnosno metodologijsko ujednačavanje svih nastavnih planova i programa (za predmete: Priroda i društvo, Geografija, Povijest, Likovna kultura, Glazbena kultura) za osnovnu školu s nastavom na jeziku i pismu nacionalnih manjina po modelu A.

Svi dorađeni nastavni planovi i programi prošli su tijekom 2013. godine procjenu primjenjivosti u nastavnoj praksi, a Nastavni program za predmet Povijest (na češkom, mađarskom, srpskom i talijanskom jeziku) dorađivan je i tijekom 2014. godine te proslijeđen na ponovno mišljenje stručnom recenzentu. Od 2012. godine za izradu nastavnih planova i programa za nastavu po svim modelima (A,B ili C) nadležna je Agencija za odgoj i obrazovanje.

Cjelovita kurikularna reforma kojom 2015. godine započinje realizacija Strategije obrazovanja, znanosti i tehnologije, a koju je Hrvatski sabor donio u listopadu 2014. godine, obuhvatit će i nastavne planove i programe za nastavu na jeziku i pismu nacionalnih manjina.

Udžbenici za nastavu na jeziku i pismu nacionalnih manjina

Sukladno članku 15. Zakona o odgoju i obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina (Narodne novine, br. 51/00 i 56/00), školske ustanove s nastavom na jeziku i pismu nacionalne manjine koriste udžbenike iz matične zemlje ponajprije za učenje materinskog jezika (češkog, mađarskog, srpskog i talijanskog jezika, ali i druge predmete), uz odobrenje Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Sukladno članku 16. Zakona o odgoju i obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina osigurana su sredstva za sufinanciranje izrade udžbenika za nastavu na jeziku i pismu nacionalnih manjina.

Ministarstvo znanosti i obrazovanja je tijekom 2015. za školovanje učenika osnovnih i srednjih škola, koji se školuju na jeziku i pismu nacionalnih manjina isplatilo 1.097.143,61 kuna za troškove financiranja udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava za učenike koji se školuju na srpskom jeziku i ćirilichnom pismu i 74.558,39 kuna za troškove financiranja udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava za učenike koji se školuju na talijanskom jeziku.

Ukupno je u navedene svrhe do 31. prosinca 2015. godine isplaćeno 1.171.713,00 kuna (Tablica 25.).

Ministarstvo znanosti i obrazovanja ovoga trenutka nema neispunjenih obaveza tj. sve aktivnosti u svezi osiguranja udžbenika za učenike osnovnih i srednjih škola, koji se školuju na jeziku i pismu nacionalnih manjina iz 2015. godine su ispunjene.

Tablica 25.

Nacionalna manjina	Manjinski nakladnik	Isplaćena sredstva u 2013.	Isplaćena sredstva u 2014.	Isplaćena sredstva u 2015.	Povećanje/smanjenje u 2015. u odnosu na 2014.
Češka nacionalna manjina	Jednota Daruvar	107.868,52	37.300,00	-	-
Mađarska nacionalna manjina	PKC Mađara Osijek	-	246.762,60	-	-
Srpska nacionalna manjina	Prosvjeta, Zagreb	895.797,00	1.104.771,00	1.097.143,61	- 7.627,39
Talijanska nacionalna manjina	EDIT, Rijeka	-	-	74.558,39	+ 74.558,39
	UKUPNO:	1.003.665,52	1.388.833,60	1.171.713,00	+ 66.931,00

Učitelji i savjetnici u nastavi na jeziku i pismu nacionalnih manjina

Sukladno članku 10. Zakona o odgoju i obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina nastavu u odgojno-obrazovnim ustanovama obavljaju učitelji pripadnici nacionalnih manjina i drugi koji u potpunosti vladaju jezikom manjine. Sukladno zahtjevima škola Ministarstvo znanosti i obrazovanja odobrava zapošljavanje učitelja i stručnih suradnika za potrebe nastave na jeziku i pismu nacionalnih manjina te osigurava plaće za njihov rad.

Za potrebe nastave na jeziku i pismu nacionalnih manjina zaposleno je 7 stručnih savjetnika i to: 2 stručna savjetnika za talijansku nacionalnu manjinu s punim radnim vremenom (jedan je stručni savjetnik za razvoj nastave u cjelini, a drugi za nastavu talijanskog jezika), 1 savjetnik za srpsku nacionalnu manjinu s punim radnim vremenom, 1 savjetnik za češku nacionalnu manjinu s pola radnog vremena, 1 savjetnik za mađarsku nacionalnu manjinu s pola radnog vremena, 1 savjetnik za slovačku nacionalnu manjinu s pola radnog vremena i 1 savjetnik za srpsku nacionalnu manjinu s pola radnog vremena.

U 2015. godini za plaće učitelja i nastavnika materinskog jezika za učenje materinskog jezika i kulture isplaćeno je ukupno 17.478.489,60 kuna.

Stručno usavršavanje učitelja/nastavnika u nastavi na jeziku i pismu nacionalnih manjina kontinuirano se provodi, a stručno usavršavanje svih učitelja u nadležnosti je Agencije za odgoj i obrazovanje. Agencija za odgoj i obrazovanje javna je ustanova koja obavlja stručne i savjetodavne poslove u odgoju i obrazovanju.

Na području predškolskog, osnovnoškolskog i srednjoškolskoga odgoja i obrazovanja, uz ostale poslove, Agencija za odgoj i obrazovanje organizira i provodi stručno usavršavanje odgojno-obrazovnih radnika te pruža stručnu pomoć i daje upute odgojno-obrazovnim radnicima.

U 2015. godini u organizaciji Agencije za odgoj i obrazovanje održano je 40 stručnih skupova za 1.383 učitelja/nastavnika i to:

- za 106 učitelja/nastavnika **mađarske** nacionalne manjine 4 stručna skupa. Teme stručnih skupova bile su: *Razvijanje socijalne kompetencije pomoću vizualnoga odgoja; Darovitost i rad s darovitim učenicima u odgojno-obrazovnim ustanovama; Konstruktivna i dekonstruktivna kritika i Glazbeni projekt Veronika;*
- za 106 učitelja/nastavnika **češke** nacionalne manjine 3 stručna skupa;
- za 457 učitelja/nastavnika **srpske** nacionalne manjine 11 stručnih skupova (8 stručnih skupova za učitelje/nastavnike koji provode nastavu po modelu A i 2 stručna skupa za učitelje/nastavnike koji provode nastavu po modelu C te 1 zajednički državni stručni skup za učitelje/nastavnike koji provode nastavu po modelu A i C) i 12 skupova Županijskih stručnih vijeća. Teme stručnih skupova bile su: *Događanja oko nas; Zimski seminar C u Zagrebu; Dani učitelja u Beogradu; Proljeće; Radovi u proljeće-običaji; Studijsko putovanje; Srijem, Ljeto u školi; Ljetni seminar C; Dani Vladana Desnice, Zimski susreti-Rusija na istoku;*
- za 383 učitelja/nastavnika **talijanske** nacionalne manjine 13 stručnih skupova. Teme stručnih skupova bile su: *Energija za život – etika i održivi razvoj / nutrire il pianeta; Rimsko carstvo u Puli – projekti u nastavi polazeći od zavičajnih sadržaja; Građanski odgoj III; Talijanski jezik danas: uporaba funkcija i oblik; Stručni skup za učitelje i nastavnike predmeta društveno-humanističkog i jezično-komunikacijskog područja; Tijek čitanja: sadržaji i vrijednosti u suvremenim testovima; Umijeće podučavanja; Međunarodni stručni skup talijanskog jezika i kulture; Kurikularna reforma odgoja i obrazovanja; Slušanje, komuniciranje, interakcija pomoću nove tehnologije; Stručni skup za nastavnike ekonomske grupe predmeta – EXPO i Stručni skup talijanskog jezika i kulture.*
- za učitelje koji rade s većim brojem učenika pripadnika **romske** nacionalne manjine održano je 9 stručnih skupova. Teme stručnih skupova bile su: *Uloga romskih pomagača u nastavi i školi (prvi ciklus i drugi ciklus); Interkulturalni odgoj i obrazovanje kroz prizmu vjerskog odgoja - vjeroučenik i vjeroučitelj; Osposobljavanje romskih pomagača - Provedba Programa međupredmetnih i interdisciplinarnih sadržaja Građanskog odgoja i obrazovanja za osnovne i srednje škole; Interkulturalnost, Hrvatski jezik/razredna nastava: Usvajanje nematerinskoga jezika kao oblik dvojezičnosti s posebnim osvrtom na hrvatski jezik; Poučavanje o holokaustu i sprečavanju zločina protiv čovječnosti; "Balkan, holokaust i Židovi"; Šoa akademija; Holokaust, ljudska prava, obrazovanje.*

Sredstva za realizaciju stručnih skupova osigurana su u suradnji Agencije za odgoj i obrazovanje, Ministarstva znanosti i obrazovanja i osnivača škola koji školama refundiraju troškove sudjelovanja učitelja na stručnim skupovima.

Ukupni financijski pokazatelji

U Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2015. godinu za potrebe obrazovnih programa i nastave na jeziku i pismu za nacionalne manjine utrošena su sredstva u ukupnom iznosu od 31.367.076,82 kuna i to za sljedeće aktivnosti:

- *Poticaji obrazovanja nacionalnih manjina (A577131), Posebni programe obrazovanja za provođenje programa nacionalnih manjina (A577137), provedbu Nacionalne strategije za uključivanje Roma, za razdoblje od 2013. do 2020. godine: Poticaj predškolskog odgoja i predškole za Rome (A767015) te provedba Nacionalnog programa za Rome (A 767003), rad predškolskih ustanova sukladno članku 50. Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju - Odgoj i naobrazba djece pripadnika nacionalnih manjina (A578003).*

U 2015. godini Ministarstvo znanosti i obrazovanja je osiguralo sredstva za obrazovne programe i nastavu na jeziku i pismu nacionalnih manjina na Razdjelu 080, Glavi 05. Na smanjenje, odnosno povećanje sredstava na jednoj aktivnosti, uvjetovano je rebalansom Državnog proračuna. Vidljiv je porast sredstava za provođenje mjera Nacionalne strategije za uključivanje Roma, za razdoblje od 2013. do 2020. godine, jer se povećao broj korisnika predškole i integriranog predškolskog odgoja (Tablica 26.).

Tablica 26.

	Isplaćeno u 2014.	Isplaćeno u 2015.	Povećanje/ smanjenje
A 578003 – Odgoj i naobrazba djece pripadnika nacionalnih manjina	1.707.250,00	1.742.750,00	+ 35.500,00
A 577131 - Poticaji obrazovanja nacionalnih manjina	1.388.833,60	1.171.713,00	- 217.120,60
A 577137 - Posebni programi obrazovanja za provođenje programa nacionalnih manjina	1.241.822,30	975.601,20	- 266.221,10
A 767003 - Provedba Nacionalnog programa za Rome	4.374.052,27	4.537.379,94	+ 163.327,67
A 767015 - Poticaj predškolskog odgoja i predškole za Rome	2.221.975,26	2.477.499,36	+ 255.524,10
UKUPNO	10.933.933,43	10.904.943,50	- 28.989,93

Osim gore navedenih aktivnosti, u 2015. godini isplaćena su sredstva i za:

- izradu ispitnih materijala za državnu maturu na jeziku i pismu nacionalnih manjina, prevođenje ispitnih materijala, lekturu, korekturu, prijelom i tisak, troškove rada ocjenjivača na materinskim jezicima nacionalnih manjina (A814001 – *Državna matura*, iznos od 212.743,72 kuna),
- plaće učitelja i nastavnika u nastavi po modelu C te plaće za 25 suradnika – pomagača (A579000 – *Osnovnoškolsko obrazovanje* i to 16.088.155,20 kuna za plaće učitelja u osnovnim školama te 1.628.000,00 kuna za suradnike pomagače u osnovnim školama i A58000 – *Srednjoškolsko obrazovanje*, iznos od 1.390.334,40 kuna za plaće nastavnika u srednjim školama).

Osim navedenih aktivnosti, provedba Nacionalne strategije za uključivanje Roma, za razdoblje od 2013. do 2020. uključuje i:

- stipendiranje studenata romske nacionalne manjine (A679066 – *Stipendije za studente Rome* - 217.000,00 kuna) te

- uključivanje odraslih Roma u program opismenjavanja i osposobljavanja (A580014 - Razvoj obrazovanja odraslih – 925.900,00 kuna).

Ocjena stanja i preporuke

Na području odgoja i obrazovanja na jeziku i pismu nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj postignut je visok stupanj provedbe Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina. Uspješno se provodi obrazovanje učenika u nastavi koja se u cjelini izvodi na jeziku i pismu nacionalnih manjina (model A).

Za školsku godinu 2015./2016. odobren je ustroj nastave u 4 osnovne škole i 4 srednje škole po modelu C za pripadnike 4 nacionalne manjine i to: češkog jezika i kulture u OŠ Braće Radića u Pakracu i OŠ Stjepana Radića u Bibinjama; rusinskog jezika i kulture u OŠ Antuna Bauera u Vukovaru; ruskog jezika i kulture u OŠ Nikola Tesla u Rijeci; makedonskog jezika i kulture u Prvoj gimnaziji u Zagrebu i Prvoj Sušačkoj hrvatskoj gimnaziji i češkog jezika i kulture u Gimnaziji Daruvar u Daruvaru i Gimnaziji Petra Preradovića u Virovitici. Ustroj nastave po modelu B (dvojezična nastava za učenike pripadnike mađarske nacionalne manjine) odobren je u jednoj školi (OŠ Lug).

Izmjenom Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnim i srednjim školama (Narodne novine, broj 152/14) stvorena je mogućnost preregistracije škola s nastavom na jeziku i pismu nacionalnih manjina po modelu A, a time i izvršenje mjere Akcijskog plana Usklađivanje statuta osnovnih škola sa Zakonom o odgoju i obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina.

Cjelovita kurikularna reforma kojom 2015. godine započinje realizacija Strategije obrazovanja, znanosti i tehnologije, a koju je Hrvatski sabor donio u listopadu 2014. godine, obuhvatit će i nastavne planove i programe za nastavu na jeziku i pismu nacionalnih manjina. Također, u listopadu 2015. godine objavljeni su Javni pozivi za prijavu kandidata za članove stručnih radnih skupina za izradu prijedloga predmetnih kurikuluma za nacionalne manjine koje se školuju po modelu A (češki, mađarski, srpski i talijanski) te Njegovanja jezika i kulture nacionalnih manjina po modelu C (češki, mađarski, romski, srpski i talijanski) što je značajan korak u uključivanju manjinskog obrazovanja u Cjelovitu kurikularnu reformu.

NACIONALNA STRATEGIJA ZA UKLJUČIVANJE ROMA ZA RAZDOBLJE 2013. – 2020.

Odgoj i obrazovanje pripadnika romske nacionalne manjine

S ciljem podizanja kvalitete i učinkovitosti obrazovanja djece pripadnika romske nacionalne manjine te osiguravanja stjecanja potrebnih znanja i vještina koje će omogućiti osobni razvoj učenika, kao i završavanje osnovnog obrazovanja s ciljem nastavka školovanja te smanjenja razlike između obrazovnih postignuća djece pripadnika romske nacionalne manjine u odnosu na prosječnu razinu obrazovnih postignuća svih učenika u osnovnoškolskom obrazovanju u Republici Hrvatskoj i u 2015. godini provodile su se aktivnosti na području odgoja i obrazovanja djece pripadnika romske nacionalne manjine. Tijekom 2015. godine postignut je daljnji napredak na području obrazovanja uključivanjem djece i učenika romske nacionalne manjine na svim razinama obrazovnog sustava.

Za djecu romske nacionalne manjine osigurava se uključivanje u programe predškolskog odgoja kako bi se premostio jaz između socijalno-ekonomske situacije u kojoj djeca romske nacionalne manjine žive i mogućnosti za njihovu uspješnu integraciju tijekom obveznog osnovnog obrazovanja. Vidljivo je povećanje broja djece uključene u programe predškolskog odgoja/predškole te program predškolskog odgoja/predškole daje dobre rezultate i upućuje na obvezu organiziranja predškolskih odgojnih skupina za svu djecu romske nacionalne manjine. Mjere definirane akcijskim planom relevantne su i provodit će se i u budućnosti. Mjere odgovaraju potrebi osiguravanja pristupa kvalitetnom i uključivom obrazovnom sustavu u ranoj dječjoj dobi koje cilja na smanjenje početnih nejednakosti, eliminiranje diskriminacije, redukciju izazova s kojima se susreću djeca iz ranjivih društvenih skupina te promicanje emocionalnog, socijalnog, psihološkog i fizičkog razvoja sve djece.

U 2015. godini nastavljeno je provođenje stručnog usavršavanja učitelja, nastavnika, stručnih suradnika te romskih pomagača u osnovnim školama s ciljem podizanja kvalitete i učinkovitosti obrazovanja djece pripadnika romske nacionalne manjine te osiguravanja stjecanja potrebnih znanja i vještina za osobni razvoj učenika. Osim skupova za romske pomagače i stručne suradnike u osnovnim školama održani su i stručni skupovi za učitelje i nastavnike hrvatskog jezika te skupovi za stručne suradnike pedagoge i predmetne učitelje na temu interkulturalnosti.

Moguće je zaključiti da je od provođenja Nacionalnog programa za Rome iz 2003. godine te Desetljeća za uključivanje Roma 2005. – 2015., a imajući u vidu Nacionalnu strategiju za uključivanje Roma za razdoblje 2013. – 2020. vidljivo postizanje značajnih pozitivnih pomaka na području odgoja i obrazovanja pripadnika romske nacionalne manjine, a što je osobito vidljivo u predškolskom odgoju pripadnika romske nacionalne manjine te u srednjoškolskom obrazovanju. Iz podataka je vidljivo kako broj učenika uključenih u srednjoškolsko obrazovanje iz godine u godinu raste. To nedvojbeno upućuje na zaključak da je uspješnost učenika u osnovnom obrazovanju porasla te da je svijest o nastavku školovanja također porasla i da održive mjere u odgoju i obrazovanju treba i dalje nastaviti provoditi.

Glavna postignuća i najveći problemi u provedbi

Na početku pedagoške godine 2015./2016. u programima predškolskog odgoja/predškole ukupno je 1.026 djece (513m/513ž), što je povećanje broja djece u odnosu na pedagošku godinu 2014./2015., kada je bilo ukupno 873 djece(442m/431ž). Iz Državnog proračuna u 2015. godini za predškolski odgoj/predškolu utrošeno je 3.283.252,83 kuna, od toga 1.367.882,32 kuna za predškolu i 1.915.370,51 kuna za predškolski odgoj.

U osnovnoškolskom sustavu nije vidljivo značajnije povećanje broja učenika. Tako je na početku školske godine 2014./2015. u osnovnoj školi 5.411 učenika (2.750m/2.661ž) pripadnika romske nacionalne manjine dok je početkom školske godine 2015./2016. u osnovnoj školi 5.420 učenika (2.740m/2.680ž). Istodobno, podaci o broju učenika koji napuštaju osnovno obrazovanje pokazuje kako je završnost na niskoj razini. Tijekom 2014./2015. školske godine 167 učenika (93m/74ž) prekinulo je školovanje dok je tijekom 2013./2014. školske godine 140 učenika (69m/71ž) potpuno prekinulo školovanje.

Osiguranje produženog boravka iznimno je važno s obzirom da je produženi boravak preduvjet uspješnog završetka osnovnog obrazovanja. Na početku školske godine 2015./2016. ukupno je 318 učenika (169m/149ž) uključeno u produženi boravak dok je na početku školske godine 2014./2015. godine ukupno 343 učenika (179m/164ž) u produženom boravku. Uz produženi boravak ističemo kako se, temeljem čl.43. Zakona o odgoju i obrazovanju u

osnovnoj i srednjoj školi i u 2015./2016. školskoj godini osigurava posebna pomoć u učenju hrvatskog jezika. Na početku školske godine 2014./2015. posebnu pomoć u učenju hrvatskog jezika ukupno je dobilo 443 učenika (225m/218ž), a na početku školske godine 2015./2016. posebnu pomoć u učenju hrvatskog jezika primaju 418 učenika (223m/195ž).

Rad 25 romskih pomagača (13m/12ž) financira se iz Državnog proračuna, kao i rad svih drugih djelatnika u školama. Romski pomagači trebaju zajedno s učiteljem pomagati u pisanju domaćih zadaća tijekom produženog boravka te svladavanju školskog gradiva. Na produženi boravak, plaće romskih pomagača, maturalna putovanja, ljetne škole, smještaj u dom te aktivnosti nakon nastave iz Državnog proračuna u 2015. godini utrošeno je 2.211.526,47 kuna.

I u 2015. godini nastavljen je trend povećanja broja učenika romske nacionalne manjine uključenih u sustav srednjoškolskog obrazovanja. Broj učenika romske nacionalne manjine upisanih u srednjoškolske programe u školskoj godini 2015./2016. je 746 (406m/340 ž), u odnosu na 682 (368m/314ž) u školskoj godini 2014./2015., te 588 učenika (327m/258ž) u školskoj godini 2013./2014. Iako je veći broj učenika koji nastavljaju obrazovanje u trogodišnjim srednjoškolskim programima u odnosu na broj učenika u četverogodišnjim programima, vidljiv je porast broja učenika upisanih u prve razrede četverogodišnjih škola. U 2015. godini Ministarstvo znanosti i obrazovanja osiguralo je stipendije za 569 učenika (321m/248 ž) na što je iz Državnog proračuna u 2015. godini utrošeno 3.248.100,00 kuna. U odnosu na 2013./2014. školsku godinu i 542 učenika (247m/295ž) vidljivo je povećanje broja korisnika stipendija.

Osim srednjoškolskih stipendija, putem Nacionalne zaklade za potporu učeničkom i studentskom standardu u 2015. godini osigurane su stipendije za 21 studenta (12m/9ž) među kojima je 1 student poslijediplomskog studija, te je na visokoškolske stipendije iz Državnog proračuna ukupno utrošeno 217.000,00 kuna.

Kad je u pitanju obrazovanje odraslih programi opismenjavanja i osposobljavanja za prvo zanimanje nastavili su se provoditi i u 2015. godini te je u programima bilo uključeno 440 odraslih Roma (348m/92ž), a na navedene aktivnosti iz Državnog proračuna utrošeno je 925.900,00 kuna.

Također, u 2015. godini Ministarstvo znanosti i obrazovanja sufinanciralo je obilježavanje Svjetskog dana romskog jezika te obilježavanje Međunarodnog dana sjećanja na romske žrtve holokausta.

Za ostvarenje mjera Nacionalne strategije za uključivanje Roma, za razdoblje od 2013. do 2020. godine, u 2015. godini iz Državnog proračuna ukupno je utrošeno 9.899.779,30 kuna.

Rani predškolski odgoj i obrazovanje

Za djecu pripadnike romske nacionalne manjine osigurava se uključivanje u programe predškolskog odgoja. Ako u pojedinoj sredini ne postoji mogućnost uključivanja u integrirane uvjete predškolskog odgoja u redovitoj predškolskoj ustanovi, osigurava se program predškole tj. program pripreme za polazak u osnovnu školu koji se najčešće ostvaruje u osnovnim školama, a dijelom i u predškolskim ustanovama.

Program predškole tj. program pripreme za osnovnu školu pokazao se prijeko potreban za romsku populaciju predškolske dobi, daje dobre rezultate i upućuje na obvezu organiziranja predškolskih odgojnih skupina za svu romsku djecu kao pripremu za uključivanje u odgojno-

obrazovni sustav, a osobito u sredinama gdje nema kapaciteta za integrirani predškolski odgoj. U odnosu na opravdanost programa predškole za stjecanje jezičnih kompetencija opće je poznato da sve novije teorije obrazovanja upućuju na to da je izuzetno važno što ranije uključivanje sve djece u programe predškolskog odgoja da bi se postiglo što uspješnije obrazovanje tijekom osnovne škole i kasnije. To se osobito odnosi na romsku nacionalnu manjinu koja živi u socijalno otežanim uvjetima te stoga djeca pripadnici romske nacionalne manjine ne mogu imati jednako polazište kao djeca koja žive u socijalno naprednijim uvjetima života. Zato djecu pripadnike romske nacionalne manjine treba uključivati u rani predškolski odgoj što je moguće ranije kako bi se premostio jaz između njihovih socijalnih uvjeta života i očekivane uspješnosti tijekom obrazovanja.

U odnosu na prethodne godine iz podataka je vidljivo kako je došlo do povećanja broja djece koja su uključena u programe predškolskog odgoja/predškole. Tako je u pedagoškoj godini 2014./2015. u programima predškolskog odgoja/predškole bilo ukupno 873 djece (442m/431ž), dok je početkom pedagoške godine 2015./2016. predškolskim odgojem bilo obuhvaćeno 1026 djece pripadnika romske nacionalne manjine (513m/513ž), a od toga 549 djece (282m/267ž) predškolskim odgojem, a 477 djece (231m/246ž) predškolom.

Iz Državnog proračuna, u 2015. godini utrošeno je za predškolski odgoj/predškolu ukupno 3.283.252,83 kuna, od toga 1.367.882,32 kuna za predškolu i 1.915.370,51 kuna za predškolski odgoj.

Osnovnoškolsko obrazovanje

U proteklih šest godina povećan je obuhvat djece pripadnika romske nacionalne manjine osnovnim obrazovanjem, dok je u 2014./2015. zabilježen lagani pad. Na početku 2013./2014. školske godine bilo je 5.470 učenika (2.769m/2.701ž), a 2014./2015. godine bilo je osnovnoškolskim obrazovanjem obuhvaćeno 5.411 djece pripadnika romske nacionalne manjine (2.750m/2.661ž), 59 učenika manje nego prethodne godine. Početkom školske godine 2015./2016. u osnovnoškolskom obrazovanju je 5.420 učenika (2.740m/2.680ž).

Istodobno podaci o broju učenika koji napuštaju osnovno obrazovanje nakon višekratnih ponavljanja pokazuju da je završnost osnovnog obrazovanja na niskoj razini. Tako su npr. u 2012./2013. osnovno školovanje napustila 153 učenika (83m/70ž) dok je u 2013./2014. osnovnu školu napustilo 140 učenika (69m/71ž). Tijekom 2014./2015. školske godine 167 učenika (93m/74ž) potpuno je prekinulo školovanje. U ukupan zbroj onih koji su prekinuli školovanje uključeni su i učenici koji su navršili 15 godina života, a nisu završili osnovnu školu.

Kada je u pitanju ponavljanje razreda, podaci pokazuju da je na početku 2013./2014. iskazano 428 ponavljača (235m/193ž), a u 2014. godini 413 ponavljača (245m/168ž). Početkom 2015./2016. školske godine bilo je 394 učenika ponavljača (240m/154ž).

U osnovnim školama zaposleno je 25 suradnika pomagača (13m/12ž) i njihov rad se financira iz Državnog proračuna. Stručno usavršavanje romskih pomagača i stručnih suradnika u osnovnim školama s ciljem podizanja kvalitete i učinkovitosti obrazovanja djece pripadnika romske nacionalne manjine nastavljeno je i u 2015. godini. Prema izvješću Agencije za odgoj i obrazovanje u 2015. godini održano 9 stručnih skupova za učitelje koji rade u školama s većim brojem romskih učenika, te 3 stručna skupa za romske pomagače s temom Uloga romskih pomagača u nastavi:

1) *Uloga romskih pomagača u nastavi i školi* – (1. ciklus), 13. prosinca 2015. godine, Čakovec, 44 sudionika

2) *Uloga romskih pomagača u nastavi i školi* – (2. ciklus), 12. ožujka 2015. godine, Čakovec, 30 sudionika

3) *Osposobljavanje romskih pomagača – provedba programa međupredmetnih i interdisciplinarnih sadržaja Građanskog odgoja i obrazovanja za osnovne i srednje škole*, 27. kolovoza 2015. godine, Čakovec, 21 sudionik.

Za odgojno-obrazovne programe, naturalna putovanja, školu u prirodi, ljetne škole, aktivnosti nakon nastave, produženi boravak i plaće romskih pomagača u 2015. godini isplaćeno je 2.211.526,47 kuna, od čega 329.465,41 kuna za produženi boravak, a 1.628.000,00 kuna za plaće romskih pomagača.

Za posebnu pomoć u učenju hrvatskoga jezika učiteljima se osigurava prekovremeni rad, a povećanje sredstava Ministarstvo znanosti i obrazovanja ne prati izdvojeno.

Srednjoškolsko obrazovanje

U sustav srednjoškolskog obrazovanja uključuje se sve veći broj učenika pripadnika romske nacionalne manjine. Prilikom upisa u Odluci o elementima i kriterijima za izbor kandidata za upis u srednje škole, koju donosi Ministarstvo znanosti i obrazovanja, posebnom točkom određen je upis učenika romske populacije, na način da se omogućava manji broj bodova kojim se pripadnici romske nacionalne manjine mogu upisati u željeni srednjoškolski program. Iako je veći broj učenika koji nastavljaju obrazovanje u trogodišnjim srednjoškolskim programima u odnosu na broj učenika u četverogodišnjim programima, vidljiv je porast i broja učenika upisanih u prve razrede četverogodišnjih škola. Također je vidljivo da se učenici ispisuju iz škole, tj. napuštaju srednjoškolsko obrazovanje.

U srednjoj školi na početku 2014./2015. školske godine bilo je 682 učenika (368m/314ž), a na početku školske godine 2015./2016. bilo je 746 učenika (406m/340ž). Od toga je 250 učenika (149m/101ž) upisano u prve razrede 3-godišnjih strukovnih škola, a 33 učenika (11m/22ž) u prve razrede 4-godišnjih strukovnih programa srednjih škola.

Početkom 2015./2016. školske godine učenici pripadnici romske nacionalne manjine pohađaju: gimnazije 8 učenika (3m/5ž), 4-godišnje strukovne škole 123 učenika (44m/79ž), 3-godišnje strukovne škole 501 učenika (296m/205ž), niža stručna sprema 22 učenika (15m/7ž), programe za učenike s teškoćama u razvoju 88 učenika (47m/41ž), školu likovne umjetnosti i dizajna 3 učenice (3ž); glazbenu školu u sastavu škole 1 učenik (1m).

U 2014. godini od ukupno 682 učenika (368m/314ž) bilo je 67 učenika (45m/22ž) ponavljača. Tijekom 2014./2015. školske godine 88 učenika (37m/51ž) prekinulo je školovanje, dok je krajem iste školske godine bilo 48 učenika ponavljača (29m/19ž). Početkom 2015./2016. školske godine od ukupno 746 učenika srednjih škola (406m/340ž) 50 je učenika ponavljača (29m/21ž).

Ministarstvo znanosti i obrazovanja stipendira sve redovite učenike srednjih škola koji su pripadnici romske nacionalne manjine u iznosu od 5.000,00 kuna godišnje po učeniku, odnosno 500 kuna mjesečno tijekom nastavne godine. Za dobivanje stipendije pretpostavka je izjašnjavanje pripadnosti romskoj nacionalnoj manjini, što inače nije obvezno. Od školske godine 2014./2015. Ministarstvo znanosti i obrazovanja ne dodjeljuje stipendije učenicima ponavljačima.

Broj učenika kojima je osigurana stipendija je 569 (321m/248ž) u školskoj godini 2014./2015. u odnosu na 542 učenika (247m/295) u školskoj godini 2013./2014.

U 2015. godini iz Državnog proračuna za isplatu stipendija učenicima srednjih škola utrošeno je 3.248.100,00 kuna dok je 2013. za isplatu stipendija utrošeno 2.429.656,96 kuna.

Ministarstvo znanosti i obrazovanja sufinancira i smještaj učenika romske nacionalne manjine (16 učenika: 10 m/6ž) u učeničke domove te se evidencija o broju učenika smještenih u dom vodi isključivo prema sufinanciranju. Tako je u 2015. godini iz Državnog proračuna utrošeno 140.350,06 kuna za osiguravanje smještaja u učeničke domove što je, uz stipendije, jedan od preduvjeta za povećanje broja romskih učenika oba spola koji uspješno završavaju srednju školu.

Visokoškolsko obrazovanje

Kako bi se smanjila razlika između prosječnog obuhvata i završnosti visokog obrazovanja pripadnika romske nacionalne manjine u odnosu na prosječni obuhvat i završnost visokog obrazovanja na razini Republike Hrvatske, u cilju izjednačavanja mogućnosti za stjecanje znanja i sposobnosti za rad i nastavak školovanja, do 2020. godine nužno je povećati broj pripadnika romske nacionalne manjine koji završavaju visoko obrazovanje te onih koji nastavljaju poslijediplomski studij.

Ministarstvo znanosti i obrazovanja putem Nacionalne zaklade za potporu učeničkom i studentskom standardu osigurava stipendije svim studentima pripadnicima romske nacionalne manjine koji je zatraže uz pretpostavku da se izjašnjavaju kao pripadnici romske nacionalne manjine. Stipendija iznosi 1.000,00 kuna mjesečno tijekom deset mjeseci, odnosno 10.000,00 kuna godišnje. U akademskoj godini 2014./2015. dodijeljena je 21 stipendija (12m/9ž) od čega i 1 stipendija za 1 studenta polaznika poslijediplomskog studija.

U 2015. godini iz Državnog proračuna za studentske stipendije utrošeno je 217.000,00 kuna.

Obrazovanje odraslih

U Republici Hrvatskoj kontinuirano se radi na povećanju obuhvata odraslih pripadnika romske nacionalne manjine programima opismenjavanja, obrazovanja i osposobljavanja kroz cijelo opće i strukovno obrazovanje, a s ciljem razvijanja individualnih potencijala i jačanja kapaciteta i kompetencija za postizanje veće konkurentnosti na tržištu rada i trajnog zapošljavanja, te povećanja društvene uključenosti i aktivnog sudjelovanja pripadnika romske nacionalne manjine u svim područjima suvremenog života.

U programe obrazovanja odraslih, programe cjeloživotnog obrazovanja i strukovnog obrazovanja u 2015. godini uključilo se 440 pripadnika romske nacionalne manjine (348m/92ž), od toga za program opismenjavanja 421, a za osposobljavanje za prvo zanimanje 19 pripadnika romske nacionalne manjine.

Ukupan iznos sredstava utrošenih za aktivnosti opismenjavanja i osposobljavanja za prvo zanimanje u 2015. godini je 925.900,00 kuna.

IV. PRAVO NA OČITOVANJE SVOJE VJERE I OSNIVANJE VJERSKIH ZAJEDNICA

Ugovorima o pitanjima od zajedničkog interesa, potpisanim s vjerskim zajednicama navedenima u Tablici 1, Republika Hrvatska obvezala se davati godišnje iz Državnog proračuna iznose koji se izračunavaju na temelju umnoška koeficijenta, utvrđenog navedenim Ugovorima, i bruto osnovice za izračun plaća javnih i državnih službenika i namještenika.

Osnovica za izračun plaća u 2015. godini se nije mijenjala, međutim pojedinačni iznosi za 2014. godinu su manji u odnosu na pojedinačni iznos koji se dobije primjenjujući umnožak koeficijenta, utvrđenog Ugovorima i bruto osnovice za izračun plaća javnih i državnih službenika i namještenika, jer su se, pored pojedinih drugih vjerskih zajednica, Srpska pravoslavna crkva u Hrvatskoj, Islamska zajednica u Hrvatskoj, Koordinacija židovskih općina u Republici Hrvatskoj, Židovska vjerska zajednica Bet Israel i Makedonska pravoslavna crkva u Hrvatskoj, uslijed provedbe mjera gospodarskog oporavka i svođenja potrošnje u realne, fiskalno održive okvire, za 2014. godinu odrekle 13,2% godišnjeg financijskog iznosa koji im pripada prema potpisanom Ugovoru. Budući da su u 2015. godini navedenim vjerskim zajednicama iz Državnog proračuna Republike Hrvatske isplaćena novčana sredstva u punom iznosu predviđenome Ugovorima o pitanjima od zajedničkog interesa, isplaćeni iznosi u 2015. godini veći su od onih u 2014. godini. Financijski pokazatelji za 2015. godinu (u odnosu na 2014. godinu) daju se u Tablici 1.

Tablica 1: Pregled financijskih potpora za razdoblje 2014. – 2015.

Vjerske zajednice	2014.	2015.
Srpska pravoslavna crkva u Hrvatskoj	8.381.152 kn	9.655.708 kn
Islamska zajednica u Hrvatskoj	2.554.256 kn	2.942.692 kn
Koordinacija židovskih općina u Republici Hrvatskoj	518.833 kn	551.754 kn
Židovska vjerska zajednica Bet Israel	354.756 kn	408.708 kn
Bugarska pravoslavna crkva u Hrvatskoj	158.372 kn	158.372 kn
Makedonska pravoslavna crkva u Hrvatskoj	589.784 kn	679.476 kn
UKUPNO	12.557.153 kn	14.396.710 kn

Sredstva koja su sukladno Ugovorima o pitanjima od zajedničkog interesa potpisanim s vjerskim zajednicama, planirana u Državnom proračunu Republike Hrvatske osigurana su u razdjelu 025-Ministarstvo financija, Aktivnost - A539060 Poticaji prema Ugovorima Vlade Republike Hrvatske i vjerskih zajednica. Na gore navedenoj poziciji financijska sredstva za 2015. godinu iznosila su 20,036.879,00 kuna i bila su namijenjena za ukupno 19 vjerskih zajednica, od čega 71,85% otpada na one vjerske zajednice koje su obuhvaćene i Ustavnim zakonom o pravima nacionalnih manjina.

Ocjena stanja i preporuke

U Republici Hrvatskoj dosegnuta je visoka razina prava na očitovanje svoje vjere, kao i prava na osnivanje vjerskih zajednica zajedno s drugim pripadnicima te vjere. U narednoj godini će se u okviru financijskih mogućnosti sredstvima iz Državnog proračuna sufinancirati vjerske zajednice.

V. PRISTUP SREDSTVIMA JAVNOG PRIOPĆAVANJA

Sukladno članku 63. Zakona o elektroničkim medijima (Narodne novine, br. 153/09, 84/11, 94/13 i 136/13) Fond za poticanje pluralizma i raznovrsnosti elektroničkih medija je Fond Agencije za elektroničke medije. Izvor financijskih sredstava Fonda su sredstva osigurana odredbama Zakona o elektroničkim medijima i Zakona o Hrvatskoj radioteleviziji (3% mjesečno ukupno prikupljenih sredstava na ime pristojbe koje uplaćuje Hrvatska radiotelevizija).

Vijeće za elektroničke medije u 2015. godini raspisalo je tri javna natječaja za raspodjelu sredstava Fonda. Za dva javna natječaja, Fond 01/15 i 02/15 sredstva su dodijeljena u 2015. godini.

Sukladno zakonskim i podzakonskim aktima jedna od kategorija na koju nakladnici mogu prijavljivati programe je i *Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj*. Iznos ukupno dodijeljenih sredstava u ovoj kategoriji ovisi isključivo o prijavama nakladnika, odnosno o broju i kvaliteti prijavljenih programa.

Pravilnik o Fondu za poticanje pluralizma i raznovrsnosti elektroničkih medija (ZEM), (Narodne novine, broj 150/13), koji je stupio na snagu 21. prosinca 2013. godine, uveo je niz novina u raspodjelu i pravdanje sredstava Fonda. Po prvi puta je omogućeno i neprofitnim pružateljima medijskih usluga iz članka 19. i 79. ZEM-a, neprofitnim pružateljima elektroničkih publikacija te neprofitnim proizvođačima audiovizualnog programa korištenje sredstava Fonda.

U 2015. godini nakladnicima televizije i radija, neprofitnim pružateljima medijskih usluga iz članka 19. i 79. ZEM-a, neprofitnim pružateljima elektroničkih publikacija te neprofitnim proizvođačima audio i/ili audiovizualnog programa, u kategoriji *Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj*, dodijeljeno je 2.038.807,06 kuna.

Na mrežnim stranicama Agencije za elektroničke medije dostupna studija pod nazivom Analiza društvenog utjecaja Fonda za poticanje pluralizma i raznovrsnosti elektroničkih medija. Dokument se nalazi na poveznici <http://www.e-mediji.hr/hr/pruzatelji-medijskih-usluga/istrazivanja-i-analize/predstavljeno-istrazivanje-analiza-drustvenog-utjecaja-fonda-za-pluralizam-i-raznovrsnost-elektronickih-medija/>

Također, sukladno provedenom postupku bagatelne nabave za pružanje tehničke usluge poticanja medijske pismenosti vezano uz teme propisane Zakonom o elektroničkim medijima te Fonda za poticanje pluralizma i raznovrsnosti medija, u 2015. godini je održano ukupno 5 radionica za nakladnike radija i televizije s temom vezanom uz kategoriju *Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj*.

U prilogu ovog Izvješća nalaze se detaljniji podaci o dodijeljenim sredstvima u 2015. godini iz sredstava Fonda za poticanje pluralizma i raznovrsnosti elektroničkih medija u kategoriji *Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj*.

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina u suradnji sa Savjetom za nacionalne manjine održao je 16. lipnja 2015. godine u Opatiji seminar pod nazivom „Mediji i nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj - Zaštita manjina i uloga medija u demokratizaciji hrvatskog društva“.

Ostvarivanje prava nacionalnih manjina na pristup javnim medijima od presudnog je značaja za promicanje ravnopravnosti manjina, stvaranje tolerancije i promicanje suživota s većinskim narodom i očuvanja kulturnog identiteta. Mediji su dužni doprinosti promicanju i poštivanju temeljnih ljudskih prava i sloboda, razumijevanju, poštivanju različitosti, demokratskim dosezima i razvijanju kulture dijaloga kako bi nacionalne manjine postale prihvaćene u društvu kao ravnopravni članovi i subjekti društvenih događanja. Na seminaru se raspravljalo o pitanjima zastupljenosti manjinskih tema u programima radija i televizije na državnoj, regionalnoj i lokalnoj razini kao i tiskanim medijima, te važnosti uloge medija u očuvanju društveno-kulturnih vrijednosti manjinskoga identiteta, a glavni naglasci su stavljeni na važnost suzbijanja stereotipa i govora mržnje na društvenim mrežama i u elektroničkim medijima te ulozi medija u jačanju svijesti o poštivanju i razumijevanju drugog i drugačijeg, razvijanju tolerancije, osjetljivosti na pojave diskriminacije i nepoštivanja ustavnih i zakonskih prava pripadnika nacionalnih manjina u hrvatskom društvu.

Ocjena stanja i preporuke

Savjet za nacionalne manjine ocjenjuje da je ostvarivanje prava nacionalnih manjina na pristup javnim medijima i tijekom 2015. godine bilo nezadovoljavajuće.

Savjet izražava nezadovoljstvo zbog nedovoljne zastupljenosti nacionalnih manjina u televizijskom i radijskom programu te posebno zbog izmjene termina prikazivanja emisije Prizma i Manjinski mozaik. Mišljenje je Savjeta da je manjinska produkcija usmjerena izolaciji pripadnika manjina, nerijetko u rubrici crne kronike, uz izostanak afirmativnih priloga kao pozitivnog primjera društvenog i kulturnog suživota manjinskog i većinskog naroda.

Iz navedenog proizlazi da je nužno pojačati edukacije novinara u cilju njihovog osposobljavanja za profesionalno informiranje te posebno senzibiliziranje javnosti o negativnim utjecajima govora mržnje, netolerancije i isključivosti a kako bi se spriječilo širenje stereotipa i predrasuda o nacionalnim manjinama u javnosti.

U narednom razdoblju također je potrebno inzistirati na izvršenju obveza HRT-a koje proizlaze iz Ugovora između Hrvatske radiotelevizije i Vlade Republike Hrvatske za razdoblje od 1. siječnja 2013. do 31. prosinca 2017. godine, kako u pogledu udjela sadržaja namijenjenih nacionalnim manjinama u cjelokupnom televizijskom programu, tako i u pogledu kvalitete toga sadržaja.

VI. KULTURNA AUTONOMIJA

Pripadnici nacionalnih manjina, sukladno Ustavnom zakonu o pravima nacionalnih manjina, radi očuvanja, razvoja, promicanja i iskazivanja svog nacionalnog i kulturnog identiteta mogu osnivati udruge, zaklade i fondacije te ustanove za obavljanje djelatnosti javnog priopćavanja, kulturne, nakladničke, muzejske, arhivske, knjižnične i znanstvene djelatnosti. Djelovanje navedenih institucija sukladno svojim mogućnostima, financiraju Republika Hrvatska i jedinice lokalne samouprave i područne (regionalne) samouprave.

Putem udruga i ustanova, pripadnici nacionalnih manjina razvili su brojne aktivnosti na području kulture, izdavaštva i informiranja, kako bi što bolje očuvali svoj nacionalni i kulturni identitet. Razvijene su brojne djelatnosti i aktivnosti te su realizirani brojni programi koji predstavljaju značajan doprinos hrvatskoj kulturnoj sceni. Naročito su razvijene

izdavačka i knjižnična djelatnost, kao izraz realne medijske situacije u kojoj stvaraju pripadnici manjina, a Republika Hrvatska je najveće materijalno ulaganje u manjinsku baštinu i ovaj put ostvarila u zaštiti nepokretnih i pokretnih spomenika kulture. Svi spomenici kulture sastavni su dio hrvatske kulturne baštine, ali su ujedno i baština nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj. Njihova zaštita doprinosi zaštiti i očuvanju kulturnog identiteta nacionalnih manjina.

Financijski pokazatelji za 2015. godinu

Zaštita kulturne baštine

U 2015. godini financirano je ukupno 65 programa u iznosu od 8.072.877,00 kuna. Od toga se 58 programa u iznosu od 7.709.877,00 kuna odnosi na Srbe, 3 programa u iznosu od 78.000,00 kuna na Židove te 4 programa u iznosu od 285.000,00 kuna za Mađare.

Plaće i tekući izdaci

U 2015. godini financirano je 11 djelatnika u 10 središnjih knjižnica nacionalnih manjina (Albanci, Austrijanci, Bošnjaci, Česi, Mađari, Rusini i Ukrajinci, Slovaci, Slovenci, Srbi, Talijani) te jedan djelatnik u Slovačkom kulturnom centru iz Našica. Za plaće i tekuće izdatke izdvojeno je ukupno 1.607.787,33 kune.

Plaće i materijalni izdaci			
Mađari	97.070,28	15.000,00	112.070,28
Česi	111.088,06	15.000,00	126.088,06
Slovenci	100.734,72	15.000,00	115.734,72
Slovaci	142.915,16	15.000,00	157.915,16
Austrijanci	100.310,70	15.000,00	115.310,70
Talijani	107.500,08	15.000,00	122.500,08
Bošnjaci	96.131,92	15.000,00	111.131,92
Albanci	96.423,60	15.000,00	111.423,60
Rusini i Ukrajinci	105.583,56	15.000,00	120.583,56
Srbi	201.239,46	40.000,00	241.239,46
SKC Slovaci	273.789,79	0	273.789,79
UKUPNO	1.432.787,33	175.000,00	1.607.787,33

Investicije i informatizacija

U 2015. godini za investicije izdvojeno je ukupno 4.410.000 kuna za 6 programa. Od toga se 1 program odnose na Čehe u iznosu od 50.000,00 kuna, te po jedan program na Slovake u iznosu od 180.000,00 kuna, Židove u iznosu od 40.000,00 kuna, Mađare od 3.900.000,00 kuna, Bošnjake od 40.000,00 kuna te Rome od 200.000,00 kuna.

Za informatizaciju je u 2015. godini izdvojeno 6.000,00 kuna za jedan program za Bošnjake.

Glazbeno – scenska umjetnost i kulturno - umjetnički amaterizam

U 2015. godini za glazbeno – scensku umjetnost i kulturno umjetnički amaterizam izdvojeno je 83.000,00 kuna za 10 programa. Od toga se 3 programa odnose na Čehe (34.000,00 kuna), 2 za Rome (13.000,00) te po jedan program na Židove (10.000,00 kuna),

Srbe (7.000,00 kuna), Talijane (10.000,00 kuna), Mađare (3.000,00 kuna) i jedan multinacionalni program (6.000,00 kuna).

Izdavačka djelatnost, književne manifestacije, potpora i otkup knjiga

U 2015. godini za izdavačku djelatnost izdvojeno je 2.071.000,00 kuna. Od toga se 2.000.000 kuna odnosi na potporu izdavačkoj kući Edit (Talijanska manjina), te 3 program za izdavanje časopisa za Bošnjake (61.000,00 kuna) i jedan za Čehe (10.000,00 kuna).

Za književne manifestacije izdvojeno je 8.000,00 kuna za jedan program Srpske manjine.

Za potporu izdavanju knjiga izdvojeno je ukupno 89.800 kuna. Od toga 9.400,00 kuna za jedan program Talijanske manjine, 44.000,00 kuna za 3 programa Romske manjine te 34.600,00 kuna za 4 programa Bošnjačke manjine.

Za otkup knjiga izdvojeno je 128.620,00 kuna. Od toga Za Muslimane 54.165,00 kuna (6 naslova), za Ukrajinke 12.000,00 kuna (2 naslova) Za Rome 27.030,00 kuna (2 naslova), za Talijane 2.400,00 kuna (1 naslov), za Srbe 8.000 kuna (1 naslov), za Makedonce 9.300 kuna (1 naslov) te za Židove 15.725,00 kuna (1 naslov).

Vizualne umjetnosti i međunarodna suradnja

U 2015. godini za vizualne umjetnosti izdvojeno je ukupno 23.000,00 kuna za 3 programa. Od toga se 2 programa odnose na Židove u iznosu od 18.000,00 kuna, jedan program na Srbe u iznosu od 5.000,00 kuna.

Za međunarodnu kulturnu suradnju izdvojeno je 92.000,00 kuna za 5 programa. Od toga se 2 programa u iznosu od 30.000,00 kuna odnose na Rome, dva programa na Austrijance (60.000 kuna) na Crnogorce (2.000,00 kuna).

SVEUKUPNO MANJINE 2015. GODINA	
Zaštita kulturne baštine	8.072.877,00
Plaće i tekući izdaci	1.607.787,33
Investicije i informatizacija	4.416.000,00
Glazbeno – scenska umjetnost i kulturno - umjetnički amaterizam	83.000,00
Izdavačka djelatnost, književne manifestacije, potpora i otkup knjiga	2.297.420,00
Vizualne umjetnosti i međunarodna suradnja	115.000,00
SVEUKUPNO	16.592.084,33

Ostvarivanju programa kulturne autonomije doprinosi i sufinanciranje programa udruga i ustanova nacionalnih manjina iz sredstava državnog proračuna putem Savjeta za nacionalne manjine. Tijekom 2015. godine na Javni poziv za sufinanciranje prijavljeno je ukupno 1358 programa iz područja informiranja i izdavaštva, kulturnog amaterizma i manifestacija te programa koji proizlaze iz bilateralnih sporazuma i ugovora, te je za tu svrhu, putem Savjeta, ukupno utrošeno 35.296.500,00 kuna.

Ocjena stanja i preporuke

Analiza provedbe aktivnosti Ministarstva kulture koje su usmjerene na osiguravanje i poticanje kulturne autonomije nacionalnih manjina ukazuje na sustavno poticanje

nacionalnih manjina te njihov aktivan i ravnopravan doprinos kulturnom životu. Kroz kulturnu autonomiju nacionalne manjine ostvaruju svoje kulturne i umjetničke slobode u svim aspektima kulturno-umjetničkog stvaralaštva i djelatnosti, kroz koje mogu razvijati i promicati svoj kulturni i nacionalni identitet.

Ministarstvo kulture će i u narednom razdoblju objavljivati Pozive za predlaganje programa javnih potreba u kulturi, u sklopu kojih će sukladno svome djelokrugu i osiguranim sredstvima sufinancirati programe nacionalnih manjina i time ispunjavati svoju ustavnu i zakonsku obvezu očuvanja njihovog nacionalnog identiteta.

VII. ZASTUPLJENOST PRIPADNIKA NACIONALNIH MANJINA U TIJELIMA VLASTI TE U UPRAVNIM I PRAVOSUDNIM TIJELIMA

Zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u Hrvatskome saboru

Na izborima za zastupnike u Hrvatski sabor, koji su održani 8. studenoga 2015. godine, ostvarena je potrebna zastupljenost zastupnika iz reda pripadnika nacionalnih manjina, koji su birani u posebnoj, 12. izbornoj jedinici. Naime, u posebnoj izbornoj jedinici, sukladno Ustavnom zakonu o pravima nacionalnih manjina i Zakonu o izborima zastupnika u Hrvatski sabor, izabrano je 8 zastupnika iz reda pripadnika nacionalnih manjina.

Ostvarivanje prava na odgovarajuću zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u predstavničkim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Na redovnim lokalnim izborima koji su održani 19. svibnja 2013. godine, pripadnicima nacionalnih manjina bilo je, temeljem Zakona o lokalnim izborima i sukladno lokalnim statutima, zajamčeno pravo na izbor ukupno 309 članova predstavničkih tijela, u ukupno 154 jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave. Razdijeljeno po manjinama, pripadnicima srpske manjine je jamčeno pravo na izbor ukupno 203 člana predstavničkih tijela jedinica samouprave; pripadnicima talijanske manjine 38 članova; pripadnicima mađarske manjine 18; pripadnicima bošnjačke i romske manjine po 13; pripadnicima češke manjine 12; pripadnicima slovačke manjine 7; pripadnicima rusinske manjine 3; te pripadnicima albanske i ukrajinske manjine po jedan član.

Na izborima je izabrano ukupno 305 zakonom i statutima zajamčenih članova predstavničkih tijela u ukupno 150 jedinica samouprave.

Pravo na izbor po jednog člana u predstavničkim tijelima općina Kotoriba, Podturen, Peteranec i Petrijanec nisu ostvarili jedino pripadnici romske nacionalne manjine te su u navedenim općinama raspisani dopunski izbori za članove općinskih vijeća iz reda pripadnika romske nacionalnih manjina. Člana predstavničkog tijela na dopunskim izborima izabrali su samo pripadnici romske nacionalne manjine u Općini Podturen, dok dopunski izbori u općinama Kotoriba, Peteranec i Petrijanec nisu održani iz razloga što nadležna povjerenstva nisu zaprimila niti jedan prijedlog kandidacijske liste.

Ostvarivanje prava na odgovarajuću zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u izvršnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Pripadnici nacionalnih manjina imali su na lokalnim izborima 2013. godine, sukladno Zakonu i svojim statutima, pravo predložiti i izabrati kandidate za ukupno 61 zamjenika općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana, u ukupno 60 jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, konkretno u 49 općina i gradova te 11 županija. Razdijeljeno po manjinama, pripadnici srpske manjine imali su pravo predložiti kandidate i birati 39 zamjenika; pripadnici talijanske manjine 7 zamjenika; pripadnici češke i mađarske manjine po 4 zamjenika; pripadnici bošnjačke, romske i rusinske manjine po 2 zamjenika; te pripadnici slovačke manjine jednog zamjenika, odnosno predstavnika u izvršnom tijelu općine, grada ili županije.

Na izborima je izabrano ukupno 49 zamjenika općinskih načelnika i gradonačelnika te 12 zamjenika župana iz reda pripadnika nacionalnih manjina, čime je predmetno pravo na zastupljenost u izvršnim tijelima u cijelosti ostvareno.

Zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u tijelima državne uprave te stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske

Stanje ostvarivanja prava

Godina	Ukupan broj zaposlenih	Broj zaposlenih nacionalnih manjina	Postotni udio nacionalnih manjina
2014.	50.478	1.762	3,49 %
2015.	50.375	1.713	3,40 %

Na dan 31. prosinca 2015. godine u tijelima državne uprave i stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske bilo je zaposleno 50.375 službenika i namještenika, od kojih su njih 1.713 ili 3,40 % bili pripadnici nacionalnih manjina.

Prema podacima od 31. prosinca 2015. godine od službenika i namještenika iz reda pripadnika nacionalnih manjina u navedenim je tijelima najviše zaposleno Srba – 1.124, koji čine 2,23% ukupnog broja zaposlenih; zatim Bošnjaka - 108, koji čine 0,21% zaposlenih; Talijana – 87, koji čine 0,17% zaposlenih; Mađara - 90, koji čine 0,17% zaposlenih; Čeha - 80, koji čine 0,15% zaposlenih; Slovenaca – 49, koji čine 0,09% zaposlenih; Albanaca - 16, koji čine 0,03% zaposlenih; Roma – 8, koji čine 0,01% zaposlenih; dok se pripadnicima ostalih nacionalnih manjina izjasnio 151 službenik i namještenik koji čine 0,29% od ukupnog broja službenika i namještenika. Posebno napominjemo da su u tijelima državne uprave i stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske zaposlene i 132 osobe koje su se po nacionalnoj pripadnosti izjasnili kao Muslimani.

Usporedba podataka o broju pripadnika nacionalnih manjina u tijelima državne uprave na dan 31. prosinca 2014. godine s podacima o broju pripadnika nacionalnih manjina na dan 31. prosinca 2015. godine, ukazuje da je ukupan broj evidentiranih pripadnika nacionalnih manjina u predmetnim tijelima krajem 2015. godine bio manji za 49 zaposlenika ili za 0,09% u ukupnom broju državnih službenika i namještenika u odnosu na kraj 2014. godine. Naime, na dan 31. prosinca 2014. godine u tijelima državne uprave te stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske bilo je zaposleno ukupno 50.478 službenika i namještenika, od kojih su njih 1.762 ili 3,49 % bili pripadnici nacionalnih manjina.

Iz navedenih je podataka razvidno i da je u jednogodišnjem razdoblju (31. prosinca 2014. do 31. prosinca 2015.) ukupan broj zaposlenih državnih službenika i namještenika u tijelima državne uprave te stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske smanjen za 103, odnosno za 0,20%.

Potrebno je napomenuti da je do 4. listopada 2014. godine bila na snazi Odluka o zabrani novog zapošljavanja državnih službenika i namještenika u tijelima državne uprave, stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 153/09.), kojom se zabranjivalo novo zapošljavanje državnih službenika i namještenika u tijelima državne uprave, stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske, a iznimno je bilo dozvoljeno zapošljavanje na radna mjesta koja ostanu upražnjena zbog prestanka službe državnog službenika ili rada namještenika ukoliko nije moguće osigurati redovito obavljanje poslova preraspodjelom između postojećih državnih službenika i namještenika. Dodatno, navedena Odluka postrožena je uvođenjem klauzule 2 za 1 (za dva otišla jedan novi zaposleni). Sve navedeno odrazilo se i na mogućnosti zapošljavanja u državnoj službi općenito, pa i za nacionalne manjine.

Također, zbog nastavka negativnih trendova u gospodarstvu Republike Hrvatske Vlada Republike Hrvatske je donijela novu Odluku o zabrani novog zapošljavanja državnih službenika i namještenika u tijelima državne uprave, stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 114/14), koja je i dalje na snazi.

Planiranje zapošljavanja

Plan prijama u državnu službu u tijela državne uprave i stručne službe i urede Vlade Republike Hrvatske za 2015. godinu donesen je 11. ožujka 2015. (Narodne novine, broj 31/15) te je kasnije dopunjen jednom dopunom od 7. svibnja 2015. (Narodne novine, broj 52/15). Navedenim je Planom planiran prijam u službu za ukupno 89 pripadnika nacionalnih manjina.

Mjere u cilju unaprjeđenja ostvarivanja prava

Sva državna tijela obvezna su objavljivati raspisane javne natječaje u Narodnim novinama, na svojoj web stranici i na web stranici Ministarstva uprave.

Ministarstvo uprave kontinuirano, prije objave javnih natječaja i oglasa, provodi kontrolu zakonitosti dostavljenih tekstova natječaja i oglasa za zapošljavanje te ukazuje državnim tijelima na obvezu navođenja dijela teksta vezano uz prednost pod jednakim uvjetima pripadnika nacionalnih manjina.

Također, kandidatima pripadnicima nacionalnih manjina ukazuje se da imaju pravo pozvati se na prednost pri zapošljavanju sukladno odredbi članka 22. stavka 2. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, bez obveze dostavljanja dokaza o nacionalnoj pripadnosti. O navedenom pravu Ministarstvo uprave pripadnike nacionalnih manjina informira i putem odgovora na upite putem elektroničke pošte, telefonski, kao i putem svoje web stranice.

Kao i prethodnih godina, poštujući odredbe propisa koji reguliraju navedeno područje, tijekom planiranja zapošljavanja posebno se vodilo računa o zastupljenosti pripadnika nacionalnih manjina u ukupnom broju zaposlenih u tijelima državne uprave, stručnim

službama i uredima Vlade Republike Hrvatske. Stoga su, od navedenih tijela prilikom izrade Plana prijama u državnu službu za 2015. godinu zatraženi podaci o popunjenosti radnih mjesta pripadnicima nacionalnih manjina na dan 1. siječnja 2015. godine te o planiranom zapošljavanju državnih službenika, pripadnika nacionalnih manjina, u odnosu na ukupno planirano zapošljavanje.

Zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u Ministarstvu unutarnjih poslova

U svrhu povećanja zastupljenosti pripadnika nacionalnih manjina u Ministarstvu unutarnjih poslova, tijekom 2015. godine provodila se mjera redovnog informiranja mogućih kandidata koji su pripadnici nacionalnih manjina na postojanje odredbe o prednosti pri zapošljavanju, upućivanjem na Internet stranice Ministarstva, prilikom svakog raspisanog natječaja za zapošljavanje, te mjeru edukacije članova Komisije za provedbu javnog natječaja ili internog oglasa, o provedbi članka 22. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina (Narodne novine, broj 155/02 i 80/10). Napominjemo da za provedbu navedenih mjera, ovo Ministarstvo nema financijskih izdataka.

Ministarstvo unutarnjih poslova postupa u skladu s člankom 42. stavkom 2. Zakona o državnim službenicima (Narodne novine, broj 92/05, 107/07, 27/08, 49/11, 150/11, 34/12, 37/13, 38/13 i 1/15), te Planom prijama utvrđuje popunjenost radnih mjesta za pripadnike nacionalnih manjina i planira zapošljavanje potrebnog broja državnih službenika pripadnika nacionalnih manjina.

U Ministarstvu unutarnjih poslova je na dan 31. prosinca 2015. godine bilo zaposleno ukupno 1230 pripadnika nacionalnih manjina. Skrećemo pozornost da se od ukupnog broja zaposlenih 1 osoba nije nacionalno opredijelila. Kao izvor podataka o nacionalnoj pripadnosti zaposlenika ovog Ministarstva korišten je Jedinostveni registar osoba Ministarstva unutarnjih poslova, a prema kojem je za određeni broj zaposlenika ovog Ministarstva nacionalna pripadnost nepoznata ili su se izjasnili kao neopredijeljeni.

Vezano za preporuke u narednom razdoblju, ponovno ističemo da se jedan dio pripadnika nacionalnih manjina, prilikom prijave na natječaje ne izjašnjava o svojoj nacionalnoj pripadnosti, pa je stoga potrebno redovito poticanje istih na izjašnjavanje o svojoj nacionalnoj pripadnosti, jer im isto omogućava prednost pri zapošljavanju sukladno Ustavnom zakonu o pravima nacionalnih manjina.

Na plaće i druga materijalna prava pripadnika nacionalnih manjina i osoba koje se nisu izjasnile o svojoj nacionalnoj pripadnosti, u 2015. godini utrošeno je ukupno 132.464.902,71 kuna.

Slijedom svega navedenog, posebice pokazatelja o broju zaposlenih pripadnika nacionalnih manjina u 2015. godini, te broju ukupno zaposlenih pripadnika nacionalnih manjina u Ministarstvu unutarnjih poslova, vidljivo je da ovo Ministarstvo provodi odredbe Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina koje se odnose na zapošljavanje pripadnika nacionalnih manjina, odnosno vodi računa o postizanja njihove veće zastupljenosti u ovom Ministarstvu.

Zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u pravosudnim tijelima

Ministarstvo pravosuđa kontinuirano prati statističke podatke o pravosudnim dužnosnicima te službenicima, namještenicima i vježbenicima pripadnicima nacionalnih manjina u pravosudnim tijelima. Postupak prijema službenika provode pravosudna tijela samostalno. Tablica sa statističkim podacima vezanim za broj pripadnika nacionalnih manjina zaposlenih u pravosudnim tijelima na dan 31. prosinca 2015. godine, kao i omjer zaposlenih u odnosu na 31. prosinac 2014. godine, nalazi se u prilogu.

Za vođenje navedenih podataka financijska sredstva su osigurana u proračunu Ministarstva pravosuđa u okviru redovitog rada te posebna sredstva nisu potrebna.

Zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u tijelima uprave jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Ministarstvo uprave izvršilo je analizu stanja zastupljenosti pripadnika nacionalnih manjina u upravnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Broj jedinica samouprave u kojima je potrebno osigurati zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u upravnim tijelima tih jedinica je 78 (67 općina i gradova te 11 županija). U navedeni broj od 78 jedinica samouprave uključeno je i 17 jedinica u kojima pripadnici određene nacionalne manjine čine apsolutnu većinu stanovništva jedinice.

Prema podacima Ministarstva uprave, na dan 31. prosinca 2015. godine, od ukupno 576 jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave njih 128 osigurava zastupljenost, odnosno zapošljava pripadnike nacionalnih manjina u svojim upravnim tijelima. U odnosu na stanje na dan 31. prosinca 2014. godine, broj jedinica samouprave koje osiguravaju zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u svojim upravnim tijelima povećan je za 7.

Od 78 jedinica samouprave (67 općina i gradova te 11 županija) koje su dužne osigurati zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u svojim upravnim tijelima to se pravo u cijelosti ostvaruje u njih 56, dok u 22 jedinice nije ostvarena zajamčena zastupljenost.

Prema podacima iz evidencije Ministarstva uprave, na dan 31. prosinca 2015. godine u upravnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ukupno je zaposleno 13.580 službenika i namještenika, od čega 512 ili 3,77% pripadnika jedne od 22 nacionalnih manjina, 99 ili 0,73% neopredijeljenih (neizjašnjenih) odnosno nepoznate narodnosne pripadnosti te 5 ili 0,036% službenika i namještenika koji su se izjasnili kao Muslimani. Usporedbe radi, u odnosu na stanje na dan 31. prosinca 2014. godine u upravnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ukupan broj službenika i namještenika smanjen je za 229, dok je broj službenika i namještenika iz reda pripadnika nacionalnih manjina manji za 14.

Od 512 zaposlena službenika i namještenika iz reda pripadnika nacionalnih manjina najviše je Srba – 284, zatim Talijana – 75, Bošnjaka – 34, Čeha – 24, Mađara – 23, Slovenaca – 22, Crnogoraca – 13, Makedonaca – 11, Slovaka – 7, Nijemaca i Albanaca po 5, Rusina – 3, dok ih je najmanje, po jedan, iz reda pripadnika austrijske, bugarske, romske, rumunjske, ruske i židovske nacionalne manjine.

Edukacija državnih i lokalnih službenika

U 2015. godini provedena je radionica „Zapošljavanje“ u okviru Programa za rukovodeće državne službenike koju je pohađalo 19 polaznika. Za provedbu je utrošeno 2.760,00 kuna iz proračuna Državne škole za javnu upravu, Razdjel/Glava 095/09515, Aktivnost 677018, Račun 3237 Inteliktualne i osobne usluge.

U suradnji s Uredom za ljudska prava i prava nacionalnih manjina organizirane su i provedene radionice:

- „Ustavna zaštita ljudskih prava“ koju je pohađalo 9 polaznika,
- dvije radionice „Ostvarivanje prava nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj“ koju je pohađalo 37 polaznika.

Za provedbu spomenutih radionica nije bilo potrebno osigurati sredstva.

U suradnji s Uredom zastupnice Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava organizirane su i provedene:

- 2 radionice „Državni službenici u zaštiti ljudskih prava“ koju je pohađalo 46 polaznika
- 3 radionice Centri za socijalnu skrb u fokusu Europskog suda za ljudska prava koju je pohađalo ukupno 64 polaznika.

Za provedbu radionica u suradnji s Uredom zastupnice Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava utrošeno je 35.085,00 kuna iz proračuna Državne škole za javnu upravu, Razdjel/Glava 095/09515, Aktivnost 677018, Račun 3237 Inteliktualne i osobne usluge i Račun 3241 Naknade troškova osobama izvan radnog odnosa.

U 2015. godini Škola je provela 11 seminara „Pripreme za polaganje državnog stručnog ispita“ kojim su obuhvaćene i teme zaštite i promicanja ljudskih prava i prava nacionalnih manjina. Navedeni seminar je pohađalo 1.557 polaznika. Za provedbu seminara „Pripreme za polaganje državnog stručnog ispita“ izdvojeno je 31.395,00 kuna iz proračuna Državne škole za javnu upravu, Razdjel/Glava 095/09515, Aktivnost 677018, Račun 3237 Inteliktualne i osobne usluge.

U suradnji s Ministarstvom uprave u Osijeku je organizirana i provedena radionica „Ostvarivanje prava pripadnika nacionalnih manjina“ za Osječko-baranjsku i Vukovarsko-srijemsku županiju koju je pohađalo 30 polaznika. Za provedbu radionice u suradnji s Ministarstvom uprave utrošeno je 3.117,00 kuna iz proračuna Državne škole za javnu upravu, Razdjel/Glava 095/09515, Aktivnost 677018, Račun 3237 Inteliktualne i osobne usluge i Račun 3241 Naknade troškova osobama izvan radnog odnosa.

Ocjena stanja i preporuke

Pripadnici nacionalnih manjina ostvarili su propisanu zastupljenost u Hrvatskom saboru na izborima koji su održani 2015. godine, a na lokalnim izborima koji su održani u 2013. godini, u cijelosti su ostvarili svoje pravo na zastupljenost u predstavničkim i izvršnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Vežano uz zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u tijelima državne uprave, stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske, u 2015. godini u odnosu na 2014. godinu, vidljivo je smanjenje postotnog udjela s 3,49% na 3,40%. Odluka o zabrani novog zapošljavanja državnih službenika i namještenika u tijelima državne uprave, stručnim

službama i uredima Vlade Republike Hrvatske, iz rujna 2014. godine, i dalje je na snazi, što je imalo za posljedicu smanjenu mogućnost zapošljavanja pripadnika nacionalnih manjina u državnoj službi i tijekom 2015. godine.

U tijelima uprave jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave tijekom 2015. godine u odnosu na 2014. godinu također je došlo do neznatnog smanjenja broja službenika i namještenika iz reda pripadnika nacionalnih manjina, ali je potrebno napomenuti da se ukupan broj službenika i namještenika na lokalnoj razini smanjio za 229, dok je broj službenika i namještenika iz reda pripadnika nacionalnih manjina manji za 14.

Pozitivnim se ocjenjuje planiranje prijama za ukupno 89 pripadnika nacionalnih manjina u tijela državne uprave i stručne službe i urede Vlade Republike Hrvatske, koji je utvrđen Planom prijama za 2015. godinu, međutim preporučuje se razmotriti donošenje novog dugoročnog Plana prijama pripadnika nacionalnih manjina u državnu službu, a s ciljem dodatnog pojačanja obveze osiguranja odgovarajuće zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u državnoj upravi.

VIII. VIJEĆA I PREDSTAVNICI NACIONALNIH MANJINA U JEDINICAMA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE

Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 23. travnja 2015. godine donijela Odluku o raspisivanju izbora za predstavnike nacionalnih manjina u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave i Odluku o raspisivanju izbora za članove vijeća nacionalnih manjina u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, obje objavljene u Narodnim novinama, broj 47/15 od 28. travnja 2015. godine, kojima je za dan provedbe izbora određen 31. svibnja 2015. godine.

Također, Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 30. travnja 2015. godine donijela Odluku o izmjeni Odluke o raspisivanju izbora za predstavnike nacionalnih manjina u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, objavljenu u Narodnim novinama, broj 48/15 od 30. travnja 2015. godine.

Sukladno navedenim Odlukama Vlade Republike Hrvatske, 31. svibnja 2015. godine održani su izbori za vijeća i predstavnike nacionalnih manjina u županijama, gradovima i općinama.

Na temelju izbornih rezultata Vlada Republike Hrvatske donijela je na sjednici održanoj 11. lipnja 2015. godine Odluku o davanju ovlaštenja za sazivanje konstituirajućih sjednica vijeća nacionalnih manjina koja je objavljena u Narodnim novinama, broj 65/15 od 12. lipnja 2015. godine.

Na izborima za članove vijeća i predstavnike nacionalnih manjina u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave održanima 31. svibnja 2015. godine izabrano je ukupno 285 vijeća i 169 predstavnika nacionalnih manjina u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Od ukupno 169 izabranih predstavnika nacionalnih manjina zahtjev za upis u Registar vijeća, koordinacija vijeća i predstavnika nacionalnih manjina podnijelo je njih ukupno 156, od kojih je 151 uredan zahtjev te su im izdana rješenja o upisu.

Od ukupno 285 izabranih vijeća nacionalnih manjina zahtjev za upis odnosno prijavu promjene podataka u navedenom Registru podnijelo je njih ukupno 276, od kojih je 256 urednih zahtjeva za upis odnosno prijave promjena podataka te su im izdana rješenja o upisu.

Ministarstvo uprave napominje da određeni broj vijeća i predstavnika nacionalnih manjina još uvijek nije podnio zahtjev za upis odnosno prijavu promjena podataka u Registru. Stoga, ističemo da intenzitet provođenja upisa u Registar isključivo ovisi o podnošenju zahtjeva i prijave te dopuni i ispravku dokumentacije od strane subjekata upisa koji zahtjeve za upis odnosno prijave promjene podataka u Registru još nisu podnijeli ili ti zahtjevi odnosno prijave nisu uredni.

Ministarstvo uprave u svakodnevnom kontaktu sa podnositeljima zahtjeva za upis odnosno prijave promjena podataka u Registru radi na informiranju o statusu tih zahtjeva odnosno prijave s ciljem otklanjanja eventualnih pogrešaka ili nedostataka istih te donošenja rješenja o upisu u Registar.

Financiranje rada vijeća i predstavnika nacionalnih manjina u 2015. godini iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Pregled sredstava osiguranih u proračunima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koja su dodijeljena za funkcioniranje vijeća nacionalnih manjina i predstavnika nacionalnih manjina u 2015. godini (*pregled je sastavljen po županijama te uključuje i sredstva koja su osigurana u proračunima jedinica lokalne samouprave, odnosno dodijeljena vijećima i predstavnicima nacionalnih manjina s područja pojedine županije*):*

1. Zagrebačka županija.....	1.565.427,43 kn
2. Krapinsko-zagorska županija.....	0,00 kn**
3. Sisačko-moslavačka županija.....	922.103,35 kn
4. Karlovačka županija.....	484.784,89 kn
5. Varaždinska županija.....	170.710,00 kn
6. Koprivničko-križevačka županija.....	386.847,41 kn
7. Bjelovarsko-bilogorska županija.....	603.086,57 kn
8. Primorsko-goranska županija.....	1.855.158,95 kn
9. Ličko-senjska županija.....	155.175,00 kn
10. Virovitičko-podravska županija.....	260.688,22 kn
11. Požeško-slavonska županija.....	193.659,49 kn
12. Brodsko-posavska županija.....	373.045,43 kn
13. Zadarska županija.....	958.002,28 kn
14. Osječko-baranjska županija.....	1.304.245,98 kn
15. Šibensko-kninska županija.....	737.378,98 kn
16. Vukovarsko-srijemska županija.....	934.796,10 kn
17. Splitsko-dalmatinska županija.....	913.153,09 kn
18. Istarska županija.....	1.203.545,80 kn
19. Dubrovačko-neretvanska županija.....	515.000,00 kn
20. Međimurska županija.....	121.046,64 kn
21. Grad Zagreb.....	8.381.872,63 kn
UKUPNO.....	22.039.728,24 kn

NAPOMENE:

* Iznos sredstava koja su vijeća i predstavnici s područja nekih županija stvarno utrošila za svoj rad je u nekim slučajevima veći, odnosno manji od naznačenih iznosa osiguranih/dodijeljenih sredstava iz proračuna jedinica samouprave.

** U Krapinsko-zagorskoj županiji za razdoblje od 2011.-2015. godine nisu održani izbori za članove vijeća i predstavnike nacionalnih manjina, dok je na izborima održanim 31. svibnja 2015. godine izabrana Predstavница srpske nacionalne manjine Krapinsko-zagorske županije za čiji je rad u županijskom proračunu za 2015. godine osigurano 10.000,00 kuna, međutim navedena sredstva nisu utrošena budući da se izabrana predstavница nacionalne manjine nije odazivala na županijske pozive niti je tražila ostvarivanje svojih prava.

Iz prikupljenih informacija razvidno je da neka vijeća i predstavnici u jedinicama samouprave tijekom 2015. godine, kao što je to bio slučaj i u prethodnom razdoblju, nisu pokazivala značajniji interes za funkcioniranjem i radom, da nisu izrađivali godišnje planove rada i podnosili zahtjeve za financiranjem iz proračuna jedinica samouprave, da neki nisu dostavili odgovarajuća izvješća te da im je iz tog razloga financiranje uskraćeno.

Seminar o ulozi i unaprjeđenju rada vijeća i predstavnika nacionalnih manjina

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina u suradnji sa Savjetom za nacionalne manjine održao je 24. travnja 2015. godine seminar o ulozi i unaprjeđenju rada vijeća i predstavnika nacionalnih manjina.

Cilj seminara je bio informiranje i educiranje članova vijeća i predstavnika nacionalnih manjina o njihovim pravima i obvezama koje proizlaze iz Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, motiviranje i poticanje na bolju suradnju vijeća i predstavnika sa tijelima lokalnih jedinica, kao i razmjena informacija o svim specifičnim problemima pripadnika nacionalnih manjina na području Šibensko-kninske županije.

U raspravi je bilo govora o funkcioniranju vijeća i predstavnika, uporabi srpskog jezika i ćirilice u obrazovanju, političkoj zastupljenosti pripadnika nacionalnih manjina na državnoj i lokalnoj razini i njihovoj zastupljenosti u zapošljavanju, te o drugim specifičnim problemima manjinskog stanovništva s ovog područja. Uoči izbora za manjinska vijeća i predstavnike nacionalnih manjina (koji su se održali 31. svibnja 2015. godine), pripadnici nacionalnih manjina su se pozvali da u što većem broju izađu na izbore i izaberu svoja manjinska vijeća i predstavnike, kojima se na lokalnoj razini osigurava sudjelovanje nacionalnih manjina u javnom životu i upravljanju lokalnim poslovima.

Aktivnosti Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina u okviru IPA 2012 projekta „Potpora vijećima nacionalnih manjina na lokalnoj razini“

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina korisnik je projekta „Potpora vijećima nacionalnih manjina na lokalnoj razini“ u okviru IPA 2012 projekta.

Tijekom 2015. godine završene su aktivnosti izrade dokumentacije za nadmetanje za komponentu I., te je proveden javni natječaj u skladu sa Zakonom o javnoj nabavi.

Također se dovršene aktivnosti ugovaranja postupkom javne nabave za komponentu II. „Nabava IT opreme za provedbu, nadzor i implementaciju Ustavnog zakona o pravima

nacionalnih manjina“⁴. Ugovor je potpisan 22. travnja 2015. godine u iznosu od 73.840,00 EUR (najniža ponuđena cijena), te su sva plaćanja po istom ugovoru izvršena u 2015. godini.

U okviru II. komponente navedenog projekta tijekom 2015. godine obavljena je nabava računalne opreme za 75 vijeća nacionalnih manjina u jedinicama lokalne samouprave s najnižim indeksom razvijenosti u Republici Hrvatskoj koja su ispunjavala potrebne preduvjete (dostupan prostor i internetna veza). Održivost II. komponente osigurava se aktivnostima I. komponente projekta. Naime, I. komponentom će se uspostaviti elektronički sustav praćenja provedbe Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina iz perspektive vijeća nacionalnih manjina te ojačati vijeća nacionalnih manjina za pružanje relevantnih informacija vezano uz praćenje Ustavnog zakona kao i za preuzimanje aktivnije uloge u sudjelovanju u javnom životu i upravljanju lokalnim poslovima.

Ocjena stanja i preporuke

Ocjenjuje se da je rad vijeća i predstavnika nacionalnih manjina i u 2015. godini bio uvjetovan razvijenošću područja lokalne i područne samouprave na kojima oni djeluju i to prvenstveno u smislu osiguravanja prostornih i materijalnih uvjeta za rad. Problem nedostatnog financiranja je najizrazitiji kod vijeća i predstavnika na područjima od posebne državne skrbi.

Iako vijeća i predstavnici nacionalnih manjina imaju izborni legitimitet, što im omogućuje da savjetodavno sudjeluju u donošenju odluka vezanih za pitanja od interesa za nacionalne manjine, i u ovom izvještajnom razdoblju u pojedinim jedinicama uočen je problem njihovog nedovoljnog stvarnog utjecaja na lokalnoj razini. S druge strane, Ministarstvo uprave ukazuje da, kao i u prethodnom razdoblju, izostaje interes i aktivnije djelovanje pojedinih vijeća i predstavnika u izradi planova rada i podnošenju zahtjeva za financiranjem iz lokalnih proračuna.

Dodijeljena računalna oprema za 75 vijeća u lokalnim jedinicama s najnižim indeksom razvijenosti, u okviru projekta „Potpora vijećima nacionalnih manjina na lokalnoj razini“ (IPA 2012), ojačati će kapacitete tih vijeća i omogućiti im aktivnije funkcioniranje.

Savjet za nacionalne manjine ocjenjuje da je na izborima za članove vijeća i predstavnike nacionalnih manjina, koji su održani u svibnju 2015. godine, izostala adekvatna promidžba, kao i da su se izbori održali na malom broju izbornih mjesta, a što je, između ostalog, rezultiralo i malim postotkom izlaznosti birača (13,48%).

Preporuke, kao i u prošlogodišnjem izvješću, su da se u narednom razdoblju, sukladno članku 136. Zakona o lokalnim izborima, posebnim zakonom detaljnije urede pitanja izbora vijeća i predstavnika nacionalnih manjina, te da se izmjenama odgovarajućih propisa predstavnicima nacionalnih manjina dodijeli status neprofitne pravne osobe ili da se utvrdi neki drugi mehanizam kako bi se otklonile poteškoće koje nastaju dodjeljivanjem OIB-a predstavnicima kao fizičkim osobama.

IX. AKTIVNOSTI SAVJETA ZA NACIONALNE MANJINE

Nakon isteka mandata dijelu članova Savjeta za nacionalne manjine, Vlada Republike Hrvatske je 12. ožujka 2015. godine Rješenjem o imenovanju dijela članova Savjeta za nacionalne manjine (Narodne novine, broj 31/15), imenovala 6 članova Savjeta za nacionalne

manjine iz reda osoba koje predlažu vijeća nacionalnih manjina, te 5 članova Savjeta za nacionalne manjine iz reda istaknutih kulturnih, znanstvenih, stručnih, vjerskih pripadnika nacionalnih manjina koje su predložile manjinske udruge i druge organizacije manjina, vjerske zajednice, pravne osobe i građani pripadnici nacionalnih manjina. Također su Rješenjem (Narodne novine, broj 31/15) imenovani predsjednik i dva potpredsjednika Savjeta.

Vezano uz **službenu i javnu uporaba jezika i pisma nacionalnih manjina** Savjet konstatira da Izmjene Statutarne Odluke o izmjenama i dopunama Statuta Grada Vukovara izglasane na sjednici 17. kolovoza 2015. godine, nisu u suglasnosti s Ustavnim zakonom i Zakonom o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj. Gradsko je vijeće navedenim izmjenama Statuta onemogućilo pripadnicima srpske nacionalne manjine ostvarivanje prava na službenu ravnopravnu uporabu svog jezika i pisma. Ne ignorirajući nedavnu povijest Grada Vukovara obilježenu ratnim razaranja i osjetljivost vezanu za pitanje dvojezičnosti, Savjet je uvjerenja da niti jedan jezik i pismo ne smiju dovesti u pitanje miran suživot i budućnost međuljudskih odnosa na bilo kojem području Republike Hrvatske, kao i cjelokupnu politiku Vlade Republike Hrvatske u izgradnji sustava zaštite prava i sloboda nacionalnih manjina.

U organizaciji Savjeta za nacionalne manjine, Fakulteta političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu, Fakulteta političkih nauka Univerziteta u Beogradu, Istarska županija, Grada Pule i Općine Medulin na Brijunima je od 19. do 21. svibnja 2015. održana i Regionalna škola ljudskih i manjinskih prava. Od 21. do 24. svibnja 2015. godine, po devetnaesti je puta na Brijunima održan znanstveni skup *Nacionalne manjine u demokratskim društvima*, u organizaciji Centra za međunarodne i sigurnosne studije Fakulteta političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu, Savjeta za nacionalne manjine i Zaklade Friedrich Ebert, te suorganizatorima – Fakultetom političkih nauka Univerziteta u Beogradu, Istarskom županijom, Gradom Pula i Općinom Medulin.

U odnosu na **odgoj i obrazovanje na jeziku i pismu nacionalnih manjina** Savjet je mišljenja da položaj nacionalnih manjina u obrazovnom sustavu otežava činjenica da se tri osnovna modela na jezicima manjina temelje na važećem Nastavnom planu i programu u kojem manjine nisu adekvatno zastupljene u predstavljanju hrvatske povijesti, književnosti, jezika, znanosti i kulture. Tako se propušta prilika da se osim zadovoljavanja kulturne i obrazovne potrebe pripadnika nacionalnih manjina, omogući i većinskoj zajednici upoznavanje s kulturom nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj. Na taj bi se način radilo na povezivanju kultura i naroda, a mladim bi se naraštajima približila kultura kao koncept prožimanja, dijeljenja kulturnih iskustava i prakse.

Vezano uz srpsku nacionalnu manjinu, primjena pozitivnog zakonodavstva vezanog uz pitanja obrazovanja i dalje je u velikoj mjeri uvjetovana političkim i društvenim kontekstom zbog čega se srpska zajednica u obrazovnom sustavu suočava s brojnim problemima.

Osnovni problem škola u kojima se nastava izvodi na srpskom jeziku i ćiriličnom pismu (model A) je činjenica da one još uvijek nisu registrirane kao škole srpske nacionalne manjine. Pri tome se misli isključivo na one koje funkcioniraju na području s većinskim srpskim stanovništvom poput osnovnih škola Bobota, Bršadin, Borovo, Markušica, Negoslavci, Trpinja, Bijelo Brdo i Jagodnjak. Posljedice formalnopravne nedefiniranosti tih škola osjećaju se u njihovom svakodnevnom djelovanju te im se onemogućuje razvoj ikakve strategije.

U nastavi po modelu A koriste se udžbenici objavljeni 2009. godine za nastavu na hrvatskom jeziku, prevedeni na srpski jezik i ćirilčno pismo. Za nacionalnu grupu predmeta, izuzev srpskog jezika i književnosti, izrađeni su dodaci, međutim oni do danas nisu usvojeni i odobreni od strane Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta.

Nastava u školama u najvećoj je mjeri stručno zastupljena. Postoje problemi kod popunjavanja stručnim kadrovima iz prirodne grupe predmeta, prvenstveno matematike i fizike. Najveći problem trenutno predstavlja neadekvatno izvođenje nastave od strane novozaposlenih stručnih nastavnika i profesora koji ne poznaju, ili ne poznaju u dovoljnoj mjeri, srpski jezik i ćirilčno pismo. Na taj način nije zadovoljena obveza da se u nastavi po modelu A nastava izvodi u potpunosti na jeziku i pismu nacionalne manjine, uz izuzetak hrvatskog i stranih jezika. Ova pojava koja je nastala zbog stava pojedinih ravnatelja škola da ne daju prednost kod zapošljavanja pripadnicima nacionalnih manjina stvara probleme u izvođenju nastave i izaziva pritužbe roditelja.

Više od desetljeća nije potvrđen ni plan i program za model C manjinskog obrazovanja te se u njegovoj primjeni koriste zastarjeli udžbenici. Dodatan problem u izvedbi ovog modela jest nužnost njegova usklađivanja s rasporedom nastavnih sati i drugim obavezama učenika, te činjenica da u Agenciji za odgoj i obrazovanje ne postoji savjetnik za ovaj model. Situacija je dodatno otežana od 2012., kada je pri resornom ministarstvu ukinuta Uprava za nacionalne manjine koja je bila zadužena za unaprijeđenje manjinskog obrazovanja, rješavanje problema na terenu te posredovanje na višim političkim razinama.

Vezano uz obrazovanje romske nacionalne manjine Savjet je mišljenja da je od provođenja Nacionalnog programa za Rome iz 2003. godine te Desetljeća za uključivanje Roma 2005. — 2015. godine, kao i Nacionalne strategije za uključivanje ROMA 2013. — 2020., vidljivo postizanje pozitivnih pomaka na području obrazovanja učenika romske nacionalne manjine na svim razinama obrazovanja. Tijekom 2015. godine postignut je daljnji napredak na području obrazovanja uključivanjem romske djece na svim razinama obrazovnog sustava. Savjet pozdravlja uključivanje u programe predškolskog odgoja kako bi se premostio jaz između socijalno-ekonomske situacije u kojoj djeca romske nacionalne manjine žive i mogućnosti za njihovu uspješnu integraciju tijekom obveznog osnovnog obrazovanja. U 2015. godini nastavljeno je provođenje stručnog usavršavanja učitelja, nastavnika, stručnih suradnika te romskih pomagača u osnovnim školama s ciljem postizanja kvalitete i učinkovitosti obrazovanja. Savjet smatra da je asistencija pomagača u praćenju nastavnog programa i pisanju domaćih zadaća izvan nastave jedan od bitnih razloga što djeca romske manjine nastavljaju školovanje nakon osnovne škole s obzirom na to da su roditelji romske djece većinom nepismeni, a neki od njih ne govore hrvatski jezik.

U cilju **ostvarivanja programa kulturne autonomije nacionalnih manjina** u studenome 2015. godine objavljen je Javni poziv nevladinim udrugama i ustanovama nacionalnih manjina za predlaganje programa za ostvarivanje kulturne autonomije iz područja: informiranja i izdavaštva, kulturnog amaterizma i manifestacija, programa koji proizlaze iz bilateralnih sporazuma i ugovora, koji će se sufinancirati sredstvima iz Državnog proračuna u 2016. godini. Na navedeni Javni poziv ukupno se prijavila 101 nevladina udruga i ustanova nacionalnih manjina što je za 6,48 % manje nego u 2014. godini kada je bilo prijavljeno ukupno 108 udruga i ustanova. Kao nositelj programa prijavljeno je 209 raznih organizacijskih oblika i to podružnice, besede, matice, pododbori i kulturno umjetnička društva (smanjenje u odnosu na 2014. godinu kada je prijavljeno 210 organizacijskih oblika).

Udruge i ustanove prijavile su ukupno 1 358 programa što predstavlja smanjenje za 0,44 % u odnosu na 2014. godinu kada je prijavljeno 1364 programa.

Ukupno su udruge i ustanove nacionalnih manjina za ostvarivanje programa kulturne autonomije zatražile dodjelu sredstava u iznosu od 59.715.551,91 kuna što predstavlja smanjenje za 9,83 % u odnosu na 2014. godinu kada je zatraženo 66.229.690,07 kuna.

Na Javni poziv prijavile su se 24 nove udruge nacionalnih manjina od kojih 11 udruga nije ispunjavalo uvjete za sufinanciranje propisane Kriterijima za dodjelu financijske potpore za programe nevladinih udruga i ustanova nacionalnih manjina (Narodne novine, broj 123/14).

Na prijedlog Povjerenstva za raspodjelu sredstava nevladinim ustanovama i udrugama nacionalnih manjina, koje je imenovano kao stručna radna skupina ovlaštena za vrednovanje predloženih programa te sastavljeno od stručnih osoba iz područja informiranja i izdavaštva, kulturnog amaterizma i manifestacija, Savjet je donio Odluku o rasporedu sredstava za 2015. godinu kojom je ukupno za kulturnu autonomiju nacionalnih manjina raspoređeno 35.296.500,00 kuna.

Analizirajući ostvarivanje programa i utrošak sredstava udruga i ustanova temeljem Odluke o rasporedu sredstava za 2014. godinu, Stručna služba Savjeta utvrdila je da 18 udruga odnosno njihovih 30 članica nisu izvršili preuzete obveze iz Ugovora o financijskoj potpori programa, te je svakoj udruzi upućen dopis kojim je zatražena dopuna izvješća i dodijeljen rok kako bi opravdale namjensko korištenje sredstva, a ukoliko to nisu u mogućnosti da ista vrate u Državni proračun. Sve udruge i njihove članice dostavile su dopunu izvješća u zadanom roku.

Po prvi je puta Povjerenstvo sve pristigle prijedloge programa upisivalo u bodovnu listu, koja je bila od presudnog značaja i važna smjernica pri odlučivanju u odabiru programa kulturne autonomije koji će se sufinancirati tijekom 2015. godine. Bodovna se lista sastoji od općeg dijela na osnovu kojeg prijedlog programa može ostvariti maksimalno 31 bod, i bodovog praga koji iznosi minimalno 15 bodova. Opći dio koristi se kao eliminacijski s time da je određeno da je bodovni prag 15 bodova. Pri ocjenjivanju prijavljenih programa za 2015. godinu, Povjerenstvo je uzelo u obzir preporuke Državnog ureda za reviziju iz ožujka 2015. godine, navedene u Izvješću o obavljenoj reviziji financiranja programa nevladinih udruga i ustanova nacionalnih manjina, kojima se Savjetu predlaže da zatraži povrat sredstava doznačenih tijekom 2013. godine za tiskanje knjiga u iznosu od 126.490,00 kuna.

Zbog obveza utvrđenih u Nacionalnom programu za Rome i Nacionalnoj strategiji za uključivanje Roma 2013. — 2020. godine, sredstva za stvaranje pretpostavki za ostvarivanje kulturne autonomije izdvajaju se isključivo za romsku nacionalnu manjinu. Sufinanciraju se programi usuglašeni s tijelima državne vlasti, jedinicama lokalne i područne samouprave te s vijećima i predstavnicima manjina kroz pomoć u održavanju i izgradnji domova kulture, nabavi opreme i stvaranju prostornih i drugih uvjeta za djelovanje romskih udruga i kroz programe izobrazbe koji su preduvjet za ravnopravno uključivanje Roma u društveni i javni život.

Po navedenoj su osnovi putem Savjeta u 2015. godini sufinancirani programi za stvaranje pretpostavki za ostvarivanje kulturne autonomije romske nacionalne manjine u ukupnom iznosu od 697.000,00 kuna.

Dana 17. ožujka 2015. stupila je na snagu Uredba o kriterijima, mjerilima i postupcima financiranja i ugovaranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge (Narodne novine, broj 26/15). Savjet, kao i u prethodnom razdoblju, naglašava potrebu da se Uredba dopuni odredbom kojom će se utvrditi da se na sufinanciranje kulturne autonomije nacionalnih manjina putem Savjeta za nacionalne manjine primjenjuju Kriteriji odnosno Metodologija Savjeta sukladno članku 35. i 36. Ustavnog zakona.

Nadalje, u Stručnoj službi Savjeta u izradi je prijedlog nove Metodologije praćenja ostvarivanja programa nevladinih udruga i ustanova nacionalnih manjina (Narodne novine, broj 129/09 i 70/11), kojom će se u skladu s traženjem Ministarstva financija, između ostaloga, utvrditi maksimalan iznos utroška sredstava u postotcima prema vrsti troškova za pojedine programe, za plaće zaposlenicima udruga i naknade temeljem ugovora o djelu i za autorske honorare.

U cilju kontrole rada i namjenskog trošenja dodijeljenih sredstava Državnog proračuna, Stručna služba Savjeta izvršila je u 2015. godini 20 terenskih izvida udruga i ustanova nacionalnih manjina. Pregledom dokumentacije udruga i ustanova utvrđeno je da se programi sufinancirani iz Državnog proračuna putem Savjeta odvijaju po planu, a financijska dokumentacija se vodi po pravilima poslovno-financijske struke, uredno i ažurno.

Savjet za nacionalne manjine i 2015. godine je bio pokrovitelj kulturno–umjetničke manifestacije Lipovljanski susreti koja je održana od 21. do 23. kolovoza. Trodnevna manifestacija koja je održana pod visokim pokroviteljstvom predsjednice Republike Hrvatske, te na kojoj je zemlja partner bila Republika Češka, sastojala se od predstavljanja pripadnika nacionalnih manjina koje žive na području Republike Hrvatske – pjesmom, plesom, nošnjama, običajima i gastro ponudom.

Vezano uz **prava nacionalnih manjina na pristup javnim medijima** Savjet izvješćuje da su u rujnu 2015. godine predstavnici Hrvatske radiotelevizije podnijeli Savjetu Izvješće o proizvedenim, suproizvedenim i objavljenim programima namijenjenim informiranju pripadnika nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj za 2014. godinu. Članovi Savjeta su izrazili nezadovoljstvo opsegom i tehnikom izrade godišnjeg Izvješća Hrvatske radiotelevizije s obzirom na to da cjelokupno Izvješće čine nabiranja emisija i priloga popisanih prijepisom radijskih i televizijskih najava. Prema izračunu Savjeta zastupljenost manjina u radijskom i televizijskom programu u 2014. godini bila je tek 0.60 %. Savjet također izražava nezadovoljstvo izmjenom termina prikazivanja emisije Prizma i Manjinski mozaik. Savjet posebno ukazuje na kontinuirano ignoriranje u informativnom programu prijenosa događaja značajnih za pripadnike manjina i obilježavanja važnih obljetnica. Nenazočnost na seminarima i obilježavanjima važnih događaja, prema mišljenju Savjeta, nije posljedica financijskih razloga već uredničke politike lišene jasne koncepcije manjinskog programa zbog čega je nužno poraditi na profesionalnijem pristupu urednika i novinara manjinskoj tematici. Iz navedenog proizlazi potreba kompletiranja manjinske redakcije odnosno povećanja broja novina koji bi se bavili isključivo manjinskim pitanjima.

Stav je Savjeta da je današnja manjinska produkcija usmjerena izolaciji pripadnika manjina nerijetko u rubrici crne kronike uz izostanak afirmativnih priloga kao pozitivnog primjera društvenog i kulturnog suživota manjinskog i većinskog naroda. Potreba veće uloge HRT-a u razvijanju integrirajućeg medijskog modela pokazuje se i u istupima pojedinih sudionika proizvedenih emisija koji su neprimjereni prema pripadnicima nacionalnih manjina.

Na sastanku predstavnika Savjeta s ravnateljstvom HRT-a u. listopada 2015. godine HRT se obvezala pripremiti dokument s konkretnim prijedlozima kvalitetnije participacije manjina u programima HRT-a.

Prateći aktivnosti **vijeća i predstavnika nacionalnih manjina** na lokalnoj razini, Savjet je utvrdio kako još uvijek nisu osigurani uvjeti koji bi omogućili ostvarivanje njihove pune uloge, te u više navrata zatražio od Ministarstva uprave izmjene Zakona o registru vijeća, koordinacija vijeća i predstavnika nacionalnih manjina (Narodne novine, br. 80/11 i 34/12) na način da se predstavnicima dodijeli status neprofitne pravne osobe danom upisa u Registar.

Za razliku od vijeća koji su navedenim stekli pravnu osobnost te im je dodijeljen OIB vijeća, rješenje o upisu u Registar predstavnika sadrži OIB predstavnika kao fizičke osobe. Ustavni zakon utvrdio je predstavnika kao instituciju, a ne fizičku osobu i dao mu člankom 34. prava i obveze kao i vijećima, osim pravne osobnosti i OIB-a pravne osobe. Budući da se ovrha po računima provodi prema OIB-u ovršenika bez njegove suglasnosti, nedostatak ovoga zakonskog rješenja manifestira se opterećenjem ovrhama žiro-računa za ostvarivanje manjinskih prava kojima se prisilno naplaćuju tražbine od dužnika predstavnika kao fizičke osobe. Navedeno je protivno članku 29. Ustavnog zakona koji propisuje da se sredstva Državnog proračuna ili proračuna jedinice samouprave koriste isključivo za namjene određene proračunom, zakonom i odlukom kojima se uređuje izvršenje proračuna.

Analizirajući održane izbore za vijeća i predstavnike nacionalnih manjina, Savjet je ocijenio da su i ovi izbori održani s neadekvatnom promidžbom i s malim brojem izbornih mjesta. Sva promidžba vezana uz izbore bila je rezultat aktivnosti Savjeta, manjinskih udruga i institucija te organizacija civilnog društva poput GONG-a i Stine, koje aktivnosti su bile financirane sredstvima s proračunske pozicije Savjeta za nacionalne manjine. Također, određen broj birača kilometrima je morao putovati do biračkih mjesta, a određen broj nije znao gdje se njihova biračka mjesta nalaze. Savjet ponovno ukazuje na važnost povećanja broja biračkih mjesta i predlože organiziranje besplatnog prijevoza birača kako bi se povećala izlaznost te rješavanje s nadležnim ministarstvima problema vezanih uz podatke o nacionalnosti.

U sklopu edukativno promotivne kampanje za izbore za vijeća i predstavnike nacionalnih manjina koju uz potporu Savjeta provode udruga GONG i Institut STINA, 27. svibnja 2015. godine u Hrvatskom je saboru održan okrugli stol Manjinski izbori i rad vijeća nacionalnih manjina: Različite boje, ista ekipa - Vedre boje Hrvatske. Cilj kampanje bio je educirati pripadnike nacionalnih manjina o važnosti manjinskih izbora i potaknuti na aktivno sudjelovanje na izborima uz unapređenje rada vijeća i predstavnika nacionalnih manjina u idućem mandatu.

Nakon analize službenih podataka o **zastupljenosti pripadnika nacionalnih manjina u tijelima državne uprave i tijelima lokalnih jedinica, te pravosudnim tijelima** u 2015. godini, razvidno je daljnje smanjenje njihovog udjela u ukupnom broju zaposlenih. Smanjivanje standarda manjinskih prava, pa tako i zastupljenosti u navedenim tijelima, prema mišljenju Savjeta, prisutno je od ulaska u Europsku uniju odnosno već nakon potpisivanja Ugovora o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji 1. srpnja 2013. godine. S obzirom na to da Europska unija nema nadležnost uvjetovati uvođenje određenih standarda u nacionalne politike članica, brojne su se mjere nakon pristupanja Republike Hrvatske pokazale dugoročno neodrživima.

Za dosljednu primjenu manjinske legislative koju je Republika Hrvatska prihvatila ulaskom u Europsku uniju, nužnim se pokazao društveni konsenzus oko toga da institut pozitivne diskriminacije kojeg jamči manjinska legislativa nije dodatno pravo već instrument kojim manjine ravnopravno s drugim građanima ostvaruju prava. Iako se na tome inzistiralo tokom pregovora za ulazak u Europsku uniju, još uvijek nije stvorena klima dijaloga odnosno široka društvena podrška neophodna za provedbu usvojene manjinske legislative. Postizanje klime poštivanja kulture pozitivne diskriminacije u velikoj bi mjeri utjecalo i na same pripadnike nacionalnih manjina da se u prijavi na javni natječaj za slobodno radno mjesto izjašnjavaju o nacionalnoj pripadnosti.

U cilju potpunijeg ostvarivanja prava zastupljenosti pripadnika nacionalnih manjina u tijelima državne uprave, pravosudnim tijelima i tijelima uprave jedinica samouprave, Savjet smatra potrebnim ustrajati na edukacijama o primjeni članka 22. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina općinskih načelnika, gradonačelnika, župana i njihovih zamjenika odnosno na edukacijama državnih i lokalnih službenika koji rade na kadrovskim poslovima.

Zaključna ocjena Savjeta za nacionalne manjine o provedbi Ustavnom zakona o pravima nacionalnih manjina u 2015. godini

Provedbu Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina u 2015. godini Savjet ocjenjuje zadovoljavajućom u područjima ostvarivanja kulturne autonomije nacionalnih manjina i odgoja i obrazovanja na jeziku i pismu nacionalnih manjina. U područjima ostvarivanja prava na službenu i javnu uporabu jezika i pisma nacionalnih manjina, prava na pristup javnim medijima, uloge vijeća i predstavnika te zastupljenosti u tijelima državne uprave i tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te pravosudnim tijelima, postoje i daljnje prepreke i poteškoće u implementaciji.

U području ostvarivanja prava na službenu i javnu uporabu jezika i pisma nacionalnih manjina, Savjet napominje da je Ministarstvo uprave, kao tijelo nadležno za nadzor provedbe Zakona o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj, dužno uložiti dodatne napore i poduzeti proaktivne mjere s ciljem pune provedbe navedenog Zakona.

Vežano uz pravo na pristup javnim medijima, osim izostanka uvrštavanja programa namijenjenog informiranju nacionalnih manjina u cjelokupni program Hrvatske radiotelevizije, kao značajan problem Savjet ponovno naglašava izostanak proizvodnje programa na jeziku i pismu nacionalnih manjina. Također zabrinjava izostanak edukacije novinara vezano uz govor mržnje, a koja ja nužna kako bi se što kvalitetnije informirala i senzibilizirala javnost o negativnim utjecajima govora mržnje odnosno preveniralo širenje stereotipa i predrasuda.

Iako je ukupni položaj manjinskih zajednica poboljšan izborima za vijeća i predstavnike nacionalnih manjina, Savjet je mišljenja da još uvijek nisu stvoreni zadovoljavajući preduvjeti za ostvarivanje njihove pune uloge te da vijeća i predstavnici još uvijek nisu percipirani kao sastavni dio lokalne i područne (regionalne) samouprave. Donošenjem posebnog zakona kojim bi uredila pitanja upisa birača, organizacije izbora, promidžbe i druga pitanja, uklonio bi se dio problema koji se kontinuirano pojavljuju u svakom izbornom ciklusu.

Zaključno Savjet izvješćuje da je u Puli 14. svibnja 2015. godine potpisana Deklaracija o nesnošljivosti i etnocentrizmu u Hrvatskoj. Potpisnici Deklaracije, osam zastupnika nacionalnih manjina u Hrvatskom saboru te predsjednik Savjeta, u Deklaraciji su skrenuli pažnju kako mnogi pripadnici nacionalnih i drugih manjina osjećaju povećanu nesigurnost i nelagodu zbog ponovne eskalacije straha i netolerancije u hrvatskom društvu te se poziva hrvatska politička, kulturna i sveukupna javnost da se zajednički najoštrije suprotstave pojavama diskriminacije onih koji su drugačiji od većine po svojim individualnim i kolektivnim osobinama, uključujući nacionalne, vjerske, rasne, rodne i dobne karakteristike te političke i idejne orijentacije.

X. STAMBENO ZBRINJAVANJE I POVRATAK

Tijekom 2015. godine ukupno je evidentirano 10560 zahtjeva za stambeno zbrinjavanje. Od toga broja, njih 4375 odnosi se na bivše nositelje stanarskog prava, 61 na korisnike organiziranog smještaja dok se broj od 6124 zahtjeva odnosi na ostale korisnike koji se zbrinjavaju sukladno listama prvenstva.

Što se tiče bivših nositelja stanarskog prava, od ukupno 4375 neriješenih zahtjeva, u 2015. godini riješeno je njih 1077. Od toga je u prvom stupnju izdano 236 pozitivnih rješenja, 841 negativno te je preostalo za riješiti 3298. Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje naglašava da je tijekom 2015. godine useljena 121 obitelj bivših nositelja stanarskog prava u stambene jedinice na i izvan područja posebne državne skrbi.

Iz navedenog je vidljivo kako su uredi državne uprave u županijama te nadležno upravno tijelo Grada Zagreba u značajnoj mjeri ubrzali rješavanje predmeta po zahtjevima za stambeno zbrinjavanje bivših nositelja stanarskog prava, a u odnosu na 2014. godinu, kada su navedena tijela donijela 652 rješenja po predmetima bivših nositelja stanarskog prava.

Što se tiče ostalih korisnika, od planiranih ukupno 883 prvostupanjskih rješenja za 2015. godinu, doneseno je 618 a ostalo je za riješiti njih 265, što daje postotak izvršenja plana stambenog zbrinjavanja ostalih korisnika od 70%.

Nadalje, u 2015. godini, uredi državne uprave u županijama i nadležno upravno tijelo Grada Zagreba, donijeli su 50 pozitivnih i 5 negativnih rješenja za korisnike organiziranog smještaja, te je preostalo za riješiti njih 6.

Tijekom 2015. godine zatvoren je objekt organiziranog smještaja Strmica kod Knina (31. ožujka 2015. godine). Također, u ostalim objektima je smanjen broj korisnika kroz provođenje nacionalnog i regionalnog programa stambenog zbrinjavanja. Nažalost, zbog oduženih postupaka izdavanja uporabnih dozvola za naselje Dumače, odgođeno je zatvaranje objekta sa najvećim brojem korisnika, prognaničkog naselja Mala Gorica. Po završetku izgradnje projekata regionalnog programa stambenog zbrinjavanja u Glini i Kninu. Središnji državni ured je na dan 31. prosinac 2015. godine evidentirao ukupno 346 korisnika objekata organiziranog smještaja.

Tijekom 2015. godine Središnji državni ured donio je ukupno 1111 drugostupanjskih rješenja od čega: 240 rješenja o obnovi, 767 rješenja o stambenom zbrinjavanju, te 104 drugostupanjska rješenja o statusnim pravima izbjeglica, prognanika i povratnika. Ovom prilikom napominjemo da se navedeni podaci odnose na sve žalbe zaprimljene odnosno

riješene tijekom 2015. godine. Budući da se žalbe ne evidentiraju prema pripadnosti nekoj od nacionalnih manjina, ovaj Ured nema podatke o istome.

Krajem 2015. godine u uredima državne uprave u županijama i nadležnom upravnom tijelu Grada Zagreba preostalo za riješiti ukupno 1212 zahtjeva za obnovu temeljem Zakona o obnovi, u žalbenom postupku ukupno njih 492, dok je, kako je već spomenuto, riješeno 240 žalbi protiv rješenja o pravu na obnovu. Tijekom 2015. godine, u kategoriji obnove obiteljskih kuća IV-VI stupnja oštećenja izvršen je pregled za 71 obiteljsku kuću, a u postupku izvođenja radova obnove se nalazi 69 obiteljskih kuća. Također, isplaćeno je 56 novčanih potpora za obnovu odnosno popravak objekata I-III kategorije oštećenja te je izvršen povrat vlastito uloženi sredstava u obnovu za 27 obiteljskih kuća.

Za 97 kuća su izrađene i prekontrolirane Upute o načinu sanacije, te su pokrenuti postupci javne nabave za odabir izvođača radova. Nadalje, 75 obiteljskih kuća nalazi se u postupku projektiranja i izrade Uputa o načinu sanacije. Također, Središnji državni ured je u 2015. godini isporučio građevinski materijal za gradnju 289 kuća, za korisnike kojima je ranije izrađena projektna dokumentacija za gradnju kuće i koji su ishodili građevinsku dozvolu te s kojima je Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje zaključio ugovor o darovanju građevinskog materijala.

U okviru nacionalnog stambenog programa u 2015. godini, radi osiguravanja stambenih jedinica za stambeno zbrinjavanje korisnika davanjem u najam obiteljskih kuća i stanova na području posebne državne skrbi u postupku obnove odnosno završetka izgradnje, bilo je 11 stambenih zgrada sa 204 stana, u postupku javne nabave bilo je 12 zgrada sa 75 stanova te u projektiranju 1 stambena zgrada za smještaj 20 obitelji. Kupljeno je 7 stambenih jedinica putem APN-a u svrhu stambenog zbrinjavanja bivših nositelja stanarskog prava na područjima posebne državne skrbi te 50 stambenih jedinica za stambeno zbrinjavanje bivših nositelja stanarskog prava izvan područja posebne državne skrbi.

Tijekom 2015. godine, zaključeno je 97 ugovora o kupoprodaji nekretnina na Hrvatskom Podunavlju, temeljem Odluke Vlade Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 01/14). Također je zaključeno 318 ugovora o otkupu na području posebne državne skrbi i 93 ugovora o otkupu izvan područja posebne državne skrbi, te je ispisano 646 ugovora o darovanju nekretnina. U 2015. godini izdano je 545 ugovora o najmu te 80 aneksa ugovorima o najmu na i izvan područja posebne državne skrbi. U koordinaciji s Državnim odvjetništvom Republike Hrvatske u tijeku je rješavanje pravnih pretpostavki za izdavanje i sklapanje ugovora o najmu za oko 4.500 korisnika stanova i obiteljskih kuća u državnom vlasništvu koji u njima borave već više godina bez zaključenog ugovora o najmu.

U Republici Hrvatskoj je krajem 2015. godine u statusu prognanika, povratnika i izbjeglica evidentirano ukupno 429 osoba i to: 238 u statusu prognanika, 140 u statusu izbjeglica i 51 povratnik. Od toga broja njih 323 smješteno je u organiziranom smještaju. U odnosu na 2014. godinu, broj osoba u statusu izbjeglica, povratnika i prognanika je tijekom 2015. godine smanjen za 226 od čega se njih 18 odnosi na korisnike organiziranog smještaja.

Temeljem članka 5. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o područjima posebne državne skrbi (Narodne novine, broj 76/14), Središnjem državnom uredu za obnovu i stambeno zbrinjavanje omogućeno je sklapanje nagodbe sa vlasnikom kojemu je objekt vraćen u posjed na temelju Programa povratka i zbrinjavanja prognanika, izbjeglica i raseljenih osoba (Narodne novine, broj 92/98) i Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o

područjima posebne državne skrbi (Narodne novine, broj 88/02) i to na razuman, primjeren i razmjeran način.

U predmetima neovlaštenih ulaganja tijekom 2015. godine, a temeljem članka 5. istoga Zakona sklopljene su 4 nagodbe sa vlasnicima nekretnina kojima je Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje u ime Republike Hrvatske, ovlašten predložiti sklapanje nagodbe u svrhu rješavanja pitanja neovlaštenih ulaganja na način da se vlasnici nekretnina izuzimaju od obveze povrata sredstava nenaplaćenih tražbina i troškova parničnog i ovršnog postupka, a Republika Hrvatska preuzima na sebe plaćanje nenaplaćenih tražbina i troškove parničnog postupka, što je Središnji državni ured sklapanjem konkretnih nagodbi i učinio.

Nadalje, u postupku sklapanja nagodbi je preostalo još 6 predmeta.

U sklopu Regionalnog programa stambenog zbrinjavanja, tijekom 2015. godine gotovo potpuno su dovršeni neki projekti koji su predloženi i odobreni u 2014. godini:

1. Izgradnja višestambene zgrade u Korenici je prvi projekt u sklopu RHP-a s kojim se krenulo u fazu implementacije u lipnju 2014. godine kada su započeti radovi na izgradnji. Ovim je projektom predviđeno stambeno zbrinjavanje 29 obitelji bivših nositelja stanarskog prava a potencijalni korisnici odabrani su od strane Zajedničke radne skupine za odabir korisnika koju su činili predstavnici UNHCR-a i Središnjeg državnog ureda za obnovu i stambeno zbrinjavanje. Planirana vrijednost projekta je 1.398.211,00 EUR, od čega je vrijednost donacije 1.048.658,00 EUR. Za višestambenu zgradu u Korenici, 4. rujna 2015. godine izdana je uporabna dozvola te je time stambeno zbrinuto 28 obitelji (57 osoba) bivših nositelja stanarskog prava.

2. Izgradnjom dviju višestambenih zgrada u Kninu ukupnog kapaciteta od 40 stambenih jedinica osigurati će se trajno stambeno zbrinjavanje za 40 obitelji bivših nositelja stanarskih prava i manjim dijelom korisnika smještenih u organiziranom smještaju „Strmica“. Zajednička radna skupina za odabir korisnika odabrala je potencijalne korisnike a planirana vrijednost projekta je 3.475.781,00 EUR, od čega je vrijednost donacije 2.587.037,00 EUR. Dana 19. listopada 2015. godine, potpisan je ugovor s izvođačem radova izgradnje (tvrtka Graditelj svratišta d.o.o.) te su u studenom mjesecu 2015. godine započeli radovi na gradilištu i izgradnja se odvija prema dinamičkom planu. Do sada je 31 korisnik dobio pozitivno rješenje na stambeno zbrinjavanje ili ima suglasnost (S1, CI, CO). Za preostalih 9 korisnika u tijeku je provjera za izdavanje rješenja.

3. Rekonstrukcija Doma za starije i nemoćne u Glini projekt je kojim će se stambeno zbrinuti 75 osoba iz organiziranog smještaja. Sporazum o dodjeli bespovratnih sredstava između Razvojne banke Vijeća Europe i Republike Hrvatske potpisan je 20. veljače 2015. u Parizu i 25. veljače 2015. u Zagrebu. Potpisivanju Sporazuma je prethodilo utvrđivanje međusobnih prava i obveza između Sisačko-moslavačke županije, SDUOSZ-a i Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, što je zaključeno 22. prosinca 2014. godine potpisivanjem tripartitnog sporazuma a radna skupina za odabir korisnika usuglasila je preliminarnu listu od 130 korisnika. Planirana vrijednost projekta je 4.259.039,00 EUR, od čega je vrijednost donacije 3.085.525,00 EUR-a. U rujnu 2015. godine, započeti su radovi na rekonstrukciji i dogradnji zgrade Doma za starije i nemoćne osobe u Glini.

4. Projektom kupnje 101 stana osigurati će se stambeno zbrinjavanje bivšim nositeljima stanarskih prava te osobama iz organiziranog smještaja. Realizacija projekta je započela tijekom 2014. godine kada su kupljene 44 stambene jedinice a nastavak projekta kupnje preostalih stanova planiran i u 2015. godini kada je kupljeno još 14 stanova na području Knina, Petrinje, Obrovca, Hrvatske Kostajnice i Pakraca. Važno je napomenuti da su u sklopu ovog projekta, krajem prosinca 2014. godine, realizirana prva useljenja korisnika u sklopu Regionalnog programa stambenog zbrinjavanja a na temelju drugog javnog poziva iz 2015. godine, 13 korisnika je dobilo pozitivna rješenja na stambeno zbrinjavanje. Planirana vrijednost projekta je 5.717.140,00 EUR, od čega je vrijednost donacije 4.287.855,00 EUR-a.

5. Projekt izgradnje višestambene zgrade u Benkovcu odobren je 20. studenog 2014. godine u Parizu. Njime je predviđeno stambeno zbrinjavanje 21 obitelji bivših nositelja stanarskog prava te osoba koje su bile u izbjegličkom statusu, a za koje DUOSZ plaća troškove stanovanja. Planirana vrijednost projekta je 1.375.732,00 EUR, od čega je vrijednost donacije 1.023.42,00 EUR-a. U tu svrhu, 29. rujna 2015. godine potpisan je Sporazum o dodjeli bespovratnih sredstava s Razvojnou bankom Vijeća Europe.

U 2015. godini Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje u svrhu stambenog zbrinjavanja svih korisnika, iz Državnog proračuna osigurao je 163.360.448,80 kuna te je APN iz svoga proračuna za kupnju stanova za stambeno zbrinjavanje bivših nositelja stanarskog prava izvan područja posebne državne skrbi osigurao iznos od cca 32 milijuna kuna. Među pozicijama financiranja stambenog zbrinjavanja Središnjeg državnog ureda za obnovu i stambeno zbrinjavanje nalazi se i pozicija Stambeno zbrinjavanje bivših nositelja stanarskog prava na kojoj su u 2015. godini osigurana sredstva u iznosu od 8.000.000,00 kuna. S te pozicije financira se stambeno zbrinjavanje bivših nositelja stanarskog prava, među kojima su pripadnici srpske nacionalne manjine.

Ocjena stanja i preporuke

Tijekom 2015. godine, u odnosu na 2014. godinu, uredi državne uprave u županijama te nadležno upravno tijelo Grada Zagreba u značajnoj su mjeri ubrzali rješavanje predmeta po zahtjevima za stambeno zbrinjavanje bivših nositelja stanarskog prava.

Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje ističe da je tijekom 2015. godine useljena 121 obitelj bivših nositelja stanarskog prava u stambene jedinice na i izvan područja posebne državne skrbi.

U sklopu Regionalnog programa stambenog zbrinjavanja, tijekom 2015. godine provodile su se intenzivne aktivnosti vezano uz projekte koji su predloženi i odobreni u 2014. godini. Za višestambenu zgradu u Korenici izdana je uporabna dozvola te je time stambeno zbrinuto 28 obitelji, započeli su radovi na gradilištu dviju višestambenih zgrada u Kninu kao i radovi na rekonstrukciji i dogradnji zgrade Doma za starije i nemoćne osobe u Glini. Nastavkom projekta kupnja 101 stana, u 2015. godini kupljeno je još 14 stanova na području Knina, Petrinje, Obrovca, Hrvatske Kostajnice i Pakraca te je temeljem objavljenog javnog poziva u 2015. godini, 13 korisnika dobilo pozitivna rješenja na stambeno zbrinjavanje.

U narednom razdoblju Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje planira nastaviti s rješavanjem preostalih predmeta tzv. lažne kupnje, predmeta zauzete privatne imovine i predmeta neovlaštenih ulaganja, zatvaranja objekata organiziranog smještaja te rješavanja neriješenih zahtjeva za obnovu i stambeno zbrinjavanje.

Također Središnji državni ured ima u planu prijaviti Razvojnoj banci Vijeća Europe još nekoliko projektnih prijedloga.

XI. ETNIČKI MOTIVIRANA KAZNENA DJELA I POSTUPCI VEZANI UZ DISKRIMINACIJU

Stanje sigurnosti na područjima od posebne državne skrbi (I i II skupina) tijekom 2015. godine i usporedba sa istim razdobljem 2014. godine

Područja posebne državne skrbi Republike Hrvatske i poticajne mjere za njihovu obnovu i razvitak utvrđuju se Zakonom o područjima posebne državne skrbi (Narodne novine, broj 86/08, 57/11, 51/13, 148/13, 76/14, 147/14 i 18/15).

Kod određivanja područja posebne državne skrbi (PPDS) uzimane su u obzir okolnosti nastale na temelju agresije na Republiku Hrvatsku (prve dvije skupine) te kriterij ekonomske razvijenosti, strukturnih poteškoća i demografski kriterij (treća skupina).

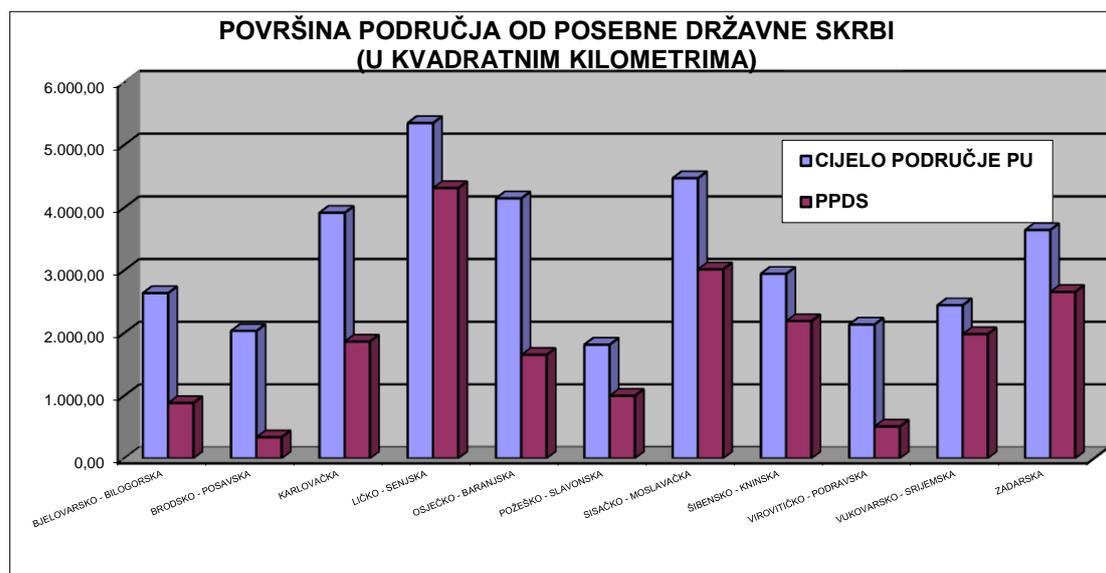
Ova područja utvrđena su radi otklanjanja posljedica rata i bržeg povratka stanovništva, koje je prebivalo na tim područjima prije Domovinskog rata, poticanja demografskog i gospodarskog napretka, a samim time i postizanja što ravnomjernijeg razvitka svih područja Republike Hrvatske. Ujedno, ovo su i područja u kojima je u odnosu na ostale nacionalne manjine na tim područjima, prisutnija populacija srpske manjine u Republici Hrvatskoj.

Područja od posebne državne skrbi (PPDS) I. i II. skupine utvrđena su na područjima 11 policijskih uprava i to: bjelovarsko - bilogorskoj, brodsko - posavskoj, karlovačkoj, ličko - senjskoj, osječko - baranjskoj, požeško - slavonskoj, sisačko - moslavačkoj, šibensko - kninskoj, virovitičko - podravskoj, vukovarsko - srijemskoj i zadarskoj.

POLICIJSKE UPRAVE (SA PPDS)	POVRŠINA		
	(u kvadratnim kilometrima)		%
	CIJELOG PODRUČJA PU	PPDS	UDIO PPDS U CIJELOM PODRUČJU PU
BJELOVARSKO – BILOGORSKA	2.636,67	883,76	33,52
BRODSKO – POSAVSKA	2.034,00	338,00	16,62
KARLOVAČKA	3.918,65	1.864,90	47,59
LIČKO – SENJSKA	5.350,50	4.312,94	80,61
OSJEČKO – BARANJSKA	4.149,00	1.652,60	39,83
POŽEŠKO – SLAVONSKA	1.815,00	1.000,00	55,10
SISAČKO – MOSLAVAČKA	4.470,17	3.016,79	67,49
ŠIBENSKO – KNINSKA	2.946,00	2.191,00	74,37

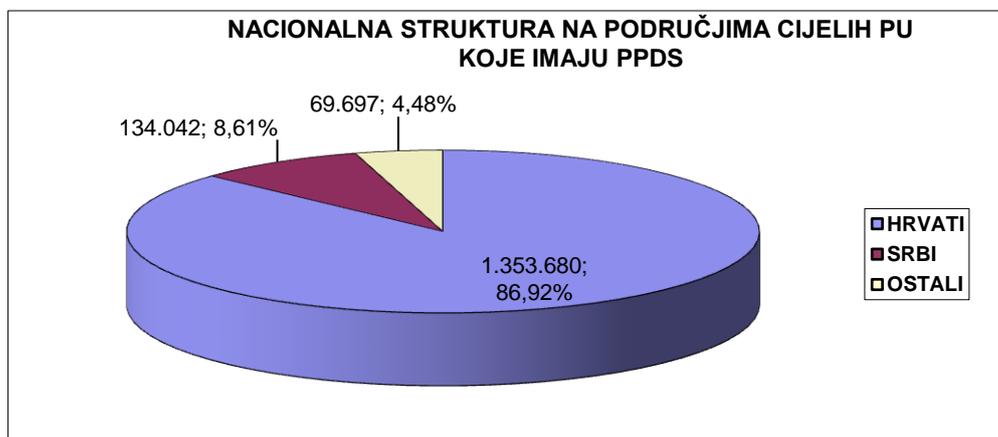
VIROVITIČKO – PODRAVSKA	2.136,67	509,25	23,83
VUKOVARSKO – SRIJEMSKA	2.444,23	1.982,24	81,10
ZADARSKA	3.643,00	2.655,43	72,89
UKUPNO	35.543,89	20.406,91	57,41

Budući da se ne prostiru cijelim područjima navedenih 11 policijskih uprava, stanje sigurnosti razmatrano je zasebno za PPDS i na cijelim područjima navedenih policijskih uprava, kao što je vidljivo iz pokazatelja koji slijede.

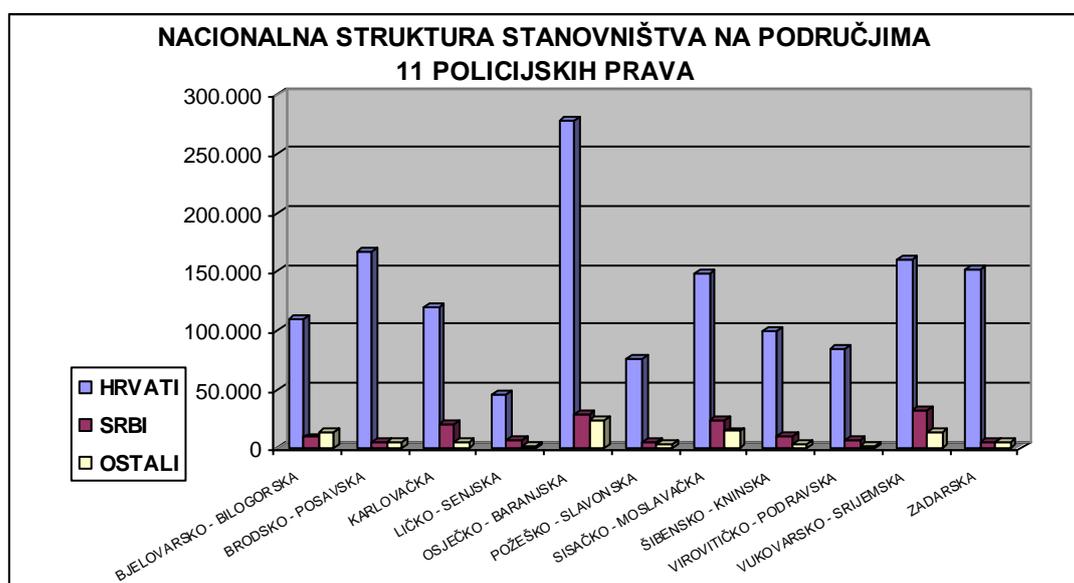
PPDS obuhvaćaju površinu od 20.406,91 km², a prostiru se na 57,41% ukupne površine područja gore navedenih policijskih uprava koja iznosi 35.543,89 km². Najveći udio PPDS bilježimo na području Policijske uprave vukovarsko-srijemske i to 81,10%, a najmanji na području Policijske uprave brodsko-posavske 16,62%.

Prema popisu stanovništva iz 2011. godine, na područjima 11 policijskih uprava koje imaju PPDS živi ukupno 1.557.419 stanovnika. Od toga, po nacionalnoj strukturi 1.353.680 stanovnika ili 86,92% su Hrvati, 134.042 stanovnika ili 8,61% Srbi, a 69.697 stanovnika ili 4,48% su pripadnici ostalih nacionalnosti.

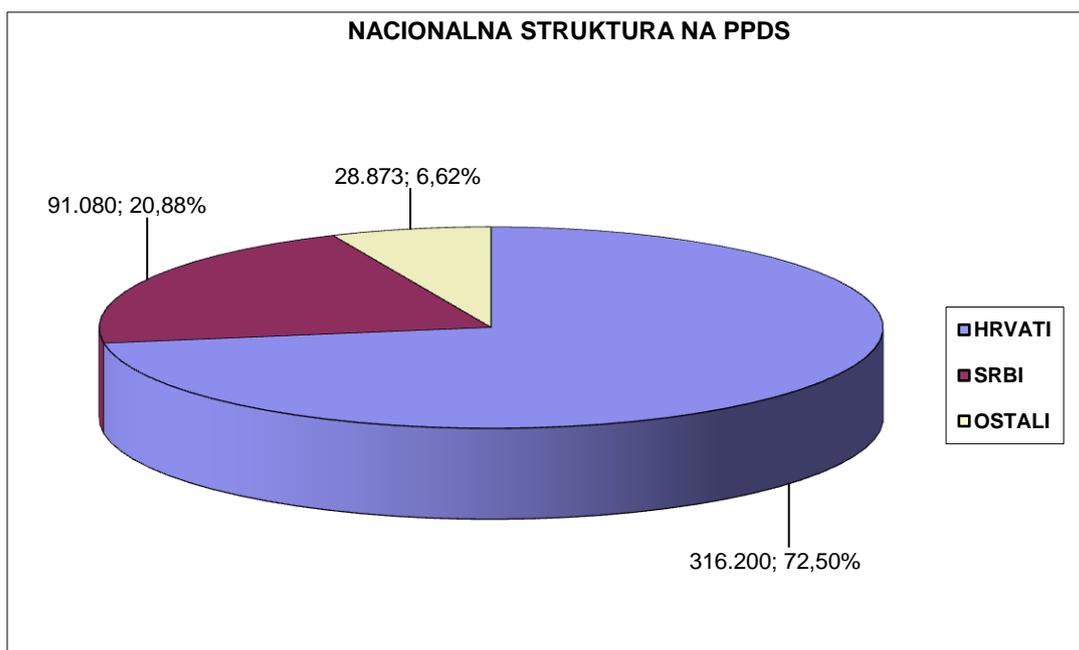
POLICIJSKE UPRAVE (sa PPDS)	STANOVNIŠTVO NA PODRUČJIMA CIJELIH POLICIJSKIH UPRAVA SA PODRUČJIMA OD POSEBNE DRŽAVNE SKRBI						
	UKUPNO	HRVATI		SRBI		OSTALI	
	(broj)	(broj)	(udio u ukupnom %)	(broj)	(udio u ukupnom %)	(broj)	(udio u ukupnom %)
BJELOVARSKO - BILOGORSKA	119.764	101.582	84,82	7.552	6,31	10.630	8,88
BRODSKO - POSAVSKA	158.575	150.632	94,99	4.124	2,60	3.819	2,41
KARLOVAČKA	128.899	110.996	86,11	13.408	10,40	4.495	3,49
LIČKO - SENJSKA	50.927	42.857	84,15	6.949	13,65	1.121	2,20
OSJEČKO - BARANJSKA	305.032	262.004	85,89	23.657	7,76	19.371	6,35
POŽEŠKO - SLAVONSKA	78.034	70.529	90,38	4.680	6,00	2.825	3,62
SISAČKO - MOSLAVAČKA	172.439	142.077	82,39	21.002	12,18	9.360	5,43
ŠIBENSKO - KNINSKA	109.375	95.582	87,39	11.518	10,53	2.275	2,08
VIROVITIČKO - PODRAVSKA	84.836	77.897	91,82	5.144	6,06	1.795	2,12
VUKOVARSKO - SRIJEMSKA	179.521	142.135	79,17	27.824	15,50	9.562	5,33
ZADARSKA	170.017	157.389	92,57	8.184	4,81	4.444	2,61
UKUPNO	1.557.419	1.353.680	86,92	134.042	8,61	69.697	4,48

NAPOMENA: PODACI O BROJU STANOVNIKA ODOSE SE NA STANJE PO POPISU STANOVNIŠTVA iz 2011. godine.

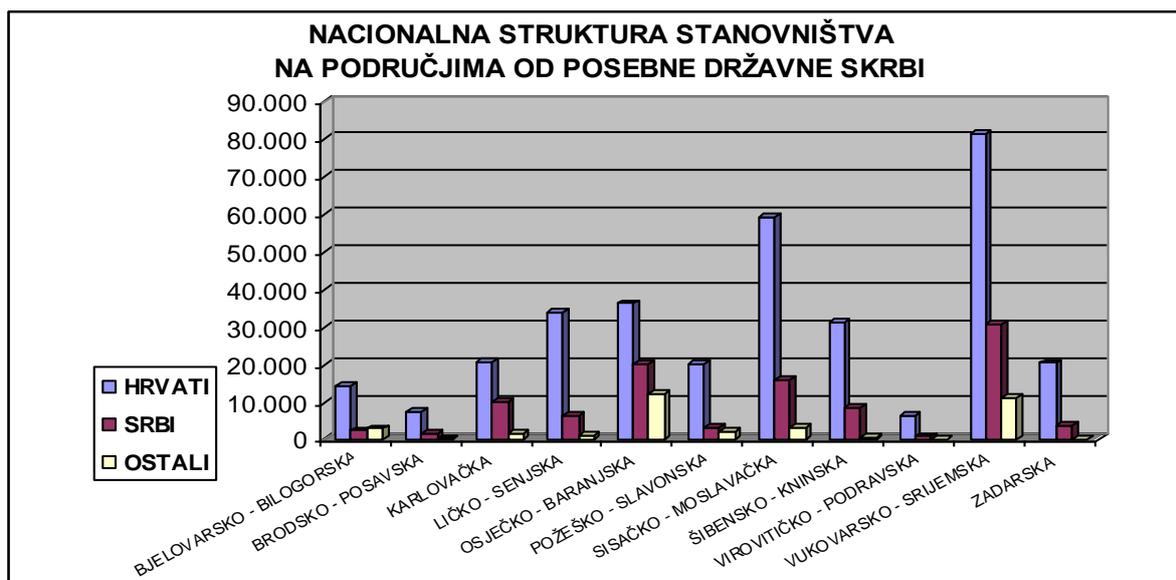
Na samim Područjima od posebne državne skrbi živi ukupno 436.153 stanovnika (27,98% stanovništva na područjima promatranih 11 policijskih uprava). Od toga, po nacionalnoj strukturi 316.200 stanovnika ili 72,50% su Hrvati, 91.080 stanovnika ili 20,88% Srbi, a 28.873 stanovnika ili 6,62% pripadnici ostalih nacionalnosti.

NAPOMENA: podaci o broju stanovnika odnose se na stanje prema popisu stanovništva iz 2011. godine – izvor je Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske.

POLICIJSKE UPRAVE (samo PPDS)	STANOVNIŠTVO NA PODRUČJIMA OD POSEBNE DRŽAVNE SKRBI						
	UKUPNO	HRVATI		SRBI		OSTALI	
	(broj)	(broj)	(udio u ukupnom %)	(broj)	(udio u ukupnom %)	(broj)	(udio u ukupnom %)
BJELOVARSKO - BILOGORSKA	19.479	14.216	72,98	2.059	10,57	3.204	16,45
BRODSKO - POSAVSKA	8.146	6.644	81,56	1.333	16,36	169	2,07
KARLOVAČKA	28.498	20.693	72,61	6.184	21,7	1.621	5,69
LIČKO - SENJSKA	33.271	26.094	78,43	6.434	19,34	743	2,23
OSJEČKO - BARANJSKA	65.078	40.863	62,79	13.530	20,79	10.685	16,42
POŽEŠKO - SLAVONSKA	23.963	19.547	81,57	2.697	11,25	1.719	7,17
SISAČKO - MOSLAVAČKA	79.183	59.534	75,19	16.627	21	3.022	3,82
ŠIBENSKO - KNINSKA	38.617	28.303	73,29	9.757	25,27	557	1,44
VIROVITIČKO - PODRAVSKA	10.146	9.253	91,2	703	6,93	190	1,87
VUKOVARSKO - SRIJEMSKA	82.373	50.091	60,81	26.026	31,6	6.256	7,59
ZADARSKA	47.399	40.962	86,42	5.730	12,09	707	1,49
UKUPNO	436.153	316.200	72,5	91.080	20,88	28.873	6,62

NAPOMENA: PODACI O BROJU STANOVNIKA ODOSE SE NA STANJE PO POPISU STANOVNIŠTVA IZ 2011. GODINE.

Stanje i kretanje kriminaliteta

Tijekom 2015. godine na područjima od posebne državne skrbi zabilježeno je 5.398 kaznenih djela, što u odnosu na isto razdoblje 2014. godine predstavlja povećanje za 190 kaznenih djela, odnosno 3,6%, kada je zabilježeno 5.208 kaznenih djela.

Istodobno, zabilježena je veća razriješenost kaznenih djela. Naime, u 2015. godini razriješeno je 3.267 kaznenih djela, što predstavlja povećanje razriješenosti za 322 kaznena djela, odnosno 10,9% u odnosu na prethodnu godinu (tijekom 2014. godine razriješeno je 2.945 kaznenih djela).

Naknadna otkrivenost kaznenih djela također je povećana obzirom je u 2015. godini naknadno otkriveno 1.740 kaznenih djela, odnosno za 226 više (14,9%), u odnosu na promatrano razdoblje u 2014. godini kada je otkriveno 1.514 kaznenih djela.

Najveći porast broja zabilježenih kaznenih djela u 2015. godini u odnosu na isto razdoblje prošle godine bilježi se u Policijskoj upravi šibensko-kninskoj i to za 190 kaznenih djela ili 23,6%, dok je najveći pad zabilježen u Policijskoj upravi virovitičko-podravskoj za 39 kaznenih djela ili 23,6%.

Stanje javnog reda i mira

Tijekom 2015. godine na PPDS zabilježeno je ukupno 2.335 počinjenih prekršaja iz Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira (Narodne novine, br. 5/90, 30/90 i 47/90), što predstavlja pad od 412 prekršaja ili 15% u odnosu na isto razdoblje 2014. godine, kada ih je zabilježeno 2.747.

Najveći porast broja prekršaja tijekom 2015. godine u odnosu na isto razdoblje prošle godine bilježi se u Policijskoj upravi bjelovarsko-bilogorskoj za 27 prekršaja ili 24,1%, dok je najveći pad broja prekršaja tijekom 2015. godine u odnosu na isto razdoblje prošle godine zabilježen u Policijskoj upravi brodsko-posavskoj za 14 prekršaja ili 38,9%.

Nadalje, tijekom 2015. godine na područjima od posebne državne skrbi zabilježen je ukupno 31 događaj koji ima obilježja međuetničke netrpeljivosti koji su s tim u vezi izazvali pozornost javnosti i to:

Broj događaja	Nacionalnost počinitelja	Nacionalnost osoba na štetu kojih je počinjen događaj ili zaštićeno pravno dobro
3	NN	Srpska i opće društvene vrijednosti
9	Hrvatska	Srpska i opće društvene vrijednosti
2	Srpska	Opće društvene vrijednosti
7	NN	Hrvatska i opće društvene vrijednosti
3	Hrvatska	Opće društvene vrijednosti
5	Srpska	Hrvatska i opće društvene vrijednosti
2	Srpska i Hrvatska	Srpska i Hrvatska
0	Hrvatska	Srpska

Napomena: Za usporedbu, tijekom 2014. godine zabilježena su ukupno 44 događaja koji su imali obilježja međuetničke netrpeljivosti, te su s tim u vezi izazvali pozornost javnosti.

Analizirajući stanje sigurnosti u 2015. godini na PPDS, u usporedbi sa istim razdobljem 2014. godine, Ministarstvo unutarnjih poslova konstatira da je stanje kaznenih djela u neznatnom porastu za 3,6%, dok je broj prekršaja po Zakonu o prekršajima protiv javnog reda i mira u padu od 15%. Iz priloženih se podataka također se može konstatirati da se kaznena i prekršajna problematika na PPDS-u, u smislu brojčanih pokazatelja kaznenih djela i prekršaja protiv javnog reda i mira i njihovog kretanja u promatranom periodu, bitno ne razlikuje i ne odstupa od podataka na cjelokupnim područja PU na kojima su zakonom utvrđena PPDS.

Povratak

Tijekom 2015. godine na području od posebne državne skrbi zabilježen je povratak tri raseljene osobe. Ukupno se do sada na područja od posebne državne skrbi vratilo 102.545 osoba – izvor su izvješća 11 policijskih uprava.

XII. PROVEDBA AKCIJSKOG PLANA ZA PROVEDBU NACIONALNE STRATEGIJE ZA UKLJUČIVANJE ROMA, ZA RAZDOBLJE OD 2013. DO 2015. GODINE

Akcijski plan za provedbu Nacionalne strategije za uključivanje Roma, za razdoblje od 2013. do 2015. godine

Akcijski plan obuhvaća sljedeća područja: obrazovanje; zapošljavanje i uključivanje u gospodarski život; zdravstvenu zaštitu; socijalnu skrb; prostorno uređenje, stanovanje i zaštitu okoliša; uključivanje romske nacionalne manjine u kulturni i društveni život; statusna rješenja, suzbijanje diskriminacije i pomoć u ostvarivanju prava; unaprjeđenje prikupljanja statističkih podataka i usklađenost programa s međunarodnim standardima, te prihvaćenim ugovorima na području ljudskih i manjinskih prava. U Državnom proračunu Republike Hrvatske za provođenje Akcijskog plana za provedbu Nacionalne strategije za uključivanje Roma, za razdoblje od 2013. do 2015. godine na pozicijama nadležnih tijela planirana su sredstva u okviru utvrđenih limita iz Smjernica ekonomske i fiskalne politike za trogodišnje razdoblje u ukupnom iznosu od 45.942.870,00 kuna i to: za 2013. godinu 14.999.530,00 kuna, za 2014. godinu 15.330.829,00 kn i za 2015. godinu 15.612.511,00 kuna.

Za uspješnu provedbu mjera osobito su važne aktivnosti na regionalnoj i lokalnoj razini koje jedinice regionalne i lokalne samouprave nastavljaju provoditi, često u suradnji s drugim relevantnim dionicima, uključujući romske organizacije civilnog društva.

U području **obrazovanja** u 2015. godini došlo je do značajnog povećanja broja djece u programima predškolskog odgoja/predškole te je nastavljeno organiziranje predškolskih odgojnih skupina za svu romsku djecu kao pripremu za uključivanje u odgojno-obrazovni sustav, a osobito u sredinama gdje nema kapaciteta za integrirani predškolski odgoj. Tako je u pedagoškoj godini 2015./2016. uključeno 1.026 (513m, 513ž) djece dok ih je u 2014./2015. godini u programu predškolskog odgoja/predškole bilo ukupno 873 (442m, 431ž). Iz Državnog proračuna za predškolski odgoj/predškolu utrošeno je ukupno 3.283.252,83 kuna. U osnovnoškolskom sustavu broj učenika se nije značajnije mijenjao. Tako je u školskoj godini 2014./2015. bilo 5.411 (2750m, 2661ž) učenika osnovnih škola, dok je u 2015./2016. godini ukupno 5.420 (2.740ž, 2.680m) učenika. Na početku školske godine 2014./2015. bilo je 343 učenika uključena u produženi boravak, dok je početkom 2015./2016. godine uključeno 318 učenika. Uz produženi boravak ističemo kako se, temeljem čl. 43. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi i u 2015./2016. školskoj godini osigurava posebna pomoć u učenju hrvatskog jezika. Tako je na početku 2015./2016. godine posebnu pomoć u učenju hrvatskog jezika primilo 418 učenika. Provođenje navedenih aktivnosti držimo iznimno važnima u sprečavanju preuranjenog napuštanja školovanja učenika pripadnika romske nacionalne manjine, ali i podizanja razine svijesti o važnosti obrazovanja. Nadalje, osim toga Ministarstvo znanosti i obrazovanja financira rad romskih pomagača koji zajedno s učiteljem pomažu u pisanju domaćih zadaća tijekom produženog boravka te svladavanju školskog gradiva. Na produženi boravak, plaće romskih pomagača, maturalna putovanja, školu u prirodi te smještaj u dom iz Državnog proračuna u 2015. godini ukupno je utrošeno 2.211.526,47 kuna. I u 2015. godini nastavljen je trend povećanja broja učenika uključenih u sustav srednjoškolskog obrazovanja. Tako je u 2015./2016. školskoj godini uključeno 746 (406m, 340ž) učenika, u odnosu na 682 (368m, 314ž) učenika u 2014./2015. godini tj. 588 (327m, 258ž) u školskoj godini 2013./2014. Vidljiv je porast broja učenika upisanih u prve razrede trogodišnjih srednjih škola te je veći broj učenika koji nastavljaju obrazovanje u trogodišnjim srednjoškolskim programima u odnosu na broj učenika u četverogodišnjim programima. Ministarstvo znanosti i obrazovanja osiguralo je stipendije za 569 (321m, 248ž) učenika na što je iz Državnog proračuna u 2015. godini utrošeno ukupno 3.248.100,00 kuna. Osim srednjoškolskih stipendija putem Nacionalne zaklade za potporu učeničkom i studentskom standardu u 2015. godini osigurane su stipendije za 21 (9ž, 12m) studenta od čega za 1 studenta poslijediplomskog studija te je na visokoškolske stipendije utrošeno ukupno 217.000,00 kuna. Osim navedenog Ministarstvo znanosti i obrazovanja i u 2015. godini sufinanciralo je obilježavanje Svjetskog dana romskog jezika kao i obilježavanje Međunarodnog dana sjećanja na romske žrtve holokausta u ukupnom iznosu od 14.000,00 kuna.

I u 2015. godini najveći izazov predstavljaju osiguravanje stjecanja potrebnih znanja i vještina za završavanje osnovnog obrazovanja s ciljem nastavka školovanja, razvijanje mreže škola i upisnih područja te uspostavljanje ravnoteže broja učenika Roma u odnosu na ostale učenike, uključujući cjelokupnu infrastrukturu koja se oslanja na obrazovanje te daljnje poticanje na uključivanje u srednjoškolsko obrazovanje, uz promicanje nastavka i završetka školovanja. Važno je napomenuti kako u posljednje tri godine financijska sredstva za ostvarenje mjera Nacionalne strategije za uključivanje Roma za razdoblje od 2013. do 2020. godine trajno prate trend povećanja. Za ostvarenje mjera Akcijskog plana za provedbu Nacionalne strategije za uključivanje Roma za razdoblje od 2013.- 2015. godine, u 2015.

godini iz Državnog proračuna za aktivnosti Ministarstva znanosti i obrazovanja utrošeno je ukupno 9.899.779,30 kuna.

Osnovne škole i u 2015. godini bile su uključene u različite programe i projekte kojima se potiče uključivanje romske djece te osnaživanje škole za podršku romskoj djeci i njihovim obiteljima pri uključivanju u osnovnu školu. Program „Krenimo zajedno“ je Pučko otvoreno učilište 'Korak po korak' provodilo u suradnji s Uredom UNICEF-a za Hrvatsku u dvije zajednice – Sisku i Slavanskom Brodu. Cilj programa je bio unaprijediti suradnju škole i roditelja romske nacionalne manjine na zajedničkom cilju pružanja podrške djeci u školovanju. Provođen je i program 'KORAK prema INKLUZIJ' kojeg je Pučko otvoreno učilište 'Korak po korak' provodilo u suradnji s Uredom UNICEF-a za Hrvatsku tijekom 2014. i 2015. godine u tri županije, Sisačko – moslavačkoj Vukovarsko – srijemskoj i Šibensko – kninskoj, u ukupno 17 dječjih vrtića, s ciljem unapređenja kvalitete predškolskog odgoja i obrazovanja djece koja pripadaju ranjivim skupinama, a neke su aktivnosti bile usmjerene direktno na djecu romske nacionalne manjine koja žive na području Sisačko – moslavačke županije i grada Vinkovaca. Uključenost u predškolski odgoj i obrazovanje je za romsku djecu posebno važna budući da kvaliteta i trajanje predškolskog programa značajno utječe na kasnije ishode obrazovanja. Osim navedenog provodio se projekt Agencije za odgoj i obrazovanje Razvoj kompetencija učitelja i nastavnika u poučavanju hrvatskoga jezika inojezičnih učenika – vrednovanje i samovrednovanje. S obzirom na opći cilj projekta (ispitati kvalitetu rada s inojezičnim učenicima) te njegov prvi međucilj (ispitati stupanj razvijenosti kompetencija osobnih, profesionalnih, socijalnih i organizacijskih kompetencija sudionika projekta), tijekom 2015. godine ostvareni su planirani ciljevi.

Na području **zdravstvene zaštite** kontinuirano se provode mjere koje su usmjerene na cjelokupno stanovništvo Republike Hrvatske, pa tako i na romsku nacionalnu manjinu. Zdravstvena zaštita u Republici Hrvatskoj ugovara se i provodi putem Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (HZZO) za sve osobe koje imaju utvrđen status osigurane osobe u obaveznom zdravstvenom osiguranju, neovisno da li se radi o pripadnicima romske nacionalne manjine. Zavod u svojim evidencijama ima podatke o svim osiguranim osobama u obaveznom zdravstvenom osiguranju, kao i izabranim doktorima primarne zdravstvene zaštite opće (obiteljske) medicine, ginekologije, te dentalne medicine. No, kako principi evidentiranja podataka u bazama podataka Zavoda nikada ne kreću od nacionalne pripadnosti osigurane osobe, niti se ista evidentira, nije moguće izdvojiti podatke jedino za pripadnike romske nacionalne manjine. Međutim, pripadnici romske nacionalne manjine su sudjelovali u projektu "Izgradnja kapaciteta administracije hrvatskog zdravstva u pripremi za period nakon ulaska u EU", koji se provodio u sklopu programa IPA FFRAC 2011 u 2015. godini. Cilj projekta je jačanje administrativnih kapaciteta u svrhu bolje iskoristivosti strukturnih i investicijskih fondova u sektoru zdravstva na lokalnoj i regionalnoj razini, u području razvoja ljudskih potencijala, točnije u području promocije zdravstva, prevencije bolesti i zaštite na radu. U sklopu ovog projekta razrađen je i projektni prijedlog "Razvoj zdravstvenih medijatora u romskom naselju Slavanskog Broda i Siska", čiji će Prijavitelj biti Zdravstveno veleučilište u Zagrebu. Provedba ovog projekta bit će financirana u sklopu Operativnog programa "Učinkoviti ljudski potencijali 2014-2020" i to putem Poziva na dostavu projektnih prijedloga koje će objaviti Ministarstvo zdravstva u svojstvu Posredničkog tijela razine 1. Sredstva su osigurana iz državnog proračuna i sredstava Europske unije u omjeru 90:10%. Ciljna skupina projekta je 1500 stanovnika dva romska naselja u Slavanskom Brodu i Sisku. Domovi zdravlja u Slavanskom Brodu i Sisku glavni su dionici projekta i zajednički s medijatorima i romskim udrugama rješavaju probleme povezane s neadekvatnom zdravstvenom skrbi ili izostankom iste. Kroz projekt ostvarit će se suradnja i zajednički rad u

romskoj zajednici - Romi medijatori će upućivati svoje mještane na liječničke preglede, organizirati cijepljenje djece, dogovarati posjete patronažnih službi. Na ovaj način bit će, barem dijelom, omogućeno vođenje evidencije o Romima korisnicima zdravstvene zaštite.

U području **zapošljavanja** Hrvatski zavod za zapošljavanje (HZZ) ne vodi nezaposlene osobe po nacionalnosti, ali se procjenjuje da je krajem prosinca 2015. godine bilo evidentirano ukupno 5.043 osobe romske nacionalne manjine što je činilo 1,8% od ukupne nezaposlenosti u Hrvatskoj. U 2015. godini ukupno je 4.900 osoba, od čega 2.152 žene romske nacionalne manjine uključeno u proces osnaživanja za uključivanje u tržište rada (aktivnosti informiranja/tribina, individualno savjetovanje, grupna savjetovanja za stjecanje vještina traženja posla). Aktivnostima grupnih informiranja o samozapošljavanju te savjetovanju o pokretanju posla bila je obuhvaćena ukupno 112 osoba od čega 13 žena. Vodeći računa o specifičnim potrebama svojih korisnika, Hrvatski zavod za zapošljavanje provodi niz mjera aktivne politike zapošljavanja usmjerenih nezaposlenim osobama u nepovoljnom položaju na tržištu rada te su u tu svrhu značajno povećana financijska sredstva za provedbu mjera za poticanje zapošljavanja nezaposlenih osoba romske nacionalne manjine u okviru Akcijskog plana za provedbu Nacionalne strategije za uključivanje Roma. Ukupno utrošena financijska sredstva za 2013. godinu iznosili su 8.961.576,03 kuna, za 2014. godinu iznosili su 9.995.520,80 kuna te za 2015. godinu 10.816.203,94 kuna.

U okviru mjera za poticanje zapošljavanja u 2015. godini ukupno je zaposleno 720 osoba, od čega 283 žene. Kroz mjeru sufinanciranje zapošljavanja osoba romske nacionalne manjine sufinancirano je zapošljavanje za 21 osobu (5ž), kroz mjeru Javni radovi zaposlene su 694 osobe (276 ž). U mjeru Stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa nezaposlenih mladih osoba romske nacionalne manjine koji su završili srednjoškolsko obrazovanje u četverogodišnjem trajanju i visokoškolsko obrazovanje uključena je 1 osoba (1 ž). Kroz mjeru Sufinanciranje samozapošljavanja osoba romske nacionalne manjine dodijeljena je potpora za samozapošljavanje za 4 osobe (1 ž).

Prema podacima Ministarstva uprave na dan 31. prosinca 2015. godine u tijelima državne uprave i stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske bilo je zaposleno 50.375 službenika i namještenika, od čega 28.758 žena i 21.617 muškaraca, a od kojih su njih 1.713 ili 3,40 % bili pripadnici nacionalnih manjina. Iskazani broj pripadnika nacionalnih manjina uključuje 8 pripadnika romske nacionalne manjine. Ministarstvo unutarnjih poslova potiče pripadnika manjina pa tako i pripadnike romske nacionalne manjine na izjašnjavanje o nacionalnoj pripadnosti, te njihovo upućivanje da imaju pravo pozivanja na pripadnost nacionalnoj manjini kao prednost pri zapošljavanju. Vodi evidenciju o broju i strukturi zaposlenih državnih službenika i namještenika koji su pripadnici romske nacionalne manjine, uspoređuje stanje njihove zaposlenosti u odnosu na prethodno razdoblje, prati trend njihova zapošljavanja te obavlja druge poslove temeljem navedenog Ustavnog zakona. Isto tako, ovo Ministarstvo postupa u skladu s člankom 42. stavkom 2. Zakona o državnim službenicima (Narodne novine, br. 92/2005, 107/2007, 27/2008, 49/2011, 150/2011, 34/2012 i 01/2015), te Planom prijma utvrđuje popunjenost radnih mjesta za pripadnike svih nacionalnih manjina, pa tako i romske nacionalne manjine, te planira zapošljavanje potrebnog broja državnih službenika pripadnika nacionalnih manjina.

U području **stanovanja** i u 2015. godini, posebna pozornost bila je posvećena ozakonjenju nezakonito izgrađenih zgrada, Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja je u svrhu pomoći romskoj populaciji i tijekom 2014. godine nastavilo sa sufinanciranjem/financiranjem izrade dokumentacije (geodetskih i arhitektonskih snimaka)

potrebne za izdavanje rješenja o izvedenom stanju za nezakonito izgrađene zgrade u romskim naseljima kao preduvjetu za postupke legalizacije i zadržavanje bespravnih zgrada u prostoru. Izrađena je i nadležnim stručnim upravnim tijelima dostavljena dokumentacija (geodetski i arhitektonski snimci). Navedene aktivnosti Ministarstvo je financiralo u 100-postotnom iznosu, uz uvjet da su zgrade manje od 400 m². U 2015. godini provedeni su natječaji javne nabave, te realizirani poslovi izrade potrebne dokumentacije za sljedeća romska naselja: Josip Rimac (Grad Slavonski Brod), za 180 objekata, Gornje i Donje Vratno (općine Cestica i Vinica), za 94 objekta, Stiska (Grad Đurđevac), za 17 objekata, Gaj i Domčeva (Grad Nova Gradiška), za 23 objekta, Kuršanec (Grad Čakovec), za 140 objekata, Capraška Poljana (Grad Sisak), za 69 objekta, Vidrenjak (Grad Popovača), za 10 objekata, Rujevica (Grad Rijeka), za 84 objekta. Ministarstvo je tako u 2015. godini financiralo izradu potrebne dokumentacije za legalizaciju 617 bespravno sagrađenih zgrada, a za dokumentaciju je plaćeno 971.421,25 kuna. Sveukupno, od početka realizacije ovog projekta, u 11 romskih naselja izrađena je potrebna dokumentacija za 765 objekta, za što je iz proračuna Ministarstva plaćeno 1.360.846,25 kuna. I pojedine jedinice lokalne i regionalne samouprave izvijestile su o relevantnim aktivnostima, od pripreme i provedbe izgradnje infrastrukture do potpore koje pružaju korisnicima za razne troškove stanovanja.

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske je tijekom 2015. godine nastavio i aktivnosti na pripremi projekta „Potpora nacionalnim manjinama na lokalnoj razini“, u sklopu pretpripravnog programa IPA 2012. koja predviđa izradu tehničke dokumentacije za lokacije naseljene Romima kako bi se pomoglo općinama i drugim dionicima izraditi podloge za daljnje samostalno kandidiranje projekata prema fondovima Europske unije, s posebnim naglaskom na lokalne inicijative i prostorno opremanje te ograničene aktivnosti parcelacije i legalizacije romskih naselja. U svrhu definiranja potreba jedinica lokalne, područne (regionalne) samouprave, tj. prikupljanja potrebnih podataka za detaljno planiranje provedbe treće komponente projekta, Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske je proveo ekstenzivne konzultacije sa županijama, gradovima i općinama u kojima obitava romsko stanovništvo, u suradnji s Uredom pučkog pravobranitelja posjetio 29 lokacija u 7 županija te osigurao tehničku potporu programu od strane Centra za mir, pravne savjete i psihosocijalnu pomoć iz Vukovara, organizacije na čelu konzorcija zaduženog za provođenje projekta „Project Generation Facility Croatia (PGF Hrvatska)“ kojeg financijski podržava Fondacija Otvoreno Društvo. Ipak, Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske je zbog prevelikog rizika nepostizanja očekivanih rezultata na minimalno 10 lokacija i njihove održivosti (kapaciteta jedinica lokalne samouprave da u kratkom roku ispune preduvjete, kao što su imovinsko – pravni odnosi, u dogovoru s nadležnim tijelima (Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije i Središnja agencija za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije), preoblikovao aktivnost u *Ispunjavanje preduvjeta za integraciju Roma na lokalnoj/područnoj i nacionalnoj razini* kojim će se osigurati provedba potrebnih istraživačko-analitičkih, prezentacijskih i edukacijskih aktivnosti, te aktivnosti izrade, uspostave i testiranja web-sučelja za praćenje provedbe Nacionalne strategije za uključivanje Roma za razdoblje od 2013. do 2020. godine i pratećeg Akcijskog plana kako bi se ispunili preduvjeta za integraciju Roma na lokalnoj/regionalnoj i nacionalnoj razini. Provedba aktivnosti se očekuje početkom 2017. godine.

I na području **socijalne skrbi** nastavljena su daljnja unaprjeđenja. U Centru za socijalnu skrb Čakovec zaposlena su 3 nova stručna radnika, na temu provedbe mjera pružanja pomoći i podrške romskim obiteljima u rješavanju obiteljskih i/ili bračnih odnosa, te rješavanju kriznih situacija u obitelji centri za socijalnu skrb izvještavaju o pružanju ukupno 395 usluga podrške uglavnom u vidu savjetovanja ili organiziranja radionica. Također je korisnicima

pruženo 496 različitih usluga koje obuhvaćaju savjetovanja, programe i radionice za osnaživanje i edukaciju djece i roditelja. Ukupno 34 romske obitelji su u 2015. godini prošle program odgovornog roditeljstva i osnaživanja obitelji. Nadalje, tijekom 2015. godine obiteljima su pružani različiti oblici podrške, savjetovanja i nadzora u svrhu osnaživanja i prevencije izdvajanja djece iz obitelji. Ukupno 282 djece na razini Republike Hrvatske je izdvojeno iz biološke obitelji te je izrađen ukupno 361 individualni plan koji sadrži procjenu i praćenje obiteljskih resursa. U 2015. godini u Republici Hrvatskoj udomljeno je ukupno 264 romske djece, a posvojeno njih 27. Ukupno 22 romske obitelji bile su uključene u edukacije i programe za udomitelje. Također su tijekom 2015. godine centri za socijalnu skrb organizirali različite programe i aktivnosti za unaprjeđenje socijalnih vještina u kojima je sudjelovalo ukupno 231 romsko dijete.

I u 2015. godini Ministarstvo unutarnjih poslova nastojalo je pomoći romskoj populaciji u Republici Hrvatskoj koja se suočava s problemima vezanima **uz reguliranje statusa**, posebno u slučajevima kada se radi o osobama neutvrđenog državljanškog statusa. Mobilni timovi izvještavaju o aktivnostima usmjerenim na podizanje razine informiranosti i poticanje romske zajednice na punu suradnju u postupcima rješavanja njihova statusa. U ovim postupcima podnositelji zahtjeva isticali su da je procedura pribavljanja dokumenata u matičnim državama složena, dugotrajna i iziskuje određeni iznos novčanih sredstava, što stranke često nisu u mogućnosti snositi, jer većina živi od zajamčene minimalne naknade i dječjeg doplatka. Pripadnici/ce romske zajednice navode da u slučaju napuštanja Republike Hrvatske, radi pribavljanja putne isprave osobe moraju prijaviti prebivalište u matičnoj državi, što ne mogu, jer tamo nemaju nekretnina te da prebivalište za vrijeme njihova boravka u matičnoj državi radi pribavljanja putne isprave, ne mogu prijaviti niti na adresu nekog od poznanika ili članova romske udruge. Navode se i drugi razlozi nemogućnosti putovanja u inozemstvo radi pribavljanja putne isprave, kao što su primjerice osoba ne želi otići po putnu ispravu u matičnu državu ili navodi da tamo nema nikoga tko bi joj mogao pomoći u pribavljanju putne isprave, ili pak navodi da za to vrijeme nema tko brinuti o njihovoj maloljetnoj djeci. Broj riješenih slučajeva u izvještajnom razdoblju manji je u odnosu na 2014. godinu iz razloga što je kroz višegodišnji rad mobilnih timova uglavnom reguliran status pripadnika/ca romske zajednice koji/e imaju čvrstu poveznicu s Republikom Hrvatskom.

Ministarstvo unutarnjih poslova ističe da najveće probleme predstavlja činjenica da određeni broj romske populacije nema dokaz o utvrđenom državljanškom statusu matične države, ne posjeduje valjanu putnu ispravu matične države, a neki od njih čak ne posjeduju nikakve dokumente o identitetu. Kao problem isticalo se kako diplomatsko-konzularna predstavništva Republike Srbije, Republike Kosovo i Republike Makedonije nisu u Republici Hrvatskoj tehnički opremljena za izdavanje biometrijskih putnih isprava.

U 2015. godini donesen je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o hrvatskom državljanstvu (Narodne novine, broj 110/15), s ciljem rješavanja problema s izdanim domovnicama osobama koje su u razdoblju od 1. ožujka 1978. godine do 8. listopada 1991. godine pogrešno upisane u knjigu državljana na području Republike Hrvatske te je utvrđeno priznanje hrvatskog državljanstva u svrhu zaštite stečenih prava osobama koje temeljem pogrešno izdane domovnice niz godina nastupaju u pravnom prometu kao hrvatski državljani. Ministarstvo unutarnjih poslova ističe i okrugli stol u organizaciji UNHCR-a i IPC-a, održan u lipnju 2015. godine radi prezentacija najbolje prakse država članica Europske unije u rješavanju apatridnosti, na kojem su, uz pripadnike romske zajednice, sudjelovali predstavnici Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina te predstavnici Ministarstva unutarnjih poslova i Ministarstva uprave.

Povjerenstvo za praćenje provedbe Nacionalne strategije za uključivanje Roma, za razdoblje od 2013 do 2020. godine.

Tijekom 2015. godine Povjerenstvo za praćenje provedbe Nacionalne strategije za uključivanje Roma, za razdoblje od 2013. do 2020. godine, održalo je tri sjednice. Na sjednicama su razmatrani i na prijedlog Radne skupine Povjerenstva usvojeni slijedeći akti: Zaključak vezan uz tematsku sjednicu za područje obrazovanja (6. sjednica Povjerenstva, održana 8. prosinca 2014. godine), Evaluacija provedbe NSUR-a i AP za provedbu NSUR-a, prijedlog Izvješća o provođenju Akcijskog plana za provedbu NSUR-a za 2014. godinu, Zaključci vezani uz tematsku sjednicu za područje stanovanja i zapošljavanja. Povjerenstvo je na svojim sjednicama uz navedene teme, tijekom 2015. godine, razmotrilo i usvojilo prijedloge Radne skupine Povjerenstva o raspodjele financijskih sredstava za romsku nacionalnu manjinu u ukupnom iznosu od 358.740,70 kuna. Tijekom 2015. godine, Povjerenstvo je također održalo dvije tematske sjednice na temu zapošljavanja i uključivanja u gospodarski život te socijalne skrbi.

Zadaće Radne skupine Povjerenstva, sukladno Odluci o imenovanju Radne skupine Povjerenstva, radi razmatranja i unaprjeđenja provođenja Strategije i Akcijskog plana te pripreme prijedloga i zaključaka za sjednice Povjerenstva su slijedeće: Praćenje napretka i redovito izvještavanje Povjerenstva o provedbi Strategije i Akcijskog plana na svim razinama, koordiniranje ostvarenja ciljeva i provedbe mjera Strategije i Akcijskog plana, identificiranje problema i poteškoća u ostvarivanju pojedinih ciljeva i provedbi mjera Strategije i Akcijskog plana te predlaganje aktivnosti za unaprjeđenje, promicanje integrativnog pristupa na svim razinama u provedbi Strategije i Akcijskog plana, priprema prijedloga za reviziju Nacionalne strategije i Akcijskog plana, praćenje uključenosti pripadnika romske nacionalne manjine u procese provedbe, praćenja i evaluacije na lokalnoj i područnoj (regionalnoj) razini, praćenje utroška financijskih sredstava osiguranih u okviru Akcijskog plana, praćenje ostvarene i planirane uporabe sredstava iz fondova Europske unije i ostalih međunarodnih izvora, izrada prijedloga kriterija i raspodjele financijskih sredstava za romsku nacionalnu manjinu, priprema materijala za tematske sjednice Povjerenstva, razmatranje prijedloga i projekata koji su usmjereni na poboljšanje uvjeta života većeg broja pripadnika romske nacionalne manjine, te obavljanje drugih poslova koje joj povjeri Povjerenstvo. Radna skupina održala je sedam sjednica tijekom 2015. godine na kojima je raspravljala o slijedećim aktima i temama: Zaključak vezan uz tematsku sjednicu za područje obrazovanja, Evaluacija provedbe NSUR-a i AP za provedbu NSUR-a, prijedlog Izvješća o provođenju Akcijskog plana za provedbu NSUR-a za 2014. godinu, Zaključci vezani uz tematsku sjednicu za područje stanovanja i zapošljavanja, razmatranje pristiglih zahtjeva za financijsku pomoć za romsku nacionalnu manjinu i izrada prijedloga raspodjele sredstava za Povjerenstvo.

Aktivnosti Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina ima ulogu kontaktne točke za praćenje provedbe strateških mjera od strane nositelja mjera i drugih uključenih aktera i dionika. Također, Ured je i nacionalna kontakt točka za Rome u kontekstu nacionalnih strategija za integraciju Roma na razini Europske unije.

Tradicijska kultura

Ured je temeljem javnog poziva za dodjelu financijske potpore za provedbu programa koji doprinose očuvanju tradicijske kulture Roma u 2015. godini, rasporedio financijska

sredstva u ukupnom iznosu od 63.725,00 kuna, za pet programa udruga i kulturno umjetničkih društava romske nacionalne manjine.

IPA 2008 „Projekt potpore Romima – faza III“

U sklopu programa pretprijetne pomoći Europske unije, Ured je korisnik „Projekta potpore Romima-faza III“, financiranog u okviru programa pretprijetne pomoći Europske unije IPA 2008. Cilj projekta je ojačati i olakšati aktivno i potpuno sudjelovanje romske nacionalne manjine u gospodarskom, obrazovnom, kulturnom i društvenom životu hrvatskog društva, istovremeno vodeći računa o očuvanju njihovog vlastitog identiteta, kulture i tradicije. Svrha projekta je poboljšanje stanja okoliša i općih uvjeta življenja u dva romska naselja u Međimurskoj županiji, Orehovici i Murskom Središću (Sitnice) izgradnjom komunalne infrastrukture (ceste, vodovodna i električna mreža). Ukupna vrijednost projekta iznosi 1.957.233,77 EUR, od 75% ili 1.467.925,33 EUR financira Europska unija, dok sufinanciranje Republike Hrvatske iznosi 489.308,44 EUR (25%). Tijekom 2015. godine izvršena su i završna plaćanja: 285.122,21 kuna za nadzor radova, te ukupno 1.006.521,91 kuna za radove, od čega sredstva Europske unije iznose 754.891,41 kuna, a nacionalno sufinanciranje 251. 630,50 kuna.

Angažiranje mladih pripadnika romske nacionalne manjine na stručnom osposobljavanju bez zasnivanja radnog odnosa

U srpnju 2014. godine objavljen je natječaj fonda „Making the Most of EU Funds for Roma“ za stipendiranje mladih Roma za vježbeništvo u tijelima, institucijama i udrugama koje se bave EU integracijama u Albaniji, Bosni i Hercegovini, Crnoj Gori, Hrvatskoj, Kosovu, Makedoniji i Srbiji. Putem tog programa, u Republici Hrvatskoj, na godinu dana, zaposleno je 3 mladih Roma (1m, 2ž), po jedna osoba u Uredu za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, Uredu Programa Ujedinjenih naroda za razvoj te na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu/PUO Korak po korak.

Odbor stručnjaka Vijeća Europe o pitanjima Roma

Na 10. sjednici Ad hoc Odbora stručnjaka za romska pitanja Vijeća Europe ravnatelj Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina izabran je za predsjednika Odbora s jednogodišnjim mandatom. Ovim izborom odano je i priznanje naporima Vlade Republike Hrvatske u poboljšanju položaja pripadnika romske nacionalne manjine, uključujući uspješno predsjedanje Desetljećem za uključivanje Roma, donošenje Nacionalne strategije u širokom konzultativnom procesu te aktivnosti u okviru mreža institucija Europske unije koja se bave položajem Roma. Ad hoc odbor stručnjaka za romska pitanja Vijeća Europe osnovan je 2011.g, odgovoran je Odboru Ministara Vijeća Europe kojemu podnosi izvješća i preporuke, pri čemu se naglasak stavlja na analize i evaluacije politika, prepoznavanje dobrih praksi i promociju provedbe standarda Vijeća Europe. Članovi CAHROM-a su stručnjaci svih država članica Vijeća Europe, a promatrači su međunarodne organizacije i romske organizacije, primjerice Europski forum Roma i Putnika (Travellers).

Ostale aktivnosti

U okviru provedbe strateških programa Vlade Republike Hrvatske, tijekom 2015. godine provedeno je više aktivnosti kojima su ciljna skupina bili mladi pripadnici romske nacionalne manjine. U okviru provedbe Akcijskog plana Nacionalne strategije za uključivanje

Roma za razdoblje od 2013. do 2020. godine, osobito aktivnosti 6.2.5 *Edukacija romske nacionalne manjine, posebice žena i mladih, za sudjelovanje u procesu odlučivanja, ostvarivanju prava i većoj uključenosti u društveni život, uključujući savjete mladih*, konzorcij sastavljen od tri partnerske organizacije: Centra za mir, pravne savjete i psihosocijalnu pomoć - Vukovar, Volonterskog centra Osijek i Romske organizacije mladih – ROM, kao nacionalni partner Inicijative Povećanje iskorištenosti fondova Europske unije za Rome (MtM) Fondacije Otvoreno Društvo (OSF), a u suradnji s Uredom za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske, pokrenuo je višemodulni program izgradnje kapaciteta te pružanja potrebne pomoći mladim Romima u preuzimanju aktivne uloge u izradi i provedbi projekata u njihovim zajednicama. Provedba je počela tijekom 2015. godine uz sudjelovanje 10 mladih Romkinja i Roma iz svih krajeva Republike Hrvatske.

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina je, u suradnji s Uredom za ravnopravnost spolova, održao 1. prosinca 2015. godine okrugli stol „Položaj Romkinja u Republici Hrvatskoj“, uz sudjelovanje aktivnih, većinom mladih, Romkinja i Ureda pravobraniteljice za ravnopravnost spolova. Tom prigodom je i osnovana njihova neformalna mreža.

Dosadašnji programi jačanja kapaciteta romskih udruga doveli su i do uspješne provedbe projekata organizacija civilnog društva, osobito na lokalnoj razini. Primjerice, uz potporu programa fondova zemalja Europskog gospodarskog prostora i Kraljevine Norveške, udruga Uzor iz Orehovice provela je projekt snimanja i zagovaranja potreba mladih, uz uključenje mladih volontera u izradu socijalne slike romskog naselja Orehovica, provedbu radionica za osnaživanje mladih, te javno zagovaranje potreba mladih iz romskog naselja Orehovica prema široj zajednici (donositeljima odluka na razini općine i županije). Ukupna vrijednost potpore je 26,300.00 kuna. Udruga mladih Roma iz Sitnica (Mursko Središće) provela je projekt *Romski bežični internet*. Održane su radionice za mlade Rome kako bi sigurnije pretraživali internet, osiguran besplatan pristup internetu za cijelo romsko naselje i susjedne ulice, a prikazalo se i kako sigurno i na legalan način preuzimati filmove i glazbu preko internetskih servisa. Provedbom ove akcije ojačana je i suradnja s lokalnim /regionalnim institucijama. Ukupna vrijednost potpore je 25,630.00 kuna. Romsko kulturno umjetničko društvo iz Darde provelo je projekt *Romski otvoreni muzej*, uz potporu od 22.110,00 kuna. Istaknuli bismo i projekt "Romona - Inkubator za poduzetništvo Romkinja" vođen od strane Grada Čakovca u okviru projekta programa MB IPA 2011 kojeg provodi Vijeće Europe, a u kojemu sudjeluje Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina. Ured UNDP-a u Republici Hrvatskoj je podržao stručno usavršavanje o socijalnom poduzetništvu. Provedba projekta vrijednog 20,000 EUR je započela u veljači 2015. godine, a krajnje korisnice su većinom mlade Romkinje iz naselja Kuršanec.

Na temelju vanjske evaluacije u 2015. godini Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina je pripremio projekte koji će rezultirati izradom novog provedbenog dokumenta. Osobito je značajan projekt Nacionalne platforme „Živjeti jednakost“ koji će se, uz financijsku potporu Europske komisije, provesti u idućem razdoblju i u okviru kojega će se poticati aktivnosti umrežavanja nadležnih tijela, jedinica regionalne i lokalne samouprave, vijeća i predstavnika romske nacionalne manjine, te između ostalog poticati i usklađivanje nositelja mjera predviđenih Nacionalnom strategijom za uključivanje Roma za razdoblje od 2013. do 2020. godine i pripadajućim AP-om na nacionalnoj, lokalnoj i područnoj (regionalnoj) razini. Pored navedenog, kroz projekt se planiraju definirati područni (regionalni) i lokalni prioriteti što bi u konačnici trebalo dovesti i do vremenskog usklađivanja djelovanja nositelja mjera na razini strateškog dokumenta.

U okviru IPA 2012 natječaja „Jačanje kapaciteta organizacija civilnoga društva za osiguravanje djelotvorne provedbe standarda Europske unije u ostvarenju ljudskih prava“ financirana su 22 projekta usmjerena na osiguravanje učinkovite primjene standarda Europske unije u osnaživanju ljudskih prava. Svrha natječaja je osnažiti doprinos civilnoga društva dosljednom provođenju europskih standarda zaštite ljudskih prava i prava nacionalnih manjina, unaprijediti sudjelovanje građana u zaštiti ljudskih prava te poboljšati položaj i ostvarivanje prava Roma u Hrvatskoj. Od ukupnog broja odobrenih projekata, 7 ih je usmjereno na poboljšanje pristupa romske nacionalne manjine ljudskim pravima. Ukupna vrijednost 7 projekata je 861.824,79 EUR a projekti su u provedbi od studenog 2015. godine:

- GTF inicijativa za održivi rast provodi projekt „ROMA LI: Jačanje kapaciteta lokalne uprave i osnivanje udruge mladih Roma u Ličko senjskoj županiji za bolje ostvarivanje ljudskih prava“ u partnerstvu udruge „Gačanka“ i udruge žena Romkinja u Hrvatskoj „Bolja budućnost“. Cilj projekta je osnažiti i bolje predstaviti interese romske nacionalne manjine kroz jačanje kapacitete mladih Roma u Ličko-senjskoj županiji i povećanje svijesti o zbližavanju romskih OCD-ova i (većinske) zajednice i institucija.
- Informativno pravni centar u partnerstvu s Hrvatskim institutom za lokalnu samoupravu, Brodsko-posavskom županijom i Mrežom romskih udruga Hrvatske provodi projekt „Pravno uključivanje i održiva integracija Roma u Hrvatskoj“ čiji je cilj olakšati pristup romske populacije u 6 županija besplatnoj pravnoj pomoći; jačati romske organizacije civilnoga društva i Vijeća romske nacionalne manjine u Brodsko-posavskoj županiji; izraditi nacrt i promicati nove mehanizme praćenja i nadzora provedbe Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina i lokalnih akcijskih planova.
- Nansen dijalog centar u partnerstvu s udrugom Romski nacionalni forum provodi projekt „Izgradnja prekretnica u zaštiti ljudskih prava romske zajednice – postupno jačanje kapaciteta organizacija civilnoga društva i javnih ustanova u pristupu ljudskim pravima“ s ciljem jačanja Romskog nacionalnog foruma kao mreže 32 romske organizacije i romskih nacionalnih vijeća za zaštitu ljudskih prava na lokalnoj i nacionalnoj razini, poticanja međusektorskih partnerstva između romskih organizacija i javnih institucija s naglaskom na postojeće strategije i akcijske planove za romsku zajednicu, povećanje svijesti i pružanje pomoći pripadnicima romske zajednice u zaštiti od kršenja ljudskih prava i omogućavanja razmjene dobre prakse i znanja između romskih organizacija i javnih institucija u Hrvatskoj i Europi.
- Projekt „Gelem, Gelem – World4Them“ provodi Otvorena medijska grupacija u partnerstvu Udruge Roma Zagreba i Zagrebačke županije, Osnovna škole Augusta Cesarca Zagreb, Centra za kulturne djelatnosti i Ekonomske i trgovačke škola Čakovec. Ciljevi projekta su uspostaviti suradnju i koordinaciju aktivnosti partnerskih organizacija usmjerenu na poticanje učinkovite primjene zaštite ljudskih prava, uspostaviti suradnju između organizacija civilnoga društva koji se bave ljudskim pravima i obrazovnih institucija i time poticati bolji pristup ranjivih skupina ljudskim pravima.
- Projekt građanskih prava Sisak provodi projekt „Važno je biti Rom“ s ciljem pružanja besplatne pravne pomoći pripadnicima romske nacionalne manjine, uspostave redovne veze između javnog i civilnog sektora i romske nacionalne manjine i podržavanja lokalne vlasti i institucije za bolju provjeru socioekonomskih životnih uvjeta Roma i lakši pristup korisnicima. Projekt se provodi u partnerstvu Romskog kulturnog centra, Romska prava i udruge Novi svijet Luščani.

- Romsko nacionalno vijeće provodi projekt „Poticanje provedbe Nacionalne strategije za uključivanje Roma za razdoblje od 2013. do 2020. godine na lokalnoj i regionalnoj razini“ zajedno s partnerima Centar za mir, pravne savjete i psihosocijalnu pomoć. Ciljevi projekta su poboljšanje kapaciteta lokalnih i regionalnih vijeća romske nacionalne manjine i pojedinačnih predstavnika romske nacionalne manjine i romskih organizacija civilnoga društva za njihovo aktivno sudjelovanje u provedbi Nacionalne strategije za uključivanje Roma za razdoblje od 2013. do 2020. godine na regionalnoj razini; poticanje dijaloga i suradnje između lokalnih i regionalnih romskih dionika i lokalnih i regionalnih vlasti i relevantnih javnih institucija o uključenosti Roma.
- Udruga žena Romkinja „Romsko srce“ s partnerima Osnovnom školom Jagodnjak, Osnovnom školom Darda i udrugom romskih žena Kašmir iz Belišća provodi projekt „Obrazovanjem do ljudskih prava“. Cilj projekta je promicati jednake mogućnosti u pristupu obrazovanju za djecu predškolske i školske dobi i razvijati suradnju između udruga, školskih ustanova i roditelja u integraciji romske djece u obrazovni sustav.

Ured za udruge provodi program sufinanciranja prethodno odobrenih i financiranih projekata Europske unije koje provode organizacije civilnoga društva. Tijekom 2015. godine ukupno su sufinancirana 4 projekta usmjerenih ka poboljšanju života i zaštiti ljudskih prava romske nacionalne manjine, odnosno projekata u kojima su romske udruge partneri:

- Udruga GTF – Inicijativa za održivi rast (IPA 2012. I. komponenta), „ROMA-LI: Jačanje kapaciteta lokalne uprave i osnivanje udruge mladih Roma u Ličko-senjskoj županiji za bolje ostvarivanje ljudskih prava“, sufinanciran u iznosu 26.365,70 kuna.
- Udruga Nansen Dijalog Centar (IPA 2012. I. komponenta), „Izgradnja prekretnica zaštiti ljudskih prava romske zajednice - postupno jačanje kapaciteta OCD-a i javnih ustanova u pristupu ljudskim pravima“, sufinanciran u iznosu od 42.853,40 kuna.
- Udruga Projekt građanskih prava Sisak (IPA 2012. I. komponenta), „Važno je zvati se Rom“, sufinanciran u iznosu od 55.202,12 kuna.
- Udruga Informativni pravni centar (IPA I. komponenta), „Pravna inkluzija i održiva integracija Roma u Hrvatskoj“, sufinanciran u iznosu od 21.478,65 kuna.

Ured UNDP-a u Republici Hrvatskoj je u okviru programa darovnica Europskog ekonomskog prostora i Kraljevine Norveške od travnja 2015. godine provodio projekt jačanja kapaciteta na lokalnoj razini, pri čemu se ažurirani lokalni akcijski planovi u 4 županije: Koprivničko-križevačkoj, Brodsko-posavskoj, Osječko-baranjskoj i Primorsko-goranskoj. Dodatne aktivnosti pružanju potpore i umrežavanju lokalnih dionika provedene su u Sisačko-moslavačkoj županiji.

Analitičko praćenje i prevencija događaja i pojava s elementima nasilja u vezi s romskom zajednicom

U okviru provedbe Nacionalne strategije za uključivanje Roma za razdoblje od 2013. - 2020. godine policija kontinuirano prati događaje i pojave s elementima nasilja u vezi romske zajednice u Republici Hrvatskoj te poduzima odgovarajuće aktivnosti u cilju sprječavanja nasilničkog ponašanja prema Romima, nasilja unutar romskih zajednica te suzbijanja diskriminacije Roma.

Tijekom 2015. godine nisu zabilježena sustavna nacionalno i rasno motivirana nasilja nad Romima, nego se uglavnom radilo o verbalnom nasilničkom ponašanju mlađih osoba, često pod utjecajem alkohola. Također, zapažena su nasilnička ponašanja i među samim Romima. Romi i drugi građani se putem sredstava javnog priopćavanja i na druge načine

potiču na prijavljivanje nacionalnog, rasnog i drugih oblika nasilja protiv njih, a svi se poznati slučajevi svakog nasilja evidentiraju i analitički prate.

Od 1. siječnja 2004. godine analitički se prati nasilje drugih osoba nad Romima, nasilje Roma nad drugim osobama te nasilje unutar samih pripadnika romske zajednice (prekršaji i kaznena djela). Potom se izrađuju kvartalne analize radi praćenja stanja sigurnosti i poduzimanja mjera. Jednom godišnje o tome se obavještava Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina.

Također, s ciljem dosljedne provedbe mjera, policija sukladno sigurnosnoj prosudbi i saznanjima u suradnji sa nadležnim institucijama (državnim odvjetništvima, sudovima i inspekcijским službama) intenzivno i dosljedno planira i poduzima policijske mjere i radnje te odgovarajuće aktivnosti u svrhu efikasnog procesuiranja, kao i praćenja tijeka postupka do konačnog sankcioniranja počinitelja svih protupravnih kažnjivih radnji. Policijski službenici u ophodnji u lokalnim sredinama i u suradnji sa romskom zajednicom provode proaktivne i preventivne mjere suzbijanja svakog nasilja. Policija provodi i ostale brojne aktivnosti, kao što su neposredni kontakti s građanima te postupanje po prigovorima i pritužbama, kontakti i predavanja u školama, kontakti s predstavnicima medija, savjetovanja o prevenciji i samozaštitnom ponašanju, edukacija djece i mladeži, komunalne akcije, sudjelovanje u radu na razini jedinica lokalne samouprave itd. Također, što je posebice bitno, zajedno s Romima radi se i na otkrivanju počinitelja kaznenih djela i prekršaja iz redova romske populacije.

U vezi počinjenja kaznenih djela i prekršaja na štetu Roma, unutar romskih zajednica te od strane Roma prema osobama drugih nacionalnosti, tijekom 2015. godine evidentirano je:

Kaznenih djela: 62 kaznena djela od strane 23 počinitelja drugih nacionalnosti na štetu ukupno 68 osoba romske nacionalnosti; 141 kazneno djelo unutar romskih zajednica (Romi nad Romima), pri čemu je 190 počinitelja romske nacionalnosti kaznena djela počinilo nad 218 Roma kao oštećenika; 1.062 kaznena djela od strane ukupno 1.581 počinitelja romske nacionalnosti na štetu 750 osoba drugih nacionalnosti te na štetu 295 pravnih osoba.

Za usporedbu, tijekom 2014. godine evidentirano je 97 kaznenih djela na štetu Roma od strane osoba druge nacionalnosti, 189 kaznenih djela počinjenih unutar romske zajednice te 1.124 kaznenih djela počinjena od osoba romske nacionalnosti prema drugim osobama ili općedruštvenim vrijednostima.

Prekršaja: 59 prekršaja od strane 68 počinitelja drugih nacionalnosti na štetu ukupno 82 osobe romske nacionalnosti; 433 prekršaja unutar romskih zajednica (Romi nad Romima), pri čemu je 776 počinitelja romske nacionalnosti prekršaje počinilo nad 802 Roma kao oštećenika; 1.348 prekršaja od strane ukupno 1.603 počinitelja romske nacionalnosti na štetu 327 osoba drugih nacionalnosti.

Također, za usporedbu, tijekom 2014. godine evidentirano je 47 prekršaja na štetu Roma od strane osoba druge nacionalnosti, 429 prekršaja počinjenih unutar romske zajednice te 1.199 prekršaja počinjenih od osoba romske nacionalnosti prema drugim osobama ili općedruštvenim vrijednostima.

Ministarstvo unutarnjih poslova na temelju svih relevantnih pokazatelja zaključuje da je stanje sigurnosti romske nacionalne manjine stabilno. Naime, kaznena i prekršajna

problematika vezana uz ovu populaciju ne ukazuje na njihovu iznadprosječnu zastupljenost kao objekata napada.

Ocjena stanja i preporuke

Iz svih navedenih podataka razvidan je daljnji napredak u ostvarivanju prava pripadnika romske nacionalne manjine. Provedba aktivnosti tijekom 2015. godine, utvrđenih Akcijskim planom za provedbu Nacionalne strategije za uključivanje Roma, za razdoblje od 2013. do 2015. godine, u području obrazovanja, zdravstvene zaštite, zapošljavanja, stanovanja, socijalne skrbi te reguliranja statusnih prava kao i uspješna provedba brojnih projekata na državnoj razini te projekata organizacija civilnog društva, osobito na lokalnoj razini, doprinijet će daljnjoj integraciji pripadnika romske nacionalne manjine u društvo na svim razinama.

Ministarstvo unutarnjih poslova kontinuirano poduzima sve potrebne mjere kako bi se u što kraćem roku i na što jednostavniji način regulirao boravak svih pripadnika romske nacionalne manjine koji žive u Republici Hrvatskoj. Na temelju svih relevantnih pokazatelja Ministarstvo konstatira da je u 2015. godini stanje sigurnosti romske nacionalne manjine bilo stabilno. Kaznena i prekršajna problematika vezana uz ovu populaciju ne ukazuje na njihovu iznadprosječnu zastupljenost kao objekata napada.

XIII. ZAŠTITA OD SVAKE DJELATNOSTI KOJA UGROŽAVA OSTVARIVANJE PRAVA I SLOBODA PRIPADNIKA NACIONALNIH MANJINA - RAZVIJANJE TOLERANCIJE PREMA RAZLIČITOSTI I SUZBIJANJE DISKRIMINACIJE

Prema Izvješću pučke pravobraniteljice za 2015. godinu, podaci o broju pritužbi u 2015. godini, po osnovama diskriminacije, je sljedeći:

Osnova diskriminacije	Broj pritužbi	Postotak
Rasa, etnička pripadnost ili boja kože, nacionalno podrijetlo	68	23,9
Dob	28	9,9
Zdravstveno stanje	23	8,1
Obrazovanje	21	7,4
Političko ili drugo uvjerenje	16	5,6
Vjera	12	4,2
Društveni položaj	9	3,2
Imovno stanje	8	2,8
Invaliditet	7	2,5
Spol	7	2,5
Bračni ili obiteljski status	2	0,7
Članstvo u sindikatu	2	0,7
Spolna orijentacija	2	0,7
Jezik	1	0,3
Rodni identitet ili izražavanje	1	0,3
Višestruka diskriminacija	45	15,9
Nema osnove po ZSD-u	32	11,3
Ukupno	284	100

U 68 pritužbi koje je Ured pučke pravobraniteljice zaprimio u 2015. godini, odnosno u 23,9%, građani su se prituživali kako su diskriminirani na temelju rase ili etničke pripadnosti ili boje kože te nacionalnog podrijetla, što predstavlja povećanje zaprimljenih pritužbi u odnosu na 2014. godinu kada ih je zaprimljeno 49 ili 18,6%.

Diskriminacija i zločin iz mržnje

Sukladno Protokolu o postupanju u slučaju zločina iz mržnje, Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina je u 2015. godini, kao središnje tijelo za prikupljanje i objavu podataka o zločinima iz mržnje, od Ministarstva unutarnjih poslova, Državnog odvjetništva Republike Hrvatske i Ministarstva pravosuđa prikupio sljedeće statističke podatke o zločinu iz mržnje:

ZLOČIN IZ MRŽNJE-STATISTIČKI PODACI ZA 2015. <i>(uključuje i podatke za kazneno djelo javnog poticanja na nasilje i mržnju iz čl.325. Kaznenog zakona)</i>	
Broj evidentiranih slučajeva od strane Ministarstva unutarnjih poslova	24
Broj predmeta u kojima je postupalo Državno odvjetništvo Republike Hrvatske <i>(uključuje predmete prenesene iz prethodnog razdoblja)</i>	47
Broj pravomoćnih osuđujućih presuda	7

Općenito promatrajući pojavnost zločina iz mržnje, iz analize podataka proizlazi da su žrtve kaznenih djela počinjenih iz mržnje u 2015. godini u odnosu na koje državno odvjetništvo postupalo najčešće (u 59% slučajeva) pripadnici srpske nacionalne manjine. Struktura procesuiranih kaznenih djela zločina iz mržnje počinjenih 2015. godine prema srpskoj nacionalnoj pripadnosti pokazuje da se je u 6 slučajeva radilo o kaznenom djelu prijetnje, u 5 slučajeva o kaznenom djelu oštećenja tuđe stvari, u 1 slučaju o kaznenom djelu tjelesne ozljede, u 1 slučaju o kaznenom djelu povrede mira pokojnika te u 4 slučaja o kaznenom djelu javnog poticanja na nasilje i mržnju.

Navedeni podaci daju okvir unutar kojeg je potrebno planirati veći dio budućih aktivnosti nadležnih tijela usmjerenih na prevenciju i suzbijanje zločina iz mržnje jer je njime obuhvaćen pretežiti dio evidentiranih zločina.

U kontekstu nacionalnih manjina, žrtve procesuiranih kaznenih djela počinjenih iz mržnje po nacionalnoj osnovi u 2015. godini su, pored pripadnika srpske nacionalne manjine, u 2 slučaja bili pripadnici romske nacionalnosti, u jednom slučaju pripadnik makedonske nacionalnosti te u 2 slučaja pripadnici muslimanske vjeroispovijesti.

Ministarstvo pravosuđa, sukladno obvezama preuzetim iz Protokola za postupanje u slučaju zločina iz mržnje, popunjava Obrazac za statističko praćenje kaznenih djela vezano uz zločine iz mržnje kao i jedinstveni Obrazac za statističko praćenje prekršajnih djela posebno označenih uz motiv mržnje.

Ministarstvo pravosuđa izvješćuje da su iz prethodnog razdoblja ostala 2 neriješena kaznena predmeta vezana uz zločin iz mržnje na temelju etničke pripadnosti, dok je primljen 1 takav kazneni predmet. Ukupno su riješena 2 takva predmeta (u oba je izrečena osuđujuća presuda) te je na kraju 2015. godine ostao 1 neriješen predmet. Trajanje jednog od dva riješena postupka bilo je kraće od 12 mjeseci, dok je drugog bilo duže od 12 mjeseci. Iz

prethodnog razdoblja ostala su 3 neriješena predmeta vezana uz zločin iz mržnje na temelju nacionalnog podrijetla, primljeno je 6 takvih kaznenih predmeta, riješeno ukupno 5 predmeta (4 osuđujućom presudom a 1 predmet na drugi način), te su na kraju 2015. godine ostala neriješena 4 takva predmeta. Trajanje riješenih predmeta bilo je u 2 predmeta kraće od 12 mjeseci, a u 3 predmeta duže od 12 mjeseci (izrečeno je 11 uvjetnih kazni).

U pogledu prekršajnih djela općenito vezanih uz motiv mržnje, Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina je od Ministarstva pravosuđa prikupio sljedeće podatke:

PREKRŠAJI VEZANI UZ MOTIV MRŽNJE-STATISTIČKI PODACI ZA 2015.	
Broj prekršajnih djela	12
Broj pravomoćnih osuđujućih presuda u prekršajnom postupku	7

U 2015. godini je bilo ukupno 12 prekršajnih djela, što je manje nego u 2014. godini kada ih je bilo 20. Niti jedan optužni prijedlog nije odbačen, isto kao i 2014. godine, dok su donesene 3 odbijajuće ili oslobađajuće presude, što je podjednako kao prethodne godine kada su donesene 4 takve presude. Doneseno je ukupno 7 pravomoćnih presuda što je podjednako kao u 2014. godini kada ih je bilo 6.

U odnosu na kaznena djela vezana za povredu Zakona o suzbijanju diskriminacije, u 2015. godini ukupno su primljena 2 nova predmeta, podjednako kao i prethodne godine, kada ih je primljeno 3. Oba predmeta se odnose na diskriminaciju na temelju nacionalnog podrijetla. Pravomoćno su riješena ukupno 2 predmeta od kojih se jedan odnosi na diskriminaciju temeljem nacionalnog podrijetla. To predstavlja porast u odnosu na prethodnu godinu kada je donesena jedna pravomoćna presuda, međutim ista se nije odnosila na diskriminaciju temeljem etničke pripadnosti ili nacionalnog podrijetla.

U odnosu na građanske predmete vezane za povredu Zakona o suzbijanju diskriminacije, u 2015. godini primljeno je ukupno 93 predmeta što predstavlja znatan porast u odnosu na 2014. godinu kada je primljen 31 takav predmet. U 2015. godini primljeno je 6 predmeta koji se odnose na diskriminaciju na temelju etničke pripadnosti što predstavlja znatan porast u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje kada nije primljen niti jedan ovakav predmet. Primljeno je 45 predmeta koji se odnose na diskriminaciju na temelju nacionalnog podrijetla, što je znatno više nego 2014. godine kada je primljen samo jedan. Ukupno je pravomoćno riješeno 73 predmeta, od čega se dva predmeta odnose na diskriminaciju na temelju etničke pripadnosti (oba su riješena na drugi način) što predstavlja porast u odnosu na 2014. godinu kada je bio pravomoćno riješen jedan takav predmet. U odnosu na predmete diskriminacije na temelju nacionalnog podrijetla ukupno je pravomoćno riješeno 41 predmet, od čega je u 2 predmeta odbijen tužbeni zahtjev a 39 predmeta riješeno je na drugi način, što predstavlja značajan porast u odnosu na 2014. godinu kada su se 2 pravomoćne presude odnosile na ovu vrstu predmeta te je u obje odbijen tužbeni zahtjev.

U prekršajnim predmetima vezanim za povredu Zakona o suzbijanju diskriminacije, u 2014. godini, primljeno je ukupno 125 predmeta, podjednako kao u 2014. godini., kada ih je primljeno 137. Od toga, 27 predmeta se odnosi na diskriminaciju na temelju etničke pripadnosti, što je podjednako kao prošle godine kada ih je primljeno 28. Primljeno je 56 predmeta koji se odnose na diskriminaciju na temelju nacionalnog podrijetla, što je više nego 2014. godine kada ih je primljeno 28. U 2015. godini ukupno je pravomoćno riješen 81 predmet što je podjednako kao 2014. godine kada su 94 predmeta pravomoćno riješena. Od

toga, donesene su 24 presude zbog diskriminacije na temelju etničke pripadnosti (17 osuđujućih i 7 oslobađajućih presuda), što je nešto više nego prethodne godine kada je bilo 18 presuda (8 osuđujućih, 5 oslobađajućih te 5 predmeta riješenih na drugi način). Doneseno je 29 presuda u predmetima zbog diskriminacije na temelju nacionalnog podrijetla (11 osuđujućih, 9 oslobađajućih i 9 predmeta je riješeno na drugi način), što predstavlja porast u odnosu na prethodnu godinu kada je doneseno 18 pravomoćnih presuda (15 osuđujućih, 1 oslobađajuća i 4 predmeta je riješeno na drugi način) u odnosu na ovu vrstu predmeta. Za vođenje navedenih podataka financijska sredstva su osigurana u proračunu Ministarstva u okviru redovitog rada te posebna sredstva nisu bila potrebna.

Tijekom 2015. godine **Ministarstvo unutarnjih poslova** evidentiralo je 24 kaznena djela za koja je kriminalističkim istraživanjem utvrđeno da su motivirana mržnjom. Navedena kaznena djela su sukladno odredbama čl. 87. st. 21. Kaznenog zakona okvalificirana kao zločin iz mržnje. Od navedenih 24 kaznenih djela uspješno razriješeno 22 kaznena djela odnosno 91,67%. U odnosu na 2014. godinu kada je evidentirano 14 takvih kaznenih djela, tijekom 2015. godine je došlo do povećanja broja kaznenih djela motiviranih mržnjom za 71%, što je izravna posljedica provedbe brojnih preventivnih mjera usmjerenih na jačanje svijesti građana o važnosti zločina iz mržnje te potrebi njihovog prijavljivana, a osobito identifikacije skupina najčešće ugroženih zločinima iz mržnje (npr. LGBT osobe) te provedbe ciljanih mjera u suradnji s takvim skupinama.

Vezano za motivaciju počinitelja potrebno je napomenuti kako je 16 kaznenih djela motivirano etničkom mržnjom, 5 kaznenih djela je motivirano mržnjom zbog seksualne orijentacije, 2 kaznena djela su motivirana vjerskom mržnjom te jedno kazneno djelo motivirano rasnom mržnjom.

U odnosu na pravni okvir suzbijanja zločina iz mržnje, u 2015. godini izrađen je nacrt novog Protokola o postupanju u slučaju zločina iz mržnje. Izmjene u odnosu na važeći Protokol su pretežito nomotehničke prirode.

Aktivnosti Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina u području suzbijanja diskriminacije

Početkom 2015. godine u organizaciji Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina u Varaždinu je održana dvodnevna radionica Radne skupine za izradu novog Nacionalnog plana za borbu protiv diskriminacije. To je druga od tri planirane radionice u sklopu projekta „Izrada nacionalnog plana za borbu protiv diskriminacije“, koji se provodi uz potporu Programa Zajednice za zapošljavanje i socijalnu solidarnost (PROGRESS) Europske unije. Cilj radionice bio je definiranje mjera Nacionalnog plana za borbu protiv diskriminacija u pojedinim područjima poput rada i zapošljavanja, javne uprave i pravosuđa, medijima, kulturi, informacijskoj infrastrukturi, obrazovanju, znanosti, sportu, zdravstvenoj zaštiti, socijalnoj sigurnosti, stanovanju, pristupu dobrima i uslugama i dr. Na radionici su sudjelovali predstavnici nadležnih ministarstava, organizacija civilnog društva i pravobraniteljskih institucija.

Povodom Međunarodnog dana ljudskih prava 10. prosinca 2015. godine, Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina u suradnji s Vijećem Europe i Human Rights Film Festivalom, organizirao je okrugli stol i projekciju filma. Okrugli stol i projekcija za cilj su imali uklanjanje predrasuda prema pripadnicima romske nacionalne manjine i otvaranja prostora šireg dijaloga, osobito o zanemarenim aspektima povijesti Roma.

U kinu Europa prikazan je dokumentarni film Štitarski romi, autora Šime Dominkovića i Antuna Smajića. Film govori o sudbini pripadnika romske zajednice koji su živjeli u Štitaru oko 150 godina, te zločinima koji su nad njima počinili totalitarni režimi. Nakon filma održan je okrugli stol na temu genocida Roma.

U okviru kampanje Vijeća Europe Dosta! – Oslobodimo se predrasuda, upoznajmo Rome, posvećene borbi protiv diskriminacije i društvenih predrasuda prema pripadnicima romske nacionalne manjine, ove je godine predstavnica Vijeća Europe Clementine Trollo-Bailey predstavila mrežnu stranicu posvećenu genocidu nad Romima i Sintima. Povijesno zanemarivanje progona Roma u Drugom svjetskom ratu odražava diskriminaciju i isključenost s kojom se pripadnici romske nacionalne manjine i danas suočavaju.

Financijska potpora projektima organizacija civilnoga društva

U 2015. godini Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina proveo je Natječaj za financijsku potporu projektima organizacija civilnoga društva u Republici Hrvatskoj iz područja zaštite, poštivanja i promicanje ljudskih prava.

Kroz prioritet „Osvještavanje žena – pripadnica nacionalnih manjina o ljudskim pravima“ financirana su dva projekta u ukupnom iznosu od 50.000,00 kuna i to: projekt Mirolip – osvještavanje Romkinja o njihovim pravima kroz priče i lutkarski izričaj, udruge „Suncokret – Oljin „Odgoj za ljubav i nenasilje“ iz Zagreba te projekt Glas jednakosti udruge Srpsko kulturno-prosvjetno društvo „Prosvjeta“.

Kroz prioritet „potpora mladima u riziku od siromaštva“ financiran je projekt Romski edukacijski i informatički centar Udruge za boljitak Roma Međimurja sa 20.000,00 kuna.

Kroz prioritet „Suzbijanje diskriminacije i zločina iz mržnje, posebice prema pripadnicima/pripadnicama nacionalnih manjina“ financiran je jedan projekt u ukupnom iznosu od 35.000,00 kuna i to: projekt „Čovječe ne ljuti se – uživo!“ udruge Novi svijet, Udruga za djecu i mlade iz Siska.

Zaključno, a vezano uz međunarodne obveze Republike Hrvatske u području zaštite ljudskih prava potrebno je napomenuti da je 12. svibnja 2015. godine hrvatsko izaslanstvo u Ženevi predstavilo nacionalno izvješće o stanju ljudskih prava prema dugom ciklusu Univerzalnog periodičnog pregleda (UPR). Republici Hrvatskoj je tijekom predstavljanja prvog izvješća u studenome 2011. godine u prvom ciklusu UPR-a bilo upućeno 116 preporuka od kojih je većinu prihvatila i implementirala. Preporuke država članica odnosile su se na područja zaštite i ostvarenja ljudskih prava, uključujući važnost podizanja javne svijesti o ljudskim pravima, ravnopravnosti spolova, obiteljskom nasilju, pitanju nestalih i o pravima raseljenih osoba, stambenom zbrinjavanju, zločinima iz mržnje, zaštiti osoba sa invaliditetom, pravu djece na obrazovanje te migranta i tražitelja azila.

Ocjena stanja i preporuke

Tijekom 2015. godine nastavljena je dobra praksa organiziranja okruglih stolova koji su doprinijeli daljnjem promicanju tolerancije i suzbijanju stereotipa, posebno u odnosu na romsku nacionalnu manjinu.

Izrada novog Nacionalnog plana za borbu protiv diskriminacije te pratećeg Akcijskog plana će doprinijeti daljnjem poticanju provedbe različitih mjera usmjerenih na borbu protiv

diskriminacije u svim značajnim područjima života definiranih Zakonom o suzbijanju diskriminacije.

I u narednom razdoblju potrebno je učinkovito provoditi Zakon o suzbijanju diskriminacije te nastaviti informirati širu javnost o pravima nacionalnih manjina i problemima s kojima se susreću. Potrebno je kontinuirano provoditi edukaciju pripadnika nacionalnih manjina o načinima zaštite njihovih prava sukladno Zakonu o suzbijanju diskriminacije. Putem institucija koje su nadležne za organizaciju i provedbu izobrazbe zaposlenih u državnoj i javnim službama i nadalje je potrebno provoditi organizirane oblike informiranja i izobrazbe svih zaposlenih radi upoznavanja s odredbama propisa o zaštiti nacionalnih manjina, suzbijanju diskriminacije i promicanja tolerancije.

Aktivnosti Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina u procesu praćenja provedbe Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina

U drugoj polovini 2014. godine Vlada Republike Hrvatske, sukladno članku 25. Okvirne konvencije, podnijela je Vijeću Europe Četvrto periodično izvješće za razdoblje od 2009. - 2013. godine.

Vezano uz 4. ciklus praćenja provedbe Okvirne konvencije Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina je u 2015. godini organizirao sastanke predstavnika Savjetodavnog Odbora Vijeća Europe za provedbu Okvirne konvencije s predstavnicima nadležnih tijela Republike Hrvatske u čijem je djelokrugu provedba Okvirne konvencije: Ministarstvom pravosuđa, Ministarstvom uprave, Ministarstvom unutarnjih poslova, Ministarstvom znanosti, obrazovanja i sporta, Ministarstvom kulture, Ministarstvom socijalne politike i mladih, Savjetom za nacionalne manjine, Državnim zavodom za statistiku, Uredom pučkog pravobranitelja, Državnim uredom za obnovu i stambeno zbrinjavanje te s predstavnicima Romskog nacionalnog vijeća.

Na sastancima koji su održani 15. i 16. srpnja 2015. godine, nadležna tijela su, nastavljajući konstruktivan pristup procesu praćenja provedbe Okvirne konvencije, pružila sve potrebne informacije Savjetodavnom odboru Vijeća Europe. Ulaskom u Europsku uniju Republika Hrvatska se obvezala na poštivanje i zaštitu ljudskih prava i prava nacionalnih manjina, te je nastavila kontinuirano unaprjeđivati svoj institucionalni i zakonodavni okvir u tom području, nastojeći maksimalno uvažavati mišljenja pripadnika nacionalnih manjina.

Provođenje Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina znatno je pridonijelo unaprjeđenju ostvarivanja prava nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj te će Vlada Republike Hrvatske i dalje nastaviti podupirati provođenje tog međunarodno obvezujućeg dokumenta. Potrebno je naglasiti da se Republika Hrvatska obvezala na poštivanje temeljnih ljudskih prava i sloboda, vladavinu prava i zaštitu prava svih svojih građana sukladno najvišim vrednotama svog ustavnog i međunarodnog pravnog poretka. Budući da su zaštita i razvoj manjinskih prava i međuetnička tolerancija važna pretpostavka stabilnosti, demokratizacije i napretka svakog društva, i u narednom razdoblju poduzimat će se brojne aktivnosti s ciljem promicanja manjinskih prava.

XIV. BILATERALNA SURADNJA

Republika Hrvatska je potpisala bilateralne sporazume o zaštiti prava manjina s Crnom Gorom, Talijanskom Republikom, Mađarskom, Republikom Makedonijom i Republikom Srbijom. Republika Hrvatska je pravnim sljedništvom s Republikom Austrijom preuzela Državni ugovor iz 1955. godine, koji u članku 7. jamči određena manjinska prava gradišćanskim Hrvatima. Za praćenje provedbe sklopljenih sporazuma i predlaganje odgovarajućih preporuka vladama država potpisnica ustrojani su s Crnom Gorom, Mađarskom, Republikom Makedonijom i Republikom Srbijom međuvladini mješoviti odbori, koji bi se trebali naizmjenično održavati jednom godišnje te razmatrati aktualna pitanja od interesa za nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj i hrvatske nacionalne manjine u navedenim državama.

Međuvladin Mješoviti odbor za zaštitu manjina između Republike Hrvatske i Crne Gore

Državni ured je u duljem vremenskom razdoblju djelovao proaktivno i poduzimao brojne aktivnosti kako bi se na temelju Sporazuma održala konstituirajuća sjednica Mješovitog odbora za zaštitu manjina između Republike Hrvatske i Crne Gore (u daljem tekstu: MMO). Budući da je crnogorskoj strani ovaj MMO zasad jedini, iako je crnogorska strana određena za domaćina 1. sjednice, Državni ured je odradio većinu poslova u pripremi i provedbi sjednice, kao i u pripremi Zapisnika s preporukama Vladama objiju država.

Konstituirajuća 1. sjednica MMO-a održana je 28. travnja 2015. godine u Podgorici. Sjednica je održana u prijateljskoj i vrlo konstruktivnoj atmosferi. Na sjednici je usvojen i potpisan Zapisnik u kojemu se nalaze preporuke vladama objiju država, kako zajedničke za obje države, tako i preporuke za svaku od država pojedinačno. Usvojene preporuke odnose se na zastupljenost manjina na državnoj, županijskoj i lokalnoj razini te u tijelima uprave, povrat imovine – restituciju, obrazovanje i informiranje na materinskom jeziku i pismu, službenu uporaba jezika i pisma, zaštitu spomeničke i kulturne baštine te financiranje. Posebno ističemo preporuke dane crnogorskoj strani koje se odnose na zaštitu iznimno bogate materijalne i nematerijalne hrvatske kulturne baštine te osiguravanje povrata imovine.

Potpisani Zapisnik je jamstvo osiguravanja još više razine i sada visokih standarda manjinskih prava u obje države, a suradnja na području zaštite manjina zasigurno je dodatan poticaj za još bolje bilateralne odnose dviju država.

Međuvladin Mješoviti odbor za zaštitu manjina između Republike Hrvatske i Mađarske

Premda je na 12. sjednici dogovoreno da će se sljedeća, 13. sjednica MMO-a održati do kraja 2013. godine u Hrvatskoj, termin je u međuvremenu mijenjan. Naime, hrvatska strana je kao domaćin više puta predlagala Mađarskoj moguće termine zasjedanja, no s mađarske strane termini su odgađani iz različitih razloga: parlamentarnih i lokalnih izbora 2014. godine u Mađarskoj, reorganizacija mađarske državne uprave te imenovanje novih članova MOM-a tijekom 2015. godine, i na kraju u studenome 2015. godine zbog parlamentarnih izbora u Republici Hrvatskoj.

U svibnju 2015. godine u Zagrebu, na poziv i inicijativu Državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske održan je neformalan sastanak. Tema sastanka bila je priprema

XIII. sjednice MOM-a te je predloženo s hrvatske strane da se tom prigodom svečano obilježi dvadesetogodišnjica potpisivanja Sporazuma.

U rujnu 2015. godine u Generalnom konzulatu Mađarske u Osijeku se ponovno razgovaralo o mogućem terminu zasjedanja i obilježavanju potpisivanja Sporazuma. Mađarska strana u pisanoj formi predala je hrvatskoj strani Prijedlog Svečane zajedničke izjave supredsjedatelja MOM-a povodom dvadesetogodišnjice potpisivanja Sporazuma. Hrvatska strana je 16. listopada 2015. Veleposlanstvu Republike Hrvatske u Mađarskoj uputila na dostavu mađarskoj strani svoje izmjene i dopune na mađarski Prijedlog te predložila mađarskoj strani potpisivanje Svečane zajedničke izjave u Osijeku u prvom tjednu studenoga 2015. godine Hrvatska strana nije zaprimila odgovor mađarske strane.

Sve navedeno ukazuje na činjenicu da je Državni ured kontinuirano djelovao proaktivno te je putem Veleposlanstva Republike Hrvatske u Mađarskoj i u izravnim kontaktima s mađarskom stranom poduzimao brojne korake i poticao mađarsku stranu na usuglašavanje termina održavanja 13. sjednice MMO-a, koje će zasigurno biti prigoda za nastavak dosadašnje uspješne suradnje između Republike Hrvatske i Mađarske na području zaštite nacionalnih manjina koja se odvija na razini visokih europskih standarda.

Međuvladin Mješoviti odbor za zaštitu manjina između Republike Hrvatske i Republike Makedonije

Makedonska strana kao domaćin 3. sjednice međuvladinog Mješovitog odbora nije obavila potrebne pripreme za navedenu sjednicu. Državni ured je kontinuirano djelovao proaktivno te je putem Veleposlanstva Republike Hrvatske u Republici Makedoniji stalno poticao makedonsku stranu na organiziranje 3. sjednice MMO-a. Također Državni ured je u kontinuiranom kontaktu sa predstavnicom hrvatske manjine u makedonskom dijelu MMO-a.

Nažalost, unatoč brojnim poticajima hrvatske strane te iznošenja ovoga pitanja u svim bilateralnim susretima s makedonskom stranom od 2012. godine do danas, još uvijek se čeka potvrda makedonske strane za održavanje 3. sjednice MMO-a.

Međuvladin Mješoviti odbor za zaštitu manjina između Republike Hrvatske i Republike Srbije

Kako se sjednice održavaju naizmjenično u dvije države, 7. sjednica MMO-a treba se održati u Republici Srbiji – na 6. sjednici je dogovoreno održavanje u prvoj polovici 2015. godine, ali se srpska strana nije držala dogovora i nije pripremila održavanje sjednice.

Hrvatska strana je putem tajnika MMO-a i Veleposlanstva Republike Hrvatske u Republici Srbiji poticala srpsku stranu na organiziranje 7. sjednice MMO-a. Također Državni ured je u kontinuiranom kontaktu sa predstavnicima hrvatske manjine u srpskom dijelu MMO-a. Državni ured ističe da se uspješnom provedbom preporuka MMO-a, što svakako znači podizanje razine manjinskih prava, pridonosi i cjelokupnom razvoju i stabilnosti obiju država – Republike Hrvatske i Republike Srbije.

Naposljetku, radi potpunijeg pregleda i cjelokupnog izdvajanja iz Državnog proračuna Republike Hrvatske (osigurane na aktivnostima: A862011 i A862018 u cijelosti te A862006 i A862021 dio) dostavljamo podatke o financijskoj potpori hrvatskim nacionalnim manjinama u europskim državama za 2015. godinu su sljedeći: za rad hrvatskih udruga na području

Austrije doznačeno je 495.000,00 kuna; Bugarske 75.000,00 kuna; Crne Gore 344.000,00 kuna; Češke 76.000,00 kuna; Italije 319.000,00 kuna; Kosova 205.000,00 kuna; Mađarske 669.600,00 kuna; Makedonije 232.500,00 kuna; Rumunjske 190.000,00 kuna; Slovačke 152.000,00 kuna; Slovenije 352.000,00 kuna; Srbije 800.500,00 kuna.

Ocjena stanja i preporuke

U 2015. godini pozitivnim se ocjenjuje održavanje 1. konstituirajuće sjednice Međuvladinog Mješovitog odbora (MMO) za zaštitu manjina između Republike Hrvatske i Crne Gore. Na sjednici je usvojen i potpisan Zapisnik koji sadrži preporuke vladama obiju država koje se odnose na zastupljenost manjina na državnoj, županijskoj i lokalnoj razini te u tijelima uprave, povrat imovine – restituciju, obrazovanje i informiranje na materinskom jeziku i pismu, službenu uporaba jezika i pisma, zaštitu spomeničke i kulturne baštine te financiranje.

Planirana 13. sjednica MMO-a za zaštitu manjina između Republike Hrvatske i Mađarske nije održana unatoč intenzivnim aktivnostima Državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske, koji je u izravnim kontaktima s mađarskom stranom poticao mađarsku stranu na usuglašavanje termina za održavanje sjednice.

Nije održana niti planirana 3. sjednica MMO-a za zaštitu manjina između Republike Hrvatske i Republike Makedonije zato što makedonska strana nije obavila potrebne pripreme za navedenu sjednicu. Državni ured je kontinuirano djelovao proaktivno te je, između ostalog, i putem Veleposlanstva Republike Hrvatske u Republici Makedoniji stalno poticao makedonsku stranu na organiziranje sjednice. Također je izostalo dogovoreno održavanje 7. sjednice MMO-a za zaštitu manjina između Republike Hrvatske i Republike Srbije iz istog razloga, odnosno zato što srpska strana nije pripremila održavanje sjednice.

U narednom razdoblju, potrebno je, sukladno planiranim aktivnostima te danim preporukama, nastaviti ulagati daljnje napore s ciljem unaprjeđenja prava nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj te hrvatske nacionalne manjine u državama s kojima su potpisani bilateralni sporazumi. I dalje je potrebno inicirati i poticati organizaciju te održavanje sjednica koje su planirane, ali tijekom 2015. godine nisu održane.

XV. ZBIRNI FINANCIJSKI POKAZATELJI (iznosi i pozicije u proračunu)

Ministarstvo znanosti i obrazovanja

U Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2015. godinu za potrebe obrazovnih programa i nastave na jeziku i pismu za nacionalne manjine utrošena su sredstva u ukupnom iznosu od **31.367.076,82 kuna** i to za sljedeće aktivnosti:

	Isplaćeno u 2014.	Isplaćeno u 2015.	Povećanje/smanjenje
A 578003 – Odgoj i naobrazba djece pripadnika nacionalnih manjina	1.707.250,00	1.742.750,00	+ 35.500,00
A 577131 - Poticaji obrazovanja nacionalnih manjina	1.388.833,60	1.171.713,00	- 217.120,60
A 577137 - Posebni programi obrazovanja za provođenje programa nacionalnih manjina	1.241.822,30	975.601,20	- 266.221,10

A 767003 - Provedba Nacionalnog programa za Rome	4.374.052,27	4.537.379,94	+ 163.327,67
A 767015 - Poticaj predškolskog odgoja i predškole za Rome	2.221.975,26	2.477.499,36	+ 255.524,10
UKUPNO	10.933.933,43	10.904.943,50	- 28.989,93

Osim gore navedenih aktivnosti, u 2015. godini isplaćena su sredstva i za:

- izradu ispitnih materijala za državnu maturu na jeziku i pismu nacionalnih manjina, prevođenje ispitnih materijala, lekturu, korekturu, prijelom i tisak, troškove rada ocjenjivača na materinskim jezicima nacionalnih manjina (A814001 – *Državna matura*, iznos od 212.743,72 kuna),
- plaće učitelja i nastavnika u nastavi po modelu C te plaće za 25 suradnika – pomagača (A579000 – *Osnovnoškolsko obrazovanje* i to 16.088.155,20 kuna za plaće učitelja u osnovnim školama te 1.628.000,00 kn za suradnike pomagače u osnovnim školama i A58000 – *Srednjoškolsko obrazovanje*, iznos od 1.390.334,40 kuna za plaće nastavnika u srednjim školama).

Osim navedenih aktivnosti, provedba Nacionalne strategije za uključivanje Roma, za razdoblje od 2013. do 2020. uključuje i:

- stipendiranje studenata romske nacionalne manjine (A679066 – *Stipendije za studente Rome* - 217.000,00 kuna) te
- uključivanje odraslih Roma u program opismenjavanja i osposobljavanja (A580014 - *Razvoj obrazovanja odraslih* – 925.900,00 kuna).

Ministarstvo kulture

Putem Ministarstva kulture u 2015. godini je za potrebe nacionalnih manjina iz Državnog proračuna Republike Hrvatske utrošeno ukupno **16.592.084,33 kuna** i to za:

- zaštitu kulturne baštine - 8.072.877,00 kuna
- plaće i tekući izdaci - 1.607.787,33 kuna
- investicije i informatizaciju - 4.416.000,00 kuna
- glazbeno – scensku umjetnost i kulturno - umjetnički amaterizam - 2.297.420,00 kuna
- izdavačku djelatnost, književne manifestacije, potporu i otkup knjiga - 2.297.420,00 kuna
- vizualne umjetnosti i međunarodnu suradnju - 115.000,00 kuna.

Napomena: sva sredstva nalaze se u *Razdjelu 055 / Glavi 05505* Državnog proračuna Republike Hrvatske 2015., a isplaćena su s proračunskih aktivnosti kako je navedeno za svaku djelatnost.

Zaštita kulturne baštine

U 2015. godini financirano je ukupno 65 programa u iznosu od 8.072.877,00 kuna.

Od toga se 58 programa u iznosu od 7.709.877,00 kuna odnosi na Srbe (50 programa u iznosu od 7.479.077 kuna izdvojeno je s proračunske aktivnosti *Zaštitni radovi na nepokretnim spomenicima kulture - A565010* Ministarstva kulture te 8 programa u iznosu od 230.800 kuna s proračunske aktivnosti *Zaštita pokretnih spomenika - A565036*).

Za 3 programa u iznosu od 78.000,00 kuna na izdvojeno je za Židove (1 u iznosu od 50.000 kuna s proračunske aktivnosti Ministarstva kulture *A565010* te 2 u iznosu od 28.000 kuna s proračunske aktivnosti *Zaštita pokretnih spomenika - A565036*).

S 4 programa u iznosu od 285.000,00 kuna za financirani su Mađari s s proračunske aktivnosti *Zaštitni radovi na nepokretnim spomenicima kulture - A565010* Ministarstva kulture.

Plaće i tekući izdaci

U 2015. godini financirano je 11 djelatnika u 10 središnjih knjižnica nacionalnih manjina (Albanci, Austrijanci, Bošnjaci, Česi, Mađari, Rusini i Ukrajinci, Slovaci, Slovenci, Srbi, Talijani) te jedan djelatnik u Slovačkom kulturnom centru iz Našica. Za plaće i tekuće izdatke izdvojeno je ukupno 1.607.787,33 kune. Sve navedeno financirano je iz proračunske aktivnosti *Matične službe knjižnica - A784002*.

Investicije i informatizacija

U 2015. godini za investicije izdvojeno je ukupno 4.410.000 kuna za 6 programa s aktivnosti *Izgradnja, održavanje i opremanje ustanova kulture - K565018*. Od toga se 1 program odnose na Čehe u iznosu od 50.000,00 kuna, te po jedan program na Slovake u iznosu od 180.000,00 kuna, Židove u iznosu od 40.000,00 kuna, Mađare od 3.900.000,00 kuna, Bošnjake od 40.000,00 kuna te Rome od 200.000,00 kuna.

Za informatizaciju je u 2015. godini izdvojeno 6.000,00 kuna za jedan program za Bošnjake s aktivnosti *Informatizacija ustanova kulture - K565016*.

Glazbeno – scenska umjetnost i kulturno - umjetnički amaterizam

U 2015. godini za glazbeno – scensku umjetnost i kulturno umjetnički amaterizam izdvojeno je 83.000,00 kuna za 10 programa s aktivnosti *Programi kazališne i glazbeno-scenske djelatnosti - A565030*. Od toga se 3 programa odnose na Čehe (34.000,00 kuna), 2 za Rome (13.000,00 kuna) te po jedan program na Židove (10.000,00 kuna), Srbe (7.000,00 kuna), Talijane (10.000,00 kuna), Mađare (3.000,00 kuna) i jedan multinacionalni program (6.000,00 kuna).

Izdavačka djelatnost, književne manifestacije, potpora i otkup knjiga

U 2015. godini za izdavačku djelatnost izdvojeno je 2.071.000,00 kuna. Od toga se 2.000.000 kuna odnosi na potporu izdavačkoj kući Edit (talijanska manjina) s proračunske aktivnosti *Potpora izdavačkoj kući Edit - A729024*, te 3 program za izdavanje časopisa za Bošnjake (61.000,00 kuna) i jedan za Čehe (10.000,00 kuna) s proračunske aktivnosti *Književno izdavaštvo - A781002*.

Za književne manifestacije izdvojeno je 8.000,00 kuna za jedan program Srpske manjine s proračunske aktivnosti *Književno izdavaštvo - A781002*.

Za potporu izdavanju knjiga izdvojeno je ukupno 89.800 kuna s proračunske aktivnosti *Književno izdavaštvo - A781002*. Od toga 9.400,00 kuna za jedan program talijanske manjine, 44.000,00 kuna za 3 programa romske manjine te 34.600,00 kuna za 4 programa bošnjačke manjine.

Za otkup knjiga izdvojeno je 128.620,00 kuna s proračunske aktivnosti *Književno izdavaštvo - A781002*. Od toga za Bošnjake 54.165,00 kuna (6 naslova), za Ukrajince 12.000,00 kuna (2 naslova) za Rome 27.030,00 kuna (2 naslova), za Talijane 2.400,00 kuna (1 naslov), za Srbe 8.000 kuna (1 naslov), za Makedonce 9.300 kuna (1 naslov) te za Židove 15.725,00 kuna (1 naslov).

Vizualne umjetnosti i međunarodna suradnja

U 2015. godini za vizualne umjetnosti izdvojeno je ukupno 23.000,00 kuna za 3 programa s proračunske aktivnosti *Programi muzejsko-galerijske djelatnosti - A565027*. Od toga se 2 programa odnose na Židove u iznosu od 18.000,00 kuna, jedan program na Srbe u iznosu od 5.000,00 kuna.

Za međunarodnu kulturnu suradnju izdvojeno je 92.000,00 kuna za 5 programa s proračunske aktivnosti *Međunarodna kulturna suradnja - A565034*. Od toga se 2 programa u iznosu od 30.000,00 kuna odnose na Rome, dva programa na Austrijance (60.000 kuna) na Crnogorce (2.000,00 kuna).

Komisija za odnose s vjerskim zajednicama

Sredstva koja su sukladno Ugovorima o pitanjima od zajedničkog interesa potpisanim s vjerskim zajednicama, planirana u Državnom proračunu Republike Hrvatske osigurana su u Razdjelu 025-Ministarstvo financija, *Aktivnost - A539060 Poticaji prema Ugovorima Vlade Republike Hrvatske i vjerskih zajednica*. Na navedenoj poziciji financijska sredstva za 2015. godinu iznosila su 20,036.879,00 kuna i bila su namijenjena za ukupno 19 vjerskih zajednica, od čega je 71,85%, odnosno **14.396.710,00 kuna** namijenjeno onim vjerskim zajednicama koje su obuhvaćene i Ustavnim zakonom o pravima nacionalnih manjina.

Agencija za elektroničke medije

U 2015. godini nakladnicima televizije i radija, neprofitnim pružateljima medijskih usluga iz članka 19. i 79. ZEM-a, neprofitnim pružateljima elektroničkih publikacija te neprofitnim proizvođačima audio i/ili audiovizualnog programa u kategoriji *Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj* dodijeljeno je **2.038.807,06 kuna**.

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina

Putem Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina u 2015. godini za potrebe zaštite i unaprjeđenja položaja i prava nacionalnih manjina sveukupno je utrošeno **18.436.076,16 kuna**.

Sredstva udrugama nacionalnih manjina

A513 031 Zajedničko vijeće općina Vukovar	1.500.000,00 kuna
A513 035 Romsko nacionalno vijeće Zagreb	2.998.000,00 kuna
A513 049 Savez Čeha u Republici Hrvatskoj, Daruvar	700.000,00 kuna
A513 048 Talijanska unija, Rijeka	2.000.000,00 kuna
A513 034 Srpsko narodno vijeće, Zagreb	7.500.000,00 kuna
* A513 036 Savez mađarskih udruga, Beli Manastir	2.700.000,00 kuna
UKUPNO:	17.398.000,00 kuna

A513 002 Program za nacionalne manjine

Seminar Opatija – najam busa i dvorane	6.406,00 kuna
Intelektualne usluge	2.949,23 kuna
Reprezentacija	983,00 kuna
UKUPNO:	10.338,23 kuna

A 513 030 Program za Rome

Tekuće donacije	422.465,70 kuna
Sredstva dodijeljena putem Povjerenstva za Rome	
Objava oglasa tradicijska kultura	4.369,66 kuna
Naknade za rad predstavničkih tijela	18.518,33 kuna
Intelektualne usluge	20.000,00 kuna
Reprezentacija	4.415,00 kuna
UKUPNO:	469.768,69 kuna

A 513 041 Provedba nacionalne strategije za uključivanje Roma 2013 – 2020

Kampanja "Dosta" najam	1.125,00 kuna
Intelektualne usluge	3.825,00 kuna
Prijevod	1.637,50 kuna
Tiskanje knjige	1.819,63 kuna
Tiskanje šalica i magneta	1.902,50 kuna
Evaluacija NSZUR-a	80.000,00 kuna
UKUPNO:	90.309,63 kuna

A 513 047 IPA 2012 Implementacija, nadzor i evaluacija Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina	84.197,53 kuna
--	----------------

A 513 050 Priprema tehničke dokumentacije za IPA 2012

Intelektualne usluge	35.000,00 kuna
----------------------	----------------

A 513 023 IPA 2008 Program potpore Romima

Intelektualne usluge	212.659,03 kuna
----------------------	-----------------

A 681 000 Administracija i upravljanje

Oglasi – imenovanje članova Savjeta	30.803,05 kuna
-------------------------------------	----------------

A 681 022 Djelovanje nevladinih udruga u području zaštite, promicanja i poštivanja ljudskih prava

Financijska potpora organizacijama civilnog društva	105.000,00 kuna
---	-----------------

*Napomena:

Sektor za financijski i proračunski nadzor Ministarstva financija obavio je u Uredu za ljudska prava i prava nacionalnih manjina i Stručnoj službi Savjeta za nacionalne manjine proračunski nadzor. Nadzorom je bilo obuhvaćeno utvrđivanje zakonitosti i namjenskog trošenja proračunskih sredstava za 2015. godinu, na Aktivnosti 513036 Savez mađarskih udruga, Beli Manastir. Zapisnikom o obavljenom proračunskom nadzoru utvrđene su određene nepravilnosti koje se odnose na zakonito raspolaganje sredstvima državnog proračuna. Ministarstvo financija je obavilo nadzor i u Savezu mađarskih udruga.

Nadzorom je utvrđeno da je Savez mađarskih udruga nenamjenski utrošio sredstava u ukupnom iznosu od 322.018,94 kune. Zbog korištenja sredstava protivno zakonu proračunskim nadzorom naložen je povrat navedenih sredstava, od čega se na sredstva Ureda odnosi iznos od 234.431,44 kune, a na sredstva Savjeta za nacionalne manjine iznos od 87.587,50 kuna. U međuvremenu je Savez mađarskih udruga Beli Manastir izvršio povrat ukupnog iznosa nenamjenski utrošenih sredstava u državni proračun.

Radi postupanja u skladu s odredbama Zakona o proračunu glede zakonitog i namjenskog korištenja proračunskih sredstava, na što je Ministarstvo financija ukazalo u svome mišljenju, Ured je poduzeo niz mjera u cilju kontrole utroška sredstava dodijeljenih udrugama nacionalnih manjina. Sukladno sklopljenim ugovorima, obavljene su kontrole na licu mjesta kao i neovisna revizija nad utroškom proračunskih sredstava kod krajnjih korisnika, a u skladu s preporukama unutarnje revizije izrađeni su obrasci za izvješćivanje te procedura izvješćivanja koja obuhvaća sve faze postupka od dodjele sredstava do mjera koje Ured poduzima u slučaju nenamjenskog utroška sredstava.

Savjet za nacionalne manjine

U Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2015. godinu putem Savjeta za nacionalne manjine, programi za ostvarivanje kulturne autonomije, seminari za informiranje i osposobljavanje članova vijeća i predstavnika te predstavnika udruga i ustanova nacionalnih manjina, kao i promidžba vezana uz izbore za vijeća i predstavnike nacionalnih manjina 2015., financirani su iz *Razdjela 020 Vlada Republike Hrvatske, Glava 21 Savjet za nacionalne manjine, Aktivnost A732003 Potpore za programe ostvarivanja kulturne autonomije nacionalnih manjina, Pozicija 381 Tekuće donacije u novcu.*, u iznosu od **35.698.000,00 kuna**.

Državna škola za javnu upravu

U 2015. godini za provedbu radionica i seminara koje su u vezi s ostvarivanjem prava nacionalnih manjina utrošeno je ukupno **72.357,00 kuna**, i to:

- za provedbu radionice „Zapošljavanje“ u okviru Programa za rukovodeće državne službenike utrošeno je 2.760,00 kuna iz proračuna Državne škole za javnu upravu, *Razdjel/Glava 095/09515, Aktivnost 677018, Račun 3237 Intelektualne i osobne usluge.*
- za provedbu radionica u suradnji s Uredom zastupnice Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava utrošeno je 35.085,00 kuna iz proračuna Državne škole za javnu upravu, *Razdjel/Glava 095/09515, Aktivnost 677018, Račun 3237 Intelektualne i osobne usluge i Račun 3241 Naknade troškova osobama izvan radnog odnosa.*
- za provedbu seminara „Pripreme za polaganje državnog stručnog ispita“ izdvojeno je 31.395,00 kuna iz proračuna Državne škole za javnu upravu, *Razdjel/Glava 095/09515, Aktivnost 677018, Račun 3237 Intelektualne i osobne usluge.*
- za provedbu radionice „Ostvarivanje prava pripadnika nacionalnih manjina“ utrošeno je 3.117,00 kuna iz proračuna Državne škole za javnu upravu, *Razdjel/Glava 095/09515, Aktivnost 677018, Račun 3237 Intelektualne i osobne usluge i Račun 3241 Naknade troškova osobama izvan radnog odnosa.*

Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje

U 2015. godini s pozicije *Stambeno zbrinjavanje bivših nositelja stanarskog prava (K761062)* na kojoj su u 2015. godini osigurana sredstva u iznosu od **8.000.000,00 kuna**. S te pozicije financira se stambeno zbrinjavanje bivših nositelja stanarskog prava, među kojima su pripadnici srpske nacionalne manjine. Za ostale pripadnike nacionalnih manjina Središnji državni ured nema podatke.

Financiranje rada vijeća i predstavnika nacionalnih manjina

Za financiranje vijeća i predstavnika nacionalnih manjina iz proračunima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za funkcioniranje vijeća nacionalnih manjina i predstavnika nacionalnih manjina u 2015. godini utrošeno je **22.039.728,24 kune**.

Napomena: Ukupno utrošena sredstva za provedbu Akcijskog plana za provedbu Nacionalne strategije za uključivanje Roma, za razdoblje od 2013. do 2015. godine, za 2015. godinu, bit će dostupna u izvješću o provedbi navedenog Akcijskog plana, čija je izrada u završnoj fazi.

Sveukupno je za provođenje Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina u 2015. godini utrošeno **148.640.839,61 kuna**, što je povećanje za 4.280.481,35 kuna u odnosu na 2014. godinu, u kojoj je za provedbu Ustavnog zakona utrošeno 144.360.358,26 kuna.

ZAKLJUČAK

Analizirajući provedbu Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina i o utrošku sredstava koja se za potrebe nacionalnih manjina osiguravaju u Državnom proračunu za 2015. godinu može se konstatirati da su se u svim područjima provodile aktivnosti usmjerene na ostvarivanje prava pripadnika nacionalnih manjina koja su osigurana Ustavnim zakonom i drugim propisima. U većini područja postignut je zadovoljavajući napredak, dok je u određenim područjima potrebno uložiti dodatne napore kako bi se pripadnicima nacionalnih manjina u potpunosti osigurala zajamčena prava.

Daljnji pozitivni pomaci postignuti su u područjima u kojima se redovito postiže visok stupanj provedbe Ustavnog zakona, a to su područja: kulturne autonomije nacionalnih manjina; odgoja i obrazovanja na jeziku i pismu nacionalnih manjina; ostvarivanja vjerskih prava; zastupljenosti pripadnika nacionalnih manjina u predstavničkim i izvršnim tijelima na državnoj i lokalnoj razini; provedbe Nacionalne strategije za uključivanje Roma, za razdoblje od 2013. do 2020. godine i operativnog Akcijskog plana te područje razvijanja tolerancije prema različitosti i suzbijanje diskriminacije.

Kao i u prethodnom izvještajnom razdoblju, razvidno je da ni tijekom 2015. godine nije postignut napredak u području uporabe jezika i pisma nacionalnih manjina, zastupljenosti nacionalnih manjina u tijelima državne uprave i pravosudnim tijelima te upravnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te prava na pristup nacionalnih manjina sredstvima javnog priopćavanja.

Broj postupaka pred tijelima sudbene vlasti vođenih na jeziku nacionalne manjine, kao i ukupan broj predmeta u kojima je stranka odbila pravo koristiti svoj manjinski jezik, tijekom 2015. godine u odnosu na 2014. godinu, je u značajnom padu, a nije zabilježen niti značajniji napredak u ostvarivanju prava na ravnopravnu službenu uporabu manjinskog jezika i pisma u postupcima pred upravnim tijelima lokalnih jedinica kao ni u postupcima pred državnim tijelima. Iako su se u pojedinim lokalnim jedinicama poduzimale određene aktivnosti u cilju konkretnog ostvarivanja prava nacionalnih manjina sukladno Zakonu o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina, u narednom razdoblju potrebno ustrajati s aktivnostima daljnjeg usklađivanja statuta lokalnih jedinica s propisima koji uređuju jezična prava pripadnika nacionalnih manjina te punoj provedbi lokalnih statuta u praksi.

U području odgoja i obrazovanja na jeziku i pismu nacionalnih manjina postignut je visok stupanj provedbe Ustavnog zakona. Kontinuirano se uspješno provodi obrazovanje učenika u nastavi koja se u cjelini izvodi na jeziku i pismu nacionalnih manjina (model A). Tijekom 2015. godine zapažen je porast broja osnovnoškolskih učenika pripadnika nacionalnih manjina u nastavi po modelu C. U školskoj godini 2015./2016. tom je nastavom obuhvaćeno 157 učenika više nego prethodne školske godine. Također je odobren ustroj nastave u 4 osnovne škole i 4 srednje škole po modelu C za pripadnike češke, rusinske, ruske i makedonske nacionalne manjine, dok je ustroj nastave po modelu B (dvojezična nastava za učenike pripadnike mađarske nacionalne manjine) odobren u jednoj osnovnoj školi. Izmjenom Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnim i srednjim školama iz 2014. godine stvorena je mogućnost preregistracije škola s nastavom na jeziku i pismu nacionalnih manjina po modelu A.

I tijekom 2015. godine posebni naponi su se ulagali u odgoj i obrazovanje pripadnika romske nacionalne manjine. U programima predškolskog odgoja/predškole povećao se broj djece u odnosu na pedagošku godinu 2014./2015. godinu, dok u osnovnoškolskom sustavu nije vidljivo značajnije povećanje broja romskih učenika. I dalje značajan broj učenika napušta osnovno obrazovanje.

Međutim, u 2015. godini nastavljen je trend povećanja broja učenika romske nacionalne manjine uključenih u sustav srednjoškolskog obrazovanja te povećanje broja korisnika srednjoškolskih stipendija i stipendija koje se dodjeljuju putem Nacionalne zaklade za potporu učeničkom i studentskom standardu. Ministarstvo znanosti i obrazovanja putem Nacionalne zaklade i tijekom 2015. godine osiguralo je stipendije svim studentima pripadnicima romske nacionalne manjine koji su je zatražili, uz uvjet da su se izjasnili kao pripadnici romske nacionalne manjine.

Kontinuirano se radi na povećanju obuhvata odraslih pripadnika romske nacionalne manjine programima opismenjavanja, obrazovanja i osposobljavanja kroz cijelo opće i strukovno obrazovanje, a s ciljem razvijanja individualnih potencijala i jačanja kapaciteta i kompetencija za postizanje veće konkurentnosti na tržištu rada i trajnog zapošljavanja te povećanje društvene uključenosti i aktivnog sudjelovanja pripadnika romske nacionalne manjine u svim područjima suvremenog života.

U području ostvarivanja prava nacionalnih manjina na pristup javnim medijima tijekom 2015. godine, Savjet za nacionalne manjine izražava nezadovoljstvo nedovoljnom zastupljenošću nacionalnih manjina u televizijskom i radijskom programu te ocjenjuje da izostaju afirmativni prilozi kao pozitivni primjeri društvenog i kulturnog suživota manjinskog i većinskog naroda. Stoga je u narednom razdoblju potrebno inzistirati na izvršenju obveza HRT-a koje proizlaze iz Ugovora između Hrvatske radiotelevizije i Vlade Republike Hrvatske za razdoblje od 1. siječnja 2013. do 31. prosinca 2017. godine, kako u pogledu udjela sadržaja namijenjenih nacionalnim manjinama u cjelokupnom televizijskom programu, tako i u pogledu kvalitete toga sadržaja.

U području ostvarivanja kulturne autonomije pripadnici nacionalnih manjina sustavno se potiču na aktivan i ravnopravan doprinos kulturnom životu. Ministarstvo kulture kontinuirano financira opremanje knjižnica, novinsku i književno-nakladničku djelatnost, glazbeno-scensku djelatnost i kulturno-umjetnički amaterizam, likovnu, novomedijsku i filmsku djelatnost, međunarodnu kulturna suradnja, arhivsku i muzejsko-galerijsku djelatnost i zaštitu kulturne baštine nacionalnih manjina. Programi brojnih manjinskih udruga i ustanova

i u 2015. godini financirani su značajnim sredstvima putem Savjeta za nacionalne manjine. I u narednom razdoblju će se u okviru osiguranih sredstava, sufinancirati kulturna djelatnost i programi nacionalnih manjina a radi očuvanja njihovog kulturnog i nacionalnog identiteta.

Pripadnici nacionalnih manjina ostvarili su propisanu zastupljenost u Hrvatskom saboru na izborima koji su održani 2015. godine, a na lokalnim izborima koji su održani u 2013. godini, u cijelosti su ostvarili svoje pravo na zastupljenost u predstavničkim i izvršnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Vezano uz zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u tijelima državne uprave, stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske, u 2015. godini u odnosu na 2014. godinu, vidljivo je smanjenje postotnog udjela s 3,49% na 3,40%. Odluka o zabrani novog zapošljavanja državnih službenika i namještenika u tijelima državne uprave, stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske, iz rujna 2014. godine, i dalje je na snazi, što je imalo za posljedicu smanjenu mogućnost zapošljavanja pripadnika nacionalnih manjina u državnoj službi i tijekom 2015. godine. Planirajući zapošljavanje u državnoj službi za naredno razdoblje posebno se vodilo računa o zastupljenosti pripadnika nacionalnih manjina u ukupnom broju zaposlenih u državnoj službi, stoga je Planom prijama za 2015. godinu planiran prijam u službu za ukupno 89 pripadnika nacionalnih manjina.

U tijelima uprave jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave tijekom 2015. godine u odnosu na 2014. godinu također je došlo do neznatnog smanjenja broja službenika i namještenika iz reda pripadnika nacionalnih manjina, ali je potrebno napomenuti da se je smanjio i ukupan broj službenika i namještenika na lokalnoj razini.

Vijeća i predstavnici nacionalnih manjina, iako imaju izborni legitimitet, što im omogućuje da savjetodavno sudjeluju u donošenju odluka vezanih za pitanja od interesa za nacionalne manjine, i dalje nemaju dovoljan stvarni utjecaj na lokalnoj razini. S druge strane, Ministarstvo uprave ukazuje da, kao i u prethodnom razdoblju, izostaje interes i aktivnije djelovanje pojedinih vijeća i predstavnika u izradi planova rada i podnošenju zahtjeva za financiranjem iz lokalnih proračuna.

U cilju postizanja potpune uključenosti vijeća i predstavnika u javni život i upravljanje lokalnim poslovima u narednom razdoblju nastaviti će se s održavanjem seminara za vijeća i predstavnike nacionalnih manjina ali i predstavnike lokalnih jedinica. Jačanju kapaciteta i učinkovitijem funkcioniranju vijeća doprinijet će i dodijeljena računalna oprema za 75 vijeća u lokalnim jedinicama s najnižim indeksom razvijenosti, u okviru projekta Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina „Potpora vijećima nacionalnih manjina na lokalnoj razini“ (IPA 2012).

U provođenju Nacionalne strategije za uključivanje Roma, za razdoblje od 2013. do 2020. godine te pripadajućeg Akcijskog plana, prema podacima nadležnih tijela, ostvaren je daljnji napredak u integraciji pripadnika romske nacionalne manjine u društvo na svim razinama. Tijekom 2015. godine sustavno su se poduzimale aktivnosti usmjerene što većem uključivanju romske djece u obrazovni sustav, poboljšanju zdravlja i zdravstvene zaštite romske populacije, povećanju zapošljavanja Romkinja i Roma, poboljšanju uvjeta stanovanja, te reguliranju statusnih prava. Također i u ovom izvještajnom razdoblju uspješno su se provodili i brojni projekti na državnoj razini te projekti organizacija civilnog društva, osobito na lokalnoj razini.

Tijekom 2015. godine, u odnosu na 2014. godinu, uredi državne uprave u županijama te nadležno upravno tijelo Grada Zagreba u značajnoj su mjeri ubrzali rješavanje predmeta po zahtjevima za stambeno zbrinjavanje bivših nositelja stanarskog prava. Tijekom 2015. godine useljena je 121 obitelj bivših nositelja stanarskog prava u stambene jedinice na i izvan područja posebne državne skrbi, te su provodile i intenzivne aktivnosti vezano uz projekte koji su predloženi i odobreni u 2014. godini, a u narednom razdoblju planira se prijaviti Razvojnoj banci Vijeća Europe još nekoliko projektnih prijedloga.

Tijekom 2015. godine nastavljena je dobra praksa organiziranja okruglih stolova koji su doprinijeli daljnjem promicanju tolerancije i suzbijanju stereotipa, posebno u odnosu na romsku nacionalnu manjinu. U izradi je novi Nacionalni plan za borbu protiv diskriminacije te prateći Akcijski plan što će doprinijet daljnjem poticanju provedbe različitih mjera usmjerenih na borbu protiv diskriminacije u svim značajnim područjima života definiranih Zakonom o suzbijanju diskriminacije.

U narednom razdoblju nastaviti će se s provođenjem edukacija pripadnika nacionalnih manjina o načinima zaštite njihovih prava sukladno Zakonu o suzbijanju diskriminacije te će se putem institucija koje su nadležne za organizaciju i provedbu izobrazbe zaposlenih u državnoj i javnim službama provoditi organizirani oblici informiranja i izobrazbe svih zaposlenih radi upoznavanja s odredbama propisa o zaštiti nacionalnih manjina, suzbijanju diskriminacije i promicanja tolerancije.

Zaključno se može konstatirati da je Vlada Republike Hrvatske tijekom 2015. godine, putem nadležnih tijela, provodila brojne aktivnosti u provedbi Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina te je za tu svrhu utrošeno 148.640.839,61 kuna, što predstavlja povećanje u odnosu na prethodnu godinu (u 2014. godini utrošeno je 144.360.358,26 kuna).

PRILOZI

Prilog 1. Pregled emisija po nakladnicima - kategorija Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj, sredstva dodijeljena za 2015. godinu
(Agencija za elektroničke medije)

	Ukupno tražena sredstva (Kn)	Prosječno bodova	Dodijeljena sredstva za 2015.
2015			
Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj			
CIK DR. BOŽO MILANOVIĆ d.o.o.	53.181,88	80	27.844,60
MICROFONO APERTO	53.181,88	80	27.844,60
DIFUZIJA d.o.o.	32.000,00	80	16.754,34
SPEKTAR	32.000,00	80	16.754,34
GLAS PODRAVINE d.o.o.	32.300,00	95	20.082,30
CIVILIAN	32.300,00	95	20.082,30
GRADSKI RADIO d.o.o.	45.560,00	71	21.170,41
UJEDINJENI U RAZLIČITOSTI	45.560,00	71	21.170,41
Građanska inicijativa NG Buntovnici	11.460,00	90	6.750,17
Zajedno u bogatstvu različitosti	11.460,00	90	6.750,17
HILARIS d.o.o.	40.500,00	70	18.554,12
ZAJEDNO	40.500,00	70	18.554,12
HRVATSKI RADIO - RADIO GOSPIĆ d.o.o.	27.241,54	75	13.371,50
Modus vivendi	27.241,54	75	13.371,50
HRVATSKI RADIO VUKOVAR d.o.o.	50.000,00	80	26.178,65
MOZAIK 8	50.000,00	80	26.178,65
ILOK TON d.o.o.	28.623,91	60	11.240,03
VYSIELANIE V SLOVENSKEJ REČI	28.623,91	60	11.240,03
INFANTINFO d.o.o.	84.827,62	60	33.310,09
U MANJINI	84.827,62	60	33.310,09
INFORMATIVNI CENTAR VIROVITICA d.o.o.	30.000,00	70	13.743,79
Nek se čuje i naš glas	30.000,00	70	13.743,79
KRUGOVAL 93,1 MHZ d.o.o.	62.280,00	80	32.608,13
KONAC	62.280,00	80	32.608,13
KULT RADIO d.o.o.	37.007,52	75	18.165,13
NACIONALNO BLAGO	37.007,52	75	18.165,13
MIROSLAV KRALJEVIĆ d.o.o.	35.390,00	55	12.738,86
OKO STOLA	35.390,00	55	12.738,86
MOSLAVAČKI LIST d.o.o.	25.000,00	70	11.453,16
MOZAIK	25.000,00	70	11.453,16
NOVI RADIO d.o.o.	45.000,00	65	19.143,14
MOST	45.000,00	65	19.143,14
RADIO BANOVIĆ d.o.o.	32.000,00	65	13.612,90
Manjine u zajednici	32.000,00	65	13.612,90
RADIO BANSKA KOSA d.o.o.	31.200,00	55	11.230,64

ISTOČNI TOKOVI	31.200,00	55	11.230,64
RADIO BARANJA d.o.o.	41.000,00	85	22.808,15
BARANJSKE MANJINE	41.000,00	85	22.808,15
RADIO DARUVAR d.o.o.	70.000,00	86	39.398,87
ČESKÉ VYSÍLÁNÍ	70.000,00	86	39.398,87
RADIO ĐAKOVO d.o.o.	38.240,00	85	21.272,77
ZVEČERA JE NAŠA PIESEN	38.240,00	85	21.272,77
RADIO GRUBIŠNO POLJE d.o.o.	45.000,00	65	19.143,14
ČEŠKA REČ	45.000,00	65	19.143,14
RADIO LABIN d.o.o.	58.288,80	90	34.333,25
SETTIMANALE ALBONESE	58.288,80	90	34.333,25
RADIO NAŠICE d.o.o.	32.000,00	75	15.707,19
KVAPKA SLOVENSKEHO ŽIVOTA	32.000,00	75	15.707,19
RADIO OTOK KRK d.o.o.	30.000,00	75	14.725,49
TO SMO MI	30.000,00	75	14.725,49
RADIO PITOMAČA d.o.o.	45.000,00	60	17.670,59
EMISIJA NA MAĐARSKOM JEZIKU	45.000,00	60	17.670,59
RADIO POSTAJA NOVSKA d.o.o.	28.380,00	80	14.859,00
NAŠI KORIJENI	28.380,00	80	14.859,00
RAPSODIJA d.o.o.	30.670,00	90	18.065,23
BAŠTINA	30.670,00	90	18.065,23
ROSS d.o.o.	10.225,04	52	3.479,81
MAKEDONSKA URA	10.225,04	52	3.479,81
SLATINSKI INFORMATIVNI CENTAR d.o.o.	25.000,00	80	13.089,33
Slovaci	25.000,00	80	13.089,33
S-TEL d.o.o.	49.000,00	70	22.448,19
IMPULS	49.000,00	70	22.448,19
SVEUČILIŠTE U DUBROVNIKU	49.600,00	70	22.723,07
BOGATSTVO RAZLIČITOSTI	49.600,00	70	22.723,07
ŽUPANIJSKA LIGA PROTIV RAKA - SPLIT	29.800,00	55	10.726,70
ZRAKA SUNCA	29.800,00	55	10.726,70
UKUPNO	1.285.776,31	2.414	618.402,76

Nakladnici radija Fond 2/15	Ukupno tražena sredstva (Kn)	Dodijeljeni bodovi	Dodijeljena sredstva za 2015.
2015			
Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj			
Kombel d.o.o.	7.505,54	90	3.659,11
Mostovi	7.505,54	90	3.659,11
RADIO PITOMAČA d.o.o.	19.000,00	55	5.660,67
ROMI U ZAJEDNICI	19.000,00	55	5.660,67
REFUL RADIO d.o.o.	17.500,00	65	6.161,73
Mostovi	17.500,00	65	6.161,73
UKUPNO	44.005,54	210	15.481,51

Nakladnici televizije Fond 2/15	Ukupno tražena sredstva (Kn)	Dodijeljeni bodovi	Dodijeljena sredstva za 2015.
2015			
Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj			
KA-VISION d.o.o.	600.000,00	51	251.905,86
IVER	600.000,00	51	251.905,86
NEZAVISNA TELEVIZIJA d.o.o.	246.084,50	60	121.549,27
MANJINE U MEDIJIMA	246.084,50	60	121.549,27
OAR d.o.o.	147.361,99	65	78.852,54
LATHATAROK	147.361,99	65	78.852,54
OTVORENA TELEVIZIJA ZAGREB d.d.	256.949,09	100	211.526,08
MANJE JE VIŠE	256.949,09	100	211.526,08
TELEVIZIJA DALMACIJA d.o.o.	178.000,00	85	124.553,45
ZAJEDNO	178.000,00	85	124.553,45
TELEVIZIJA PRIMORJA I GORSKOG KOTARA d.o.o.	151.500,00	60	74.830,86
PRVI MEĐU JEDNAKIMA: MANJINE	151.500,00	60	74.830,86
TV ISTRA D.O.O.	201.446,86	65	107.793,04
STORIE SENZA CONFINE	201.446,86	65	107.793,04
TV NOVA d.o.o.	231.000,00	95	180.656,02
COMUNITA	231.000,00	95	180.656,02
VTV d.o.o.	121.500,00	90	90.019,30
OBJEKTIV	121.500,00	90	90.019,30
Z1 TELEVIZIJA d.o.o.	330.482,79	60	163.236,38
NACIONALNE MANJINE	330.482,79	60	163.236,38
UKUPNO	2.464.325,23	731	1.404.922,79

Prilog 2. Pregled sredstava raspoređenih udrugama i ustanovama nacionalnih manjina putem Savjeta za nacionalne manjine iz područja kulturne autonomije za 2015. godinu
(Savjet za nacionalne manjine)

R. br.	Nacionalna manjina	Kulturni programi	Pretpostavke za kulturnu autonomiju	Ukupno
01.	ALBANCI	865.000,00		865.000,00
02.	BOŠNJACI	2.536.000,00		2.536.000,00
03.	BUGARI	87.000,00		87.000,00
04.	CRNOGORCI	620.000,00		620.000,00
05.	ČESI	3.099.000,00		3.099.000,00
06.	MAĐARI	3.924.000,00		3.924.000,00
07.	MAKEDONCI	684.000,00		684.000,00
08.	NIJEMCI I AUSTRIJANCI	671.000,00		671.000,00
09.	POLJACI	115.000,00		115.000,00
10.	ROMI	655.000,00	697.000,00	1.352.000,00
11.	RUSI	173.000,00		173.000,00
12.	RUSINI I UKRAJINCI	1.352.500,00		1.352.500,00
13.	SLOVACI	1.347.000,00		1.347.000,00
14.	SLOVENCII	684.000,00		684.000,00
15.	SRBI	9.757.000,00		9.757.000,00
16.	TALIJANI	7.362.000,00		7.362.000,00
17.	ŽIDOVI	668.000,00		668.000,00
	UKUPNO	34.599.500,00	697.000,00	35.296.500,00
01.	INFORMIRANJE I OSPOSOBLJAVANJE ČLANOVA VIJEĆA I PREDSTAVNIKA NACIONALNIH MANJINA (edukacije, seminari, izrada priručnika)			100.000,00
02.	TROŠKOVI IZBORA ZA VIJEĆA I PREDSTAVNIKE NACIONALNIH MANJINA 2015.			100.000,00
03.	ZAJEDNIČKI PROGRAMI - Stručno usavršavanje predstavnika udruga i ustanova nacionalnih manjina – seminari - Seminari za novinare u manjinskim medijima – analize zastupljenosti manjina u medijima - Stručno usavršavanje zaposlenika državne uprave vezano za ostvarivanje prava nacionalnih manjina – seminari, stručna literatura			126.500,00
04.	PREKOGRANIČNA SURADNJA SA TIJELIMA MEĐUNARODNIH ORGANIZACIJA I INSTITUCIJA KOJE SE BAVE PITANJIMA NACIONALNIH MANJINA I NADLEŽNIM TIJELIMA MATIČNIH DRŽAVA PRIPADNIKA NACIONALNIH MANJINA U REPUBLICI HRVATSKOJ			15.000,00
05.	MANJINSKI FORUM „INFORMATIVNI DVOMJESEČNIK SAVJETA“ (za vijeća i predstavnike nacionalnih manjina)			40.000,00

06.	WEB STRANICE SAVJETA	20.000,00
	UKUPNO	
	SVEUKUPNO	35.698.000,00

Prilog 3. Aktivnosti u vezi s provođenjem Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina u Gradu Zagrebu - ocjena stanja i provođenja u 2015. godini (Grad Zagreb)

Tijekom 2015. godine Grad Zagreb je nastavio provoditi aktivnosti usmjerene unapređivanju odnosa s pripadnicima nacionalnih manjina, i to pretežito preko izabranih vijeća i predstavnika nacionalnih manjina Grada Zagreba.

Vijećima i predstavnicima nacionalnih manjina Grada u proteklom razdoblju osiguravana su sredstva za njihov rad, prostor i opremu.

Grad Zagreb, vijeća i predstavnici nacionalnih manjina Grada Zagreba uspješno surađuju u nizu programskih aktivnosti vijeća i predstavnika, razvijajući svoje odnose u duhu tolerancije, poštivanja različitosti i zaštite manjinskih i ljudskih prava.

Suradnja s nacionalnim manjinama u proteklom se razdoblju u Gradu Zagrebu očitovala i kroz suradnju s udrugama nacionalnih manjina i to davanjem financijskih potpora za provođenje njihovih programa i projekata odnosno kroz realizaciju različitih programa Grada Zagreba u cilju zadovoljavanja javnih potreba u brojnim područjima života i rada.

Pored već spomenutoga, suradnja se manifestirala i kroz druge nematerijalne oblike suradnje kao što su primjerice radni sastanci koji su, po potrebi, sazivani radi rješavanja aktualnih pitanja i problema, te neposrednog informiranja o aktualnom stanju u pojedinoj manjinskoj zajednici.

Ravnopravna službena uporaba jezika i pisama nacionalnih manjina

Prema podacima Državnoga zavoda za statistiku, što su izrađeni na osnovi Popisa stanovništava iz 2011. godine, učešće pripadnika 22 nacionalne manjine u Gradu Zagrebu u ukupnom stanovništvu Grada je 5,22%, odnosno manje od trećine stanovnika Grada Zagreba.

Ravnopravna službena uporaba jezika i pisma kojim se služe pripadnici pojedine nacionalne manjine ne ostvaruje se na području Grada Zagreba, odnosno ne primjenjuju se propisi koji propisuju takvu uporabu s obzirom na to da nije ispunjen uvjet određen člankom 12. stavkom 1. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina.

Tijekom 2015. godine nisu vođeni postupci pred upravnim tijelima Grada Zagreba na jezicima nacionalnih manjina niti su pripadnici nacionalnih manjina iskazivali takav interes.

Tijekom 2015. godine nisu evidentirane promjene u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje u pogledu ostvarivanja prava na uporabu manjinskog jezika i pisma u postupcima pred upravnim tijelima Grada Zagreba koji postupaju u prvom stupnju.

Očuvanje tradicijskih naziva i oznaka, te uporaba znamenja i simbola nacionalnih manjina

Vijeća i predstavnici nacionalnih manjina su i u 2015. godini, sukladno Statutu Grada Zagreba, ostvarivali pravo na slobodnu uporabu znamenja i simbola te obilježavanje praznika nacionalnih manjina.

Pripadnici nacionalnih manjina u Gradu Zagrebu su u dovoljnoj mjeri informirani i zainteresirani o načinu korištenja znamenja i simbola te redovito obilježavaju nacionalne praznike. Držimo da je u tome najznačajniji doprinos vijeća i predstavnika nacionalnih

manjina Grada Zagreba koji obilježavaju svoje nacionalne i vjerske praznike i blagdane kojom prigodom ističu nacionalno značenje i simbole.

Zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u predstavničkom i izvršnom tijelu Grada Zagreba

Prema Popisu stanovništava iz 2011. godine niti jedna nacionalna manjina u Gradu Zagrebu ne prelazi 5% udjela u ukupnom broju stanovnika. Zbog toga nisu ispunjeni uvjeti za razmjernu zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u predstavničkim i izvršnim tijelima Grada Zagreba odnosno za zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u upravnim tijelima Grada Zagreba, što su utvrđeni člankom 56.a Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, a u vezi sa člankom 20. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina.

U prilogu ovog izvješća dostavljamo Tablicu o broju pripadnika nacionalnih manjina zaposlenih u tijelima i Gradskoj upravi Grada Zagreba. Napominjemo da je sukladno članku 8. Zakona o zaštiti osobnih podataka (Narodne novine, broj 103/03, 118/06 i 41108) zabranjeno, između ostalog, prikupljanje podataka o etničkom podrijetlu, a iznimno se takvi podaci mogu prikupljati uz privolu ispitanika odnosno osobe o čijim se podacima radi. Nadalje, od listopada 2013. godine povučene su iz uporabe radne knjižice a evidencija o kretanju zaposlenika vodi se elektronski bez postojanja rubrike o nacionalnoj pripadnosti zaposlenika. Isto tako od siječnja 2014. godine obrazac o nekažnjavanju, kao dio dokumentacije pri zapošljavanju ne sadrži više podatak o nacionalnoj pripadnosti. Kako, radi iznietog, niti jedan dokument novijeg datuma ne sadrži podatak o nacionalnosti, za 81 službenika/namještenika gradskih upravnih tijela podatak o nacionalnosti je nepoznat.

Predstavnici nacionalnih manjina sudjeluju u radu predstavničkog tijela Grada Zagreba putem Odbora za nacionalne manjine Gradske skupštine Grada Zagreba. Odbor za nacionalne manjine je stalno radno tijelo Gradske skupštine. Članove Odbora imenuje Gradska skupština i to četiri člana iz redova gradskih zastupnika i tri na prijedlog Koordinacije vijeća i predstavnika nacionalnih manjina Grada Zagreba iz njezinih redova. Ovaj odbor razmatra pitanja u vezi s ostvarivanjem prava nacionalnih manjina u Gradu Zagrebu, mjere za unapređenje položaja nacionalnih manjina u Gradu Zagrebu, razmatra prijedloge općih akata kojima se uređuju pitanja od značaja za nacionalne manjine u Gradu Zagrebu što ih Gradskoj skupštini predlažu vijeća i predstavnici nacionalnih manjina u Gradu Zagrebu i drugi ovlašteni predlagatelji, te Gradskoj skupštini daje svoje prijedloge i mišljenja.

Iako pripadnici nacionalnih manjina, sukladno Ustavnom zakonu o pravima nacionalnih manjina, nisu zastupljeni u predstavničkom tijelu Grada Zagreba oni na drugi način sudjeluju u radu Gradske skupštine Grada Zagreba. U 2015. godini članovi Odbora za nacionalne manjine iz redova pripadnika nacionalnih manjina redovito su prisustvovali sjednicama Odbora, a predsjednici vijeća i predstavnici nacionalnih manjina redovito su prisustvovali sjednicama Gradske skupštine Grada Zagreba.

Funkcioniranje vijeća i predstavnika nacionalnih manjina u Gradu Zagrebu

U Gradu Zagrebu su u 2015. godini nastavili djelovati devet vijeća i devet predstavnika nacionalnih manjina Grada Zagreba odnosno devet vijeća i deset predstavnika nacionalnih manjina budući da je na izborima za članove vijeća i predstavnike nacionalnih manjina 31. svibnja 2015. godine po prvi put izabran Predstavnik austrijske nacionalne manjine Grada Zagreba. Pored vijeća i predstavnika nastavila je djelovati i Koordinacija

vijeća i predstavnika nacionalnih manjina Grada Zagreba koja je osnovana odmah nakon izbora 2015. godine.

Za rad vijeća, predstavnika i Koordinacije vijeća i predstavnika nacionalnih manjina Grada Zagreba u 2015. godini bilo je planirano 9.000.000,00 kuna od čega je izvršeno 8.381.872,63 kuna ili 93,13%. U 2015. godini u odnosu na 2014., planirano je manje sredstava za rad vijeća, predstavnika i Koordinacije vijeća i predstavnika nacionalnih manjina Grada u proračunu Grada Zagreba iz razloga što za vrijeme od prestanka mandata do održavanja konstituirajućih sjednica vijeća odnosno registracije novoizabranih predstavnika nisu izvršena sredstva za rad vijeća i predstavnika nacionalnih manjina.

Vijeća i predstavnici Grada Zagreba su u proteklom periodu funkcionirali sukladno Ustavnom zakonu o pravima nacionalnih manjina i propisima koji uređuju njihov rad, financijsko i drugo poslovanje.

U cilju sudjelovanja u upravljanju lokalnim poslovima u 2015. godini, nacionalne manjine Grada Zagreba su, baš kao i prethodnih godina, aktivno sudjelovale u radu predstavničkog tijela Grada Zagreba na način da su putem svoja tri predstavnika u Odboru za nacionalne manjine Gradske skupštine razmatrale prijedloge odluka i drugih akata te druga pitanja koja su na dnevnom redu Gradske skupštine i o njima davale mišljenja i prijedloge. Također su razmatrale i druga pitanja iz samoupravnog djelokruga Grada Zagreba i predlagale Gradskoj skupštini raspravu o njima te pripremale prijedloge akata iz djelokruga Odbora. Posebno napominjemo da se kod imenovanja članova Odbora vodila briga o tome da članovi iz redova gradskih zastupnika također budu pripadnici nacionalnih manjina tako da su u 2015. godini od sedam članova odbora njih pet bili pripadnici nacionalnih manjina.

Odbor za nacionalne manjine Gradske skupštine Grada Zagreba kao što smo u naveli u Izvješću za 2014. godinu, održao je tijekom 2014. godine niz sastanaka u sjedištima svih vijeća, predstavnika i Koordinacije vijeća i predstavnika nacionalnih manjina Grada Zagreba s ciljem boljeg upoznavanja sa specifičnostima, aktivnostima, problemima i prijedlozima svake od manjina koje djeluju na području Grada Zagreba. U 2015. godini održan je posebna tematska sjednica Odbora za nacionalne manjine na kojoj je razmotreno izvješće o rezultatima obilaska te prijedlozima za daljnji razvoj suradnje vijeća i predstavnika nacionalnih manjina s Gradom Zagrebom.

Na inicijativu Koordinacije vijeća i predstavnika nacionalnih manjina Grada Zagreba, Odbor je održao posebnu tematsku sjednicu u vezi sve izraženijih problema vezanih za činjenicu da predstavnici nacionalnih manjina nemaju pravnu osobnost te je svojim zaključkom podržao inicijativu da se pred nadležnim tijelima Republike Hrvatske pokrene postupak za izmjenu Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina vezano za uspostavu pravne osobnosti predstavnika nacionalnih manjina.

Nakon objave Proračuna Grada Zagreba za 2015. godinu vijeća, predstavnici i Koordinacija nacionalnih manjina Grada Zagreba donijeli su svoje financijske planove i programe rada za 2015. godinu u kojima su utvrdili visinu financijskih sredstava po pojedinim namjenama i aktivnosti za koje će ta sredstva utrošiti. Tijekom godine su, u propisanim rokovima, podnosili zahtjeve za sredstva iz gradskog proračuna, te izvješća sukladno zakonima i gradskim propisima.

Tijekom 2015. godine realizirali su brojne aktivnosti koje se odnose na informiranje, izdavaštvo, edukaciju, zajedničke programe s drugim nacionalnim manjinama, obilježavanje nacionalnih praznika i vjerskih blagdana te suradnju s matičnim zemljama.

Koordinacija vijeća i predstavnika nacionalnih manjina je organizirala, u lipnju 2015. godine, obilježavanje Dana nacionalnih manjina Grada Zagreba, ispred Paviljona na Zrinjevcu. Tom je prigodom predstavljeno 18 nacionalnih manjina i to narodnim pjesmama i plesovima folklornih društava te autohtonim jelima i pićima. Manifestacija je izazvala zanimanje većeg broja građana, a medijski je bila odlično popraćena.

Vijećima i predstavnicima nacionalnih manjina Grada Zagreba su, u cilju obaviještenosti o svakom pitanju o kome će raspravljati predstavničko tijelo dostavljani pozivi za sjednice Gradske skupštine Grada Zagreba. Članovima Odbora za nacionalne manjine iz redova vijeća i predstavnika nacionalnih manjina dostavljani su pozivi za sjednice toga odbora na koje su se redovito odazivali i učestvovali u raspravama i odlučivanju o prijedlozima koji se tiču položaja nacionalne manjine u Gradu Zagrebu čime je realizirano pravo iz članka 31. stavka 1. podstavka 3. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina.

Funkcioniranje vijeća i predstavnika nacionalnih manjina u Gradu Zagrebu i financiranje rada u 2015.

GRAD ZAGREB										
Red . broj	Vijeće nacionalne manjine i udjel u stanovništvu Grada Zagreba (%)	Ostvarivanje prava propisanih u čl. 31. st. 1. Ustavnog zakona je uređeno aktima jedinice samouprave DA / NE	Iznos planiranih sredstava za rad vijeća i predstavnika n.m. u proračunu jedinice samouprave za 2015.	Iznos ukupno dodijeljenih sredstava vijećima i predstavnicima n.m. u proračunu jedinice samouprave za 2015.	Iznos sredstava utrošenih za naknadu troškova za rad članova vijeća i predstavnika n.m. u 2015.	Iznos sredstava utrošenih za programe i aktivnosti vijeća i predstavnika nac. manjina u 2015.	Ukupno utrošena sredstva za vijeća i predstavnike nac. manjina u 2015. (uključena i sredstva za zaposlenu osobu) sve			
1.	Albanci (0,54%)	DA	U Proračunu Grada Zagreba za 2015. za rad svih vijeća i predstavnike nacionalnih manjina Grada Zagreba bilo je planirano ukupno 9.000.000,00 Sredstva su u Proračunu Grada Zagreba planirana u ukupnim iznosima za sva vijeća i predstavnike n.m., a ne pojedinačno za svako vijeće/predstavnik a	8.381.872,63	209.725,04	359.950,00	706.571,04			
2.	Bošnjaci (1,03%)				205.483,44	514.626,00	857.930,45			
3.	Crnogorci (0,15%)				187.240,76	234.317,00	575.176,72			
4.	Česi (0,11%)				177.453,13	219.780,00	534.945,26			
5.	Mađari (0,10%)				195.303,60	219.436,00	563.946,16			
6.	Makedonci(0,15%)				185.964,48	234.365,00	523.334,24			
7.	Romi (0,35%)				191.893,28	297.370,00	587.495,26			
8.	Slovenci (0,27%)				184.275,44	272.367,00	600.782,84			
9.	Srbi (2,22%)				198.696,88	895.932,00	1.231.088,11			
	Predstavnik nacionalne manjine									
1.	Austrijanci (0,01%)							4.245,40	49.824,00	54.069,40
2.	Bugari							6.794,16	125.653,00	177.613,16

	(0,02%)						
3.	Nijemci (0,05%)				5.999,68	135.527,00	157.786,85
4.	Poljaci (0,02%)				6.794,16	127.507,00	200.978,32
5.	Rusi (0,04%)				8.490,80	123.409,00	190.695,36
6.	Rusini (0,02%)				8.490,80	134.197,00	194.716,88
7.	Slovaci (0,03%)				7.642,48	129.162,00	195.889,84
8.	Talijani (0,05%)				8.490,80	136.947,00	191.150,99
9.	Ukrajinci (0,04%)				8.490,80	134.634,00	189.231,44
10.	Židovi (0,04%)				8.490,80	133.623,00	211.324,04
11.	Koordinacija n. m.				0,00	306.198,00	437.146,27
UKUPAN IZNOS SREDSTAVA:					1.809.965,93	4.784.824,00	8.381.872,63

Predstavnik Austrijske NM je dobio naknadu za rad od 01.09. 2015 do 31.12. 2015 i sredstava za IV kvartal.

Napredak koji je postignut o odnosu na 2014. godinu

Vijeća i predstavnici te Koordinacija vijeća i predstavnika nacionalnih manjina Grada Zagreba su u 2015. godini u svojim programima rada planirali ukupno 260 aktivnosti.

U 2015. godini je došlo do značajnog poboljšanja komunikacije vijeća, predstavnika, a naročito Koordinacije vijeća i predstavnika nacionalnih manjina Grada Zagreba, s lokalnim radijskim i televizijskim postajama tako da je krajem godine Koordinacija organizirala i susret s pripadnicima medija. Tom prigodom odati su priznanje novinarima i medijskim kućama na praćenju manjinskih događanja u Zagrebu i dodijeljene su Zahvalnice najzaslužnijim novinarima pojedinih medija.

U cilju realizacije prava iz članka 31. stavka 1. podstavka 4. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina ostvarena je komunikacija vijeća i predstavnika nacionalnih manjina Grada Zagreba te manjinskih udruga s lokalnim radijskim i televizijskim postajama. Može se istaknuti nastavak dobre suradnje u 2015. godini sa sljedećim medijima:

Z1 televizija – emitira se polusatna emisija o manjinama tjedno. Uz odličnu suradnju s urednicom emisije te uz organizacijsku pomoć Koordinacije postignut je sveobuhvatni prikaz manjinskih događanja u gradu Zagrebu.

Mreža TV – emitira se polusatna emisija o manjinama tjedno. Suradnja iz ranijih godina razvila se u odlično praćenje manjinskih događanja.

Jabuka TV – postoji emisija u kasnom večernjem terminu-ima prostora za unapređenje suradnje.

Radio Martin – redovito praćenje manjinskih događaja. Postignuta odlična suradnja Koordinacija i urednice programa oko emisije, koja se kontinuirano odvija nekoliko godina. Najaktivnije praćenje manjinskih događaja i kroz tjednu emisiju „Rodna gruda,“ kao i kroz same informativne emisije.

Radio Antena – objavljuje informacija o manjinskim događanjima u svojim informativnim emisijama .

3. program Hrvatskog Radija – unatoč vrlo dugoj tradiciji u praćenju manjinskih događanja, tek se 2015. razvila kvalitetna komunikacija s vijećima, predstavnicima i Koordinacijom nacionalnih manjina u Gradu Zagrebu

Portal ZAGREBINFO – započela suradnja i objava informacija o manjinskim događanjima na stranicama portala.

Koordinacija vijeća i predstavnika nacionalnih manjina je poduprla i pokrenula uređivanje internetskog portala „nacionalnemanjine“.

Može se konstatirati da vijeća i predstavnici u Gradu Zagrebu pokazuju značajni interes za funkcioniranjem i radom što se očituje u donošenju financijskih planova i godišnjih programa rada u propisanim rokovima, dostavljanju odgovarajućih izvješća, redovitim sudjelovanjem u radu Odbora za nacionalne manjine Gradske skupštine i prisustvovanjem na njezinim sjednicama te brojnim aktivnostima usmjerenima promicanju i razvijanju tolerancije prema različitosti i ujednačavanju rada vijeća i predstavnika.

Ocjena provođenje ili neprovođenje odredbi Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina

Dosadašnja praksa i nadalje upućuje na zaključak da su odabrana rješenja implementacije odredbi Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina u Gradu Zagrebu dobra i to na svim razinama odlučivanja. Na taj način omogućeno je vijećima i predstavnicima nacionalnih manjina sudjelovanje u javnom životu Grada Zagreba i to u svim procesima odlučivanja.

Provođenje nadzora zakonitosti općih akata Grada Zagreba

Vijeća i predstavnici nacionalnih manjina Grada Zagreba nisu u 2015. godini dostavili niti jedan zahtjev za provođenjem nadzora nad primjenom Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina i posebnih zakona kojima se uređena prava i slobode nacionalnih manjina u smislu članka 38. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina.

Prilog 4. Podaci o broju zaposlenih pripadnika nacionalnih manjina za 2015. godinu u:

- **tijelima državne uprave, stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske**
- **tijelima uprave jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i**
- **pravosudnim tijelima**

**1.a. Podaci o broju zaposlenih pripadnika nacionalnih manjina u tijelima državne uprave, stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske –
skupna tablica (podaci na dan 31. 12. 2015.)**

	Tijela državne uprave, stručne službe i uredi Vlade Republike Hrvatske		Ministarstva		Državni uredi		Državne upravne organizacije		Uredi državne uprave		Stručne službe i uredi Vlade Republike Hrvatske	
	Broj pripadnika nacionalnih manjina	% pripadnika nacionalnih manjina	Broj pripadnika nacionalnih manjina	% pripadnika nacionalnih manjina	Broj pripadnika nacionalnih manjina	% pripadnika nacionalnih manjina	Broj pripadnika nacionalnih manjina	% pripadnika nacionalnih manjina	Broj pripadnika nacionalnih manjina	% pripadnika nacionalnih manjina	Broj pripadnika nacionalnih manjina	% pripadnika nacionalnih manjina
Ukupno zaposlenih	50375		44047		285		2838		2702		503	
Pripadnici nacionalnih manjina												
Srbi	1124	2,23	952	2,16	7	2,45	69	2,43	88	3,25	8	1,59
Bošnjaci	108	0,21	93	0,21	0	0	7	0,24	5	0,18	3	0,59
Talijani	87	0,17	64	0,14	0	0	11	0,38	11	0,40	1	0,19
Mađari	90	0,17	69	0,15	0	0	8	0,28	11	0,40	2	0,39
Slovenci	49	0,09	38	0,08	0	0	4	0,14	4	0,14	3	0,58
Albanci	16	0,03	12	0,02	0	0	3	0,1	1	0,03	0	0
Česi	80	0,15	66	0,14	1	0,35	6	0,21	7	0,25	0	0
Romi	8	0,01	6	0,01	0	0	1	0,03	0	0	1	0,19
Ostali	151	0,29	125	0,28	0	0	13	0,45	12	0,44	1	0,19
Ukupno prip. nac. manj.	1713	3,40	1424	3,23	8	2,80	122	4,29	139	5,14	19	3,77

1.b. Podaci o broju zaposlenih pripadnika nacionalnih manjina u tijelima državne uprave, stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske – pojedinačno po tijelima (podaci na dan 31. 12. 2015.)

Tijela državne uprave, stručne službe i uredi Vlade Republike Hrvatske	Ukup an broj zapos lenih	Srbi		Bošnjaci		Talijani		Mađari		Slovenci		Albanci		Česi		Romi		Ostali		Ukupno pripadnika nacionalnih manjina	
		Broj zapo sleni h	%	Broj zapos le nih	%																
<i>Ministarstvo vanjskih i europskih poslova</i>	1120	4	0,35	4	0,35	0	0	0	0	1	0,08	1	0,08	1	0,08	0	0	1	0,08	12	1,07
Ministarstvo financija	7547	155	2,05	3	0,03	23	0,3	12	0,15	18	0,23	0	0	8	0,1	0	0	20	0,26	239	3,16
Ministarstvo obrane	892	2	0,22	0	0	0	0	1	0,11	1	0,11	0	0	1	0,11	0	0	2	0,22	7	0,78
Ministarstvo unutarnjih poslova	25665	629	2,45	63	0,25	26	0,1	48	0,18	9	0,03	8	0,03	41	0,15	5	0,01	83	0,32	912	3,55
Ministarstvo pravosuđa	3345	74	2,21	14	0,41	6	0,17	1	0,02	2	0,05	2	0,05	1	0,02	0	0	1	0,02	101	3,01
Ministarstvo gospodarstva	400	9	2,25	1	0,25	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0,75	0	0	2	0,5	15	3,75
Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture	697	5	0,71	0	0	4	0,57	0	0	1	0,14	0	0	0	0	0	0	1	0,14	11	1,57
Ministarstvo poljoprivrede	973	17	1,73	1	0,10	1	0,10	2	0,20	0	0	0	0	4	0,40	0	0	6	0,61	31	3,18
Ministarstvo zaštite okoliša i prirode	303	4	1,32	1	0,33	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0,33	6	1,98
Ministarstvo	355	9	2,53	2	0,56	1	0,2	0	0	1	0,2	0	0	2	0,5	0	0	1	0,27	16	4,50

graditeljstva i prostornog uređenja							8				7				5						
Ministarstvo zdravlja	448	7	1,56	0	0	1	0,22	1	0,22	1	0,22	0	0	0	0	0	0	2	0,44	12	2,67
Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta	445	6	1,34	1	0,22	0	0	2	0,44	0	0	0	0	1	0,22	0	0	1	0,22	11	2,47
Ministarstvo kulture	391	10	2,52	0	0	2	0,51	2	0,51	1	0,25	0	0	0	0	0	0	0	0	15	3,83
Ministarstvo branitelja	197	2	1,01	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1,01
Ministarstvo socijalne politike i mladih	250	3	1,2	1	0,4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0,4	5	2
Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije	214	5	2,33	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	2,33
Ministarstvo poduzetništva i obrta	116	3	2,58	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0,86	0	0	0	0	4	3,44
Ministarstvo rada i mirovinskog sustava	392	5	1,27	1	0,25	0	0	0	0	1	0,25	0	0	1	0,25	0	0	1	0,25	9	2,29
Ministarstvo turizma	159	3	1,88	0	0	0	0	0	0	1	0,62	0	0	1	0,62	0	0	1	0,62	6	3,77
Ministarstvo uprave	138	0	0	1	0,72	0	0	0	0	1	0,72	1	0,72	1	0,72	0	0	1	0,72	5	3,62
Državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje	125	4	3,2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	3,2
Državni ured za središnju javnu nabavu	16	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Državni ured za upravljanje državnom imovinom	108	3	2,77	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	2,77
Državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske	36	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2,77	0	0	0	0	1	2,77
Državna geodetska uprava	1070	31	2,89	3	0,28	7	0,65	4	0,37	1	0,09	3	0,28	3	0,28	1	0,09	5	0,46	58	5,42
Državni hidrometeorološki	368	14	3,79	0	0	1	0,27	1	0,27	2	0,54	0	0	0	0	0	0	2	0,54	20	5,43

zavod																					
Državni zavod za intelektualno vlasništvo	97	4	4,12	1	1,03	1	1,03	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	6,18
Državni zavod za mjeriteljstvo	87	1	1,14	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1,14	0	0	1	1,14	3	3,44
Državni zavod za statistiku	531	9	1,69	1	0,18	1	0,18	1	0,18	0	0,18	0	0,18	0	0,18	0	0,18	3	0,56	15	2,82
Državna uprava za zaštitu i spašavanje	662	10	1,51	2	0,30	1	0,15	2	0,30	1	0,15	0	0	2	0,30	0	0	2	0,30	20	3,02
Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost	23	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ured državne uprave u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji	88	5	5,68	1	1,13	0	0	3	3,40	0	0	0	0	5	5,68	0	0	2	2,72	16	18,18
Ured državne uprave u Brodsko-posavskoj županiji	109	2	1,83	0	0	0	0	1	0,91	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	2,75
Ured državne uprave u Dubrovačko-neretvanskoj županiji	137	3	2,18	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	2,18
Ured državne uprave u Istarskoj županiji	175	6	3,42	1	0,57	7	4	1	0,57	1	0,57	0	0	0	0	0	0	0	0	16	9,14
Ured državne uprave u Karlovačkoj županiji	124	11	8,87	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	11	8,87
Ured državne uprave u Koprivničko-križevačkoj županiji	79	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1,26	0	0	1	1,26
Ured državne uprave u Krapinsko-zagorskoj županiji	98	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1,02	1	1,02
Ured državne uprave u Ličko-senjskoj županiji	75	3	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	4
Ured državne uprave u Međimurskoj županiji	68	1	1,47	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1,47
Ured državne uprave u Osječko-baranjskoj županiji	222	12	5,40	0	0	0	0	5	2,25	1	0,45	0	0	0	0	0	0	1	0,45	19	8,55

Ured državne uprave u Požeško-slavonskoj županiji	69	2	2,89	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1,44	0	0	0	0	3	4,34
Ured državne uprave u Primorsko-goranskoj županiji	178	8	4,49	1	0,56	1	0,56	0	0	1	0,56	1	0,56	0	0	0	0	0	0	0	12	6,74
Ured državne uprave u Sisačko-moslavačkoj županiji	126	2	1,58	0	0	3	2,38	0	0	0	0	0	0	1	0,79	0	0	0	0	6	4,76	
Ured državne uprave u Splitsko-dalmatinskoj županiji	368	2	0,54	2	0,54	0	0	0	0	1	0,27	0	0	0	0	0	0	1	0,27	6	1,63	
Ured državne uprave u Šibensko-kninskoj županiji	97	3	3,09	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	3,09	
Ured državne uprave u Varaždinskoj županiji	120	1	0,83	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1,66	3	2,5	
Ured državne uprave u Virovitičko-podravskoj županiji	74	2	2,70	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1,35	3	4,05	
Ured državne uprave u Vukovarsko-srijemskoj županiji	160	21	13,12	0	0	0	0	1	0,62	0	0	0	0	0	0	0	0	4	2,50	26	16,25	
Ured državne uprave u Zadarskoj županiji	148	2	1,35	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1,35	
Ured državne uprave u Zagrebačkoj županiji	187	2	1,06	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1,06	
Stručne službe i uredi Vlade Republike Hrvatske	503	8	1,56	3	0,59	1	0,19	2	0,39	3	0,58	0	0	0	0	1	0,19	1	0,19	19	3,77	
Ukupno	50375																		1713	3,40%		

Kratka analiza stanja u odnosu na 2014. godinu (razlika +/-):

Na dan 31. prosinca 2015. godine u tijelima državne uprave i stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske bilo je zaposleno 50.375 službenika i namještenika, od čega 28.758 žena i 21.617 muškaraca, a od kojih su njih 1.713 ili 3,40% bili pripadnici nacionalnih manjina. Podaci razdijeljeni po narodnosnoj pripadnosti zaposlenih pripadnika nacionalnih manjina pokazuju da je u navedenim tijelima, krajem 2015., najviše bilo zaposleno Srba – 1.124, koji čine 2,23% ukupnog broja zaposlenih; zatim Bošnjaka - 108, koji čine 0,21% zaposlenih; Talijana – 87, koji čine 0,17% zaposlenih; Mađara - 90, koji čine 0,17% zaposlenih; Čeha - 80, koji čine 0,15% zaposlenih; Slovenaca – 49, koji čine 0,09% zaposlenih; Albanaca - 16, koji čine 0,03% zaposlenih te 8 Roma, koji čine 0,01% zaposlenih, dok se pripadnicima ostalih nacionalnih manjina izjasnio 151 službenik i namještenik koji čine 0,29% od ukupnog broja službenika i namještenika.

Posebno napominjemo da su u tijelima državne uprave i stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske zaposlene i 132 osobe koje su se po nacionalnoj pripadnosti izjasnili kao Muslimani.

Usporedba podataka o broju pripadnika nacionalnih manjina u tijelima državne uprave i stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske na dan 31. prosinca 2014. godine, ukazuje da je ukupan broj evidentiranih pripadnika nacionalnih manjina u predmetnim tijelima krajem 2015. godine bio manji za 49 zaposlenika ili za 0,09% u ukupnom broju državnih službenika i namještenika u odnosu na kraj 2014. godine.

Naime, na dan 31. prosinca 2014. godine u tijelima državne uprave te stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske bilo je zaposleno ukupno 50.478 službenika i namještenika, od kojih su njih 1.762 ili 3,49 % bili pripadnici nacionalnih manjina. Podaci razdijeljeni po nacionalnoj pripadnosti zaposlenih pripadnika nacionalnih manjina pokazuju da je u navedenim tijelima, krajem 2014., najviše bilo zaposleno Srba – 1.167, koji čine 2,31% ukupnog broja zaposlenih; zatim Bošnjaka - 111, koji čine 0,22% zaposlenih; Talijana – 88, koji čine 0,17% zaposlenih; Mađara - 87, koji čine 0,17% zaposlenih; Čeha - 84, koji čine 0,16% zaposlenih; Slovenaca – 49, koji čine 0,09% zaposlenih; Albanaca -21, koji čine 0,04% zaposlenih te 5 Roma, koji čine 0,01% od ukupnog broja zaposlenih službenika i namještenika.

Iz navedenih je podataka razvidno i da je u jednogodišnjem razdoblju (od 31. prosinca 2014. do 31. prosinca 2015.) ukupan broj zaposlenih državnih službenika i namještenika u tijelima državne uprave te stručnim službama i uredima Vlade Republike Hrvatske smanjen za 103, odnosno za 0,20 % u odnosu na kraj 2014. godine.

2. Podaci o broju zaposlenih pripadnika nacionalnih manjina u tijelima uprave jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave na dan 31. prosinca 2015.

R. br.	Jedinica samouprave	Broj ukupno zaposlenih na dan 31.12.2015.							Nacionalna manjina	Broj zaposlenih pripadnika nacionalnih manjina na dan 31.12.2015.							% udio zaposlenih pripadnika nacionalnih manjina	Razlika + / - u odnosu na 31.12.2014.
		Rukovodeći službenici		Službenici		Namještenici		Ukupno		Rukovodeći službenici		Službenici		Namještenici		Ukupno		
		M	Ž	M	Ž	M	Ž			M	Ž	M	Ž	M	Ž			
1. ZAGREBAČKA ŽUPANIJA																		
1.	Županija	7	5	47	100	2	2	163	srpska	0	0	1	0	0	0	1	0,61	0
2.	Općina Bedenica	1	0	1	2	0	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
3.	Općina Bistra	1	0	1	4	1	2	9	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
4.	Općina Brdovec	1	1	6	5	5	1	19	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
5.	O. Brckovljani	0	1	1	4	0	0	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
6.	Općina Dubrava	1	0	1	1	3	1	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
7.	O. Dubravica	0	0	1	2	0	1	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
8.	G. Dugo Selo	4	1	3	14	0	0	22	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
9.	O. Farkaševac	0	1	0	0	0	1	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
10.	Općina Gradec	0	1	1	1	0	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
11.	G. Ivanić Grad	1	1	5	14	0	0	21	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
12.	Općina Jakovlje	0	1	1	1	3	0	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
13.	G. Jastrebarsko	2	3	6	12	0	0	23	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
14.	O. Klinča Sela	0	1	1	2	0	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
15.	O. Kloštar Ivanić	0	1	1	5	1	1	9	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
16.	Općina Krašić	0	0	0	2	0	1	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
17.	Općina Križ	0	2	2	7	0	1	12	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
18.	O. Kravarsko	0	0	0	1	1	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
19.	Općina Luka	0	0	0	2	0	1	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
20.	O. Marija Gorica	0	1	0	2	0	1	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
21.	Općina Orle	1	0	0	2	1	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
22.	O. Pisarovina	0	1	1	3	0	1	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
23.	O. Pokupsko	1	1	0	1	1	1	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
24.	Općina Preseka	0	0	0	1	0	0	1	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0

25.	Općina Pušća	0	1	0	2	1	1	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
26.	Općina Rakovec	0	1	0	1	0	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
27.	Općina Rugvica	1	2	2	3	1	0	9	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
28.	Grad Samobor	6	2	35	34	1	1	79	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
29.	Općina Stupnik	1	1	1	6	5	1	15	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
30.	G. Sv. Ivan Zelina	1	2	5	10	1	1	20	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
31.	G. Sveta Nedjelja	0	1	4	13	1	2	21	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
32.	G. Velika Gorica	10	12	51	82	4	13	172	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
33.	Grad Vrbovec	2	2	4	7	0	1	16	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
34.	Grad Zaprešić	2	0	15	37	3	5	62	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
35.	O. Žumberak	1	0	0	1	0	2	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
UKUPNO (35 JLPS):		44	46	196	384	35	42	747	srpska	0	0	1	0	0	0	1	0,13	0
2. KRAPINSKO – ZAGORSKA ŽUPANIJA																		
1.	Županija	3	5	13	57	2	1	81	slovačka	0	0	0	1	0	0	1	1,23	0
2.	G. Donja Stubica	0	1	1	5	5	0	12	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
3.	Grad Klanjec	1	0	2	4	2	0	9	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
4.	Grad Krapina	1	3	6	12	0	1	23	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
5.	Grad Oroszlavje	0	1	0	2	2	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
6.	Grad Pregrada	0	2	1	5	0	0	8	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
7.	Grad Zabok	1	2	4	11	0	0	18	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
8.	Grad Zlatar	3	1	1	4	0	1	10	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
9..	O. Bedekovčina	0	1	1	5	4	1	12	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
10.	O. Budinščina	0	1	0	2	1	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
11.	Općina Desinić	0	1	0	2	2	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
12.	Općina Đurmanec	0	0	1	2	0	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
13.	O. Gornja Stubica	0	1	1	1	5	0	8	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
14.	Općina Hrašćina	0	1	0	1	0	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
15.	O. Hum na Sutli	0	1	1	5	0	1	8	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
16.	Općina Jesenje	0	0	1	1	0	1	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
17.	Općina Konjščina	0	1	2	3	0	0	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
18.	O. Kraljevac na Sutli	0	1	1	0	1	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
19.	O. Krapinske Toplice	0	1	2	3	3	2	11	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
20.	O. Kumrovec	0	0	1	2	2	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
21.	Općina Lohor	0	1	1	1	1	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0

22.	Općina Mače	0	1	0	1	1	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
23.	O. Marija Bistrica	1	3	1	3	4	1	13	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
24.	Općina Mihovljan	0	1	0	1	0	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
25.	O. Novi Golubovec	1	0	0	1	1	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
26.	Općina Petrovsko	0	0	0	1	0	1	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
27.	Općina Radoboj	0	0	0	3	1	1	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
28.	O. Stubičke Toplice	0	1	1	4	3	1	10	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
29.	O. Sveti Križ Začertje	0	1	1	3	0	1	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
30.	Općina Tuhelj	0	0	1	1	3	1	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
31.	O. Veliko Trgovišće	0	1	1	4	0	0	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
32.	O. Zagorska sela	1	0	0	2	0	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
33.	O. Zlatar Bistrica	1	0	2	3	3	0	9	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
UKUPNO (33 JLPS):		13	33	47	155	46	14	308	slovačka	0	0	0	1	0	0	1	0,32	0
3. SISAČKO – MOSLAVAČKA ŽUPANIJA																		
1.	Županija*	5	4	26	60	2	4	101	bošnjačka srpska	0 0	0 0	1 0	1 6	0 0	0 0	2 6	1,98 5,94	0 -2
2.	Grad Sisak	3	2	37	76	2	4	124	srpska češka	0 0	0 0	2 0	0 1	0 0	0 0	2 1	1,61 0,80	+2 +1
3.	Grad Petrinja	2	3	20	35	3	0	63	srpska bošnjačka	0 0	0 0	1 0	6 1	0 0	0 0	7 1	11,11 1,58	-3 +1
4.	Grad Glina**	2	1	2	12	2	2	21	(srpska)	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
5.	Grad Novska	0	4	4	20	1	4	33	srpska	0	0	0	1	0	0	1	2,94	0
6.	Grad Kutina	1	3	17	26	0	1	48	češka	0	0	0	1	0	0	1	2,08	+1
7.	G. Hrvatska Kostajnica*	2	0	2	3	1	1	9	srpska	1	0	0	0	0	0	1	11,11	0
8.	Općina Sunja**	2	0	2	3	1	1	9	albanska (srpska)	0 0	0 0	0 0	0 0	0 0	1 0	1 0	11,11 0,00	0 0
9.	O. Jasenovac	0	1	1	3	0	0	5	srpska	0	0	0	2	0	0	2	40,00	0
10.	Grad Popovača	1	2	3	7	0	1	14	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
11.	O. Lipovljani	0	1	1	3	0	1	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
12.	Općina Lekenik	1	2	5	3	0	0	11	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0

13.	O. Martinska Ves	0	1	1	2	6	0	10	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
14.	O. Donji Kukuruzari*	1	0	1	1	0	0	3	srpska	1	0	0	0	0	0	1	33,33	0
15.	O. Hrvatska Dubica**	0	1	1	3	0	1	6	(srpska)	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
16.	Općina Topusko*	0	1	3	3	0	1	8	srpska	0	0	1	0	0	0	1	12,5	0
17.	Općina Dvor***	1	0	0	4	1	0	6	srpska	1	0	0	1	0	0	2	33,33	0
18.	Općina Gvozd***	0	1	0	1	0	0	2	srpska	0	0	0	1	0	0	1	50,00	-1
19.	O. Velika Ludina	0	1	0	4	1	1	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
20.	Općina Majur**	0	1	0	2	0	0	3	(srpska)	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
UKUPNO (20 JLPS):		21	29	126	271	20	22	489	albanska	0	0	0	0	0	1	1	0,2	0
									bošnjačka	0	0	1	2	0	0	3	0,61	+1
									srpska	3	0	4	17	0	0	24	4,9	-4
									češka	0	0	0	2	0	0	2	0,4	+2
4. KARLOVAČKA ŽUPANIJA																		
1.	Županija*	8	14	13	40	4	4	83	njemačka	0	1	0	0	0	0	1	1,2	0
									slovenska	1	0	0	0	0	0	1	1,2	0
									srpska	0	0	1	1	0	0	2	2,4	-1
2.	Grad Karlovac	5	18	20	66	4	8	121	slovenska	0	0	0	1	0	0	1	0,82	0
									srpska	2	0	0	2	1	0	5	4,13	-3
3.	Grad Duga Resa	1	3	4	12	1	0	21	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
4.	Grad Ogulin*	0	3	6	13	2	1	25	makedonska	0	0	0	1	0	0	1	4,00	0
									srpska	0	0	0	1	1	0	2	8,00	0
5.	Grad Slunj	0	2	3	10	2	1	18	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
6.	Grad Ozalj	1	5	4	4	1	1	16	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
7.	O. Barilović	0	1	0	1	0	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
8.	O. Bosiljevo	0	1	0	1	1	2	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
9.	O. Cetingrad**	1	0	1	2	1	1	6	(bošnjačka)	0	0	0	0	0	0	0	0,00	-1
10.	O. Draganić	1	1	1	2	0	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
11.	O. Generalski Stol	1	0	0	1	1	1	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
12.	Općina Josipdol	0	1	4	1	5	1	12	srpska	0	0	0	0	1	0	1	8,33	0
13.	Općina Kamanje	0	0	0	2	0	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
14.	Općina Krnjak***	1	0	0	2	0	0	3	srpska	1	0	1	0	0	0	2	66,67	0
15.	Općina Lasinja	1	0	1	2	1	1	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
16.	Općina Neretić	1	1	0	3	1	0	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0

17.	Općina Plaški*	1	0	1	2	0	1	5	srpska	1	0	0	0	0	0	1	20,00	0
18.	Općina Rakovica	0	1	1	3	0	1	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
19.	Općina Ribnik	0	0	0	1	1	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
20.	O. Saborsko**	0	1	0	3	0	0	4	(srpska)	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
21.	Općina Tounj	0	0	1	1	0	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
22.	Općina Vojnić*	0	1	0	5	0	0	6	srpska	0	1	0	1	0	0	2	33,33	0
23.	Općina Zakanje	0	1	1	2	1	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
UKUPNO (23 JLPS):		22	54	61	179	26	23	365	(bošnjačka)	0	0,25	-1						
									makedonska	0	0	0	1	0	0	1	0,25	0
									njemačka	0	1	0	0	0	0	1	0,25	0
									slovenska	1	0	0	1	0	0	2	0,50	0
									srpska	4	1	2	5	3	0	15	4,73	-4
5. VARAŽDINSKA ŽUPANIJA																		
1.	Županija	6	15	25	51	3	1	101	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
2.	Grad Varaždin	2	5	32	57	3	8	107	srpska	0	1	0	0	0	0	1	0,93	+1
3.	Grad Ivanec	1	3	3	7	1	1	16	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
4.	Grad Ludbreg	0	1	6	9	0	2	18	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
5.	Grad Lepoglava	0	1	2	6	0	0	9	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
6.	Grad Novi Marof	2	1	3	7	0	0	13	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
7.	G. Varaždinske Toplice	0	2	3	3	1	1	10	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
8.	Općina Bednja	0	1	1	3	0	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
9.	O. Beretinec	0	0	0	1	1	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
10.	O. Breznica	1	0	0	0	0	0	1	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
11.	O. Breznički Hum	0	0	0	1	1	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
12.	Općina Cestica	0	1	1	4	0	1	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
13.	O. Donja Voća	0	0	0	2	0	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
14.	O. Martijanec	1	0	0	2	2	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
15.	O. Gornji Kneginec	1	0	3	3	0	1	8	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
16.	O. Jalžabet	1	0	2	2	1	0	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
17.	Općina Klenovnik	1	0	0	3	1	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
18.	O. Ljubešćica	0	1	1	1	0	1	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
19.	O. Mali Bukovec	0	1	0	2	2	1	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
20.	O. Maruševac	0	0	1	2	0	1	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
21.	O. Petrijanec	1	0	2	2	3	0	8	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0

22.	O. Sračinec	1	0	1	1	1	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
23.	O. Sveti Đurđ	0	1	1	1	2	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
24.	O. Sveti Ilija	0	0	0	2	3	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
25.	O. Trnovec Bartolovečki	0	1	2	3	1	0	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
26.	O. Veliki Bukovec	0	1	0	1	1	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
27.	Općina Vidovec	0	1	1	3	0	1	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
28.	Općina Vinica	0	1	2	1	3	1	8	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
29.	Općina Visoko	0	1	0	0	0	0	1	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
UKUPNO (29 JLPS):		18	38	92	180	30	20	378	srpska	0	1	0	0	0	0	1	0,26	+1

6. KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA ŽUPANIJA

1.	Županija	4	5	19	47	3	2	80	albanska (srpska)	0	0	0	1	0	0	1	1,25	+1
2.	Grad Koprivnica	4	10	12	29	0	2	57	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
3.	Grad Đurđevac	1	2	6	6	2	2	19	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
4.	Grad Križevci	3	1	9	14	1	1	29	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
5.	Općina Drnje	0	0	0	2	2	1	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
6.	O. Đelekovec	0	0	1	2	1	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
7.	O. Ferdinandovac	1	0	1	1	2	1	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
8.	Općina Gola	0	1	0	2	2	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
9.	O. Gornja Rijeka	0	1	1	1	0	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
10.	Općina Hlebine	0	0	1	2	1	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
11.	O. Kalinovac	0	1	0	2	4	0	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
12.	Općina Kalnik	0	1	0	0	1	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
13.	O. Kloštar Podravski	0	0	0	3	4	0	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
14.	O. Koprivnički Bregi	0	0	1	2	1	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
15.	O. Koprivnički Ivanec	1	0	2	2	1	0	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
16.	Općina Legrad	0	0	0	2	0	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
17.	Općina Molve	0	1	1	4	1	1	8	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
18.	O. Novigrad Podravski	0	1	2	2	2	1	8	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
19.	O. Novo Virje	1	0	1	1	1	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
20.	O. Peteranec	0	0	1	2	1	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0

21.	O. Podravske Sesvete	2	0	0	2	3	1	8	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
22.	Općina Rasinja**	0	0	1	2	1	0	4	(srpska)	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
23.	O. Sokolovac	0	1	1	2	0	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0,00	0	
24.	O. Sveti Ivan Žabno	0	1	1	3	0	1	6	-	0	0	0	0	0	0	0,00	0	
25.	O. Sveti Petar Orehovec	1	0	0	2	0	1	4	-	0	0	0	0	0	0	0,00	0	
26.	Općina Virje	0	1	1	2	3	1	8	-	0	0	0	0	0	0	0,00	0	
UKUPNO (26 JLPS):		18	27	62	139	37	15	298	(srpska) albanska	0 0	0 0	0 0	0 1	0 0	0 0	0 1	0,00 0,7	-1 +1
7. BJELOVARSKO-BILOGORSKA ŽUPANIJA																		
1.	Županija*	3	2	22	47	5	3	82	austrijska češka srpska	0 1 1	0 1 0	1 0 1	0 2 0	0 0 0	0 0 0	1 4 2	1,21 4,87 2,43	0 +1 0
2.	Grad Bjelovar	2	4	22	49	3	4	84	mađarska (slovačka) slovenska srpska	0 0 0 0	0 0 1 0	1 0 0 1	1 0 0 1	0 0 0 0	0 0 1 0	2 0 1 2	2,38 0,00 1,19 2,38	0 -1 0 0
3.	Grad Daruvar*	1	2	3	13	6	2	27	češka mađarska srpska	0 0 0	0 0 1	0 0 1	3 2 0	1 0 0	0 2 2	4 7,4 7,4	14,8 7,4 7,4	0 0 0
4.	Grad Garešnica	1	1	3	9	1	0	15	srpska	0	0	1	0	0	0	1	6,6	0
5.	Grad Čazma	0	3	3	5	1	0	12	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
6.	G. Grubišno Polje*	2	2	5	5	0	1	15	češka srpska	0 0	2 0	1 1	1 0	0 0	0 0	4 1	26,6 6,6	0 0
7.	Općina Berek	1	0	0	3	0	1	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
8.	O. Dežanovac**	0	0	0	2	3	1	6	(češka) mađarska	0 0	0 0	0 0	0 1	0 0	0 0	0 1	0,00 16,6	0 +1
9.	Općina Đulovac	0	0	0	2	3	1	6	mađarska	0	0	0	1	0	0	1	16,6	+1
10.	Općina Ivanska	0	0	1	1	0	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
11.	O. Hercegovac	0	1	0	2	1	1	5	češka	0	0	1	0	0	0	1	20,00	0
12.	Općina Kapela	1	0	1	1	0	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
13.	O. Končanica*	1	0	0	1	3	0	5	češka	0	0	0	1	3	0	4	80,00	+1
14.	O. Nova Rača	0	0	0	5	0	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
15.	Općina Rovišće	0	1	1	1	0	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0

16.	Općina Severin	0	0	1	1	1	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
17.	Općina Sirač	0	1	0	4	2	1	8	češka	0	0	0	0	1	0	1	12,5	0
18.	O. Šandrovac	1	0	1	3	0	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
19.	Općina Štefanje	1	0	0	0	0	0	1	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
20.	O. Veliki Grđevac	1	0	2	1	0	1	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
21.	O. Velika Pisanica	0	1	1	1	0	0	3	mađarska	0	1	0	0	0	0	1	33,33	0
22.	O. Velika Trnovitica	0	0	0	3	0	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
23.	O. Veliko Trojstvo	1	0	2	2	1	0	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
24.	O. Zrinski Topolovac	0	0	0	0	0	1	1	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
UKUPNO (24 JLPS):		16	18	68	161	30	17	310	austrijska	0	0	1	0	0	0	1	0,32	0
									češka	1	3	2	7	5	0	18	5,82	+2
									mađarska	0	1	1	5	0	0	7	2,26	+2
									slovačka	0	0,00	-1						
									slovenska	0	1	0	0	0	0	1	0,32	0
									srpska	1	1	5	0	1	0	8	2,58	0
8. PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA																		
1.	Županija*	5	7	51	117	4	2	186	srpska	0	0	0	10	0	0	10	5,37	+1
									bošnjačka	0	0	0	1	0	0	1	0,53	0
									slovenska	0	0	0	2	0	0	2	1,07	0
									ruska	0	0	0	1	0	0	1	0,53	0
									(neizjaš.)	(0)	(0)	(2)	(2)	(0)	(0)	(4)	(2,15)	(0)
2.	Grad Rijeka	20	33	119	278	13	7	470	srpska	1	0	3	8	1	0	13	2,76	+1
									muslimanska	0	0	1	1	1	0	3	0,63	0
									talijanska	0	0	1	1	0	0	2	0,42	0
									slovenska	0	0	1	2	0	0	3	0,63	+1
									crnogorska	0	0	0	1	0	0	1	0,21	0
									(neizjaš.)	(0)	(1)	(2)	(10)	(0)	(1)	(14)	(2,97)	(0)
3.	Grad Bakar	3	1	3	12	1	0	20	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
4.	Grad Cres	1	4	3	6	0	1	15	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
5.	Grad Crikvenica	2	1	12	25	1	0	41	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
6.	Grad Čabar	0	1	1	6	0	1	9	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
7.	Grad Delnice	2	2	3	8	0	0	15	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
8.	Grad Kastav	1	3	6	10	3	0	23	bošnjačka	0	0	0	1	0	0	1	4,34	0
									slovenska	0	0	0	1	0	0	1	4,34	0
9.	Grad Kraljevica	0	1	4	7	0	0	12	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
10.	Grad Krk	3	1	4	11	1	0	20	srpska	0	0	0	1	0	0	1	5,00	0
11.	Grad Mali Lošinj	0	3	12	18	2	3	38	makedonska	0	0	1	0	0	0	1	2,63	+1

									bošnjačka	0	0	0	1	0	0	1	2,63	+1
12.	G. Novi Vinodolski	2	1	5	12	1	0	21	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
13.	Grad Opatija	3	2	14	34	2	2	57	muslimanska	0	0	0	0	0	1	1	1,75	0
14.	Grad Rab	2	2	5	14	0	1	24	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
15.	Grad Vrbovsko*	3	1	3	5	3	1	16	srpska	1	0	2	1	1	0	5	31,25	0
16.	Općina Baška	2	1	2	5	0	0	10	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
17.	O. Brod Moravice	1	0	1	2	1	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
18.	Općina Čavle	0	1	4	5	1	0	11	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
19.	Općina Dobrinj	0	1	1	4	0	0	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
20.	Općina Fužine	1	0	0	4	0	1	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
21.	Općina Jelenje	1	1	1	6	1	0	10	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
22.	Općina Klana	0	3	0	3	1	1	8	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
23.	Općina Kostrena	1	0	4	10	0	0	15	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
24.	Općina Lokve	1	1	2	1	0	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
25.	Općina Lopar	1	0	4	3	0	0	8	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
26.	Općina Lovran	0	3	2	5	0	0	10	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
27.	O. Malinska – Dubošnica	1	0	5	9	0	0	15	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
28.	Općina Matulji	1	3	2	9	0	0	15	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
29.	O. Mošćenička Draga	0	1	1	1	0	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
30.	Općina Mrkopalj	0	1	1	1	0	1	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
31.	Općina Omišalj	0	3	3	8	0	0	14	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
32.	Općina Punat	1	2	4	6	0	0	13	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
33.	O. Ravna Gora	0	1	2	2	0	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
34.	Općina Skrad	1	0	1	1	1	1	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
35.	O. Vinodolska	0	1	4	3	0	0	8	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
36.	Općina Viškovo	2	2	5	13	0	0	22	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
37.	Općina Vrbnik	0	1	1	2	0	1	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
UKUPNO (37 JLPS):		62	88	295	666	36	23	1170	bošnjačka	0	0	0	3	0	0	3	0,25	+1
									crnogorska	0	0	0	1	0	0	1	0,08	0
									makedonska	0	0	1	0	0	0	1	0,08	+1
									ruska	0	0	0	1	0	0	1	0,08	0
									slovenska	0	0	1	5	0	0	6	0,51	+1
									srpska	2	0	5	20	2	0	29	2,47	+2
									talijanska	0	0	1	1	0	0	2	0,17	0
									(neizjašnjen.)	(0)	(1)	(4)	(12)	(0)	(1)	(18)	1,53	0
									(musliman.)	(0)	(0)	(1)	(1)	(1)	(1)	(4)	0,34	0

9. LIČKO-SENJSKA ŽUPANIJA

1.	Županija*	1	6	12	44	3	2	68	(srpska)	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
2.	Grad Gospić	5	7	15	21	4	1	53	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
3.	Grad Otočac	1	2	3	14	3	2	25	srpska	0	0	0	2	0	0	2	8,00	0
4.	Grad Senj	0	3	5	14	0	4	26	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
5.	Grad Novalja	4	1	8	11	3	4	31	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
6.	Općina Brinje	1	0	1	6	0	1	9	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
7.	O. Donji Lapac***	1	0	3	2	1	1	8	srpska	1	0	3	1	1	1	7	87,50	0
8.	Općina Udbina***	0	1	3	4	3	1	12	srpska	0	1	2	1	1	0	5	41,66	+2
9..	Općina Vrhovine**	0	1	1	0	0	0	2	(srpska)	0	0	0	0	0	0	0	0,00	-1
10.	Općina Karlobag	1	0	5	3	0	1	10	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
11.	Općina Perušić	1	0	3	4	0	0	8	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
12.	Općina Lovinac*	2	1	3	1	0	0	7	srpska	0	1	0	0	0	0	1	14,28	0
13.	O. Plitvička Jezera**	2	1	2	5	1	1	12	(srpska)	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
UKUPNO (13 JLPS):		19	23	64	129	18	18	271	srpska	1	2	5	4	2	1	15	5,53	+1

10. VIROVITIČKO-PODRAVSKA ŽUPANIJA

1.	Županija*	2	6	7	19	1	1	36	srpska	0	0	1	0	0	0	1	2,77	0
2.	Grad Orahovica	1	0	6	6	0	1	14	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
3.	Grad Slatina	1	3	8	12	6	2	32	srpska	0	1	0	1	0	0	2	6,25	0
4.	Grad Virovitica	5	4	20	23	1	0	53	srpska	0	0	1	1	0	0	2	3,77	0
5.	Općina Crnac	0	0	0	2	0	1	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
6.	Općina Čačinci	0	1	1	2	1	1	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
7.	Općina Čađavica	1	0	1	2	1	1	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
8.	Općina Gradina	0	1	0	3	0	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
9..	Općina Lukač	1	0	0	4	0	1	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
10.	Općina Mikleuš	0	1	0	1	1	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
11.	O.Nova Bukovica	0	1	1	3	1	0	6	slovačka	0	0	0	1	0	0	1	16,66	0
12.	Općina Pitomača	2	0	5	9	0	1	17	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
13.	Općina Sopje	1	0	1	2	3	1	8	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
14.	O. Suhopolje	3	1	0	4	0	1	9	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
15.	O. Špišić Bukovica	1	0	1	2	0	1	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0

16.	Općina Voćin	1	0	0	2	1	1	5	srpska	0	0	0	0	1	1	2	40,00	0
17.	Općina Zdenci	1	0	2	0	0	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
UKUPNO (17 JLPS):		20	18	53	96	16	13	216	slovačka srpska	0 0	0 1	0 2	1 2	0 1	0 1	1 7	0,46 3,24	0 0
11. POŽEŠKO-SLAVONSKA ŽUPANIJA																		
1.	Županija*	2	4	6	20	3	2	37	srpska	0	0	0	1	0	0	1	2,70	0
2.	Grad Požega	2	3	8	22	1	0	36	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
3.	Grad Pakrac**	3	1	9	7	4	0	24	(srpska)	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
4.	Grad Lipik	1	3	4	6	9	5	28	mađarska srpska	0 0	0 0	0 0	0 0	1 1	0 1	1 2	3,57 7,14	+1 +2
5.	Grad Pleternica	1	1	2	4	0	1	9	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
6.	Grad Kutjevo	1	0	3	2	0	1	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
7.	O. Brestovac	1	1	0	0	3	1	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
8.	Općina Čaglin	0	0	1	2	0	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
9..	Općina Jakšić	0	1	1	1	1	1	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
10.	Općina Kaptol	0	0	1	1	2	2	6	češka	0	0	0	1	0	0	1	16,66	0
11.	Općina Velika	0	1	2	2	0	1	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
UKUPNO (11 JLPS):		11	15	37	67	23	14	167	češka mađarska srpska	0 0 0	0 0 0	0 0 0	1 0 1	0 1 1	0 0 1	1 1 3	0,60 0,60 1,80	0 +1 +2
12. BRODSKO-POSAVSKA ŽUPANIJA																		
1.	Županija	7	4	19	61	6	6	103	crnogorska srpska	0 0	0 1	0 0	1 3	0 0	0 0	1 4	0,97 3,88	0 0
2.	Grad Nova Gradiška	4	6	8	15	2	3	38	srpska	0	0	1	0	0	0	1	2,63	0
3.	Grad Slavonski Brod	2	1	28	53	2	4	90	(bošnjačka)	0	0	0	0	0	0	0	0,00	-2
4.	Općina Bebrina	0	0	0	1	1	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
5.	Općina Brodski Stupnik	0	1	0	2	3	0	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
6.	Općina Bukovlje	0	1	0	2	0	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
7.	Općina Cernik	0	0	1	1	1	1	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
8.	Općina Davor	1	0	0	1	0	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
9..	Općina Donji Andrijevi	1	0	1	2	0	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
10.	Općina Dragalić**	0	0	0	1	0	0	1	(srpska)	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0

11.	Općina Garčin	1	0	1	2	0	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
12.	O. Gornja Vrba	0	1	0	1	0	1	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
13.	Općina Gornji Bogičevci	0	1	1	0	3	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
14.	Općina Gundinci	1	0	0	1	0	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
15.	Općina Klakar	1	1	1	0	0	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
16.	O. Nova Kapela	0	1	0	3	1	1	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
17.	Općina Okučani**	0	1	1	3	0	0	5	(srpska)	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
18.	Općina Oprisavci	1	0	1	1	0	1	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
19.	Općina Oriovac	1	2	0	3	5	0	11	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
20.	O. Podcrkavlje	0	1	0	1	0	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
21.	Općina Rešetari	0	0	1	2	3	1	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
22.	Općina Sibinj	0	1	0	2	1	1	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
23.	Općina Sikirevci	0	0	0	1	1	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
24.	Općina Slavonski Šamac	0	1	0	1	1	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
25.	Općina Stara Gradiška	0	1	0	1	1	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
26.	Općina Staro Petrovo Selo	0	1	0	2	5	1	9	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
27.	Općina Velika Kopanica	0	1	2	0	1	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
28.	Općina Vrbje	0	0	0	2	0	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
29.	Općina Vrpolje	0	0	0	1	0	0	1	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
UKUPNO (29JLPS):		20	26	65	166	37	20	334	crnogorska srpska (bošnjačka)	0	0	0	1	0	0	1	0,30	0
										0	1	1	3	0	0	5	1,50	0
										0	0,00	-2						
13. ZADARSKA ŽUPANIJA																		
1.	Županija	9	3	36	93	3	4	148	srpska (neopredjelj.)	0 (0)	0 (0)	1 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	1 (0)	0,67 (0,00)	0 (-1)
2.	Grad Benkovac	1	3	5	14	0	2	25	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
3.	G. Biograd n/m	3	3	5	13	0	1	25	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
4.	Grad Nin	2	1	7	7	0	1	18	srpska	0	1	0	0	0	0	1	5,55	0
5.	Grad Obrovac*	1	3	3	3	0	1	11	srpska	0	0	1	0	0	0	1	9,09	0
6.	Grad Pag	1	2	3	9	1	1	17	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
7.	Grad Zadar	9	5	56	101	9	9	189	slovenska	0	0	0	1	0	0	1	0,52	0

8.	Općina Bibinje	1	0	2	3	0	1	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
9..	Općina Galovac	0	1	1	0	1	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
10.	Općina Gračac*	0	1	3	4	0	0	8	srpska	0	0	1	1	0	0	2	25,00	0
11.	Općina Jasenice	2	0	1	1	2	0	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
12.	Općina Kali	0	1	2	1	0	1	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
13.	Općina Kolan	1	0	3	4	0	1	9	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
14.	Općina Kukljica	1	0	1	1	0	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
15.	Općina Lišane Ostrovičke	1	1	0	3	1	0	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
16.	Općina Novigrad	0	1	6	3	0	0	10	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
17.	O. Pakoštane	3	1	1	4	0	1	10	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
18.	Općina Pašman	1	0	1	6	0	2	10	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
19.	Općina Polača	1	0	1	3	0	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
20.	Općina Poličnik	1	0	3	5	1	1	11	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
21.	Općina Poveljana	2	0	0	2	1	1	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
22.	O. Posedarje	1	0	1	3	0	1	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
23.	Općina Preko	0	1	4	5	0	1	11	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
24.	Općina Privlaka	1	0	0	3	2	1	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
25.	Općina Ražanac	1	0	2	2	1	1	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
26.	Općina Sali	0	0	1	2	0	2	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
27.	O.Stankovci	1	0	0	3	0	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
28.	O.Stariograd	1	1	1	1	0	1	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
29.	Općina Sukošan	0	1	1	3	0	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
30.	O.Sv.Filip i Jakov	1	1	3	9	10	2	26	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
31.	Općina Škabrnja	0	1	0	2	5	0	8	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
32.	Općina Tkon	0	1	0	2	0	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
33.	Općina Vir	0	5	11	5	3	1	25	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
34.	Općina Vrsi	2	0	1	0	5	0	8	srpska	0	0	0	0	0	0	0	0,00	-1
35.	O. Zemunik Donji	0	1	1	1	0	1	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
UKUPNO (35JLPS):		48	38	166	321	45	38	656	slovenska	0	0	0	1	0	0	1	0,15	0
									srpska	0	1	3	1	0	0	5	0,76	-1
									(neopredijel).	(0)	(0,00)	(-1)						
14. OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA																		
1.	Županija*	3	8	58	108	9	9	195	(mađarska)	0	0	0	0	0	0	0	0,00	-1
									srpska	0	0	0	4	0	0	4	2,05	0
									židovska	0	0	1	0	0	0	1	0,51	0

2.	G. Beli Manastir*	1	4	4	8	0	1	18	srpska (mađarska)	0 0	1 0	1 0	3 0	0 0	0 0	5 0	27,77 0,00	0 -1
3.	Grad Belišće	3	5	6	11	0	1	26	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
4.	G. Donji Miholjac	2	3	3	6	2	1	17	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
5.	Grad Đakovo	3	1	9	18	3	1	35	srpska	0	0	0	2	0	0	2	5,71	0
6.	Grad Našice	3	1	7	12	2	1	26	slovačka	0	0	0	1	0	1	2	7,69	0
7.	Grad Osijek	15	19	47	117	13	14	225	bošnjačka mađarska njemačka srpska	1 0 2 0	0 0 0 3	0 0 0 1	0 2 0 6	0 0 0 3	1 0 0 1	2 2 2 14	0,88 0,88 0,88 6,22	0 0 0 0
8.	Grad Valpovo	3	1	8	7	0	2	21	srpska	0	0	0	1	0	0	1	4,76	0
9.	O. Antunovac	1	0	4	4	6	0	15	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
10.	Općina Bilje*	0	1	1	8	0	0	10	mađarska srpska	0 0	0 0	0 0	1 1	0 0	0 1	1 10,00	10,00	0
11.	Općina Bizovac	1	0	1	2	2	1	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
12.	Općina Čeminac	0	0	0	3	5	0	8	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
13.	Općina Čepin	2	1	4	6	0	1	14	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
14.	Općina Darda*	0	1	2	4	10	1	18	srpska makedonska	0 0	0 0	0 0	0 1	2 0	0 1	2 5,55	11,11 5,55	0 0
15.	Općina Donja Motičina	0	0	1	1	1	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
16.	Općina Draž*	0	0	0	4	1	0	5	mađarska	0	0	0	1	0	0	1	20,00	0
17.	Općina Drenje	1	0	0	1	1	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
18.	O. Đurđenovac	0	0	3	4	0	0	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
19.	Općina Erdut***	1	0	3	5	0	1	10	srpska	1	0	3	2	0	1	7	70,00	0
20.	O. Ernestinovo*	0	1	0	3	0	1	5	mađarska	0	0	0	1	0	0	1	20,00	0
21.	O. Feričanci	1	0	2	2	1	1	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
22.	Općina Gorjani	1	1	0	0	1	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
23.	O. Jagodnjak***	1	0	1	3	0	0	5	srpska	1	0	1	2	0	0	4	80,00	0
24.	Općina Kneževi Vinogradi*	0	0	1	6	2	1	10	mađarska srpska	0 0	0 0	0 1	3 1	2 0	0 2	5 20,00	50,00 20,00	-2 -1
25.	Općina Koška	0	0	1	3	4	1	9	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
26.	O. Levanjska Varoš	0	0	0	2	1	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
27.	O. Magadenovac	0	1	0	4	5	0	10	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
28.	O. Marijanci	1	0	2	1	0	1	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
29.	Općina Petlovac	0	1	1	3	4	1	10	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0

30.	Općina Petrijevci	0	1	1	2	0	1	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
31.	Općina Podgorač**	1	0	1	1	3	0	6	(srpska)	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
32.	O. Podravska Moslavina	1	0	0	2	0	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
33.	Općina Popovac**	0	1	0	2	4	0	7	(srpska)	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
34.	Općina Punitovci**	0	0	1	0	0	0	1	(slovačka)	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
35.	O. Satnica Đakovačka	0	1	1	1	0	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
36.	Općina Semeljci	1	0	1	1	1	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
37.	O. Strizivojna	0	0	0	1	0	1	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
38.	O. Šodolovci***	0	1	0	2	0	0	3	srpska	0	1	0	2	0	0	3	100,00	0
39.	Općina Trnava	0	0	1	0	0	0	1	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
40.	Općina Viljevo**	1	0	1	2	0	0	4	(srpska)	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
41.	Općina Viškovci	0	0	2	1	0	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
42.	O. Vladislavci	0	1	0	2	4	0	7	(mađarska)	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
43.	Općina Vuka	0	1	0	1	0	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
UKUPNO (43 JLPS):		47	55	178	374	85	42	781	bošnjačka	1	0	0	0	0	1	2	0,25	0
									mađarska	0	0	0	8	2	0	10	1,28	-4
									njemačka	2	0	0	0	0	0	2	0,25	0
									slovačka	0	0	0	1	0	1	2	0,25	0
									srpska	2	5	7	24	5	2	45	5,76	-1
									židovska	0	0	1	0	0	0	1	0,12	0
									makedonska	0	0	0	1	0	0	1	0,12	0
15. ŠIBENSKO-KNINSKA ŽUPANIJA																		
1.	Županija**	3	6	18	46	1	2	76	(srpska)	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
2.	Grad Šibenik	12	13	29	42	3	3	102	bošnjačka	0	0	0	1	0	0	1	0,98	0
3.	Grad Knin*	1	2	11	14	4	3	35	srpska	0	0	1	3	0	0	4	11,42	0
4.	Grad Drniš	0	2	3	8	1	1	15	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
5.	Grad Skradin*	1	1	3	7	1	1	14	srpska	0	0	1	0	0	0	1	7,14	0
6.	Grad Vodice	2	2	6	10	1	2	23	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
7.	Općina Tisno	2	3	1	3	2	0	11	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
8.	O. Murter-Kornati	0	1	2	5	0	1	9	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
9.	Općina Tribunj	2	0	1	5	0	0	8	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
10.	Općina Ervenik***	1	0	1	1	0	1	4	srpska	1	0	1	1	0	1	4	100,00	-1
11.	Općina Promina	1	0	1	1	0	1	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
12.	O. Primošten	0	1	3	4	0	0	8	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0

13.	O. Rogoznica	1	0	2	8	0	0	11	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
14.	Općina Cviljane***	0	0	0	2	1	0	3	srpska	0	0	0	0	1	0	1	33,33	0
15.	Općina Kistanje***	1	0	1	4	0	1	7	srpska	0	0	1	3	0	0	4	57,14	+2
16.	Općina Pirovac	1	0	1	4	0	0	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
17.	Općina Ružić	0	1	0	2	0	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
18.	Općina Biskupija***	1	0	1	2	0	1	5	srpska	1	0	1	1	0	1	4	80,00	0
19.	Općina Unešić	0	0	0	2	0	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
20.	Općina Bilice	1	0	1	1	1	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
21.	Općina Kijevo	0	1	0	0	0	0	1	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
UKUPNO (21 JLPS):		30	33	85	171	15	17	351	bošnjačka srpska	0 2	0 0	0 5	1 8	0 1	0 2	1 18	0,28 4,80	0 +1

16. VUKOVARSKO-SRIJEMSKA ŽUPANIJA

1.	Županija*	6	6	24	46	7	7	96	njemačka srpska	0 1	0 0	0 4	0 3	1 1	0 2	1 11	1,04 11,45	0 +1
2.	Grad Vukovar*	1	7	28	30	1	3	70	slovačka srpska rusinska	0 0 0	0 0 0	0 11 0	0 5 1	0 0 0	1 2 0	1 18 1	1,42 25,71 1,42	0 -1 0
3.	Grad Vinkovci	8	3	31	51	7	1	101	slovačka srpska	0 0	0 0	1 0	0 0	0 0	0 1	1 1	0,99 0,99	0 0
4.	Grad Ilok	0	2	5	4	0	2	13	mađarska	0	0	0	1	0	0	1	7,69	0
5.	Grad Županja	3	0	10	4	2	1	20	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
6.	Grad Otok	2	0	4	4	1	1	12	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
7.	O. Andrijaševci	0	1	2	1	0	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
8.	O. Babina Greda	1	0	1	2	1	1	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
9.	O. Bogdanovci*	1	0	0	1	0	1	3	rusinska	0	0	0	0	0	1	1	33,33	0
10.	Općina Borovo***	2	0	1	3	0	0	6	srpska	2	0	1	3	0	0	6	100,00	0
11.	Općina Bošnjaci	0	1	2	0	2	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
12.	Općina Cerna	2	0	1	2	0	1	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
13.	Općina Drenovci	1	0	2	6	1	1	11	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
14.	Općina Gradište	0	0	2	1	1	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
15.	Općina Gunja*	0	1	3	2	1	4	11	bošnjačka	0	0	0	0	0	2	2	18,18	+2
16.	Općina Ivankovo	2	0	3	2	3	1	11	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
17.	Općina Jarmina	1	0	0	1	0	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
18.	Općina Lovas	0	2	0	1	4	1	8	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
19.	O. Markušica***	1	0	0	1	0	0	2	srpska	1	0	1	0	0	0	2	100,00	0

20.	O. Negoslavci***	1	0	1	0	1	0	3	srpska	1	0	1	0	0	0	2	66,66	0
21.	Općina Nijemci	0	3	2	3	2	1	11	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
22.	Općina Nuštar	0	0	1	2	0	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
23.	Općina Privlaka	0	1	2	1	4	0	8	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
24.	Općina Stari Jankovci**	0	1	0	2	0	1	4	(srpska)	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
25.	Općina Stari Mikanovci	0	1	0	1	1	2	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
26.	Općina Štitar	0	0	1	1	0	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
27.	O. Tompojevci*	0	1	0	2	0	0	3	rusinska	0	0	0	0	1	0	1	33,33	0
28.	Općina Tovarnik	0	1	1	5	4	1	12	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
29.	Općina Tordinci*	0	1	1	3	1	1	7	mađarska	0	0	0	1	0	0	1	14,28	0
30.	Općina Trpinja***	0	1	2	1	0	1	5	srpska	0	1	2	1	0	1	5	100,00	0
31.	Općina Vođinci	1	0	0	2	1	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
32.	Općina Vrbanja	1	0	2	3	1	0	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
UKUPNO (32 JLPS):		34	33	132	188	46	32	465	mađarska	0	0	0	2	0	0	2	0,43	0
									njemačka	0	0	0	0	1	0	1	0,22	0
									slovačka	0	0	1	0	0	1	2	0,43	0
									srpska	5	1	21	12	1	5	45	9,67	0
									rusinska	0	0	0	1	1	1	3	0,64	0
									bošnjačka	0	0	0	0	0	2	2	0,43	+2
17. SPLITSKO-DALMATINSKA ŽUPANIJA																		
1.	Županija	18	26	57	140	5	4	250	srpska	0	1	0	0	0	0	1	0,40	0
2.	Grad Split	9	9	132	274	18	20	462	crnogorska	0	0	1	0	0	0	1	0,21	0
									srpska	0	0	0	1	0	0	1	0,21	0
3.	Grad Hvar	2	3	12	6	0	0	23	srpska	0	0	1	0	0	0	1	4,34	0
4.	Grad Imotski	2	2	4	10	24	4	46	srpska	0	0	0	0	1	0	1	2,17	0
5.	Grad Kaštela	2	4	37	54	39	7	143	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
6.	Grad Komiza	2	0	1	3	0	0	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
7.	Grad Makarska	7	2	18	21	5	1	54	srpska	0	0	0	1	0	0	1	1,85	+1
									muslimanska	0	0	0	1	0	0	1	1,85	+1
8.	Grad Omiš	2	3	13	13	16	2	49	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
9.	Grad Sinj	1	2	10	20	5	1	39	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
10.	Grad Solin	3	2	12	31	37	4	89	srpska	0	0	0	1	0	0	1	1,11	0
11.	G. Stari Grad	1	1	5	2	0	1	10	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
12.	Grad Supetar	1	1	9	4	0	1	16	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0

13.	Grad Trilj	2	0	2	2	5	1	12	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
14.	Grad Trogir	5	6	20	38	1	2	72	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
15.	Grad Vis	0	1	6	1	0	0	8	makedonska	0	0	1	0	0	0	1	12,5	0
16.	Grad Vrgorac	1	1	7	9	1	1	20	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
17.	Grad Vrljika	0	1	3	2	0	1	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
18.	O. Baška Voda	3	1	3	6	1	1	15	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
19.	Općina Bol	1	0	1	6	0	1	9	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
20.	Općina Brela	1	1	4	1	0	2	9	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
21.	O. Cista Provo	0	1	0	1	0	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
22.	Općina Dicmo	1	0	2	1	0	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
23.	Općina Dugi Rat	0	0	2	3	4	2	11	srpska	0	0	0	1	0	0	1	9,09	0
24.	O. Dugopolje	0	1	3	5	0	0	9	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
25.	Općina Gradac	0	1	2	3	0	1	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
26.	Općina Hrvace	2	0	2	3	0	0	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
27.	Općina Jelsa	1	0	1	9	0	0	11	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
28.	Općina Klis	1	0	2	4	0	0	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
29.	Općina Lećevecica	1	1	0	2	0	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
30.	Općina Lokvičići	1	0	0	0	0	0	1	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
31.	Općina Lovreć	1	0	2	0	2	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
32.	Općina Marina	0	1	4	3	0	0	8	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
33.	Općina Milna	1	0	2	3	3	1	10	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
34.	Općina Muć	0	1	2	3	3	0	9	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
35.	O. Nerežišća	1	0	1	2	2	0	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
36.	Općina Okrug	1	3	0	8	3	1	16	crnogorska	0	0	0	1	0	0	1	6,25	0
37.	Općina Otok	0	1	1	2	1	1	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
38.	O. Podbablje	0	0	2	0	2	1	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
39.	Općina Podgora	0	1	4	2	2	1	10	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
40.	O. Podstrana	4	1	7	8	6	2	28	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
41.	Općina Postira	1	0	3	2	3	1	10	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
42.	Općina Prgomet	0	1	1	0	0	1	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
43.	O. Primorski Dolac	0	1	0	3	0	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
44.	O. Proložac	1	0	0	0	0	0	1	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
45.	Općina Pučišća	0	1	1	2	2	0	6	albanska (mađarska)	0	0	1	0	0	0	1	16,66	0
46.	Općina Runovići	1	0	0	0	0	0	1	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
47.	Općina Seget	1	0	1	10	1	1	14	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
48.	Općina Selca	1	0	2	2	3	0	8	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0

49.	Općina Sućuraj	1	0	0	1	2	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
50.	Općina Sutivan	0	1	2	3	0	0	6	crnogorska	0	0	0	1	0	0	1	16,66	0
51.	O. Šestanovac	2	0	1	2	0	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0,00	0	
52.	Općina Šolta	0	1	0	6	0	0	7	-	0	0	0	0	0	0	0,00	0	
53.	Općina Tučepi	1	0	2	0	0	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0,00	0	
54.	O. Zavaradarje	0	1	0	1	1	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0,00	0	
55.	Općina Zagvozd	0	1	0	2	1	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0,00	0	
56.	Općina Zmijavci	0	0	2	0	1	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0,00	0	
UKUPNO (56 JLPS):		87	85	410	739	199	67	1587	albanska	0	0	1	0	0	0	1	0,06	0
									crnogorska	0	0	1	2	0	0	3	0,19	0
									(mađarska)	0	0,00	-1						
									makedonska	0	0	1	0	0	1	0,06	0	
									srpska	0	1	1	4	1	0	7	0,44	+1
									muslimanska	0	0	0	1	0	0	1	0,06	+1
18. ISTARSKA ŽUPANIJA																		
1.	Županija*	7	8	28	122	5	4	174	talijanska	0	1	0	9	1	1	12	6,89	0
									bošnjačka	0	0	0	0	0	2	2	1,14	0
									slovenska	0	0	0	1	0	0	1	0,57	0
									srpska	0	1	0	0	0	0	1	0,57	0
2.	Grad Buje*-Buie	1	2	5	9	0	1	18	talijanska	0	0	2	5	0	1	8	44,44	0
3.	Grad Buzet	1	3	5	10	1	2	22	talijanska	0	0	1	0	0	0	1	0,00	+1
4.	Grad Labin	2	6	6	23	1	0	38	bošnjačka	0	0	0	1	0	0	1	2,63	0
5.	Grad Novigrad - Cittanova	1	2	7	16	0	1	27	talijanska	0	0	0	5	0	1	6	22,22	+1
6.	Grad Pazin	3	2	6	25	1	2	39	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
7.	Grad Poreč-Parenzo	4	3	20	32	1	2	62	talijanska	0	0	1	0	0	0	1	1,61	0
8.	Grad Pula-Pola ⁽¹⁾	2	5	45	116	2	9	179	talijanska	1	0	0	4	0	0	5	2,79	0
									srpska	0	0	3	5	0	0	8	4,47	0
									slovenska	0	0	1	5	0	0	6	3,35	0
									crnogorska	0	0	0	2	0	0	2	1,12	0
									bošnjačka	0	0	0	1	0	1	2	1,12	0
9.	Grad Rovinj-Rovigno	9	14	16	36	4	4	83	talijanska	2	2	0	8	0	0	12	14,45	0
									crnogorska	0	1	0	0	0	0	1	1,20	0
									bošnjačka	0	0	0	1	0	0	1	1,20	0
									rumunjska	0	0	0	1	0	0	1	1,20	0
10.	Grad Umag-Umago	7	7	27	42	1	0	84	talijanska	0	0	5	2	1	0	8	9,52	0

									srpska	0	0	0	3	0	0	3	3,57	0
									bošnjačka	0	0	0	1	0	0	1	1,19	0
11.	Grad Vodnjan - Dignano*	3	2	15	16	0	0	36	talijanska	0	1	6	2	0	0	9	25,25	-1
12.	Općina Bale-Valle*	0	1	1	2	3	1	8	talijanska	0	0	0	1	0	0	1	12,5	+1
13.	Općina Barban	1	1	0	2	3	0	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
14.	Općina Brtonigla - Verteneglio*	0	0	0	3	0	0	3	talijanska	0	0	0	3	0	0	3	100,00	-2
15.	Općina Cerovlje	1	0	0	2	1	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
16.	Općina Fažana - Fasana	1	1	4	5	0	1	12	srpska	0	0	0	1	0	0	1	8,33	0
									bošnjačka	0	0	0	0	0	1	1	8,33	0
17.	Općina Funtana - Fontane	0	0	2	3	0	1	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
18.	Općina Gračišće	0	0	0	4	0	1	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
19.	Općina Grožnjan - Grisignana*	1	1	0	4	1	0	7	talijanska	1	0	0	2	1	0	4	57,14	0
20.	Općina Kanfanar	1	0	1	2	0	1	5	srpska	0	0	0	0	0	1	1	20,00	0
21.	Općina Karojba	1	0	0	1	0	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
22.	Općina Kaštelir Labinci – Castelliere-S. Domenica	1	1	0	2	0	1	5	talijanska	1	0	0	0	0	0	1	20,00	+1
23.	Općina Kršan	1	3	2	6	0	1	13	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
24.	Općina Lanišće	0	0	0	2	0	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
25.	Općina Ližnjan - Lisignano	0	1	1	4	1	0	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
26.	Općina Lupoglav	1	0	0	2	1	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
27.	Općina Marčana	1	1	0	4	0	1	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
28.	Općina Medulin-Montona	0	4	5	17	0	2	28	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
29.	Općina Motovun	0	1	1	4	0	0	6	talijanska	0	1	0	0	0	0	1	16,66	0
30.	Općina Oprtalj-Portole	1	0	0	2	2	1	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
31.	Općina Pićan	0	0	1	3	0	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
32.	Općina Raša	1	0	1	6	0	0	8	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
33.	O. Sveti Lovreč	0	1	1	2	1	1	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
34.	O. Sveta Nedelja	1	0	0	6	1	0	8	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
35.	O. Sveti Petar u Šumi	1	0	0	1	0	1	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0

36.	O. Svetvinčenat	1	0	1	2	2	1	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
37.	O. Tar-Vabriga – Torre-Abrega	0	1	4	4	0	2	11	talijanska	0	0	0	1	0	0	1	9,09	0
38.	Općina Tinjan	0	1	0	1	0	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0,00	0	
39.	Općina Višnjan-Visignano	0	2	0	0	0	1	3	-	0	0	0	0	0	0	0,00	0	
40.	Općina Vižinada-Visinada	0	1	1	2	2	1	7	-	0	0	0	0	0	0	0,00	0	
41.	Općina Vrsar-Orsera	1	0	6	7	0	2	16	srpska	0	0	1	1	0	1	3	18,75	0
42.	Općina Žminj	2	0	0	4	5	1	12	-	0	0	0	0	0	0	0,00	0	
UKUPNO (42 JLPS):		58	75	212	556	39	46	986	bošnjačka crnogorska rumunjska slovenska srpska talijanska	0 0 0 0 0 5	0 1 0 0 1 5	0 0 0 1 4 15	4 2 1 6 10 42	0 0 0 0 0 3	4 0 0 0 2 3	8 3 1 7 17 73	0,81 0,30 0,10 0,70 1,72 7,40	0 0 0 0 0 +1
19. DUBROVAČKO-NERETVANSKA ŽUPANIJA																		
1.	Županija	8	4	32	62	1	3	110	bošnjačka srpska	0 0	0 0	0 0	0 1	1 0	0 0	1 1	0,90 0,90	0 0
2.	Grad Dubrovnik	7	6	89	111	5	9	227	bošnjačka (slovenska)	0 0	0 0	1 0	1 0	1 0	0 0	3 0	1,32 0,00	-2 -1
3.	Grad Korčula	2	2	4	7	1	1	17	srpska	0	0	0	1	0	0	1	5,88	0
4.	Grad Metković	1	3	9	10	0	2	25	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
5.	Grad Opuzen	0	2	3	3	1	2	11	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
6.	Grad Ploče	2	4	6	8	3	1	24	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
7.	Općina Blato	1	4	2	2	1	2	12	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
8.	O. Dubrovačko Primorje	1	0	1	3	0	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
9.	Općina Janjina	0	0	0	2	3	0	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
10.	Općina Konavle	2	0	9	8	0	1	20	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
11.	O. Kula Norinska	0	1	0	1	0	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
12.	Općina Lastovo	1	1	2	2	0	1	7	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
13.	O. Lumbarda	1	0	1	2	0	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
14.	Općina Mljet	1	0	2	2	0	1	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
15.	Općina Orebić	0	1	3	5	1	1	11	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0

16.	O. Pojezerje	1	0	0	1	0	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
17.	Općina Slivno	1	0	0	2	0	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
18.	O. Smokvica	1	0	1	2	0	1	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
19.	Općina Ston	1	2	1	3	9	1	17	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
20.	Općina Trpanj	0	1	0	1	0	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
21.	O. Vela Luka	2	2	5	5	0	1	15	srpska	0	0	0	1	0	0	1	6,66	0
22.	Općina Zažablje	1	0	0	1	0	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
23.	Općina Župa Dubrovačka	1	0	8	7	0	0	16	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
UKUPNO (23 JLPS):		35	33	178	250	25	27	548	bošnjačka slovenska srpska	0 0 0	0 0 0	1 0 0	1 0 3	2 0 0	0 0 0	4 0 3	0,72 0,00 0,54	-2 -1 0
20. MEĐIMURSKA ŽUPANIJA																		
1.	Županija	5	9	14	51	3	0	82	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
2.	Grad Čakovec	8	4	19	21	0	0	52	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
3.	Grad Mursko Središće	1	1	3	3	3	1	12	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
4.	Grad Prelog	1	1	5	5	0	0	12	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
5.	Općina Belica	0	0	1	2	0	1	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
6.	O. Dekanovec	0	0	0	1	0	0	1	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
7.	O. Domašinec	0	0	1	1	0	1	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
8.	O. Donja Dubrava	0	0	1	1	1	1	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
9.	Općina Donji Kraljevec	0	1	0	2	4	1	8	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
10.	O. Donji Vidovec	0	0	2	0	1	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
11.	Općina Goričan	0	1	1	1	0	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
12.	Općina Gornji Mihaljevec	0	0	0	1	2	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
13.	Općina Kotoriba	0	0	1	2	1	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
14.	Općina Mala Subotica	1	0	0	2	0	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
15.	O. Nedelišće	2	1	6	7	7	2	25	romska	0	0	0	0	1	0	1	4,00	-4
16.	O. Orehovica**	0	0	0	2	0	0	2	(romska)	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
17.	Općina Podturen	0	1	0	1	0	0	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
18.	O. Pribislavec**	1	0	2	1	1	0	5	(romska)	0	0	0	0	0	0	0	0,0	-1
19.	Općina Selnica	0	0	0	2	1	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0

20.	O. Strahoninec	0	0	1	2	0	0	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0	
21.	O. Sveta Marija	0	1	0	2	1	0	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0	
22.	Općina Sveti Juraj na Bregu	0	0	1	2	1	1	5	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0	
23.	O. Sveti Martin na Muri	0	0	0	1	1	1	3	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0	
24.	O. Šenkovec	1	0	0	3	1	1	6	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0	
25.	Općina Štrigova	0	0	0	2	1	1	4	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0	
26.	O. Vratišinec	0	0	0	1	0	1	2	-	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0	
UKUPNO (26 JLPS):		20	20	58	119	29	12	258	romska	0	0	0	0	0	1	1	0,38	-5	
21. GRAD ZAGREB																			
									albanska	1	0	1	0	0	0	2	0,07	0	
									bošnjačka	0	0	4	8	2	1	15	0,5	0	
									bugarska	0	0	0	1	0	0	1	0,03	0	
									crnogorska	0	0	1	4	0	0	5	0,17	0	
									češka	0	0	2	1	0	0	3	0,13	-1	
									mađarska	0	0	1	2	0	0	3	0,10	0	
		45	61	748	1715	215	111	2895	makedonska	0	0	2	5	0	0	7	0,24	0	
									njemačka	0	0	1	0	0	0	1	0,03	-1	
									(poljska)	0	0	0	0	0	0	0	0,00	-1	
									slovačka	0	0	0	1	0	0	1	0,03	0	
									slovenska	0	0	2	3	0	0	5	0,17	-1	
									srpska	3	2	9	17	2	2	35	1,20	-5	
									(nepoznato)	(3)	(3)	(18)	(55)	(2)	(0)	(81)	(2,79)	(+17)	
UKUPNO:		45	61	748	1715	215	111	2895		4	2	23	42	4	3	78	2,69	-9	

NAPOMENE:

* JLPS u kojima pripadnici nacionalnih manjina, sukladno Ustavnom zakonu o pravima nacionalnih manjina, imaju pravo na razmjernu zastupljenost u predstavničkim tijelima tih jedinica, odnosno u kojima imaju pravo na zastupljenost u upravnim tijelima tih jedinica i u kojima to pravo ostvaruju;

** JLPS u kojima pripadnici nacionalnih manjina, sukladno Ustavnom zakonu o pravima nacionalnih manjina, imaju pravo na razmjernu zastupljenost u predstavničkim tijelima tih jedinica, odnosno u kojima imaju pravo na zastupljenost u upravnim tijelima tih jedinica, ali to pravo ne ostvaruju (nije ostvarena zastupljenost pripadnika odgovarajuće nacionalne manjine ili neke od manjina koje imaju pravo);

*** JLPS u kojima pripadnici određene nacionalne manjine čine apsolutnu (<50%) većinu biračkog tijela jedinice.

Kratka analiza stanja u odnosu na 2014. godinu(razlika+/-):

Sukladno odredbi članka 56.a Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi kojim je propisano da pripadnici nacionalnih manjina koji sukladno odredbama Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina imaju pravo na razmjernu zastupljenost u predstavničkim tijelima jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave imaju i pravo na zastupljenost u upravnim tijelima tih jedinica, broj jedinica samouprave u kojima je potrebno osigurati zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u upravnim tijelima tih jedinica je 78 (67 općina i gradova te 11 županija). U navedeni broj od 78 jedinica samouprave uključeno je i 17 jedinica u kojima pripadnici određene nacionalne manjine čine apsolutnu većinu stanovništva jedinice.

Prema podacima Ministarstva, na dan 31. prosinca 2015. godine, od ukupno 576 jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave njih 128 osigurava zastupljenost, odnosno zapošljava pripadnike nacionalnih manjina u svojim upravnim tijelima. U odnosu na stanje na dan 31. prosinca 2014. godine, broj jedinica samouprave koje osiguravaju zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u svojim upravnim tijelima povećan je za 7.

Od 78 jedinica samouprave (67 općina i gradova te 11 županija) koje su dužne osigurati zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u svojim upravnim tijelima to se pravo u cijelosti ostvaruje u njih 56, dok u 22 jedinice nije ostvarena zajamčena zastupljenost.

Prema podacima iz evidencije Ministarstva uprave, na dan 31. prosinca 2015. godine u upravnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ukupno je zaposleno 13.580 službenika i namještenika, od čega 512 ili 3,77% pripadnika jedne od 22 nacionalnih manjina, 99 ili 0,73 % neopredijeljenih (neizjašnjenih) odnosno nepoznate narodnosne pripadnosti te 5 ili 0,036% službenika i namještenika koji su se izjasnili kao muslimani. Usporedbe radi, u odnosu na stanje na dan 31. prosinca 2014. godine u upravnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ukupan broj službenika i namještenika smanjen je za 229, dok je broj službenika i namještenika iz reda pripadnika nacionalnih manjina manji za 14.

3. Podaci o broju zaposlenih pripadnika nacionalnih manjina u pravosudnim tijelima (s danom 31.12.2015.)

a) Pravosuđe – dužnosnici u državnim odvjetništvima – skupna tablica na dan 31.12.2015.

	Ukupno		DORH		USKOK		Županijska državna odvjetništva		Općinska državna odvjetništva		Odnos prema 31.12.2014 . (+/-)
	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%	%
Srbi	18	2,86	0	0,00	1	3,13	9	5,84	8	1,90	0,00
Bošnjaci	1	0,16	1	4,17	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00
Talijani	2	0,32	0	0,00	0	0,00	1	0,65	1	0,24	0,00
Mađari	1	0,16	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	0,24	0,00
Slovinci	1	0,16	0	0,00	0	0,00	1	0,65	0	0,00	0,00
Albanci	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00
Česi	1	0,16	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	0,24	0,00
Romi	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00
Ostali	4	0,63	0	0,00	0	0,00	0	0,00	4	0,95	0,00
Ukupno zaposlenih	630		24		32		154		420		4,13
od toga PNM	28	4,44	1	4,17	1	3,13	11	7,14	15	3,57	0,00

Napomena:

* **Republički sudovi** – Vrhovni sud RH, Visoki upravni sud RH, Visoki trgovački sud RH, Visoki prekršajni sud RH

* Ostali – kratko obrazloženje (2-Crnogorac, 1-Makedonac, 1-Ukrajinc)

Kratka analiza stanja u odnosu na 2014. godinu (razlika +/-):

Povećan je ukupan broj dužnosnika u državnim odvjetništvima sa 605 na 630, a broj PNM je ostao isti. U DORH-u je broj dužnosnika povećan sa 23 na 24, a broj PNM je ostao isti. U USKOK-u je broj dužnosnika smanjen sa 33 na 32, a broj PNM je ostao isti. U županijskim državnim odvjetništvima broj dužnosnika je povećan sa 151 na 154, a broj PNM je ostao isti. U općinskim državnim odvjetništvima ukupan broj dužnosnika je povećan sa 398 na 420, a broj PNM je ostao isti.

b) Pravosuđe – dužnosnici u sudovima – skupna tablica na dan 31.12.2015.

	Ukupno		Republički sudovi		Županijski sudovi		Općinski sudovi		Trgovački sudovi		Upravni sudovi		Prekršajni sudovi		Odnos prema 31.12.2014. (+/-)
	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%	%
Srbi	44	2,34	0	0,00	14	3,59	19	2,28	0	0,00	1	2,44	10	2,83	-8,33
Bošnjaci	4	0,21	0	0,00	1	0,26	2	0,24	0	0,00	0	0,00	1	0,28	-20,00
Talijani	2	0,11	0	0,00	0	0,00	2	0,24	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00
Mađari	2	0,11	0	0,00	0	0,00	1	0,12	0	0,00	0	0,00	1	0,28	0,00
Slovinci	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00
Albanci	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00
Česi	1	0,05	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	0,28	0,00
Romi	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00
Ostali	12	0,64	2	1,46	3	0,77	4	0,48	0	0,00	0	0,00	3	0,85	-7,69
Ukupno	1.879		137		390		835		123		41		353		-1,26
od toga PNM	65	3,46	2	1,46	18	4,62	28	3,35	0	0,00	1	2,44	16	4,53	-8,45

Napomena:

* **Republički sudovi** – Vrhovni sud RH, Visoki upravni sud RH, Visoki trgovački sud RH, Visoki prekršajni sud RH

* Ostali – kratko obrazloženje (4-Crnogorac, 1-Makedonac, 3-Neopredijeljen, 2-Rusin, 1-Slovak, 1-Židov)

Kratka analiza stanja u odnosu na 2014. godinu (razlika +/-):

Smanjen je ukupan broj dužnosnika u sudovima sa 1903 na 1879, a broj PNM je smanjen sa 71 na 65. Broj dužnosnika na republičkim sudovima povećan je sa 136 na 137, a broj PNM je smanjen sa 3 na 2. Broj dužnosnika na upravnim sudovima povećan je sa 34 na 41, a zabilježen je jedan PNM. Broj dužnosnika na županijskim sudovima je smanjen sa 403 na 390, a broj PNM smanjen je sa 19 na 18. Broj dužnosnika na općinskim sudovima je smanjen sa 841 na 835, a broj PNM smanjen je sa 30 na 28. Broj dužnosnika na trgovačkim sudovima je smanjen sa 125 na 123, a broj PNM je ostao isti. Na prekršajnim sudovima broj dužnosnika je smanjen sa 364 na 353, a broj PNM je smanjen sa 19 na 16.

c) Pravosuđe – dužnosnici - ZBIRNA tablica na dan 31.12.2015.

	Ukupno		PNM prema popisu stanovništva		Republički sudovi		Županijski sudovi		Općinski sudovi		Trgovački sudovi		Upravni sudovi		Prekršajni sudovi		DORH		USKOK		Županijska a državna odvjetništva		Općinska državna odvjetništva		Odnos prema 31.12.2014. (+/-)
	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%	%
Srbi	62	2,47			0	0,00	14	3,59	19	2,28	0	0,00	1	2,44	10	2,83	0	0,00	1	3,13	9	5,84	8	1,90	-6,06
Bošnjaci	5	0,20			0	0,00	1	0,26	2	0,24	0	0,00	0	0,00	1	0,28	1	4,17	0	0,00	0	0,00	0	0,00	-16,67
Talijani	4	0,16			0	0,00	0	0,00	2	0,24	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	0,65	1	0,24	0,00
Mađari	3	0,12			0	0,00	0	0,00	1	0,12	0	0,00	0	0,00	1	0,28	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	0,24	0,00
Slovenci	1	0,04			0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	0,65	0	0,00	0,00
Albanci	0	0,00			0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00
Česi	2	0,08			0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	0,28	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	0,24	0,00
Romi	0	0,00			0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00
Ostali	16	0,64			2	1,46	3	0,77	4	0,48	0	0,00	0	0,00	3	0,85	0	0,00	0	0,00	0	0,00	4	0,95	-5,88
Ukupno	2.509				137		390		835		123		41		353		24		32		154		420		0,04
od toga PNM	93	3,71			2	1,46	18	4,62	28	3,35	0	0,00	1	2,44	16	4,53	1	4,17	1	3,13	11	7,14	15	3,57	-6,06

Napomena:

* **Republički sudovi** – Vrhovni sud RH, Visoki upravni sud RH, Visoki trgovački sud RH, Visoki prekršajni sud RH

d) Pravosuđe – službenici, namještenici i vježbenici u državnim odvjetništvima – skupna tablica na dan 31.12.2015.

	Ukupno		DORH		USKOK		Županijska državna odvjetništva		Općinska državna odvjetništva		Odnos prema 31.12.2014. (+/-)
	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%	%
Srbi	28	2,66	1	2,33	0	0,00	13	4,85	14	1,99	3,70
Bošnjaci	4	0,38	0	0,00	0	0,00	1	0,37	3	0,43	-20,00
Talijani	3	0,29	0	0,00	0	0,00	1	0,37	2	0,28	0,00
Mađari	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00
Slovinci	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	-100,00
Albanci	1	0,10	0	0,00	0	0,00	1	0,37	0	0,00	0,00
Česi	1	0,10	0	0,00	0	0,00	1	0,37	0	0,00	0,00
Romi	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00
Ostali	7	0,67	0	0,00	1	2,86	2	0,75	4	0,57	16,67
Ukupno	1.051		43		35		268		705		1,55
od toga PNM	44	4,19	1	2,33	1	2,86	19	7,09	23	3,26	0,00

Napomena:

* **Republički sudovi** – Vrhovni sud RH, Visoki upravni sud RH, Visoki trgovački sud RH, Visoki prekršajni sud RH

* podaci se odnose na službenike zaposlene na određeno i neodređeno vrijeme

* Ostali – kratko obrazloženje (1-Crnogorac, 1-Makedonac, 2-Musliman, 1-Neopredijeljen, 1-Slovak, 1-Tatar)

Kratka analiza stanja u odnosu na 2014. godinu (razlika +/-):

Ukupan broj službenika, namještenika i vježbenika u državnim odvjetništvima povećan je sa 1035 na 1051, a broj PNM je ostao isti. U DORH-u je broj službenika, namještenika i vježbenika povećan sa 41 na 43, a broj PNM je smanjen sa 2 na 1. U USKOK-u je broj službenika, namještenika i vježbenika povećan sa 27 na 35, a broj PNM je ostao isti. U županijskim državnim odvjetništvima broj službenika, namještenika i vježbenika povećan je sa 246 na 268, a broj PNM je ostao isti. U općinskim državnim odvjetništvima ukupan broj službenika, namještenika i vježbenika je smanjen sa 721 na 705, a broj PNM je povećan sa 22 na 23.

e) **Pravosuđe – službenici, namještenici i vježbenici u sudovima – skupna tablica na dan 31.12.2015**

	Ukupno		Republički sudovi		Županijski sudovi		Općinski sudovi		Trgovački sudovi		Upravni sudovi		Prekršajni sudovi		Odnos prema 31.12.2014. (+/-)
	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%	%
Srbi	128	1,93	0	0,00	18	2,28	85	2,13	7	1,30	1	1,33	17	1,66	-5,19
Bošnjaci	18	0,27	0	0,00	0	0,00	15	0,38	1	0,19	0	0,00	2	0,20	5,88
Talijani	17	0,26	0	0,00	0	0,00	14	0,35	0	0,00	0	0,00	3	0,29	6,25
Mađari	11	0,17	0	0,00	0	0,00	6	0,15	2	0,37	0	0,00	3	0,29	0,00
Slovenci	4	0,06	0	0,00	1	0,13	2	0,05	0	0,00	1	1,33	0	0,00	0,00
Albanci	2	0,03	0	0,00	0	0,00	2	0,05	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00
Česi	18	0,27	0	0,00	1	0,13	10	0,25	0	0,00	0	0,00	7	0,68	0,00
Romi	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00
Ostali	38	0,57	1	0,43	5	0,63	25	0,63	1	0,19	0	0,00	6	0,59	18,75
Ukupno	6.648		234		790		3.986		540		75		1.023		-1,74
od toga PNM	236	3,55	1	0,43	25	3,16	159	3,99	11	2,04	2	2,67	38	3,71	0,43

Napomena:

* **Republički sudovi** – Vrhovni sud RH, Visoki upravni sud RH, Visoki trgovački sud RH, Visoki prekršajni sud RH

* podaci se odnose na službenike zaposlene na određeno i neodređeno vrijeme

* Ostali – kratko obrazloženje (1-Bugar, 9-Crnogorac, 3-Makedonac, 2-Musliman, 12-Neopredijeljen, 3-Nijemac, 1-Rusin, 4-Slovak, 3-Ukrajinc)

Kratka analiza stanja u odnosu na 2014. godinu (razlika +/-):

Ukupan broj službenika, namještenika i vježbenika na sudovima smanjen je sa 6766 na 6648, a broj PNM je povećan sa 235 na 236. Broj službenika, namještenika i vježbenika na republičkim sudovima je smanjen sa 244 na 234, a broj PNM je ostao isti. Broj službenika, namještenika i vježbenika na županijskim sudovima je smanjen s 809 na 790, a broj PNM je smanjen sa 26 na 25. Broj službenika, namještenika i vježbenika na općinskim sudovima je smanjen sa 4039 na 3986, a broj PNM je povećan sa 157 na 159. Na prekršajnim sudovima je broj smanjen sa 1068 na 1023, a broj PNM je smanjen sa 39 na 38. Broj službenika, namještenika i vježbenika na trgovačkim sudovima je povećan sa 535 na 540, a broj PNM je ostao isti. Broj službenika, namještenika i vježbenika na upravnim sudovima je povećan sa 71 na 75, a broj PNM je povećan sa 1 na 2.

f) Pravosuđe – službenici, namještenici i vježbenici - ZBIRNA tablica na dan 31.12.2015.

	Ukupno		PNM prema popisu stanovništva		Republički sudovi		Županijski sudovi		Općinski sudovi		Trgovački sudovi		Upravni sudovi		Prekršajni sudovi		DORH		USKOK		Županijska i državna odvjetništva		Općinska državna odvjetništva		Odnos prema 31.12.2014 · (+/-)
	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%	%
Srbi	156	2,03			0	0,00	18	2,28	85	2,13	7	1,30	1	1,33	17	1,66	1	2,33	0	0,00	13	4,85	14	1,99	-3,70
Bošnjaci	22	0,29			0	0,00	0	0,00	15	0,38	1	0,19	0	0,00	2	0,20	0	0,00	0	0,00	1	0,37	3	0,43	0,00
Talijani	20	0,26			0	0,00	0	0,00	14	0,35	0	0,00	0	0,00	3	0,29	0	0,00	0	0,00	1	0,37	2	0,28	5,26
Mađari	11	0,14			0	0,00	0	0,00	6	0,15	2	0,37	0	0,00	3	0,29	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00
Slovenci	4	0,05			0	0,00	1	0,13	2	0,05	0	0,00	1	1,33	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	-20,00
Albanci	3	0,04			0	0,00	0	0,00	2	0,05	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	0,37	0	0,00	0,00
Česi	19	0,25			0	0,00	1	0,13	10	0,25	0	0,00	0	0,00	7	0,68	0	0,00	0	0,00	1	0,37	0	0,00	0,00
Romi	0	0,00			0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00
Ostali	45	0,58			1	0,43	5	0,63	25	0,63	1	0,19	0	0,00	6	0,59	0	0,00	1	2,86	2	0,75	4	0,57	18,42
Ukupno	7.699				234		790		3.986		540		75		1.023		43		35		268		705		-1,31
od toga PNM	280	3,64			1	0,43	25	3,16	159	3,99	11	2,04	2	2,67	38	3,71	1	2,33	1	2,86	19	7,09	23	3,26	0,36

Napomena:

* **Republički sudovi** – Vrhovni sud RH, Visoki upravni sud RH, Visoki trgovački sud RH, Visoki prekršajni sud RH

* podaci se odnose na službenike zaposlene na određeno i neodređeno vrijeme